

Senat
Rzeczypospolitej Polskiej
VIII kadencja

Odpowiedzi

na oświadczenia złożone przez senatorów
na 60. posiedzeniu Senatu

Warszawa
2015 r.

SPIS TREŚCI

ODPOWIEDZI NA OŚWIADCZENIA

złożone na 60. posiedzeniu Senatu:

senatorów Przemysława Błaszczyka, Grzegorza Wojciechowskiego, Wojciecha Skurkiewicza, Marka Martynowskiego, Zdzisława Pupy, Macieja Klimy, Andrzeja Pająka, Janiny Sagatowskiej, Doroty Czudowskiej, Bogdana Pęka, Bohdana Paszkowskiego oraz Jerzego Chruścikowskiego	7
senatora Roberta Dowhana.....	10
senatora Andrzeja Grzyba.....	13
senator Heleny Hatki	15
senatora Macieja Klimy.....	18
senatora Andrzeja Kobiaka	25
senatora Jana Filipa Libickiego.....	30
senatorów Roberta Mamąta, Przemysława Błaszczyka, Stanisława Gogacza, Wiesława Dobkowskiego, Bohdana Paszkowskiego, Stanisława Koguta, Doroty Czudowskiej, Janiny Sagatowskiej, Marka Martynowskiego, Andrzeja Matusiewicza oraz Grzegorza Wojciechowskiego	34
senatorów Marka Martynowskiego, Roberta Mamąta, Grzegorza Wojciechowskiego oraz Andrzeja Pająka	36
senatora Jana Michalskiego.....	45
senator Andżeliki Możdżanowskiej.....	50
senatora Jarosława Obremskiego.....	66
senatora Andrzeja Owczarka.....	81
senatora Andrzeja Persona.....	86
senatora Mariana Poślednika	90
senatorów Zdzisława Pupy, Grzegorza Wojciechowskiego, Wojciecha Skurkiewicza, Andrzeja Pająka oraz Doroty Czudowskiej	94
senatorów Zdzisława Pupy, Grzegorza Wojciechowskiego, Wojciecha Skurkiewicza, Marka Martynowskiego, Andrzeja Pająka oraz Doroty Czudowskiej.....	96
senatora Wojciecha Skurkiewicza	100
senatorów Wojciecha Skurkiewicza, Grzegorza Wojciechowskiego, Marka Martynowskiego, Zdzisława Pupy, Andrzeja Pająka oraz Doroty Czudowskiej	103
senatorów Wojciecha Skurkiewicza, Grzegorza Wojciechowskiego, Zdzisława Pupy, Macieja Klimy, Andrzeja Pająka oraz Doroty Czudowskiej	106

senatorów Grzegorza Wojciechowskiego, Wojciecha Skurkiewicza, Marka Martynowskiego, Zdzisława Pupy, Macieja Klimy, Jerzego Chróścikowskiego, Roberta Mamąta, Andrzeja Pająka, Bogdana Pęka, Przemysława Błaszczyka oraz Bohdana Paszkowskiego	110
senatorów Grzegorza Wojciechowskiego, Wojciecha Skurkiewicza, Marka Martynowskiego, Zdzisława Pupy, Andrzeja Pająka, Doroty Czudowskiej, Janiny Sagatowskiej, Roberta Mamąta, Bogdana Pęka, Przemysława Błaszczyka oraz Bohdana Paszkowskiego	114
senatorów Grzegorza Wojciechowskiego, Wojciecha Skurkiewicza, Zdzisława Pupy, Andrzeja Pająka, Roberta Mamąta, Bogdana Pęka, Przemysława Błaszczyka oraz Bohdana Paszkowskiego	117
senatorów Grzegorza Wojciechowskiego, Wojciecha Skurkiewicza, Marka Martynowskiego, Zdzisława Pupy, Macieja Klimy, Andrzeja Pająka, Janiny Sagatowskiej, Doroty Czudowskiej, Przemysława Błaszczyka, Bohdana Paszkowskiego oraz Roberta Mamąta	128
senatorów Grzegorza Wojciechowskiego, Bogdana Pęka, Wojciecha Skurkiewicza, Marka Martynowskiego, Bohdana Paszkowskiego, Przemysława Błaszczyka, Zdzisława Pupy, Doroty Czudowskiej, Macieja Klimy oraz Andrzeja Pająka.....	132
senatora Marka Ziółkowskiego	134

60. POSIEDZENIE SENATU

(7 sierpnia 2014 r.)

**Oświadczenie senatorów Przemysława Błaszczyka,
Grzegorza Wojciechowskiego, Wojciecha Skurkiewicza,
Marka Martynowskiego, Zdzisława Pupy, Macieja Klimy,
Andrzeja Pająka, Janiny Sagatowskiej, Doroty Czudowskiej,
Bogdana Pęka, Bohdana Paszkowskiego
oraz Jerzego Chróścikowskiego**

skierowane do prezesa Rady Ministrów Donalda Tuska

Szanowny Panie Premierze!

W 2015 roku zostaną zniesione kwoty mleczne w Unii Europejskiej.

Czy rząd dysponuje jakimiś analizami dotyczącymi skutków zniesienia kwot i tego, jak to wpłynie na sytuację producentów mleka i gospodarstw mlecznych w Polsce?

Czy rząd opracował bądź opracowuje jakiś plan pomocy dla gospodarstw rolnych zajmujących się produkcją mleka po uwolnieniu kwot?

Czy Pan Premier podejmował bądź podejmuje osobiście jakieś działania zmierzające do umorzenia bądź zawieszenia obciążających polskich rolników kar za przekroczenie kwot mlecznych w poprzednim roku? Kary te, w kwocie około 200 milionów złotych, są wielkim obciążeniem dla polskiego rolnictwa i znacznie utrudnią konkurencję polskich rolników po zniesieniu kwot.

Z poważaniem

*Przemysław Błaszczyk
Grzegorz Wojciechowski
Wojciech Skurkiewicz
Marek Martynowski
Zdzisław Pupa
Maciej Klima*

*Andrzej Pająk
Janina Sagatowska
Dorota Czudowska
Bogdan Pęk
Bohdan Paszkowski
Jerzy Chróścikowski*

**Odpowiedź
MINISTRA ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

Warszawa, 9 września 2014 r.

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu RP

W odpowiedzi na oświadczenie złożone przez Senatora Przemysława Błaszczyka wspólnie z innymi senatorami podczas 60. posiedzenia Senatu RP w dniu 7 sierpnia br. w sprawie zniesienia kwot mlecznych w Unii Europejskiej, uprzejmie informuję Pana Marszałka, co następuje.

Decyzja o funkcjonowaniu mechanizmu kwotowania produkcji mleka do końca roku kwotowego 2014/2015, została utrzymana przez Komisję Europejską w ramach przeglądu WPR w 2008 r. Jednocześnie przyjęto wówczas stopniowe, jednoprocentowe zwiększanie krajowych kwot mlecznych dla państw członkowskich przez pięć kolejnych lat kwotowych, począwszy od roku kwotowego 2009/2010, w celu przygotowania producentów mleka do funkcjonowania na rynku pozbawionym systemu kwot mlecznych oraz umożliwienia stopniowego wzrostu produkcji poprzez lepsze wykorzystanie potencjału gospodarstw. Polska opowiadała się za zachowaniem kwotowania produkcji mleka, wskazując, że likwidacja systemu kwot mlecznych będzie miała

różny wpływ na sytuację producentów w zależności od regionu, w którym jest prowadzona produkcja mleka i pogłębi już istniejące między nimi różnice. Pełna liberalizacja rynku spowoduje wzrost konkurencji na rynku w pokrywaniu prognozowanego popytu na produkty mleczarskie. Zakładana jest również większa zmienność cen skupu mleka i cen przetworów mlecznych oraz kosztów produkcji co wymusi podnoszenie konkurencyjności producentów i przetwórców na rynku krajowym. Należy podkreślić, że zdecydowana większość państw członkowskich poparła uchylene systemu kwot mlecznych i w ramach reformy Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2014–2020 w rozporządzeniu ustanawiającym wspólną organizację rynków rolnych potwierdzone zostało stosowanie przepisów w odniesieniu do systemu kwot mlecznych jedynie do dnia 31 marca 2015 r.

W związku z tym w ramach Wspólnej Polityki Rolnej przewidziane zostały rozwiązania dla rynku mleczarskiego, które obejmują mechanizmy stabilizujące sytuację rynkową i przeciwdziałające spadkom cen, w tym środki wyjątkowe, które mogą być uruchomione w sytuacjach poważnych zakłóceń na rynku, jak również mechanizmy, które mogą być wykorzystane do wzmocnienia pozycji producentów.

Ponadto należy podkreślić, że wykorzystując możliwość ukierunkowania środków finansowych na sektory, które wymagają szczególnego wsparcia, wzmocnienie produkcji mleka w Polsce uwzględniono zarówno w projekcie Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020, jak również w projekcie systemu płatności bezpośrednich w Polsce w latach 2015–2020. Wzrost konkurencyjności oraz zwiększenie towarowości gospodarstw rolnych poprzez ich modernizację i restrukturyzację jest jednym z ważniejszych zadań uwzględnionym w projekcie PROW na lata 2014–2020. Głównym celem w tym zakresie jest osiągnięcie przez jak największą liczbę gospodarstw trwałej samodzielności ekonomicznej. W ramach poddziałania „Pomoc na inwestycje w gospodarstwach rolnych (Modernizacja gospodarstw rolnych)” przewiduje się wsparcie operacji, których celem będzie m.in. rozwój produkcji mleka krowiego. Pomoc będzie miała formę refundacji części kosztów zrealizowanych inwestycji ukierunkowanych na modernizację i specjalizację produkcji. Mniejsze gospodarstwa będą mogły przede wszystkim skorzystać z poddziałania „Restrukturyzacja małych gospodarstw”, w ramach którego przyznawana będzie premia na realizację biznesplanu zakładającego rozwój gospodarstwa. Rolnicy, prowadzący mniejsze gospodarstwa, będą mieli również możliwość skorzystania z pomocy w ramach poddziałania „Pomoc na inwestycje w gospodarstwach rolnych (Modernizacja gospodarstw rolnych)”, jeżeli będą realizowali operacje zbiorowe. Należy jednocześnie przypomnieć, że już w ramach PROW 2007–2013 w naborze wniosków w roku 2011 producenci mleka mogli skorzystać z pomocy finansowej na realizację operacji inwestycyjnych dotyczących priorytetu „środki towarzyszące restrukturyzacji sektora mleczarskiego”, którego celem było zapewnienie producentom prowadzącym produkcję mleczarską możliwości dostosowania się do zmieniających się warunków, w związku z przewidzianym wygaśnięciem systemu kwot mlecznych w roku 2015. Ponadto mając na uwadze cel wzrostu konkurencyjności gospodarstw poprzez koncentrację dostaw i optymalizację kosztów produkcji oraz lepsze planowanie i dostosowywanie produkcji do popytu projektowane jest finansowe wsparcie tworzenia organizacji producentów. Będzie to wsparcie w postaci procentowego ryczału od wartości przychodów netto organizacji ze sprzedaży produktów wytworzonych w gospodarstwach rolnych jej członków i sprzedanych odbiorcom niebędącym członkami organizacji.

Jak wspomniano, w ramach Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2014–2020 dla rynku mleka przewidziane są mechanizmy stabilizujące sytuację rynkową i pozwalające na reagowanie w przypadku sytuacji kryzysowych czy zaburzeń rynkowych, tzw. „siatka bezpieczeństwa”. Mechanizmy te obejmują mechanizm skupu interwencyjnego w odniesieniu do masła i odtłuszczonego mleka w proszku, dopłaty do prywatnego przechowywania produktów mleczarskich (masło, odtłuszczone mleko w proszku i sery ze znakiem Chroniona Nazwa Pochodzenia i Chronione Oznaczenie Geograficzne (PDO/PGI). Ponadto w ramach środków zarządzania kryzysowego dostępne są m.in. mechanizmy przeciwdziałające zakłóceniom równowagi na rynku spowodowanym np. znaczącym spadkiem cen, w tym m.in. refundacje wywozowe. Na

początku września br. Komisja Europejska skorzystała z możliwości podjęcia takich wyjątkowych środków wprowadzając, w następstwie embarga Federacji Rosyjskiej na produkty mleczne, tymczasowy nadzwyczajny system dopłat do prywatnego przechowywania serów oraz przedłużyła do końca br. okres interwencji publicznej w odniesieniu do masła i odtłuszczonego mleka w proszku. Ponadto uruchomiła dopłaty do prywatnego przechowywania masła i odtłuszczonego mleka w proszku.

Odnosząc się do kwestii związanej z działaniami podejmowanymi w celu umorzenia bądź zawieszenia kar za przekroczenie krajowej kwoty mlecznej dla dostaw, należy przypomnieć, że działania zmierzające do zwiększenia krajowej kwoty dostaw, a tym samym zminimalizowania opłaty karnej za jej przekraczanie, MRiRW podejmowało od końca 2012 r. Dwukrotnie wnioskowano do KE o podjęcie działań legislacyjnych umożliwiających dokonanie na szczeblu krajowym zamiany niewykorzystywanej części kwoty sprzedaży bezpośredniej na kwotę dostaw. Wnioski te nie zostały jednak zaakceptowane, m.in. ze względu na konieczność podjęcia długotrwałego procesu legislacyjnego zmiany rozporządzenia Rady 1234/2007. Ponadto, od stycznia 2014 r. Polska wspólnie z innymi państwami członkowskimi, które również przekraczają krajowe kwoty mleczne, podejmowała na forum UE działania ukierunkowane na zminimalizowanie przekroczenia i wysokości opłat karnych poprzez zmianę tzw. współczynników tłuszczowych, które bezpośrednio wpływają na stopień wykorzystania kwot mlecznych. Zmiana tych współczynników wymaga zmiany rozporządzenia Komisji Europejskiej 595/2004 w związku z czym nie wiąże się ze skomplikowaną i długotrwałą procedurą legislacyjną. Dyskusja w tym zakresie jest jednak trudna ze względu na przeważające stanowisko większości państw członkowskich UE niechętnych do wprowadzania zmian w zasadach systemu kwot mlecznych i podjętych już kilka lat wcześniej ustaleniach dotyczących warunków wycofania tego systemu. Komisja Europejska odwołując się do braku większości dla zmian w zasadach rozliczania kwot mlecznych nie podjęła dotychczas, pomimo intensywnej dyskusji na temat sytuacji na rynku mleka prowadzonej już od ubiegłego roku, prac nad dostosowaniem ww. przepisów.

Niemniej jednak Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, mając na uwadze wysoką dynamikę w skupie mleka, która w okresie styczeń – lipiec 2014 r. wyniosła 7,4% względem analogicznego okresu roku ubiegłego i prognozowane przekroczenie kwoty mlecznej w bieżącym roku kwotowym, jak również pogarszającą się sytuację rynkową w wyniku wprowadzonego przez Federację Rosyjską embarga i potrzebę zrekompensowania strat dla producentów mleka, w dniu 28 sierpnia br. skierował pismo do Komisarza Ciolosa, w którym zwrócił się z wnioskiem o zniesienie opłat za nadprodukcję w poprzednim roku kwotowym 2013/2014, jak również odstąpienie od pobierania opłat za rok kwotowy 2014/2015. W ww. piśmie wskazano przede wszystkim, że obciążenie finansowe producentów mleka karami z tytułu przekroczenia kwot mlecznych dodatkowo pogorszy i tak trudną sytuację rolników wynikającą z wprowadzonego przez Rosję embarga.

Wniosek w powyższej sprawie został również podniesiony podczas posiedzenia Rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa w dniu 5 września podczas dyskusji dotyczącej negatywnych dla rynku skutków rosyjskiego embarga na produkty rolno-spożywcze oraz dotychczas zaproponowanych przez Komisję Europejską działań stabilizujących sytuację rynkową i działań możliwych do wdrożenia w najbliższym czasie.

z up. MINISTRA ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI
Podsekretarz Stanu
Tadeusz Nalewajk

Oświadczenie senatora Roberta Dowhana

skierowane do minister edukacji narodowej Joanny Kluzik-Rostkowskiej

Szanowna Pani Minister!

Jako senator Rzeczypospolitej Polskiej wnoszę o zwiększenie kontroli nad placówkami szkolno-wychowawczymi dla dzieci. We wspomnianych ośrodkach coraz częściej dochodzi do naruszania praw dzieci, co jest wynikiem braku pełnej kontroli nad tymi placówkami.

Zasadnym rozwiązaniem w takim przypadku byłoby rozważenie zmiany przepisów, która stworzyłaby system odpowiedniej weryfikacji realizacji funkcji opiekuńczych w takich ośrodkach oraz mogłaby zapobiec naruszeniom praw podopiecznych. Ośrodki, nad którymi kontrola powinna zostać zwiększona, to placówki opiekuńczo-wychowawcze typu specjalistyczno-terapeutycznego, socjalizacyjnego lub interwencyjnego oraz ośrodki, które sprawują funkcję szkolno-wychowawczą.

Problem pojawia się także w związku z umiejscawianiem dzieci w placówkach. W placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu specjalistycznego wychowankowie umieszczani są na mocy orzeczenia sądu. Proces nadzoruje wojewoda, jednakże tylko w stosunku do dzieci pozbawionych opieki. Ośrodki szkolno-wychowawcze sprawują dwudziestoczterogodzinną opiekę nad podopiecznymi, a nadzór nad nimi pełni kurator oświaty. Nie posiada on jednak uprawnień do stwierdzania uchybień w wywiązywaniu się wspomnianych instytucji z funkcji opiekuńczych. Często również zdarza się tak, że dzieci w wyniku złego rozpoznania trafiają do niewłaściwej dla ich przypadku instytucji.

Dlatego wnoszę o zwiększenie kontroli nad placówkami szkolno-wychowawczymi dla dzieci tak, by w przyszłości móc maksymalnie zmniejszyć liczbę przypadków naruszeń praw podopiecznych. W związku z obecnym stanem rzeczy działania w powyższym zakresie są konieczne i uzasadnione.

*Z poważaniem
Robert Dowhan*

Odpowiedź

Warszawa, 5 września 2014 r.

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na oświadczenie złożone przez Pana Roberta Dowhana, Senatora Rzeczypospolitej Polskiej (Nr BPS/043-60-2585/14) w sprawie zwiększenia kontroli nad placówkami szkolno-wychowawczymi dla dzieci, uprzejmie informuję.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.), w systemie oświaty funkcjonują:

- specjalne ośrodki wychowawcze – prowadzone dla dzieci i młodzieży, które wymagają stosowania specjalnych oddziaływań wychowawczych, pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz zajęć rewalidacyjnych ze względu na występujące

niepełnosprawności lub zagrożenie niedostosowaniem społecznym; specjalny ośrodek wychowawczy zapewnia wychowankom realizację obowiązku szkolnego i obowiązku nauki poza ośrodkiem;

- specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze – prowadzone dla dzieci i młodzieży, które wymagają stosowania specjalnych oddziaływań wychowawczych, pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz zajęć rewalidacyjnych ze względu na występujące niepełnosprawności oraz które z powodu tych niepełnosprawności nie mogą uczęszczać do szkoły w miejscu zamieszkania; w skład specjalnego ośrodka szkolno-wychowawczego wchodzi co najmniej jedna szkoła;
- ośrodki umożliwiające dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim, a także dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym z niepełnosprawnościami sprzężonymi realizację obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego, obowiązku szkolnego i obowiązku nauki;
- młodzieżowe ośrodki socjoterapii – prowadzone dla dzieci i młodzieży, które z powodu zaburzeń rozwojowych, trudności w uczeniu się i zaburzeń w funkcjonowaniu społecznym, są zagrożone niedostosowaniem społecznym oraz wymagają stosowania specjalnej organizacji nauki, metod pracy i wychowania oraz specjalistycznej pomocy m.in. psychologicznej, pedagogicznej i socjoterapeutycznej.

Do ww. placówek systemu oświaty przyjmowane są dzieci na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego wydanego przez zespół orzekający działający w publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym publicznej poradni specjalistycznej, oraz zgodnie z decyzją ich rodziców (opiekunów prawnych), którzy mają prawo do wyboru formy kształcenia swojego dziecka, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.).

Jedynymi placówkami systemu oświaty, do których trafia młodzież na podstawie orzeczenia sądu rodzinnego o zastosowaniu środka wychowawczego, zgodnie z przepisami ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, są młodzieżowe ośrodki wychowawcze. Młodzieżowe ośrodki wychowawcze przeznaczone są dla dzieci i młodzieży niedostosowanych społecznie, wymagających specjalnej organizacji nauki, metod pracy i wychowania.

Nad publicznymi i niepublicznymi placówkami systemu oświaty sprawowany jest nadzór pedagogiczny, którego zadaniem jest m.in. ocena działalności dydaktycznej, wychowawczej oraz opiekuńczej realizowanej przez jednostki systemu oświaty. Nadzór ten sprawują właściwi terytorialnie kuratorzy oświaty.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 października 2009 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. Nr 168, poz. 1324, z późn. zm.) określa trzy formy sprawowania nadzoru pedagogicznego:

- 1) ewaluację działalności edukacyjnej przedszkoli/szkół/placówek,
- 2) kontrolę przestrzegania prawa,
- 3) wspomaganie pracy przedszkoli/szkół/placówek oraz nauczycieli w zakresie realizowanej działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej.

Zgodnie z przepisami ww. rozporządzenia, nadzór ten jest realizowany przez wykonywanie wskazanych powyżej zadań i czynności w trybie działań planowych lub doraźnych. Organy sprawujące nadzór pedagogiczny są obowiązane do opracowania na każdy rok szkolny planu nadzoru pedagogicznego. Działania doraźne są prowadzone przez te organy w przypadku, gdy zaistnieje potrzeba podjęcia działań nieujętych w planie nadzoru pedagogicznego.

Ewaluacja zarówno problemowa, jak i całościowa, jest przeprowadzana w zakresie wymagań określonych w załączniku do ww. rozporządzenia. Nie jest możliwe prowadzenie ewaluacji w zakresie innych wymagań niż wskazane w rozporządzeniu.

Celem działalności kontrolnej, zgodnie z przepisami ustawy o systemie oświaty, jest dokonanie oceny stanu i warunków działalności dydaktycznej, wychowawczej, a także opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkół i placówek pod względem legalności. Zatem jednostki systemu oświaty są kontrolowane pod kątem zgodności z prawem ich działalności.

Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania ustala, na podstawie art. 35 ust. 2 pkt 1 ustawy o systemie oświaty, podstawowe kierunki realizacji przez kuratorów oświaty polityki oświatowej państwa, w szczególności zadania z zakresu nadzoru pedagogicznego. Minister ustalając ww. kierunki polityki, w tym zadania z zakresu nadzoru, bierze pod uwagę m.in. wnioski z nadzoru pedagogicznego zawarte w sprawozdaniach przekazywanych ministrowi przez kuratorów oświaty, a także zalecenia i wskazania wynikające z działań organów kontrolnych (Najwyższej Izby Kontroli, Głównego Inspektoratu Sanitarnego).

Kurator oświaty dokonuje wyboru szkół i placówek przewidzianych do ewaluacji i kontroli planowych w danym roku szkolnym w zakresie zgodnym z podstawowymi kierunkami realizacji polityki oświatowej państwa, które na podstawie przepisów art. 35 ust. 2 pkt 1 ustawy o systemie oświaty ustala Minister Edukacji Narodowej. Wskazane są w nich m.in. zakresy ewaluacji w odniesieniu do poszczególnych typów szkół i rodzajów placówek.

Jednym z czynników decydujących o wyborze szkoły/placówki do przeprowadzenia działań nadzoru pedagogicznego w trybie planowym jest czas, jaki upłynął od dokonania czynności nadzoru przeprowadzonych w danej jednostce oświatowej. Obowiązujące rozwiązania prawne umożliwiają kuratorom oświaty zaplanowanie kontroli i ewaluacji w szkołach/placówkach w optymalnych odstępach czasowych.

Jednocześnie należy podkreślić, że zapewnienie dzieciom i młodzieży bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki w szkołach i placówkach to podstawowe zadanie organu prowadzącego przedszkole/szkołę/placówkę systemu oświaty.

Powyższe wskazuje, że istnieją rozwiązania prawne umożliwiające sprawowanie nadzoru nad placówkami systemu oświaty, w tym kontrolowanie ich działalności wychowawczej i opiekuńczej określonej w przepisach prawa oświatowego.

Placówki opiekuńczo-wychowawcze (typu socjalizacyjnego, interwencyjnego lub specjalistyczno-terapeutycznego), o których mowa w oświadczeniu Pana Senatora, nie są placówkami systemu oświaty. Przebywają w nich dzieci i młodzież na podstawie postanowienia sądu rodzinnego o umieszczeniu dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r., poz. 135, z późn. zm.). Zatem organem kompetentnym w zakresie udzielenia informacji dotyczącej organizacji tych placówek oraz sprawowanego nad nimi nadzoru jest Minister Pracy i Polityki Społecznej.

Z wyrazami szacunku

z upoważnienia
MINISTRA
EDUKACJI NARODOWEJ
Tadeusz Sławecki
Sekretarz Stanu

Oświadczenie senatora Andrzeja Grzyba

skierowane do ministra zdrowia Bartosza Arłukowicza

Szanowny Panie Ministrze!

Aktualnie obowiązujące przepisy, po zmianie z czerwca bieżącego roku, stanowią, że bezpłatnie można zmienić świadczeniodawcę, lekarza, pielęgniarkę i położną POZ trzykrotnie w ciągu roku, a nie, jak do tej pory, tylko dwukrotnie. Każda kolejna zmiana jest dodatkowo płatna. Pacjenci w deklaracji dotyczącej podstawowej opieki zdrowotnej wybierać mogą nie tylko – jak dotychczas – lekarza, pielęgniarkę i położną ubezpieczenia zdrowotnego, lecz także świadczeniodawcę, czyli przychodnię lub gabinet, które mają umowę z NFZ na udzielanie świadczeń w zakresie POZ.

W związku z tym na stronie Ministerstwa Zdrowia i Narodowego Funduszu Zdrowia pojawiły się nowe wzory druków wyboru świadczeniodawcy, lekarza, pielęgniarki i położnej.

Niedoskonałość nowych druków, mających odpowiadać zmienionym przepisom, polega między innymi na tym, że z ich wykorzystaniem lekarze nie mogą przyjąć deklaracji noworodków, ponieważ ustawodawca zapomniał umieścić na wzorze druku rubrykę umożliwiającą wpisanie numeru PESEL rodzica bądź opiekuna. Pojawić się może zatem pytanie: czy obecnie noworodków już się w POZ nie leczy lub nie składa za nie deklaracji?

Zmiana rozporządzenia i wzoru druku w przedstawionym zakresie jest zatem niezbędna.

*Łączę wyrazy szacunku
Andrzej Grzyb*

Odpowiedź

Warszawa, 2014.09.01

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku!

W odpowiedzi na pismo o nr BPS/043-60-2586/14 z dnia 13 sierpnia 2014 r. dotyczące oświadczenia złożonego przez senatora Pana Andrzeja Grzyba podczas 60. posiedzenia Senatu RP w dniu 7 sierpnia 2014 r. w sprawie obowiązujących od 15 czerwca br. wzorów deklaracji wyboru świadczeniodawcy, lekarza, pielęgniarki i położnej podstawowej opieki zdrowotnej i braku w nich danych dotyczących numeru PESEL opiekuna, uprzejmie wyjaśniam, że określony na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 11 czerwca 2014 r. w sprawie wzorów deklaracji wyboru świadczeniodawcy, lekarza, pielęgniarki i położnej podstawowej opieki zdrowotnej (Dz. U. poz. 779) wzór deklaracji wyboru świadczeniodawcy, lekarza, pielęgniarki i położnej podstawowej opieki zdrowotnej jest zgodny z art. 56 ust. 2 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, z późn. zm.), który wprost określa jakie dane powinny znajdować się na deklaracji wyboru świadczeniodawcy, lekarza, pielęgniarki i położnej podstawowej opieki zdrowotnej. Katalog danych, które zawiera deklaracja wyboru określony w ww. art. 56

ust. 2 jest katalogiem zamkniętym, co oznacza, że w deklaracji nie mogą być zawarte dane niewymienione w tym przepisie. Katalog danych nie obejmuje danych osoby, opiekuna prawnego dokonującego wyboru dla świadczeniobiorcy – osoby nieletniej.

Dane dotyczące numeru PESEL opiekuna są istotne dla celów identyfikacji dziecka i potwierdzenia jego prawa do świadczeń tylko w przypadku, gdy w momencie składania deklaracji dziecku nie został nadany jeszcze własny numer PESEL. Zgodnie z rozwiązaniami przyjętymi w ustawie o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, elektroniczne potwierdzenie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej (przez system eWUŚ) dzieci do ukończenia trzeciego miesiąca życia, które nie posiadają numeru PESEL, następuje na podstawie numeru PESEL osoby obowiązanej do zgłoszenia dziecka do ubezpieczenia zdrowotnego. W związku ze zgłaszanymi wątpliwościami w powyższym zakresie w dniu 17 czerwca 2014 r. na stronie internetowej Centrali NFZ ukazał się komunikat następującej treści:

„W obowiązujących od dnia 15 czerwca br. wzorach deklaracji wyboru świadczeniodawcy, lekarza, pielęgniarki i położnej podstawowej opieki zdrowotnej, w przypadku gdy deklaracja dotyczy dzieci do ukończenia 3. miesiąca życia, które nie posiadają numeru PESEL, wpisuje się nr PESEL rodzica, opiekuna prawnego lub opiekuna faktycznego, do czasu uzyskania przez dziecko własnego numeru PESEL. Po nadaniu dziecku numeru PESEL i dostarczeniu tego numeru do świadczeniodawcy, numer ten jest dopisywany na deklaracji. Przekazywanie przez świadczeniodawców do NFZ danych o deklaracjach wyboru odbywa się na niezmiennych zasadach”.

Jednocześnie informuję, że aktualnie nie przewiduje się zmian legislacyjnych w powyższym zakresie.

Z poważaniem

z upoważnienia
MINISTRA ZDROWIA
Sekretarz Stanu
Sławomir Neumann

Oświadczenie senator Heleny Hatki

skierowane do ministra zdrowia Bartosza Arłukowicza

Szanowny Panie Ministrze!

Prezes NFZ w swoim zarządzeniu nr 3/2014/DSOZ z 23 stycznia 2014 r. nie uwzględnił w kryteriach oceny ofert faktu posiadania Certyfikatu Akredytacyjnego Ministra Zdrowia przez podmioty lecznicze udzielające stacjonarnie i całodobowo świadczeń zdrowotnych z zakresu rehabilitacji leczniczej. Przesłanką takiego postępowania jest, zdaniem prezesa NFZ, potrzeba całkowitego zrównania możliwości udzielania wszelkich świadczeń z zakresu rehabilitacji leczniczej zarówno przez szpitale, jak i przez zakłady rehabilitacji leczniczej.

W art. 9 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej rozróżnia się stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne inne niż szpitalne, które obejmują swoim zakresem rehabilitację pacjentów niewymagających hospitalizacji (art. 9 ust. 1 pkt 1 i 2) oraz świadczenia zdrowotne polegające na działaniach usprawniających, które służą poprawie zdrowia, ale nie są udzielane stacjonarnie i całodobowo (art. 9 ust. 1 pkt 3). Ta druga grupa przypisana jest zakładom rehabilitacji leczniczej (art. 12 ust. 1 pkt 3).

Forsowana przez prezesa NFZ próba zrównania tak różnych świadczeń, udzielanych w tak różnych podmiotach leczniczych, jest niezgodna z prawem. Takie działanie pozostaje w sprzeczności zarówno z ustawą o działalności leczniczej, jak i z rozporządzeniem ministra zdrowia z dnia 6 listopada 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu rehabilitacji leczniczej oraz zarządzeniem nr 80/2013/DSOZ prezesa NFZ z 16 grudnia 2013 r., w którym to zarządzeniu kilkakrotnie dokonano rozróżnienia między świadczeniami rehabilitacji leczniczej udzielanymi przez zakłady rehabilitacji leczniczej (nierzadko ambulatoryjnie) a rehabilitacją udzielaną w warunkach stacjonarnych przez oddziały szpitalne. Istotą podejmowanych działań winno być to, aby świadczenia rehabilitacyjne kontraktowane były w odrębnych postępowaniach dla zakładów rehabilitacji leczniczej i dla podmiotów udzielających świadczeń z zakresu rehabilitacji leczniczej osobom wymagającym hospitalizacji całodobowo w warunkach stacjonarnych (w przypadku oddziałów szpitalnych mowa o świadczeniach innych niż szpitalne).

Ponadto niedopuszczalne jest, aby przyznawany przez Pana Ministra certyfikat akredytacyjny, potwierdzający najwyższą jakość udzielanych świadczeń zdrowotnych, w przypadku udzielania świadczeń rehabilitacyjnych w warunkach stacjonarnych z zapewnieniem całodobowej opieki medycznej sprowadzony został przez prezesa NFZ do nic nieznaczącego wyróżnienia.

Utrzymanie w mocy przywołanego na wstępie zarządzenia prezesa NFZ skutkować będzie tym, że w postępowaniach konkursowych wygrywać będą te podmioty, które udzielają świadczeń zdrowotnych niższej jakości, a więc mniej kosztochłonnych, i oferować będą niższą cenę ofertową. W ten sposób z rynku usług zdrowotnych wyeliminowane zostaną podmioty certyfikowane, z doświadczeniem, z profesjonalną kadrą i z nowoczesnym wyposażeniem, dla których wysoka jakość udzielanych świadczeń, potwierdzona Certyfikatem Akredytacyjnym Ministra Zdrowia, jest priorytetem. Taka sytuacja najbardziej dotknie pacjentów, zostaną oni bowiem pozbawieni możliwości otrzymania świadczeń zdrowotnych na oczekiwanym, to jest wysokim poziomie.

W związku z przedstawioną kwestią kieruję do Pana Ministra uprzejmą prośbę o analizę przedmiotowego zarządzenia prezesa NFZ i podjęcie w ramach swoich kompetencji działań przywracających właściwe znaczenie certyfikatowi akredytacyjnemu i godne znaczenie leczeniu rehabilitacyjnemu.

Z wyrazami szacunku
Helena Hatka

Odpowiedź

Warszawa, 2014.09.01

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku!

W odpowiedzi na oświadczenie złożone przez Panią Helenę Hatkę – Senator RP na 60. posiedzeniu Senatu RP w dniu 7 sierpnia 2014 r., przesłane przy piśmie Pani Marii Pańczyk-Pozdziej – Wicemarszałka Senatu, z dnia 16 sierpnia 2014 r. (znak: BPS/043-60-2587/14), w sprawie kryteriów oceny ofert określonych w zarządzeniu Nr 3/2014/DSOZ Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia z dnia 23 stycznia 2014 r. w sprawie określenia kryteriów oceny ofert w postępowaniu w sprawie zawarcia umowy o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej, uprzejmie proszę o przyjęcie następujących wyjaśnień.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (dalej ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej – t.j. Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, z późn. zm.) kompetencje w zakresie określenia kryteriów oceny ofert należą do Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia. Prezes Funduszu przed określeniem kryteriów oceny ofert zasięga opinii właściwych konsultantów krajowych. Realizując swoje ustawowe kompetencje zobowiązany jest przede wszystkim przestrzegać prawa powszechnie obowiązującego w szczególności ww. ustawy, która reguluje proces zawierania umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej.

Ustawowy obowiązek zapewnienia przez Fundusz równego traktowania wszystkich świadczeniodawców ubiegających się o zawarcie umowy o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej posiada bezpośrednie przełożenie na kryteria dodatkowo oceniane określone w zarządzeniu Nr 3/2014/DSOZ Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia z dnia 23 stycznia 2014 r. w sprawie określenia kryteriów oceny ofert w postępowaniu w sprawie zawarcia umowy o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej. Pominięcie w warunkach dodatkowo ocenianych kryterium jakości – Certyfikatu Akredytacyjnego Ministra Zdrowia, ma swoje uzasadnienie w przedmiotowym zakresie standardów zaakceptowanych przez Ministra Zdrowia, które obejmuje:

- udzielanie świadczeń zdrowotnych oraz funkcjonowanie stacjonarnych jednostek leczenia uzależnień,
- udzielanie świadczeń zdrowotnych oraz funkcjonowanie podstawowej opieki zdrowotnej,
- udzielanie świadczeń zdrowotnych oraz funkcjonowanie szpitali.

W obecnym stanie prawnym zakład rehabilitacji, który zgodnie z ustawą z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej – (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 271 z późn. zm.) może udzielać stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych, i jednocześnie na mocy zarządzenia Nr 80/2013/DSOZ Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia z dnia 16 grudnia 2013 r. w sprawie określenia warunków zawierania i realizacji umów w rodzaju rehabilitacja lecznicza, może ubiegać się o zawarcie umowy o udzielanie świadczeń zdrowotnych w zakresie:

- rehabilitacji ogólnoustrojowej w warunkach stacjonarnych,
- rehabilitacji pulmonologicznej w warunkach stacjonarnych,
- rehabilitacji neurologicznej,
- rehabilitacji kardiologicznej w warunkach stacjonarnych;

nie jest w stanie uzyskać stosownego Certyfikatu Akredytacyjnego. Należy zaznaczyć, iż w wymienionych zakresach świadczeń zakłady rehabilitacyjne w postępowaniu konkursowym rywalizują z oddziałami rehabilitacyjnymi na równych zasadach. W związku z powyższym formułowanie kryteriów oceny ofert w taki sposób, iż część konkurujących ze sobą oferentów z przyczyn formalnoprawnych nie jest w stanie speł-

nić określonych wymagań należy uznać za niezgodne z art. 134 ust. 1 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej, który stanowi, że Fundusz zobowiązany jest zapewnić równe traktowanie wszystkich oferentów ubiegających się o zawarcie umowy o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej i prowadzić postępowanie w sposób gwarantujący zachowanie uczciwej konkurencji.

Jednocześnie Minister Zdrowia dostrzegając wysiłek tych pomiotów leczniczych, które uzyskały stosowny Certyfikat Akredytacyjny oraz korzyści jakie wynikają z tego tytułu dla systemu opieki zdrowotnej, uznaje za zasadne uwzględnienie ww. Certyfikatu w ramach kryteriów oceny ofert. Nie może się jednak ono odbyć ze złamaniem jednej z naczelných zasad postępowania w sprawie zawarcia umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej wyrażonej w przywołanym powyżej art. 134 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej.

Z poważaniem

z upoważnienia
MINISTRA ZDROWIA
Sekretarz Stanu
Sławomir Neumann

Oświadczenie senatora Macieja Klimy

skierowane do prezesa Rady Ministrów Donalda Tuska

Szanowny Panie Premierze!

W wielu krajach kontynentu afrykańskiego od kilku tygodni rozwija się epidemia wirusa Ebola. Zagrożony jest również kontynent europejski, w tym Polska. Zwracam się do Pana Premiera z uprzejmą prośbą o opinię i odpowiedzi na następujące pytania.

Po pierwsze, czy i jakie instytucje, służby i ministerstwa podjęły stosowne działania, a jeśli tak, to od kiedy je prowadzą? Czy przeprowadziły analizę i ocenę zagrożeń epidemiologicznych w związku z epidemią wirusa Ebola w ciągu ostatnich kilku tygodni?

Po drugie, czy przeprowadzono planowanie i organizowanie sanitarnego zabezpieczenia granic Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie ruchu pasażerskiego w portach lotniczych i morskich?

Po trzecie, czy zlecono sprawdzenie przygotowań placówek medycznych, usług medycznych, zapasów i leków na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej?

Po czwarte, czy dokonano analizy i weryfikacji procedur, planów działania, służb, instytucji i ministerstw w sytuacji zagrożenia ewentualną epidemią wirusa Ebola?

Po piąte, czy akty prawne dotyczące wspomnianych działań nie wymagają aktualizacji w związku z zagrożeniem epidemią?

I po szóste – czy rząd Rzeczypospolitej Polskiej i instytucje oraz służby są w stałym kontakcie z Europejskim Centrum Zapobiegania i Kontroli Chorób w związku z epidemią wirusa Ebola?

Maciej Klima

**Odpowiedź
MINISTRA ZDROWIA**

Warszawa, 2014.09.09

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku!

W odpowiedzi na pismo z dnia 13 sierpnia br. znak: BPS/043-60-2588/14, przy którym przekazano oświadczenie złożone przez Pana Macieja Klimę, Senatorsa Rzeczypospolitej Polskiej, dotyczące epidemii wirusa Ebola, z upoważnienia Prezesa Rady Ministrów, uprzejmie informuję, co następuje.

Pierwsze zachorowania na gorączkę krwotoczną Ebola (EVD) w grudniu 2013 r. w Gwinei miały miejsce w pobliżu granicy z dwoma innymi państwami: Liberią i Sierra Leone. Od tego czasu liczba przypadków EVD w Gwinei zaczęła wzrastać, wystąpiły także zachorowania w Liberii i Sierra Leone. Pierwsza oficjalna informacja Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) dotycząca wystąpienia zachorowań na gorączkę krwotoczną Ebola w krajach Afryki Zachodniej miała miejsce w dniu 22 marca 2014 r. W kwietniu 2014 r. odnotowano spadek liczby zachorowań w trzech ww. krajach, jednak w czerwcu i lipcu 2014 r. nastąpił gwałtowny wzrost przypadków EVD. Niekorzystna sytuacja epidemiologiczna utrzymuje się tam do chwili obecnej. Pojawiły się także nowe zachorowania w Nigerii.

WHO, CDC (Centrum Kontroli Chorób w Atlancie) oraz ECDC (Europejskie Centrum Kontroli Chorób) na bieżąco monitorują sytuację epidemiologiczną gorączki krwotocznej Ebola w krajach Afryki Zachodniej. W chwili obecnej organizacje te określają ryzyko zachorowania osób podróżujących na teren Gwinei i państw sąsiadujących jako niskie, m.in. z uwagi na fakt, iż przeniesienie wirusa Ebola następuje przez bezpośredni kontakt z krwią, wydzielinami i wydaliniami osoby zakażonej. Zwiększone ryzyko zachorowania dotyczy natomiast obywateli Unii Europejskiej (UE), którzy w krajach dotkniętych epidemią uczestniczą w pomocy humanitarnej i medycznej (np. personel medyczny, wolontariusze) i mają bezpośredni kontakt z osobami chorymi lub podejrzanymi o zachorowanie na gorączkę krwotoczną Ebola. Z uwagi jednak na rozmiar i rozprzestrzenienie geograficzne zachorowań, WHO uznało epidemię gorączki krwotocznej Ebola w państwach Afryki Zachodniej za zdarzenie nadzwyczajne stanowiące zagrożenie dla zdrowia publicznego dla innych państw.

Mając na uwadze powyższe, państwa członkowskie Unii Europejskiej, w tym także Polska, podjęły wieloresortowe działania, mające na celu przygotowanie do ewentualnego pojawienia się na ich terenie osób potencjalnie zakażonych wirusem gorączki krwotocznej Ebola.

W Polsce, zgodnie z kompetencjami ustawowymi, stały nadzór epidemiologiczny nad chorobami zakaźnymi prowadzi Państwowa Inspekcja Sanitarna. W sytuacji podejrzenia zachorowania na chorobę wysoce niebezpieczną lub szczególnie zakaźną, działania mające na celu zapobieganie rozprzestrzenieniu się zachorowań podejmowane są w oparciu o obowiązujące przepisy prawa i wytyczne merytoryczne. Szczegółowe rozwiązania i tryb postępowania w przypadku wystąpienia zachorowania lub podejrzenia choroby wysoce zakaźnej i szczególnie niebezpiecznej reguluje ustawa z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2013 r. poz. 947, z późn. zm.). Ustawa określa szczegółowo m.in. zasady i tryb postępowania osób i podmiotów zaangażowanych w działania zapobiegawcze i przeciwepidemiczne. Ponadto zgodnie z ustawą z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. z 2013 r. poz. 1166) na wszystkich szczeblach organizacyjnych państwa opracowane zostały tzw. plany zarządzania kryzysowego. W ramach planów funkcjonują m.in. procedury reagowania uwzględniające m.in. zadania i kompetencje wszystkich służb i instytucji, które będą podejmować działania w sytuacji kryzysowej. Procedury przewidziane są na różne rodzaje zagrożeń, w tym ze strony chorób wysoce zakaźnych i szczególnie niebezpiecznych.

Na poziomie centralnym współpracę z państwami członkowskimi Unii Europejskiej, Komisją Europejską i Europejskim Centrum do Spraw Zapobiegania i Kontroli Chorób w ramach wspólnotowej sieci nadzoru epidemiologicznego i kontroli chorób zakaźnych prowadzi Główny Inspektorat Sanitarny i wskazane przez niego podmioty. Na bieżąco śledzona jest sytuacja epidemiologiczna w krajach objętych epidemią i dokonywany jest przegląd aktualnych dokumentów o charakterze wytycznych, rekomendacji czy materiałów informacyjno-poglądowych, dotyczących sytuacji związanej z epidemią gorączki Ebola. Codziennie śledzone są także komunikaty WHO, CDC oraz ECDC dotyczące aktualnej oceny ryzyka. Na podstawie zebranych danych formułowane są informacje w wersji polskojęzycznej, które zamieszczane są na bieżąco na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Sanitarnego i Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – Państwowego Zakładu Higieny.

W Głównym Inspektoracie Sanitarnym funkcjonuje ponadto krajowy punkt kontaktowy Systemu Wczesnego Ostrzegania i Reagowania (ang. EWRS – Early Warning and Response System), którego zadaniem jest m.in. wymiana informacji istotnych dla zapobiegania oraz zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych. Wymiana informacji w systemie odbywa się na bieżąco, bowiem jest to narzędzie ukierunkowane na szybki obieg informacji, z którego korzystają obligatoryjnie, mocą Decyzji Rady UE, wszystkie kraje członkowskie. Przedstawiciele Głównego Inspektoratu Sanitarnego uczestniczą także w cotygodniowych telekonferencjach organizowanych przez Health Security Committee, na których omawiane są etapowo aktualne kwestie dotyczące sytuacji epidemiologicznej w Afryce Zachodniej i rekomendowanych działań na poziomie Unii Europejskiej.

Dodatkowo Minister Zdrowia wraz z Głównym Inspektorem Sanitarnym podjęli szereg działań zapobiegawczych, w tym w szczególności:

- dokonano rozeznania w zakresie krajowych możliwości diagnostycznych w kierunku wirusa Ebola. W Polsce możliwość taką zapewnia laboratorium Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – Państwowego Zakładu Higieny, które współpracuje z laboratoriami o standardzie BSL 4 (w Marburgu i Lyonie);
- ustalono także listę laboratoriów diagnostycznych w innych krajach europejskich, które dysponują możliwościami diagnostycznymi w kierunku wirusowych gorączek krwotocznych,
- przekazano stacjom sanitarno-epidemiologicznym na terenie kraju informacje o możliwościach diagnostycznych wirusa Ebola w Polsce, przekazana została również dokładna instrukcja pakowania i transportu pobranego materiału,
- dokonano weryfikacji wykazu szpitali zakaźnych przygotowanych do leczenia pacjentów podejrzanych o zachorowanie na Ebola oraz możliwości w zakresie transportu chorych, w tym algorytmu postępowania dyspozytorów medycznych,
- wystąpiono do wszystkich państwowych wojewódzkich i granicznych inspektorów sanitarnych z poleceniem weryfikacji funkcjonujących na terenie województwa planów działania, procedur i algorytmów postępowania, w tym wojewódzkich planów działania na wypadek wystąpienia epidemii. W szczególności nakazano dokonać przeglądu w następujących kwestiach: organizacji transportu osoby chorej, zabezpieczenia personelu w środki ochrony osobistej, organizacji opieki medycznej z uwzględnieniem możliwości hospitalizacji w warunkach izolacji, postępowania z osobami z kontaktu, organizacji miejsc kwarantanny, sposobu przeprowadzania dochodzenia epidemiologicznego z uwzględnieniem rozwiązań zawartych w Międzynarodowych Przepisach Zdrowotnych oraz innych wytycznych WHO, ICAO, IATA,
- przekazano również wszystkim wojewodom prośbę związaną z koniecznością zweryfikowania funkcjonujących na terenie województwa planów zarządzania kryzysowego pod kątem możliwości skutecznego i szybkiego podjęcia działań w sytuacji wystąpienia zagrożenia,
- we współpracy z Komendą Główną Straży Granicznej ustalono jednolity sposób pozyskiwania przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej, w trybie całodobowym, danych osobowych osób narażonych na kontakt z osobami chorymi na choroby zakaźne, uzgadniając stosowną procedurę operacyjną,
- we współpracy z Rządowym Centrum Bezpieczeństwa i Komendą Główną Straży Granicznej, przy udziale służb operacyjnych stacjonujących w międzynarodowych portach lotniczych, dokonano wizytacji portów i przeglądu procedur w zakresie planowania i organizacji sanitarnego i medycznego zabezpieczenia granic Rzeczypospolitej Polskiej w obszarze ruchu pasażerskiego. Zgodnie z ustaleniami podczas posiedzenia w dniu 12 sierpnia 2014 r., któremu przewodniczył Dyrektor Rządowego Centrum Bezpieczeństwa, w 14 portach lotniczych na terenie kraju odbyły się posiedzenia Zespołów Ochrony Lotnisk. Rolę wiodącą w zakresie merytorycznej weryfikacji przygotowania portów do działań w przypadku zawleczenia drogą lotniczą chorób wysoce zakaźnych, w tym gorączki Ebola, przejęły organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Dokonano sprawdzenia portów lotniczych pod kątem istnienia założeń planów ochrony lotnisk oraz funkcjonalności procedur reagowania. Wyniki oceny przekazane zostały zgodnie z ustaleniami RCB. Służą także do dalszych ukierunkowanych działań korygujących,
- Prezesowi Urzędu Lotnictwa Cywilnego przekazano materiały niezbędne do podjęcia skutecznych działań na poziomie dyżuru operacyjnego portu we współpracy z kapitanami samolotów – w związku z potencjalnym ryzykiem zawleczenia drogą lotniczą zachorowań na gorączkę krwotoczną Ebola. Przypomniano i przekazano dokument dotyczący postępowania mającego na celu ustalenie osób z kontaktu oraz polską wersję Karty Lokalizacji Pasażera,
- w porozumieniu z Ministerstwem Spraw Zagranicznych oszacowano skalę wielkości ruchu turystycznego do i z krajów dotkniętych epidemią, co pozwoliło na ukierunkowanie podejmowanych działań,

- opracowano we współpracy z zespołem ekspertów i konsultantów szereg materiałów informacyjnych, w tym pakiet informacji dla lekarzy POZ oraz innych służb medycznych, zawierający m.in. informacje nt. wirusa Ebola oraz definicję przypadku zachorowania na gorączkę krwotoczną Ebola, opracowaną dla celów nadzoru epidemiologicznego na wypadek wystąpienia takich zachorowań na terenie naszego kraju, rekomendacje w zakresie środków ochrony osobistej do stosowania w kontakcie z podejrzanymi lub chorymi na EVD i zwłokami, ogólny schemat postępowania w zależności od rodzaju narażenia osoby na zakażenie wirusem Ebola, szczegółowe zasady pobierania i transportu materiału do badań wraz z formularzem zlecenia badania, jak również ulotkę dla osób powracających z regionów objętych epidemią gorączki krwotocznej Ebola. Materiały umieszczone zostały na stronie internetowej GIS i NIZP-PZH, a także przekazane podmiotom leczniczym na terenie kraju,
- zwrócono się do Krajowej Izby Turystycznej z informacją o konieczności przestrzegania przez biura podróży przepisów związanych z informowaniem turystów o aktualnych zagrożeniach zdrowotnych i sytuacji epidemiologicznej w krajach, do których się udają.

Z poważaniem

z upoważnienia
MINISTRA ZDROWIA
Podsekretarz Stanu
Igor Radziewicz-Winnicki

Oświadczenie senatora Macieja Klimy

skierowane do prezesa Rady Ministrów Donalda Tuska

Szanowny Panie Premierze!

W bieżącym roku nasz kraj obchodzi dwudziestolecie zmian ustrojowych połączonych z odzyskaniem suwerenności, piętnastolecie członkostwa w NATO i dziesięciolecie członkostwa w Unii Europejskiej. Zapewnienie niepodległości i integralności terytorialnej jest priorytetem każdego rządu Rzeczypospolitej Polskiej i całego społeczeństwa. Od kilku miesięcy na obszarze Ukrainy toczą się walki, z udziałem sił zbrojnych Republiki Ukrainy, z separatystami, wspieranymi z zewnątrz. Konflikt ma tendencję do nasilania się. Agresja Federacji Rosyjskiej na Ukrainie grozi destabilizacją na kontynencie europejskim. W artykule „Armia na niewielką wojnę” przytoczono wypowiedź pana generała Stanisława Kozieja, szefa Biura Bezpieczeństwa Narodowego, który twierdzi, że w razie konfliktu zbrojnego Polska, chociaż należy do NATO, musiałaby radzić sobie sama.

Chcę zaprezentować również cytaty pochodzący z raportu komisji naszego odpowiednika Izby Gmin: „Sojusz Północnoatlantycki nie jest przygotowany na nowe zagrożenia ze strony Rosji i jej ewentualny atak na państwa członkowskie”. Jest to informacja sprzed kilku dni.

Te informacje skłaniają nas do głębokiej refleksji i troski, czy wszystkie działania podejmowane przez rząd Rzeczypospolitej Polskiej, pana prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Biuro Bezpieczeństwa Narodowego, Sejm i Senat były właściwe z punktu widzenia podniesienia bezpieczeństwa państwa polskiego, a zwłaszcza podniesienia zdolności obronnych Rzeczypospolitej Polskiej. Skutecznego systemu bezpieczeństwa, skutecznej oraz nowoczesnej armii nie buduje się w sytuacji zagrożenia. W związku z przywołaną kwestią zwracam się do Pana Prezydenta z prośbą o przedstawienie opinii i udzielenie odpowiedzi na następujące pytania.

Pytanie pierwsze. Czy zapoczątkowany w 2013 r. proces reformy systemu kierowania i dowodzenia siłami zbrojnymi Rzeczypospolitej Polskiej został zakończony i obejmuje także okres wojny? Jeśli nie, to na kiedy zaplanowane jest ewentualne jego zakończenie? Dlaczego proces reformy systemu kierowania i dowodzenia siłami zbrojnymi trwa tak długo w sytuacji zagrożenia konfliktem zewnętrznym – patrz: Ukraina – i czy proces ten jest właściwy? Czy w obecnym ustawodawstwie określono jednoznacznie rolę naczelnego dowódcy sił zbrojnych oraz zasadę dowodzenia całymi siłami zbrojnymi w czasie wojny? Czy na wszystkich etapach dowodzenia zachowano zasadę jednoosobowego dowodzenia? Czy w latach 2013–2014 przeprowadzono ćwiczenia, analizy lub sprawdziany funkcjonowania Dowództwa Generalnego Rodzajów Sił Zbrojnych, Dowództwa Operacyjnego Rodzajów Sił Zbrojnych oraz sztabu generalnego?

Pytanie drugie. W dniu 1 lipca bieżącego roku pan prezydent Rzeczypospolitej Polskiej wyjaśniał: „Trzeba uzbroić państwo polskie w skuteczny system nie tylko dowodzenia siłami zbrojnymi, ale również skuteczny system kierowania państwem polskim w wypadku zagrożenia i kryzysu wojennego”. Jakie zmiany w zakresie ustawodawstwa należy wprowadzić, by zrealizować założenia pana prezydenta?

Pytanie trzecie. Jakie działania dyplomatyczne podjął rząd Rzeczypospolitej Polskiej w celu wprowadzenia planów ewentualnościowych NATO na rzecz obrony polskiego terytorium?

Pytanie czwarte. Jakie jest zaangażowanie osobowe, sprzętowe sił zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, jakie są koszty, jeśli chodzi o misje poza granicami kraju w latach 2013–2014?

Pytanie piąte. Jakie działania podjęto w latach 2008–2014 w celu dyslokacji jednostek Wojska Polskiego z obszaru zachodniego na kierunek północno-wschodni? Jakie inwestycje w infrastrukturę wojskową, magazyny, instalacje wojskowe wykonano w tym okresie również ze środków NATO?

Pytanie szóste. Czy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w 2014 r. stacjonuje bateria Patriot PAC-3? Czy w ocenie MON nie należy zwiększyć zaangażowania sił przeciwlotniczych NATO na terytorium Rzeczypospolitej

Polskiej w sytuacji zagrożenia konfliktem na Ukrainie i incydentami naruszenia przestrzeni powietrznej NATO?

Pytanie siódme. Czy rząd Rzeczypospolitej Polskiej zwrócił się do rządu USA w latach 2010–2014 o zwiększenie pomocy wojskowej dla sił zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej? Jaką pomoc finansową, sprzętową otrzymała Rzeczpospolita Polska w latach 2008–2013 od amerykańskiego sojusznika, ewentualnie innych krajów NATO?

Pytanie ósme. Czy utrzymanie w stanie posiadania sił zbrojnych sprzętu wojskowego, na przykład samolotów bojowych i innych, w liczbie kilkakrotnie niższej niż obowiązujące limity określone w Traktacie o konwencjonalnych siłach zbrojnych w Europie, CFE, jest właściwe? Czy w związku z tym nie należy zwiększyć stanu posiadania sprzętu wojskowego zgodnie z limitami ustalonymi w wymienionym traktacie?

Pytanie dziewiąte. Czy rząd Rzeczypospolitej Polskiej rozważa pozyskanie sprzętu wojskowego z rezerw państw NATO, ewentualnie w formie zakupu, leasingu?

Pytanie dziesiąte. Na jakim etapie są prace nad nową Strategią Bezpieczeństwa Narodowego i projektem Polityczno-Strategicznej Dyrektywy Obronnej, dokumentami zapowiedzianymi przez pana prezydenta podczas Strategicznego Przeglądu Bezpieczeństwa Obronnego w 2014 r.?

Pytanie jedenaste. Najlepszy sprzęt bez dobrze wyszkolonych żołnierzy rezerwy ma ograniczoną wartość. Jakie działania podejmuje Ministerstwo Obrony Narodowej, by poprawić stan rezerw i struktury osobowej sił zbrojnych? Narodowe siły rezerwowe obecnie nie gwarantują rozwiązania tego problemu.

Pytanie dwunaste. Czy dokonano analizy wyszkolenia sił zbrojnych po wykonanej profesjonalizacji w porównaniu z wyszkoleniem, jakie reprezentowali żołnierze z poboru po dwóch latach służby?

Pytanie trzynaste. Czy rząd Rzeczypospolitej Polskiej rozważa czasowe wprowadzenie poboru lub zaciągu ochotniczego w związku z zaostrzeniem sytuacji geopolitycznej w Europie?

Pytanie czternaste. Jakie środki finansowe w latach 2010–2013 przeznaczył MON na usługi ochronne jednostek wojskowych oraz infrastruktury obronnej? Czy dokonano analizy oceny ochrony obiektów wojskowej infrastruktury krytycznej w Rzeczypospolitej Polskiej? Jakie są ewentualne wnioski?

Pytanie piętnaste. Jaki jest aktualny stan gotowości, przygotowania Grupy Wyszehradzkiej, grupy weimarskiej, brygady litewsko-ukraińsko-polskiej? Jakie koszty ponosi strona polska w związku z udziałem w wymienionych grupach bojowych?

Pytanie szesnaste. Jaka jest ocena rządu Rzeczypospolitej Polskiej traktatu wojskowo-militarnego zawartego w dniu 2 listopada 2010 r. między Republiką Francji a Wielką Brytanią, członkami NATO? Czy podobne umowy wzmacniają, czy osłabiają sojusz NATO? Czy wzmacniają bezpieczeństwo państw zawierających takie traktaty? Czy są początkiem NATO bis?

Pytanie siedemnaste. Ministerstwo Obrony Narodowej od 2008 r. do 2012 r. oficjalnie nie wykorzystowało ponad 6 miliardów 800 milionów zł. Nieoficjalnie mówi się o 8 miliardach. Problemem polskich sił zbrojnych nie jest więc brak pieniędzy, lecz nieumiejętne wykorzystanie tych, które wojsko już posiada. Jakie działania w tym zakresie ma zamiar podjąć rząd Rzeczypospolitej Polskiej?

Pytanie osiemnaste. Czy rząd Rzeczypospolitej Polskiej, MON rozważają zmiany priorytetów w ramach Programu Rozwoju Sił Zbrojnych RP w latach 2013–2022 w związku z zagrożeniem u granic Rzeczypospolitej Polskiej? Jakie są plany, jakie są ewentualne zmiany i kiedy zostaną one wprowadzone?

Pytanie dziewiętnaste. Czy rząd Rzeczypospolitej Polskiej rozważa wprowadzenie dla instytucji rządowych, ewentualnie innych, łączności satelitarnej GovSatCom, która funkcjonuje w wielu krajach Unii Europejskiej?

Pytanie dwudzieste. Czy redukcja budżetu MON w 2013 r. o prawie 3 miliardy zł, w zakresie CPR o 2 miliardy 300 milionów, na modernizację techniczną sił zbrojnych o 1 miliard 900 milionów spowoduje opóźnienia

w realizacji założeń programu rozwoju sił zbrojnych na lata 2013–2020? Jakie działania planuje wprowadzić rząd Rzeczypospolitej Polskiej, aby zapobiec podobnym sytuacjom? To są dane z NIK.

Pytanie dwudzieste pierwsze. Czy dla bezpieczeństwa wewnętrznego Rzeczypospolitej Polskiej rozważa się czasowe zawieszenie ruchu przygranicznego z Federacją Rosyjską?

Pytanie dwudzieste drugie. Czy budowa infrastruktury związanej z powstawaniem tarczy antyrakietowej przebiega zgodnie z harmonogramem, czy są ewentualnie jakieś opóźnienia?

Pytanie dwudzieste trzecie. Jakie jest zaangażowanie polskich instytucji naukowych, badawczych i firm związanych z przemysłem zbrojeniowym w programy badawcze zbrojeniowe NATO? Jaki jest zakres współpracy w latach 2010–2014? Jaki jest współdziałanie instytucji naukowych, badawczych związanych z przemysłem zbrojeniowym w tych przedsięwzięciach? I kto w rządzie koordynuje te współpracę?

Zwracam się do Pana Premiera z uprzejmą prośbą o odpowiedzi na przedstawione pytania.

Maciej Klima

Oświadczenie senatora Andrzeja Kobiaka

skierowane do ministra pracy i polityki społecznej Władysława Kosiniaka-Kamysza oraz do prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Adama Jassera

Szanowny Panie Ministrze! Szanowny Panie Prezesie!

Pracodawcy zatrudniający osoby niepełnosprawne zainteresowani są wyjaśnieniem problemu związanego z oceną sytuacji ekonomicznej przy okazji składania wniosku o pomoc publiczną na zatrudnienie, której PFRON udziela w formie dofinansowań do wynagrodzeń.

Nowe rozporządzenie komisji (WE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 28 czerwca 2014 r.) nadal umożliwia otrzymywanie pomocy publicznej. Celem tej pomocy jest również zachęcanie przedsiębiorstw do zwiększania poziomu zatrudnienia pracowników znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji lub pracowników niepełnosprawnych. Wspomniane rozporządzenie stanowi, że pomoc przyznawana przedsiębiorcom znajdującym się w trudnej sytuacji podlega wyłączeniu z zakresu stosowania tego rozporządzenia.

Ze względu na ocenę sytuacji ekonomicznej przy okazji składania wniosku o pomoc na zatrudnienie osób niepełnosprawnych wynikającą z ustawy o rehabilitacji, której udziela PFRON, a także ze względu na nowe rozporządzenie Komisji (WE) nr 651/2014 kieruję do Pana Ministra następujące pytania:

1. Czy ocena sytuacji ekonomicznej przy okazji składania do PFRON wniosku o pomoc w formie miesięcznego dofinansowania do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych wedle nowego rozporządzenia Komisji (WE) nr 651/2014 przeprowadzana będzie po zakończeniu roku kalendarzowego (obrotowego), czy też w stosunku do dwunastu miesięcy poprzedzających złożenie wniosku?

2. Czy ocena sytuacji ekonomicznej podczas składania do PFRON wniosku o pomoc w formie miesięcznego dofinansowania do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych wedle nowego rozporządzenia Komisji (WE) nr 651/2014 przeprowadzana będzie na podstawie zatwierdzonego sprawozdania finansowego, czy też na podstawie sporządzonego sprawozdania finansowego?

3. Jednostki prowadzące księgi rachunkowe stosownie do ustawy o rachunkowości sporządzają sprawozdanie finansowe w terminie trzech miesięcy od dnia bilansowego (np. za 2014 r. w terminie do 31 marca 2015 r.), a składanie wniosku o dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych następuje za każdy miesiąc. W jaki sposób przedsiębiorca powinien ocenić swoją sytuację ekonomiczną za miesiąc, na przykład za styczeń 2014 r., skoro nie sporządził jeszcze sprawozdania finansowego za 2014 r.?

4. Jednostki nieprowadzące ksiąg rachunkowych stosownie do ustawy o rachunkowości nie sporządzają sprawozdań finansowych, a składanie wniosków o dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych następuje za każdy miesiąc. W jaki sposób przedsiębiorca powinien ocenić swoją sytuację ekonomiczną za miesiąc, na przykład za styczeń 2015 r., skoro nie tworzy jeszcze sprawozdań finansowych?

*Z poważaniem
Andrzej Kobiak*

**Odpowiedź
MINISTRA PRACY
I POLITYKI SPOŁECZNEJ**

Warszawa, 19.09.2014 r.

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na przesłane przy piśmie z dnia 13 sierpnia 2014 r. (znak: BPS/043-60-2590-MPPS/14) oświadczenie złożone przez Pana Senatora Andrzeja Kobiaka na 60. posiedzeniu Senatu RP w dniu 7 sierpnia 2014 r. dotyczące oceny sytuacji ekonomicznej przy okazji składania wniosku o pomoc publiczną na zatrudnienie, której Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych udziela w formie dofinansowania do wynagrodzeń, zgodnie z informacjami przedstawionymi przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, wyjaśniam, że przepisy rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 nie precyzują, w jaki sposób ma być dokonywana ocena sytuacji ekonomicznej wnioskodawców ubiegających się o pomoc publiczną (w tym wnioskodawców ubiegających się o pomoc na zatrudnienie pracowników niepełnosprawnych). Wskazane rozporządzenie określa jedynie, że nie ma ono zastosowania do pomocy dla przedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji, z wyjątkiem programów pomocy mających na celu naprawienie szkód spowodowanych niektórymi klęskami żywiołowymi i wprowadza definicję „przedsiębiorstwa znajdującego się w trudnej sytuacji ekonomicznej”. Z powyższych przepisów wynika zatem obowiązek nałożony na podmioty udzielające pomocy w zakresie weryfikacji, czy wnioskodawca w momencie ubiegania się o pomoc nie spełnia definicji z art. 2 pkt 18 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014.

W celu umożliwienia podmiotowi udzielającemu pomocy realizacji ww. obowiązku, w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 29 marca 2010 r. *w sprawie zakresu informacji przedstawianych przez podmiot ubiegający się o pomoc inną niż pomoc de minimis lub pomoc de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie* (Dz. U. Nr 53, poz. 312 z późn. zm.; dalej: rozporządzenie Rady Ministrów) (§2 ust. 1 pkt 2) zobowiązano podmiot ubiegający się o pomoc publiczną do przedstawiania informacji dotyczących jego sytuacji ekonomicznej, w tym sprawozdań finansowych za okres 3 ostatnich lat obrotowych, sporządzonych zgodnie z przepisami o rachunkowości. Ocena sytuacji ekonomicznej wnioskodawcy dokonywana jest zatem przez podmiot udzielający pomocy, przed jej udzieleniem, na podstawie informacji odnoszących się do 3 lat wstecz. W związku z powyższym, niezależnie od tego, w której części roku wnioskodawca składa wniosek o udzielenie pomocy, jest on zobowiązany do przedstawiania informacji na temat jego sytuacji ekonomicznej za 3 ostatnie lata.

Odnosząc się do pytań drugiego i trzeciego wyjaśniam, że podmiot udzielający pomocy dokonuje oceny sytuacji finansowej przedsiębiorcy na podstawie przedstawionych przez niego informacji określonych w części B *Formularza informacji przedstawianych przy ubieganiu się o pomoc inną niż pomoc de minimis i pomoc de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie* (dalej: *Formularz*), stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów, jak również w oparciu o sprawozdania finansowe za okres 3 ostatnich lat obrotowych, sporządzane zgodnie z przepisami o rachunkowości lub inne dokumenty finansowe przygotowywane w toku prowadzenia działalności gospodarczej (w przypadku podmiotów, których nie dotyczy obowiązek sporządzania sprawozdań finansowych). Przekazywane przez przedsiębiorcę sprawozdania finansowe oraz inne dokumenty finansowe umożliwiają podmiotowi udzielającemu pomocy zeweryfikowanie informacji przedstawianych w *Formularzu*.

Należy przy tym zauważyć, iż przepisy rozporządzenia Rady Ministrów nie wskazują, aby podmiotowi udzielającemu pomocy były przekazywane wyłącznie zatwierdzone

sprawozdania finansowe. W związku z powyższym, biorąc pod uwagę celowość wymaganych informacji, w ocenie UOKiK nie ma przeszkód, aby podmiot ubiegający się o pomoc publiczną przedstawił sprawozdanie finansowe jeszcze przed jego zatwierdzeniem. Pragnę przy tym zwrócić uwagę, że analizując sytuację ekonomiczną przedsiębiorcy w 2014 r., oprócz ewentualnych danych odnoszących się do roku 2014, należy wziąć pod uwagę dane z lat 2011–2013.

Nie wydaje się również zasadne, aby podmiot udzielający pomocy dokonywał oceny sytuacji ekonomicznej tego samego wnioskodawcy w odstępach comiesięcznych (np. w przypadku comiesięcznego składania wniosku o dofinansowanie). Wydaje się bowiem mało prawdopodobne, aby sytuacja ekonomiczna wnioskodawcy w ciągu jednego lub kilku miesięcy mogła ulec na tyle drastycznemu pogorszeniu, żeby podmiot udzielający pomocy stwierdził, że wnioskodawca ten znajduje się w trudnej sytuacji ekonomicznej, dyskwalifikującej go tym samym z ubiegania się o pomoc publiczną, o której mowa w rozporządzeniu Komisji (UE) nr 651/2014. Komplet informacji i dokumentów odnoszących się do sytuacji ekonomicznej wnioskodawcy (*Formularz* oraz sprawozdania lub inne dokumenty finansowe) powinien zatem być składany np. raz na rok, z zastrzeżeniem, że w przypadku zaistnienia w międzyczasie okoliczności mogących mieć wpływ na ocenę sytuacji ekonomicznej, wnioskodawca powinien poinformować o tym fakcie podmiot udzielający pomocy (np. poprzez ponowne złożenie *Formularza* i dokumentów potwierdzających informacje w nim zawarte).

Odnosząc się natomiast do 4 pytania wyjaśniam, że w przypadku podmiotów, które nie dysponują sprawozdaniami finansowymi, ocena sytuacji ekonomicznej powinna zostać przeprowadzona w oparciu o sporządzane w toku prowadzenia działalności gospodarczej dokumenty finansowe (np. księgi przychodów i rozchodów, zaświadczenia z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Urzędu Skarbowego o niezaleganiu z należnościami itp.) i będzie ograniczona do weryfikacji warunków, o których mowa w art. 2 pkt 18 lit. c i d rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014, czyli sprawdzenia, czy:

- przedsiębiorstwo podlega zbiorowemu postępowaniu w związku z niewypłacalnością lub spełnia kryteria na mocy obowiązującego prawa krajowego, by zostać objętym zbiorowym postępowaniem w związku z niewypłacalnością na wniosek jej wierzycieli oraz
- przedsiębiorstwo otrzymało pomoc na ratowanie i nie spłaciło do tej pory pożyczki ani nie zakończyło umowy o gwarancję lub otrzymało pomoc na restrukturyzację i nadal podlega planowi restrukturyzacyjnemu.

Z szacunkiem

MINISTER
z up. Jacek Męcina
Sekretarz Stanu

**Odpowiedź
PREZESA URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI
I KONSUMENTÓW**

Warszawa, 12 września 2014 r.

Pani
Maria Pańczyk-Pozdziej
Wicemarszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek,

w odpowiedzi na pismo Pani Marszałek z dnia 13 sierpnia 2014 r. (znak: BPS/043-60-2590-UOKiK/14), dotyczące oświadczenia złożonego przez Pana Senatora Andrzeja Kobiaka na 60. posiedzeniu Senatu w dniu 7 sierpnia 2014 r., w sprawie rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu¹, pragnę przedstawić następujące wyjaśnienia.

Ad 1.

Na wstępie pragnę wyjaśnić, że przepisy rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 nie precyzują, w jaki sposób ma być dokonywana ocena sytuacji ekonomicznej wnioskodawców ubiegających się o pomoc publiczną (w tym wnioskodawców ubiegających się o pomoc na zatrudnienie pracowników niepełnosprawnych). Ww. rozporządzenie określa jedynie, że nie ma ono zastosowania do pomocy dla przedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji, z wyjątkiem programów pomocy mających na celu naprawienie szkód spowodowanych niektórymi klęskami żywiołowymi (art. 1 ust. 4 lit. c) i wprowadza definicję „przedsiębiorstwa znajdującego się w trudnej sytuacji ekonomicznej” (art. 2 pkt 18). Z powyższych przepisów wynika zatem obowiązek nałożony na podmioty udzielające pomocy w zakresie weryfikacji, czy wnioskodawca w momencie ubiegania się o pomoc nie spełnia definicji z art. 2 pkt 18 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014.

W celu umożliwienia podmiotowi udzielającemu pomocy realizacji ww. obowiązku, w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 29 marca 2010 r. w sprawie zakresu informacji przedstawianych przez podmiot ubiegający się o pomoc inną niż pomoc *de minimis* lub pomoc *de minimis* w rolnictwie lub rybołówstwie² (§2 ust. 1 pkt 2) zobowiązano podmiot ubiegający się o pomoc publiczną do przedstawiania **informacji dotyczących jego sytuacji ekonomicznej, w tym sprawozdań finansowych za okres 3 ostatnich lat obrotowych**, sporządzonych zgodnie z przepisami o rachunkowości. Ocena sytuacji ekonomicznej wnioskodawcy dokonywana jest zatem przez podmiot udzielający pomocy, przed jej udzieleniem, na podstawie informacji odnoszących się do 3 lat wstecz. W związku z powyższym, niezależnie od tego, w której części roku wnioskodawca składa wniosek o udzielenie pomocy, jest on zobowiązany do przedstawiania informacji na temat jego sytuacji ekonomicznej za 3 ostatnie lata.

Ad 2 i 3.

Podmiot udzielający pomocy dokonuje oceny sytuacji finansowej przedsiębiorcy na podstawie przedstawionych przez niego informacji określonych w części B Formularza informacji przedstawianych przy ubieganiu się o pomoc inną niż pomoc *de minimis* i pomoc *de minimis* w rolnictwie lub rybołówstwie (dalej: Formularz), stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów, jak również w oparciu o sprawozdania finansowe za okres 3 ostatnich lat obrotowych, sporządzane zgodnie z przepisami o rachunkowości lub inne dokumenty finansowe przygotowywane w toku prowadzenia działalności gospodarczej (w przypadku podmiotów, których nie dotyczy obowiązek sporządzania sprawozdań finansowych). Przekazywane przez przedsiębiorcę sprawozdania finansowe oraz inne dokumenty finansowe umożliwiają podmiotowi udzielającemu pomocy zweryfikowanie informacji przedstawianych w Formularzu.

¹ Dz. Urz. UE L 187 z 28.06.2014.

² Dz. U. Nr 53, poz. 312 z późn. zm., dalej: rozporządzenie Rady Ministrów.

Należy przy tym zauważyć, iż przepisy rozporządzenia Rady Ministrów nie wskazują, aby podmiotowi udzielającemu pomocy były przekazywane wyłącznie zatwierdzone sprawozdania finansowe. W związku z powyższym, biorąc pod uwagę celowość wymaganych informacji, w ocenie UOKiK nie ma przeszkód, aby podmiot ubiegający się o pomoc publiczną przedstawił sprawozdanie finansowe jeszcze przed jego zatwierdzeniem. Pragnę przy tym zwrócić uwagę, że analizując sytuację ekonomiczną przedsiębiorcy w 2014 r., oprócz ewentualnych danych odnoszących się do roku 2014, należy wziąć pod uwagę dane z lat 2011–2013.

Nie wydaje się również zasadne, aby podmiot udzielający pomocy dokonywał oceny sytuacji ekonomicznej tego samego wnioskodawcy w odstępach comiesięcznych (np. w przypadku comiesięcznego składania wniosku o dofinansowanie). Wydaje się bowiem mało prawdopodobne, aby sytuacja ekonomiczna wnioskodawcy w ciągu jednego lub kilku miesięcy mogła ulec na tyle drastycznemu pogorszeniu, żeby podmiot udzielający pomocy stwierdził, że wnioskodawca ten znajduje się w trudnej sytuacji ekonomicznej, dyskwalifikującej go tym samym z ubiegania się o pomoc publiczną, o której mowa w rozporządzeniu Komisji (UE) nr 651/2014. Komplet informacji i dokumentów odnoszących się do sytuacji ekonomicznej wnioskodawcy (*Formularz* oraz sprawozdania lub inne dokumenty finansowe) powinien zatem być składany np. raz na rok, z zastrzeżeniem, że w przypadku zaistnienia w międzyczasie okoliczności mogących mieć wpływ na ocenę sytuacji ekonomicznej, wnioskodawca powinien poinformować o tym fakcie podmiot udzielający pomocy (np. poprzez ponowne złożenie *Formularza* i dokumentów potwierdzających informacje w nim zawarte).

Ad 4.

W przypadku podmiotów, które nie dysponują sprawozdaniami finansowymi, ocena sytuacji ekonomicznej powinna zostać przeprowadzona w oparciu o sporządzone w toku prowadzenia działalności gospodarczej dokumenty finansowe (np. księgi przychodów i rozchodów, zaświadczenia z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Urzędu Skarbowego o niezaleganiu z należnościami itp.) i będzie ograniczona do weryfikacji warunków, o których mowa w art. 2 pkt 18 lit. c) i d) rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014, czyli sprawdzenia, czy:

- przedsiębiorstwo podlega zbiorowemu postępowaniu w związku z niewypłacalnością lub spełnia kryteria na mocy obowiązującego prawa krajowego, by zostać objętym zbiorowym postępowaniem w związku z niewypłacalnością na wniosek jej wierzycieli oraz
- przedsiębiorstwo otrzymało pomoc na ratowanie i nie spłaciło do tej pory pożyczki ani nie zakończyło umowy o gwarancję lub otrzymało pomoc na restrukturyzację i nadal podlega planowi restrukturyzacyjnemu.

Z poważaniem

Adam Jasser

Oświadczenie senatora Jana Filipa Libickiego

skierowane do ministra zdrowia Bartosza Arłukowicza
oraz do prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia Tadeusza Jędrzejczyka

W dniu 16 lipca zarówno ja, jak i kilku senatorów otrzymaliśmy drogą mailową list Polskiej Federacji Ruchów Obrony Życia. W tym liście pojawiła się informacja – z powołaniem się na informację prasową – że zachodzi zasadnicza rozbieżność między danymi za rok 2012 dotyczącymi przeprowadzania zgodnych z prawem, czyli legalnych zabiegów przerywania ciąży. Otóż jest rozbieżność między danymi podawanymi przez Narodowy Fundusz Zdrowia, który utrzymuje, że w 2012 r. takich zabiegów wykonano tysiąc dwieście siedem, a danymi Ministerstwa Zdrowia, które podaje według swoich statystyk, że takich zabiegów wykonano siedemset pięćdziesiąt dwa. W związku z tym zachodzi pomiędzy tymi danymi istotna różnica czterystu pięćdziesięciu pięciu zabiegów.

Jeśli patrzeć na te dane i analizować je logicznie, to możemy powiedzieć, że w tej sytuacji albo mamy do czynienia z wyłudzeniem świadczeń medycznych z Narodowego Funduszu Zdrowia, albo też mamy do czynienia z sytuacją złamania obowiązującego prawa w kwestii fundamentalnej i, powiedziałbym, niezwykle delikatnej.

W związku z tym zwracam się zarówno do Pana Ministra Zdrowia, jak i do Pana Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia z następującymi pytaniami.

Czy obu instytucjom są znane te informacje? Jeśli te informacje nie są znane, to chciałbym prosić o to, aby spróbowano ustalić, czy rzeczywiście taka sytuacja miała miejsce, czy też są to pewne plotki, nieścisłości medialne, i prosiłbym, by taką informację nam przekazano. A jeśli te informacje okazałyby się prawdziwe, to chciałbym zapytać, jakie działania podjęty bądź podejmą obie instytucje, aby w sytuacji stwierdzenia tej rażącej nieścisłości zbadać te przypadki i wyciągnąć konsekwencje wobec osób, które do takiego stanu dopuściły. Jeśli zaś takie konsekwencje zostały już wyciągnięte, to proszę o informację, jakiego rodzaju są to konsekwencje.

Jan Filip Libicki

Odpowiedź MINISTRA ZDROWIA

Warszawa, 17.10.2014 r.

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu RP

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na pismo z dnia 13 sierpnia 2014 r., znak: BPS/043-60-2591-MZ/14, przy którym przekazane zostało oświadczenie złożone przez senatora Jana Filipa Libickiego podczas 60. posiedzenia Senatu RP dotyczące „rozbieżności między danymi za rok 2012 dotyczącymi przeprowadzenia zgodnych z prawem, czyli legalnych zabiegów przerywania ciąży”, uprzejmie przekazuję następujące informacje i wyjaśnienia.

Dane statystyczne zbierane są zgodnie z ustawą z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2012 r. poz. 591) na podstawie corocznie uchwalanego przez Radę Ministrów programu badań statystycznych statystyki publicznej. Statystyka publiczna zapewnia rzetelne, obiektywne i systematyczne informowanie społeczeństwa,

organów państwa i administracji publicznej oraz podmiotów gospodarki narodowej o sytuacji ekonomicznej, demograficznej, społecznej oraz środowiska naturalnego (art. 3). Dlatego też dane z tego źródła są podstawą do przygotowywania Sprawozdań Rady Ministrów z wykonywania oraz o skutkach stosowania ustawy z dnia 7 stycznia 1993 r. o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży w kolejnych latach.

Należy jednak zaznaczyć, że nie jest możliwe docieranie do poszczególnych danych agregowanych w ramach statystyki publicznej, gdyż art. 10. ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej stanowi, że „zbierane i gromadzone w badaniach statystycznych statystyki publicznej dane indywidualne i dane osobowe są poufne i podlegają szczególnej ochronie; dane te mogą być wykorzystywane wyłącznie do opracowań, zestawień i analiz statystycznych oraz do tworzenia przez służby statystyki publicznej operatu do badań statystycznych prowadzonych przez te służby; udostępnianie lub wykorzystywanie danych indywidualnych i danych osobowych dla innych niż podane celów jest zabronione (tajemnica statystyczna)”.

Dane dotyczące wykonywanych zabiegów przerywania ciąży są gromadzone w oparciu o sprawozdania opracowywane w związku z realizacją Programu badań statystycznych statystyki publicznej na dany rok. Zgodnie z rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 7 marca 2012 r. w sprawie określenia wzorów formularzy sprawozdawczych, objaśnień co do sposobu ich wypełniania oraz wzorów kwestionariuszy i ankiet statystycznych stosowanych w badaniach statystycznych ustalonych w programie badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2012, w formularzach MZ-24 oraz MZ-29 prezentowane są dane obejmujące zabiegi przerywania ciąży w podziale na przedział wiekowy kobiet oraz na przyczynę dokonania zabiegu (tj. z powodu zagrożenia życia lub zdrowia matki, w wyniku badań prenatalnych, w wyniku czynu zabronionego).

Formularz MZ-24 obejmuje roczne sprawozdanie o przerwaniach ciąży wykonanych w placówkach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej, natomiast sprawozdanie MZ-29 – sprawozdanie o działalności szpitala ogólnego. Pierwsze z ww. sprawozdań są wypełniane przez podmioty wykonujące działalność leczniczą udzielające ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych w zakresie ginekologii i położnictwa, drugie natomiast przez podmioty wykonujące działalność leczniczą udzielające stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych w zakresie leczenia szpitalnego z wyłączeniem szpitali psychiatrycznych. Dane ze sprawozdań przekazywane są przez ww. podmioty do wojewódzkich centrów zdrowia publicznego lub innych komórek właściwych w sprawach statystyki medycznej wskazanych przez wojewodę, a następnie gromadzone są przez Centrum Systemów Informacyjnych Ochrony Zdrowia i jako całościowe dane statystyczne przekazywane Ministerstwu Zdrowia celem uwzględnienia w sporządzanych corocznie sprawozdaniach Rady Ministrów z wykonywania oraz o skutkach stosowania ustawy z dnia 7 stycznia 1993 r. o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach przerywania ciąży.

Dane przedstawione przez Centrum Systemów Informacyjnych Ochrony Zdrowia nie obejmują danych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz Ministerstwa Sprawiedliwości. W programie badań statystycznych statystyki publicznej jest określone, że podmioty podlegające Ministerstwu Spraw Wewnętrznych przekazują informacje Ministrowi Spraw Wewnętrznych. Ministerstwo Zdrowia zwraca się jednak do tych resortów z prośbą o informacje w rozważanym zakresie. Z informacji uzyskanych z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych wynika, że w 2012 r. w podległych temu resortowi szpitalach publicznych wykonano 5 zabiegów przerywania ciąży, z czego 1 ze względu na zagrożenie dla życia lub zdrowia kobiety ciężarnej, natomiast 4 z uwagi na fakt, że badania prenatalne lub inne przesłanki medyczne wskazywały na duże prawdopodobieństwo ciężkiego i nieodwracalnego upośledzenia płodu albo nieuleczalnej choroby zagrażającej życiu.

Natomiast z danych uzyskanych z Ministerstwa Sprawiedliwości wynika, że w latach 2002–2012 w szpitalach podległych Ministrowi Sprawiedliwości nie przeprowadzono żadnego zabiegu przerywania ciąży (szpitale więzienne nie są ujęte w statystyce publicznej).

Odnosząc się do danych będących w dyspozycji Narodowego Funduszu Zdrowia, jako płatnika za udzielone świadczenia, należy wskazać, że nie są danymi statystycznymi, ale danymi o charakterze finansowym.

Weryfikacja rozbieżności pomiędzy danymi statystycznymi zgromadzonymi przez Centrum Systemów Informacyjnych Ochrony Zdrowia a danymi finansowymi będącymi w dyspozycji Narodowego Funduszu Zdrowia jest utrudniona z uwagi na fakt, że docieranie do poszczególnych danych agregowanych w ramach statystyki publicznej (a więc gromadzonych i przekazanych przez Centrum Systemów Informacyjnych Ochrony Zdrowia) nie jest możliwe. Jak wskazano powyżej, sprawozdania MZ-24 i MZ-29, w oparciu o które gromadzone są rozważane dane, są objęte programem badań statystycznych statystyki publicznej. Dane z tych sprawozdań mogą być wykorzystywane jedynie na zasadach określonych w ustawie z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej oraz publikowane i udostępniane zgodnie z rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 10 września 1999 r. w sprawie trybu i form ogłaszania, udostępniania i rozpowszechniania wynikowych informacji statystycznych (Dz. U. 1999 r. Nr 75, poz. 842). Stosownie do art. 10 i 38 wymienionej ustawy dane zawarte w tych sprawozdaniach są poufne i podlegają szczególnej ochronie. Dane pozyskane w ramach programu badań statystycznych statystyki publicznej mogą być wykorzystywane wyłącznie do opracowań, zestawień i analiz statystycznych prowadzonych przez służby statystyki publicznej i nie można publikować ani udostępniać informacji statystycznych możliwych do powiązania z konkretną osobą, jak również danych indywidualnych, charakteryzujących wyniki ekonomiczne działalności podmiotów gospodarki narodowej prowadzących działalność gospodarczą, w szczególności jeżeli na daną agregację składają się mniej niż trzy podmioty lub udział jednego podmiotu w określonym zestawieniu jest większy niż trzy czwarte całości. Udostępnianie lub wykorzystywanie danych indywidualnych dla innych niż wymienione celów jest zabronione pod rygorem odpowiedzialności karnej (art. 54 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej).

Z poważaniem

z upoważnienia
MINISTRA ZDROWIA
Podsekretarz Stanu
Piotr Warczyński

Odpowiedź
PREZESA NARODOWEGO FUNDUSZU ZDROWIA

Warszawa, 29.08.2014 r.

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu

Szanowny Panie Marszałku!

W odpowiedzi na pismo z dnia 13 sierpnia 2014 r., znak BPS/043-60-2591-NFZ/14, w sprawie oświadczenia złożonego przez senatora Jana Filipa Libickiego informuję, iż w związku z rozbieżnościami pomiędzy sprawozdawczością rozliczeniową przekazywaną do NFZ oraz do Centrum Systemów Informacyjnych Ochrony Zdrowia w ramach statystyki publicznej dot. liczby zabiegów przerywania ciąży, Centrala NFZ

podjęła próbę wyjaśnienia przyczyny zaistniałej sytuacji. Zwrócono się z prośbą do CSIOZ o przekazanie danych o liczbie zabiegów, które były zgromadzone w programie badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2012, w formularzach MZ-24 oraz MZ-29 w podziale na poszczególne podmioty przekazujące ww. dane. CSIOZ powołując się na przepisy Ustawy z dnia 25 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej, która zawiera zakaz wykorzystywania danych w zakresie innym niż statystyka publiczna zmuszony był odmówić przekazania zgromadzonych danych do Funduszu.

W związku z powyższym Fundusz poprosił o porównanie danych Ministerstwo Zdrowia, wobec którego CSIOZ jest jednostką podległą, przekazując również dane sprawozdawcze dot. zabiegów przerywania ciąży zgromadzone w systemie informacyjnym Funduszu.

PREZES
Narodowego Funduszu Zdrowia
Tadeusz Jędrzejczyk

**Oświadczenie senatorów Roberta Mamąta,
Przemysława Błaszczyka, Stanisława Gogacza,
Wiesława Dobkowskiego, Bohdana Paszkowskiego,
Stanisława Koguta, Doroty Czudowskiej, Janiny Sagatowskiej,
Marka Martynowskiego, Andrzeja Matusiewicza
oraz Grzegorza Wojciechowskiego**

skierowane do minister kultury i dziedzictwa narodowego Małgorzaty Omilanowskiej

Szanowna Pani Minister!

Otrzymałem Pani stanowisko w sprawie oświadczenia złożonego przeze mnie wraz z grupą senatorów 3 lipca 2014 r., a dotyczącego prezentacji spektaklu „Golgota Picnic”. Odpowiedź Pani Minister odnosi się do incydentu, jakim jest spektakl „Golgota Picnic”, nie dotyka jednak istoty problemu, którego spektakl ów dotyczy. Incydent ten jest tylko przykładem problemu przedstawionego w oświadczeniu. Dlatego polemikę ze stanowiskiem Pani Minister pominię, skupiając się na istocie sprawy.

Prosimy o ustosunkowanie się do następujących problemów poruszonych również w poprzednim oświadczeniu.

Po pierwsze, „Golgota Picnic”, użyty jako przykład, pokazuje, że w naszym kraju w sposób zorganizowany kpi się publicznie z wiary katolickiej, wykorzystując do tego postać Chrystusa. Profanuje się krzyż, który nie tylko dla katolików, jako przedmiot kultu religijnego, jest świętością. W ten sposób obraża się nas, wszystkich chrześcijan pod pretekstem sztuki. Należy w tym miejscu postawić pytanie o granice sztuki. Twórczość przestaje być sztuką, kiedy narusza normy moralne. Dla nas, katolików, normy te określa etyka katolicka.

Jakie więc Pani Minister widzi możliwości działania, aby ludzi wierzących w zmartwychwstanie Chrystusa nie obrażano w sposób zorganizowany, wykorzystując do tego celu publiczne przedstawienia, wystawy i inne prezentacje?

Po drugie, media, podając jednostronne, a więc fałszywe informacje o postawach katolików, przedstawiają ich jako osoby napastliwe i agresywne, kiedy protestują przeciwko obrażaniu i wyśmiewaniu ich z powodu przywiązania do wiary i religii, a rzekomych twórców – jako ofiary protestujących.

Również w Pani stanowisku wyczytaliśmy, że publiczne czytanie scenariusza spektaklu pt. „Golgota Picnic” oraz projekcje audiowizualnego zapisu przedstawienia były reakcją polskich artystów na naciski środowisk krytycznych wobec spektaklu. Jest akurat odwrotnie: to ludzie wierzący są prowokowani poprzez obrażanie ich twórczością naruszającą normy moralne. „Golgota Picnic” nie jest przecież pierwszym tego przykładem. Niestety, za każdym razem ten, kto się broni, jest pokazywany jako napastnik, a ofiarą jest ten twórca, który świadomie obraża, ośmiesza i prowokuje, chroniąc się za parawanem teatru, muzeum, wystawy czy innej instytucji lub organizacji. Działania te zyskują aprobatę również w stanowisku Pani Minister. Trzeba postawić pytanie, jak daleko mogą posunąć się twórcy, bezwzględni przeciwnicy wartości chrześcijańskich, i ci, którzy im pomagają, między innymi również poprzez aprobatę ich działania, w przeprowadzaniu na te wartości zjadłych ataków. Czy mamy czekać, aż zwykłe ośmieszanie przybierze formę oficjalnych szykan i dyskryminacji z powodu wiary? Są już tego oznaki.

Jakie zatem Pani Minister zamierza podjąć działania, aby ludzie wierzący nie byli szykanowani i dyskryminowani, aby nie zostały wydane przepisy pozwalające na to?

W swoich przekonaniach religijnych nie jesteśmy samotni. Świadczą o tym dane Instytutu Statystyki Kościoła Katolickiego, na przykład dotyczące religijności w Polsce. Polska z 79% mieszkańców deklarujących wiarę na miarę religijności w Europie znajduje się na czwartym miejscu, ex aequo z Grecją, a za Malta, Rumunią i Cyprzem. Mieszkańcy Europy uważają się za chrześcijan w 76% (dane z 2011 r.). W Unii Europejskiej chrześcijan jest 72% (dane z 2012 r.), w tym 48% to katolicy, 12% protestanci, 8% chrześcijanie wschodni i 4% chrześcijanie innych wyznań.

Nie jesteśmy również osamotnieni w swoim wystąpieniu do Pani Minister, gdyż w pracy spotykamy się często z ludźmi, którzy proszą, aby powiedzieć stanowcze „nie” tym, którzy naszą wiarę, religię traktują jako przedmiot nieograniczonej swobody wypowiedzi artystycznej i wolności głoszenia własnych poglądów. Również w ich imieniu mówimy: dalej tak nie można, skończmy z tym procederem.

Oczekujemy od Pani Minister stanowiska w sprawie sformułowanych zagadnień.

*Robert Mamątow
Przemysław Błaszczyk
Stanisław Gogacz
Wiesław Dobkowski
Bohdan Paszkowski
Stanisław Kogut*

*Dorota Czudowska
Janina Sagatowska
Marek Martynowski
Andrzej Matusiewicz
Grzegorz Wojciechowski*

Odpowiedź

Warszawa, 4 września 2014 r.

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

pragnę uprzejmie przedstawić stanowisko w sprawie oświadczenia złożonego przez senatora Roberta Mamątowa wspólnie z innymi senatorami podczas 60. posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 7 sierpnia 2014 r. (sygn. BPS/043-60-2592/14) dotyczącego prezentacji w Polsce spektaklu pt. „Golgota Picnic”.

Nawiązując do wcześniejszej odpowiedzi na wystąpienie senatorów z dnia 3 lipca 2014 r. pragnę ponownie podkreślić, iż resort kultury nie zamierza odgrywać roli recenzenta lub cenzora ingerującego w swobodę wypowiedzi artystycznej i wolność głoszenia własnych poglądów. Kultura współczesna powinna być polem dla wolnej debaty światopoglądowej, a urząd nie może wyręczać opinii publicznej i włączać się w polemiki i spory o charakterze ideologicznym lub obyczajowym, które są naturalnym wyrazem pluralizmu współczesnego społeczeństwa demokratycznego.

Ministerstwo wspiera zarówno projekty kultywujące dziedzictwo narodowe i jego niepodważalne związki z tradycjami i wartościami chrześcijańskimi, jak i przedsięwzięcia eksponujące wielonarodowe i wielokulturowe aspekty naszej spuścizny. Wsparcie jest i będzie też kierowane do twórców, którzy – nierzadko w eksperymentalnej i kontrowersyjnej formie – prezentują swoją krytyczną wizję współczesności i tworzą nowe środki ekspresji artystycznej.

W mojej opinii dzieła artystyczne powinny być poddane szczególnej ochronie przed próbami ich instrumentalnego wykorzystywania w doraźnych sporach o podłożu politycznym lub ideologicznym – czego przykładem jest niestety fakt niedopuszczenia do prezentacji spektaklu „Golgota Picnic” na Festiwalu Malta. Jestem głęboko przekonana, że obowiązkiem wszystkich podmiotów odpowiedzialnych za mecenat państwowy jest tworzenie i umacnianie standardów zapewniających w przyszłości taką ochronę.

Łączę wyrazy szacunku

Małgorzata Omilanowska

**Oświadczenie senatorów Marka Martynowskiego,
Roberta Mamałowa, Grzegorza Wojciechowskiego
oraz Andrzeja Pajaka**

*skierowane do prokuratora generalnego Andrzeja Seremeta
 oraz do pełniącej obowiązki prezesa Urzędu Zamówień Publicznych Izabeli Jakubowskiej*

Z uwagi na opublikowanie w dniu 31 lipca 2014 r. komunikatu Forum Obywatelskiego Rozwoju pod tytułem „Rządowy podręcznik był przygotowany przed rozpoczęciem prac nad ustawą” – komunikat załączony poniżej, źródło: for.org.pl – autorstwa panów Huberta Guzery i Bartosza Dębka, w którym to przedstawiono liczne nieprawidłowości ze strony Ministerstwa Edukacji Narodowej, bardzo prosimy o odpowiedź na pytanie, czy prokuratura i Urząd Zamówień Publicznych podjęły odpowiednie działania wyjaśniające w tej sprawie.

„Niedawna nowelizacja ustawy o systemie oświaty wprowadziła możliwość wydawania przez ministra edukacji własnego rządowego podręcznika. Według zapowiedzi rządu, ma on być dostępny już od tego roku szkolnego. Biorąc pod uwagę termin wejścia w życie nowelizacji (marzec 2014 r.), na opracowanie od podstaw nowego elementarza pozostaje tylko parę miesięcy.

Już podczas procesu legislacyjnego wielu przedstawicieli stron społecznych zwracało uwagę na przygotowywanie nowelizacji i podręcznika w niepotrzebnym pośpiechu. Forum Obywatelskiego Rozwoju poprosiło w trybie wniosku o informację publiczną o dokumenty związane z wyborem autorów i przygotowaniem materiałów edukacyjnych.

Okazuje się, że bezprecedensowy pośpiech w tworzeniu podręcznika skutkuje wątpliwościami prawnymi zarówno w kwestii wyboru autorów podręcznika, jak i odnośnie do naruszenia dobrych praktyk.

I. Podręcznik był przygotowywany przed rozpoczęciem prac nad ustawą

Nowelizacja ustawy o systemie oświaty, która daje ministrowi edukacji narodowej kompetencje do zlecenia opracowania, została przegłosowana 21 lutego 2014 r. z terminem wejścia w życie 22 marca 2014 r. Jednak według dokumentów otrzymanych z ministerstwa edukacji pani Maria Lorek pracowała nad koncepcją podręcznika już od stycznia 2014 r. Prace były prowadzone poprzez Ośrodek Rozwoju Edukacji, który otrzymał od MEN zlecenie opracowania »szczegółowej koncepcji materiałów metodycznych do kształcenia zintegrowanego, w tym programu nauczania, podręcznika oraz dodatkowych materiałów (...)«.

W efekcie w momencie wejścia w życie MEN posiadał już gotowe:

- rozkład materiału do pierwszej części podręcznika,
- opracowaną graficznie makietę podręcznika oraz koncepcje graficzne części literackiej, polonistycznej i przyrodniczej,
- wstępne projekty okładek
- oraz wybrano wiodących ilustratorów podręcznika.

W naszej ocenie jest to rażące naruszenie dobrych praktyk oraz idei procesu legislacyjnego. Okazuje się bowiem, że ministerstwo edukacji rozpoczęło prace nad podręcznikiem nie tylko zanim projekt ustawy został przegłosowany, ale zanim w ogóle rozpoczęto nad nim prace. W tej sytuacji można mówić o iluzji procesu legislacyjnego. Nawet jeśli okazałoby się, że urzędnicy podjęli tę decyzję bez złamania prawa, pokazuje to fasadowość konsultacji społecznych, prac parlamentarnych oraz debaty publicznej. Rozpoczęcie prac nad podręcznikiem przed nadaniem ministrowi odpowiednich kompetencji oznacza, że rząd nie miał zamiaru brać pod uwagę innego punktu widzenia niż własny.

II. Autora podręcznika wybrano w jeden dzień

Co więcej, pośpiech w wydaniu podręcznika doprowadził do niejasności w kwestii wyboru autora. Ministerstwo Edukacji Narodowej, rozpoczynając proces wyboru autora podręcznika rządowego 17 marca 2014 r. wnioskiem o wszczęcie postępowania, uprzedziło wejście ustawy w życie, 22 marca 2014 r. Proces ten zakończył się już dzień później z uwagi na to, iż MEN stwierdziło, że konieczność wydania podręcznika przed rozpoczęciem roku szkolnego pozwala przeprowadzić zamówienie z wolnej ręki na podstawie

art. 5 ust. 1a pkt 4 prawa zamówień publicznych. Przeprowadzenie przetargu uniemożliwiłoby terminową realizację zadań. Na podstawie rekomendacji z Ośrodka Rozwoju Edukacji Ministerstwo Edukacji Narodowej wybrało na autorki części pierwszej podręcznika panią Marię Lorek oraz panią Lidię Wollman w osobnym postępowaniu.

Warto przypomnieć, że pani Maria Lorek pracowała nad podręcznikiem już od stycznia, a do negocjacji nie zaproszono innych potencjalnych twórców – przetarg był więc fikcją. Jednocześnie wchodząca w życie nowelizacja ustawy nie zobowiązywała ministra edukacji narodowej do opracowania podręcznika już na rok szkolny 2014/2015, trudno więc mówić o tym, że przetarg uniemożliwiłby wykonanie zadań. Przygotowywanie materiałów dydaktycznych w pośpiechu, bez należytego rozpoznania potrzeb edukacyjnych, jest świadomym wyborem ministerstwa edukacji, które – mogłoby się wydawać – ma raczej na uwadze słupki sondażowe niż staranne przygotowanie podręcznika.

III. Zamówienie zostało rozbite na części, aby uniknąć przetargu

Co więcej, poważne wątpliwości natury prawnej wzbudza fakt, iż na podstawie art. 4 pkt 8 ustawy – Prawo zamówień publicznych (dalej: p.z.p.) nie wszczęto postępowania o udzielenie zamówienia na opracowanie autorskiego tekstu w zakresie edukacji matematycznej dla dalszych części (2–4) podręcznika do I klasy szkoły podstawowej. Skutkowało to zawarciem stosownych umów z paniami Marią Lorek i Barbarą Ochmańską bez przeprowadzenia procedury przetargowej.

Zgodnie z tym przepisem, zamówienia do wartości równoważnej w złotych kwocie 30 000 euro nie podlegają rygorom p.z.p., a zatem ich realizacja może przebiegać w sposób w zasadzie dowolny, tak jak to się stało w powyższym przypadku. Problem jednak polega na tym, że wartość zamówienia na opracowanie podręcznika w podanym zakresie, faktycznie wynosząca łącznie około 45 000 zł netto (czyli mniej niż 30 000 euro), powinna zostać przyjęta w myśl art. 32 ust. 1, 2 i 4 p.z.p. w wysokości odpowiadającej wartości całego zamówienia, to jest takiego, którego przedmiotem jest opracowanie tekstu czteroczęściowego podręcznika do I klasy szkoły podstawowej, czyli około 182 000 zł netto. W związku z tym kwota ta (w euro) z pewnością przekracza próg określony w art. 4 pkt 8 p.z.p. W świetle art. 58 §1 i art. 353(1) k.c. umowy zawarte z wyżej wymienionymi autorkami są (bezwzględnie) nieważne, a niezależnie od tego – z przyczyn określonych w art. 140 ust. 3 i art. 146 ust. 1 pkt 2 p.z.p. – podlegają unieważnieniu, o które do sądu może wnioskować także prezes Urzędu Zamówień Publicznych”.

Marek Martynowski
Robert Mamątow
Grzegorz Wojciechowski
Andrzej Pająk

**Odpowiedź
ZASTĘPCY PROKURATORA APELACYJNEGO
w WARSZAWIE**

Warszawa, 21 sierpnia 2014 r.

Pani
Maria Pańczyk-Pozdziej
Wicemarszałek Senatu RP

Szanowna Pani Marszałek,
uprzejmie informuję, iż korespondencja z dnia 13 sierpnia 2014 r. wraz z oświadczeniem grupy senatorów, złożonym podczas 60. posiedzenia Senatu RP w dniu 07 sierpnia 2014 r., nadesłana do Prokuratury Apelacyjnej w Warszawie z Departamentu Postępowania Przygotowawczego Prokuratury Generalnej przy piśmie z dnia 19 sierpnia 2014 r., sygn. PG II Ko 2170/14, dotycząca działań prowadzonych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej, w związku z przygotowaniem przedmiotowego podręcznika szkolnego, została skierowana do Prokuratora Okręgowego w Warszawie, celem stosownego rozpoznania.

Z poważaniem

ZASTĘPCA
PROKURATORA APELACYJNEGO
w Warszawie
Jarosław Onyszczyk

**Odpowiedź
ZASTĘPCY PROKURATORA OKRĘGOWEGO
w WARSZAWIE**

Warszawa, 16 października 2014 r.

Pan Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Działając na zasadzie art. 306 §1 pkt 2 kpk, przesyłam Panu Marszałkowi jako instytucji państwowej, która złożyła zawiadomienie o przestępstwie, postanowienie prokuratora Prokuratury Okręgowej w Warszawie z dnia 14 października 2014 r. o odmowie wszczęcia śledztwa w sprawie **VI Ds. 246/14** dotyczącej:

– podejrzenia przekroczenia uprawnień i niedopełnienia obowiązków a tym samym działania na szkodę interesu publicznego przez funkcjonariuszy Ministerstwa Edukacji Narodowej podczas organizacji przetargu, celem opracowania bezpłatnego podręcznika szkolnego w okresie od stycznia do sierpnia 2014 r. w Warszawie,

/tj. o czyn z art. 231 §1 kk/ – **wobec braku ustawowych znamion czynu zabronionego** /art. 17 §1 pkt 2 kpk/.

Zał.: odpis postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania.

ZASTĘPCA
PROKURATORA OKRĘGOWEGO
w Warszawie
Małgorzata Adamajtys

Załącznik
Sygn. akt VI Ds. 246/14

POSTANOWIENIE
o odmowie wszczęcia śledztwa

Dnia 14 października 2014 r.

Piotr Kosikowski – prokurator Prokuratury Okręgowej w Warszawie, po rozpoznaniu zawiadomienia Marszałka Senatu w sprawie oświadczenia senatorów Marka Martynowskiego, Roberta Mamałowa, Grzegorza Wojciechowskiego i Andrzeja Pająka na 60. posiedzeniu Senatu, dotyczącego podejrzenia niedopełnienia obowiązku i przez to działania na szkodę interesu publicznego przez pracowników Ministerstwa Edukacji Narodowej podczas opracowywania podręcznika szkolnego /tj. o czyn z art. 231 §1 kk/

na podstawie art. 17 §1 pkt 2 i art. 305 §1 i 3 kpk

postanowił

1/ odmówić wszczęcia śledztwa – w sprawie podejrzenia przekroczenia uprawnień i niedopełnienia obowiązków a tym samym działania na szkodę interesu publicznego przez funkcjonariuszy Ministerstwa Edukacji Narodowej podczas organizacji przetargu, celem opracowania bezpłatnego podręcznika szkolnego w okresie od stycznia do sierpnia 2014 r. w Warszawie /tj. o czyn z art. 231 §1 kk/

– wobec braku ustawowych znamion czynu zabronionego /art. 17 §1 pkt 2 kpk/

UZASADNIENIE

W dniu 21 sierpnia 2014 r. do Prokuratury Okręgowej w Warszawie wpłynęło z Prokuratury Apelacyjnej zawiadomienie Marszałka Senatu o skierowanym do Prokuratora Generalnego i Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych w dniu 7 sierpnia 2014 r. na 60. posiedzeniu Senatu oświadczeniu czterech senatorów Marka Martynowskiego, Roberta Mamałowa, Grzegorza Wojciechowskiego i Andrzeja Pająka dotyczącym uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa z art. 231 §1 kk przez pracowników Ministerstwa Edukacji Narodowej podczas opracowywania w 2014 r. bezpłatnego podręcznika w postaci elementarza dla klas pierwszych szkoły podstawowej.

Z oświadczenia z dnia 18 sierpnia 2014 r. przesłanego do Prokuratora Generalnego przez Marszałka Senatu wynikało, że wspomniani wyżej senatorowie podejrzewają pracowników Ministerstwa Edukacji Narodowej o popełnienie przestępstwa polegającego na przekroczeniu uprawnień i przez to działania na szkodę interesu publicznego w 2014 r. podczas realizacji projektu opracowania darmowego podręcznika dla dzieci w postaci elementarza, poprzez bezprzetargowe zlecenie wykonania tego projektu.

Zawiadamiający podali w wątpliwość legalność działań pracowników Ministerstwa podejrzewając nadużycie i stwierdzając, że w związku z tym doszło do przedwczesnego rozpoczęcia prac nad przygotowaniem podręcznika, gdyż prace prowadzone przez Ośrodek Rozwoju Edukacji rozpoczęto w styczniu 2014 r. a nowelizacja ustawy o systemie oświaty weszła w życie w dniu 22 marca 2014 r.

Wskazani senatorowie podali, że doszło do naruszenia dobrych praktyk, nadto wybór autora podręcznika nastąpił w ciągu jednego dnia a Ministerstwo Edukacji Narodowej w chwili rozpoczęcia procesu legislacyjnego miało już poczynione przygotowania w zakresie rozkładu materiału do pierwszej części podręcznika, graficznej makiety podręcznika, wstępnych projektów okładek, wiodących ilustratorów podręcznika, co spowodowało fikcyjność procesu legislacyjnego.

Zakwestionowali oni nadto zasadność dokonania przetargu na zasadzie przeprowadzenia zamówienia z wolnej ręki, twierdząc przy tym, że zamówienie podzielono, gdyż podręcznik składający się z kilku części nie był przygotowany w całości, lecz zajęto się przygotowaniem pierwszej części. Nadto znowelizowana ustawa nie nakazywała

pośpiechu i nie było potrzeby opracowania podręcznika w tym roku. Również stwierdzili, że wybieranie w oddzielnym postępowaniu autorek podręcznika rekomendowanych przez Ośrodek Rozwoju Edukacji w osobach pani Marii Lorek i Lidii Wollman było fikcją, albowiem nie prowadzono rozmów z innymi osobami.

W przedmiotowej sprawie przeprowadzono postępowanie sprawdzające, w toku którego w oparciu o informacje uzyskane z Ministerstwa Edukacji Narodowej i Urzędu Zamówień Publicznych ustalono co następuje:

Konieczność podjęcia przedsięwzięcia zapewnienia uczniom nieodpłatnego dostępu do podręczników szkolnych wynika z art. 70 ust. 1 i 4 Konstytucji oraz z wywodów Trybunału Konstytucyjnego co do uzyskania pomocy finansowej ze strony władz publicznych w zakresie gwarantującym powszechność i równość dostępu do wykształcenia. Mając to na uwadze, Rada Ministrów korzystając z inicjatywy ustawodawczej, przygotowała stosowne projekty nowelizacji prawa oświatowego dające ministrowi właściwemu ds. oświaty i wychowania możliwość zlecenia opracowania i wydania podręczników lub ich części, jak również obowiązek zapewnienia nieodpłatnych podręczników uczniom klas pierwszych już w roku szkolnym 2014/2015. Opublikowana w dniu 7 marca 2014 r. nowelizacja prawa oświatowego (Dz. U. z 2014 r. poz. 290) umożliwiła Ministrowi Edukacji Narodowej realizowanie działań dotyczących powierzenia opracowania i wydania podręcznika.

Regulacja przewidująca obowiązek zapewnienia uczniom klas pierwszych podręczników i materiałów ćwiczeniowych w roku szkolnym 2014/2015 wpłynęła do Sejmu 18 kwietnia 2014 r. i została uchwalona w dniu 30 maja 2014 r.

Z uwagi na wynikający z ustawodawstwa krótki termin do realizacji wydania bezpłatnego podręcznika, Ministerstwo Edukacji Narodowej zawarło z Kancelarią Prezesa Rady Ministrów porozumienie o wspólnym opracowaniu i wydaniu przedmiotowego podręcznika, co nastąpiło w dniu 17 marca 2014 r.

W związku z projektem wydania bezpłatnego podręcznika dla klas pierwszych, Ośrodek Rozwoju Edukacji na zlecenie MEN w lutym bieżącego roku przeprowadził rozeznanie rynku, które obejmowało potencjalnych autorów posiadających odpowiednie doświadczenie i umiejętności do wykonania zlecenia. W ramach tego rozeznania Ośrodek Rozwoju Edukacji podjął rozmowy z przedstawicielami trzech zespołów autorskich, którzy podawali także koszty opracowania publikacji z uwzględnieniem wskazanego terminu i zakresu wykonania pracy.

W marcu 2014 r. Ministerstwo Edukacji Narodowej wszczęło trzy postępowania w trybie zamówienia z wolnej ręki na podstawie art. 5 ust. 1a pkt 4 w zw. z art. 66 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych /tekst jedn. Dz. U. 2013 r. poz. 907 ze zm./. Zaproszenia do negocjacji wysłano do Marii Lorek, Lidii Wollman oraz Marii Twardowskiej. Wysyłając przedmiotowe zaproszenia wzięto pod uwagę profesjonalne doświadczenie i umiejętności gwarantujące najwyższą jakość wykonania podręcznika.

Minister Edukacji Narodowej przygotowując ww. postępowania dokonał ustaleń zakresów prac przewidzianych do realizacji w ramach poszczególnych umów. Po przeprowadzeniu negocjacji, umowy z Marią Lorek, Lidią Wollman i Marią Twardowską zawarto w dniach 18 marca 2014 r. /p. Lorek/, 24 marca 2014 r. /p. Wollman/, 4 kwietnia 2014 r. /p. Twardowska/. Marii Lorek powierzono napisanie tekstu autorskiego pierwszej części podręcznika w zakresie edukacji polonistycznej, matematycznej i społecznej oraz części drugiej i czwartej w zakresie edukacji polonistycznej i społecznej. Lidii Wollman powierzono napisanie takiego tekstu w zakresie części od pierwszej do czwartej w zakresie edukacji przyrodniczej, zaś Marii Twardowskiej powierzono napisanie tekstu w części od drugiej do czwartej w zakresie edukacji matematycznej.

W dniu 16 maja 2014 r. Ministerstwo Edukacji Narodowej odstąpiło od umowy z Marią Twardowską i na podstawie art. 4 pkt 8 cyt. wyżej ustawy Prawo zamówień publicznych, napisanie autorskiego tekstu w zakresie edukacji matematycznej dla części drugiej podręcznika umową z dnia 16 czerwca 2014 r. powierzono Marii Lorek, zaś napisanie tekstu autorskiego w zakresie edukacji matematycznej dla części trzeciej i czwartej umową z dnia 10 lipca 2014 r. powierzono Barbarze Ochmańskiej.

W przedmiotowej sprawie, Prezes Urzędu Zamówień Publicznych na podstawie art. 161 ust. 4 ustawy z dnia 29 stycznia 2014 r. cyt. ustawy Prawo zamówień publicznych przeprowadził postępowanie wyjaśniające, w toku którego nie stwierdzono podstaw do przeprowadzenia kontroli doraźnej w sprawie o udzielenie zamówienia publicznego. Wszczęte bowiem na podstawie art. 5 ust. 1a pkt 4 w zw. z art. 66 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (tekst jedn. Dz. U. 2013 r. poz. 907 ze zm.) trzy postępowania z wolnej ręki w świetle tych przepisów jawią się jako uprawnione. Również podnoszoną w oświadczeniach senatorów nieprawidłowość procesu legislacyjnego nowelizacji prawa oświatowego w kontekście przysługującej rządowi inicjatywy ustawodawczej należy uznać za bezzasadną, gdyż strona występująca z taką inicjatywą i przygotowująca wcześniej materiały do procesu legislacyjnego (co miało miejsce w niniejszej sprawie) działa w interesie publicznym a nie przeciwko niemu.

Jak wynika ze wspomianej wyżej informacji Ministerstwa Edukacji Narodowej nadesłanej w ramach niniejszego postępowania, twierdzenie o podziale zamówienia publicznego nie znajduje odzwierciedlenia w rzeczywistości. Zlecono bowiem do opracowania poszczególnym osobom cztery części podręcznika a nie jak podają składający oświadczenie jedną.

Biorąc powyższe pod uwagę, a w szczególności pozytywną ocenę przeprowadzonego przez Urząd Zamówień Publicznych postępowania wyjaśniającego, należy uznać, że w powyższej sprawie nie popełniono żadnego przestępstwa.

Reasumując należy jednoznacznie stwierdzić, że działanie funkcjonariuszy publicznych pracowników Ministerstwa Edukacji Narodowej przy realizacji opracowania i wydania bezpłatnego podręcznika dla klas pierwszych szkoły podstawowej było działaniem pozbawionym cech przestępstwa zarówno z art. 231 §1 kk jak i art. 305 §1 kk. Było to bowiem działanie nieprzynoszące szkody w interesie publicznym.

Z tych względów, postanowiono jak na wstępie.

PROKURATOR
PROKURATURY OKRĘGOWEJ
w Warszawie
Piotr Kosikowski

Pouczenie:

1. Na powyższe postanowienie przysługuje zażalenie do sądu właściwego do rozpoznania sprawy (art. 306 §1 kpk art. 325a kpk oraz 465 §2 kpk):
  - pokrzywdzonemu,
  - instytucji wymienionej w art. 305 §4 kpk – Marszałkowi Senatu RP,
  - osobie wymienionej w art. 305 §4 kpk, jeżeli wskutek przestępstwa doszło do naruszenia jej praw.

Sąd może utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie lub uchylić je i przekazać sprawę prokuratorowi celem wyjaśnienia wskazanych okoliczności bądź przeprowadzenia wskazanych czynności (art. 330 §1 kpk).

Jeżeli prokurator nadal nie znajdzie podstaw do wniesienia aktu oskarżenia wyda ponownie postanowienie o odmowie wszczęcia śledztwa – dochodzenia*) lub o jego umorzeniu. Pokrzywdzony, który wykorzystał uprawnienia przewidziane w art. 306 §1 kpk (tj. prawo do złożenia zażalenia, które zostało uwzględnione przez sąd) może

w takim przypadku wnieść akt oskarżenia do sądu w terminie miesiąca od daty doręczenia zawiadomienia o postanowieniu (art. 330 §2 kpk, art. 55 §1 kpk). Akt oskarżenia powinien spełniać wymogi określone w art. 55 §1 i 2 kpk.

Inny pokrzywdzony tym samym czynem może aż do rozpoczęcia przewodu sądowego na rozprawie głównej przyłączyć się do postępowania (art. 55 §3 kpk).

2. Uprawnionym do złożenia zażalenia, o którym mowa w art. 306 §1 kpk, przysługuje prawo przejrzenia akt sprawy (art. 306 § 1b kpk).
3. W sprawach z oskarżenia prywatnego zażalenie na postanowienie prokuratora o odmowie wszczęcia postępowania przygotowawczego rozpoznaje prokurator nadrzędny, jeżeli postanowienie zapadło z uwagi na brak interesu społecznego w ściganiu z urzędu sprawcy (art. 465 §2a kpk).
4. Zażalenie na powyższe postanowienie wnosi się za pośrednictwem prokuratora, który wydał postanowienie.

Termin do wniesienia zażalenia wynosi 7 dni od daty doręczenia odpisu postanowienia i jest zawity. Zażalenie wniesione po upływie tego terminu jest bezskuteczne (art. 122 §1 i 2 i art. 460 kpk).

Zarządzenie:

Stosownie do art. 305 §4 kpk i 306 §1 pkt 2 kpk przesłać kopię postanowienia o odmowie wszczęcia śledztwa Marszałkowi Senatu RP.

PROKURATOR
PROKURATURY OKRĘGOWEJ
w Warszawie
Piotr Kosikowski

Odpowiedź WICEPREZESA URZĘDU ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

Warszawa, 4.09.2014 r.

Pani
Maria Pańczyk-Pozdziej
Wicemarszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek,

w odpowiedzi na oświadczenie złożone przez Senatora Marka Martynowskiego wspólnie z innymi senatorami podczas 60. posiedzenia Senatu RP w dniu 7 sierpnia 2014 r., przekazane przez Wicemarszałka Senatu Rzeczypospolitej Polskiej pismem z dnia 13 sierpnia 2014 r. (znak: BPS/043-60-2593-UZP/14), w sprawie zamówień udzielonych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej na opracowanie tekstu autorskiego podręcznika przeznaczonego do nauczania w klasie pierwszej szkoły podstawowej, uprzejmie wyjaśniam, co następuje.

I. Udzielenie przez Ministerstwo Edukacji Narodowej zamówień publicznych na opracowanie tekstu autorskiego podręcznika przeznaczonego do nauczania w klasie pierwszej szkoły podstawowej było przedmiotem postępowania wyjaśniającego prowadzonego przez Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych w trybie art. 161 ust. 4 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 907 ze

zm.), zwanej dalej „ustawą Pzp”. Celem ww. postępowania wyjaśniającego było ustalenie, czy zachodzi uzasadnione przypuszczenie udzielenia powyższego zamówienia z naruszeniem przepisów ustawy Pzp.

W wyniku przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego ustalono, iż opublikowana w dniu 7 marca 2014 r. ustawa o zmianie ustawy o systemie oświaty (Dz. U. z 2014, poz. 290) umożliwiła Ministrowi Edukacji Narodowej powierzenie opracowania podręcznika lub jego części. Jednocześnie w styczniu 2014 r. rozpoczęto prace legislacyjne dotyczące kolejnej nowelizacji ustawy o systemie oświaty, które skutkowały wprowadzeniem obowiązku zapewnienia przez Ministra Edukacji Narodowej od 2014 r. bezpłatnego dostępu do podręczników dla uczniów pierwszej klasy szkoły podstawowej.

Realizacja wynikających z ww. ustawy i projektu zadań wymagała od zamawiającego rygorystycznego przestrzegania określonych terminów umożliwiających terminowe wydrukowanie i rozprowadzenie podręcznika, tj. oddanie podręcznika do dyspozycji uczniów w roku szkolnym 2014/2015.

Z uwagi na powyższe, zastosowanie innego trybu niż zamówienie z wolnej ręki, nawet przy wykorzystaniu innych uprawnień wynikających z art. 5 ust. 1 ustawy Pzp, takich jak skrócenie terminów składania ofert nie dałoby szans zamawiającemu na terminową realizację ww. założeń. Skrócenie okresu przeznaczonego na składanie ofert mogłoby nie wpłynąć na zagwarantowanie terminu realizacji zadania, gdyż podejmując decyzję o niestosowaniu ww. przepisów, zamawiający musi uwzględnić chociażby czas niezbędny do przygotowania i złożenia oferty, czy terminy na ewentualne wyjaśnienia treści specyfikacji istotnych warunków zamówienia. Długość postępowania o udzielenie zamówienia publicznego wyznaczają również zdarzenia, które należy brać pod uwagę w ramach oceny ofert, w tym m.in. związane z wyjaśnieniem treści i uzupełnieniem ofert, czy terminami na rozpatrzenie środków ochrony prawnej. Zamawiający uwzględniając powyższe okoliczności wskazał, iż jedynie zastosowanie trybu postępowania z wolnej ręki dawało rękojmię terminowego, zgodnego z harmonogramem opracowania wszystkich czterech części podręcznika do klasy pierwszej szkoły podstawowej.

Zastosowanie art. 5 ust. 1a było uzasadnione przedmiotem usługi, który miał charakter niepriorytetowy, wpisujący się w kategorię 27 „Inne usługi”. Jednocześnie w związku z powyższymi ustaleniami, zamawiający mógł się powołać na okoliczności uzasadniające zastosowanie trybu zamówienia z wolnej ręki na podstawie art. 5 ust. 1a pkt 4 Pzp z uwagi na konieczność umożliwienia terminowego przygotowania podręcznika dla klas pierwszych w celu jego przekazania uczniom w roku szkolnym 2014/2015.

II. Odnosząc się do kwestii odrębnego szacowania wartości zamówienia w zakresie opracowania części matematycznej podręcznika w częściach II–IV, należy wskazać, iż w toku postępowania wyjaśniającego ustalono, że zamawiający pierwotnie udzielił tego zamówienia w dniu 4 kwietnia 2014 r. Pani Marii Twardowskiej. Jednocześnie zamawiający wskazał, iż szacował jego wartość łącznie z zamówieniami udzielonymi w dniu 18 marca 2014 r. i w dniu 24 marca 2014 r. na opracowanie pozostałych części podręcznika. Należy również podkreślić, że do wszystkich części zamówienia na opracowanie podręcznika zamawiający zastosował przepisy ustawy Pzp właściwe dla zamówień o charakterze niepriorytetowym. Wartość wszystkich części udzielonego zamówienia na opracowanie podręcznika była wyższa od progu zastosowania przepisów ustawy Pzp, określonego w art. 4 pkt 8 (14000 euro obowiązującego w dacie udzielania przedmiotowych zamówień) oraz niższa od tzw. „progu unijnego”, który dla usług wynosi 207 000 euro oraz została uwzględniona przy udzieleniu każdej z części przedmiotowego zamówienia.

Udzielenie ponownego zamówienia (w dniu 16 czerwca 2014 r.) na opracowanie części matematycznej podręcznika związane było z odstępianiem od realizacji umowy zawartej z wykonawcą w kwietniu 2014 r. Powyższe zdarzenie należy zaliczyć do okoliczności, których zamawiający nie mógł przewidzieć. Wobec powyższego, stwierdzić należy, iż udzielone w czerwcu zamówienie na opracowanie części matematycznej podręcznika, stanowiło odrębne zamówienie, którego wartość zamawiający był obowiązany obliczyć właściwie do jego zakresu.

Jednocześnie, w odniesieniu do podniesionej w pkt I oświadczenia senatorów kwestii dotyczącej podjęcia przez Ośrodek Rozwoju Edukacji na zlecenie Ministerstwa Edukacji Narodowej opracowania szczegółowej koncepcji materiałów metodycznych i podjęcia tych prac przed uchwaleniem nowelizacji ustawy o systemie oświaty, uprzejmie informuję, że analiza powyższego zagadnienia wykracza poza zakres kompetencji Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych.

Z poważaniem

Dariusz Piasta

Oświadczenie senatora Jana Michalskiego*skierowane do ministra zdrowia Bartosza Arłukowicza**Szanowny Panie Ministrze!*

1 sierpnia bieżącego roku Polska Agencja Prasowa opublikowała depeszę, z której wynika, że w 2013 r. wydatki Narodowego Funduszu Zdrowia na diagnostykę oraz leczenie cukrzycy były o 360 milionów zł niższe niż dwa lata wcześniej. Jak informuje agencja, kwota ta stanowi 22% całkowitego spadku wydatków NFZ na refundację apteczną związanego z wprowadzeniem ustawy refundacyjnej. Od 2011 r. jedynie niewielka część środków pochodzących z oszczędności została przeznaczona na nowe terapie, których koszt w 2013 r. wyniósł łącznie 39 milionów zł.

Wielokrotnie cytowany w publikacji profesor Krzysztof Strojek, konsultant krajowy w dziedzinie diabetologii, przekonywał, że konieczne jest zwiększenie dostępności leków dla pacjentów z cukrzycą typu 2, w tym między innymi długodziałających analogów insuliny oraz leków inkretynowych, dzięki którym lekarze uzyskają możliwość leczenia pacjentów w skuteczny sposób.

W odniesieniu do publikacji zwracam się do Pana z prośbą o następujące informacje.

Czy spadek wydatków Narodowego Funduszu Zdrowia na diagnostykę i terapię pacjentów z cukrzycą jest związany ze spadkiem liczby chorych?

Czy Ministerstwo Zdrowia dysponuje danymi epidemiologicznymi co do tej grupy oraz prognozami dotyczącymi liczby diabetyków w kolejnych latach?

Jaka jest wysokość środków na leczenie cukrzycy przewidziana w budżecie NFZ na 2015 r.?

Czy Ministerstwo Zdrowia podejmuje działania zmierzające do zwiększenia dostępności leków na cukrzycę typu 2?

Z poważaniem

Jan Michalski

Stanowisko

Warszawa, 2014.09.03

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w związku z oświadczeniem Pana Jana Michalskiego, złożonym na 60. posiedzeniu Senatu w dniu 7 sierpnia 2014 roku, przesłanym przy piśmie Marszałka Senatu z dnia 13 sierpnia 2014 roku (znak: BPS/043-60-2594/14), w sprawie opublikowanego raportu podsumowującego 2 lata funkcjonowania Ustawy Refundacyjnej w zakresie leczenia i diagnostyki cukrzycy, uprzejmie proszę o przedłużenie terminu odpowiedzi na ww. oświadczenie do dnia 22 września 2014 roku.

Uprzejmie informuję, że opóźnienie w udzieleniu wyczerpującej odpowiedzi wynika z konieczności pozyskania informacji niezbędnych do jej przygotowania.

Z poważaniem

z upoważnienia
MINISTRA ZDROWIA
Podsekretarz Stanu
Cezary Rzemek

**Odpowiedź
SEKRETARZA STANU
w MINISTERSTWIE ZDROWIA**

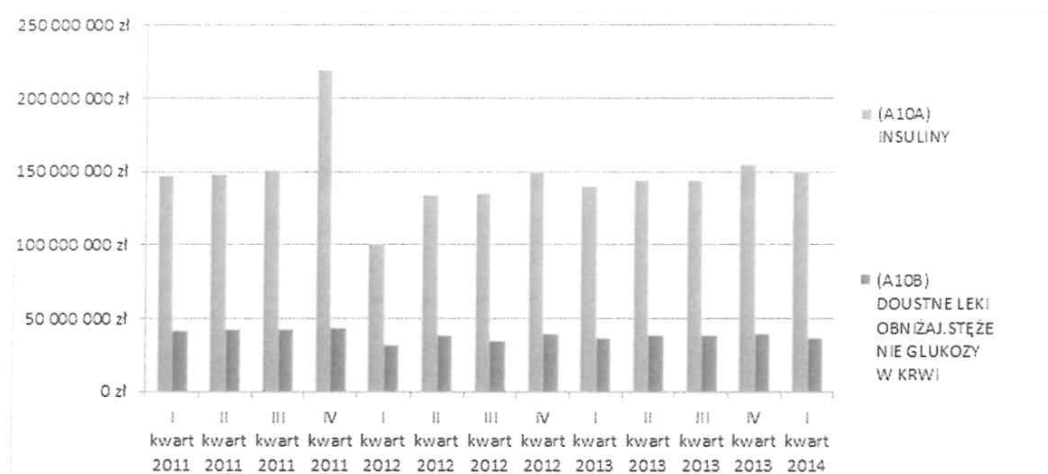
Warszawa, 2014.09.17

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku!

W odpowiedzi na oświadczenie złożone przez Pana Senatora Jana Michalskiego na 60. posiedzeniu Senatu w dniu 7 sierpnia 2014 r., przesłane przy piśmie Marszałka Senatu, z dnia 13 sierpnia 2014 r., znak: BPS/043-60-2594/14, w sprawie opublikowanego raportu podsumowującego dwa lata funkcjonowania Ustawy Refundacyjnej w zakresie leczenia i diagnostyki cukrzycy, uprzejmie proszę o przyjęcie następujących informacji.

Odnosząc się do pytania, czy spadek wydatków Narodowego Funduszu Zdrowia na diagnostykę i terapię pacjentów z cukrzycą jest związany ze spadkiem liczby chorych, uprzejmie informuję, że w ocenie Narodowego Funduszu Zdrowia, błędem metodologicznym w przekazanych przez Polską Agencję Prasową informacjach, opracowanych przez Sequence HC Partners, jest porównywanie wydatków na terapię pacjentów z cukrzycą pomiędzy latami 2011 i 2013. Uzasadniając powyższe, NFZ wskazał, że działania mediów przed wejściem w życie ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych (Dz. U. z 2011 r. Nr 122 poz. 696, ze zm.) spowodowały gromadzenie zapasów leków przez pacjentów ze wszystkich dziedzin medycznych. Wynikiem tego postępowania był gwałtowny wzrost wydatków na refundację leków w ostatnim kwartale 2011 roku i spadek w pierwszym kwartale 2012 roku, a następnie stopniowe normowanie sytuacji w kolejnych kwartałach, co widoczne jest na poniższym wykresie.

Jednocześnie Narodowy Fundusz Zdrowia poinformował, że nie zaobserwowano znaczących różnic w liczbie pacjentów korzystających w latach 2010–2013 z leków stosowanych w terapii cukrzycy. Wzrosła natomiast liczba pacjentów korzystających z pasków testowych. Dane liczbowe nt. populacji pacjentów stosujących insuliny, doustne preparaty przeciwcukrzycowe i paski testowe obrazuje poniższa tabela.

	Insuliny	Doustne	Paski testowe
Rok	populacja	populacja	populacja
2010	602013	1480307	644826
2011	601671	1530444	1506317
2012	593670	1524202	1324519
2013	592123	1439545	1334073

W wyżej prezentowanym okresie wydatki Narodowego Funduszu Zdrowia na insuliny w terapii cukrzycy zmalały o 9,04%. W opinii Narodowego Funduszu Zdrowia, wskazany spadek wydatków na leczenie cukrzycy jest zasługą mechanizmów wprowadzonych ustawą o refundacji, które to wymusiły spadek cen leków stosowanych w przedmiotowej terapii.

W związku z pytaniem o dane epidemiologiczne i prognozy dotyczące liczby diabetyków w kolejnych latach, uprzejmie informuję, że zgodnie z opinią Pana Prof. dr. hab. n. med. Krzysztofa Strojka, Konsultanta Krajowego w dziedzinie Diabetologii, według danych epidemiologicznych, w tym szacunków NFZ, w chwili obecnej na cukrzycę choruje w Polsce ok. 2,5 mln osób, gdzie 150–200 tys. stanowią chorzy na cukrzycę typu 1, pozostali to w większości typ 2 choroby. W Polsce nie są dostępne dane dotyczące prognozy zachorowalności na cukrzycę, jednakże biorąc pod uwagę opracowania zagraniczne, w ocenie Pana Profesora Krzysztofa Strojka należy liczyć się ze znacznym wzrostem liczby zachorowań. Związane jest to przede wszystkim ze wzrostem liczby osób z nadwagą i otyłością, a także zmniejszającą się aktywnością fizyczną. Są to czynniki indukujące rozwój cukrzycy typu 2. Obserwuje się także tendencję wzrostową liczby zachorowań na cukrzycę typu 1, jednakże w tym przypadku przyczyny nie są znane.

Odnosząc się do pytania o wysokość środków na leczenie cukrzycy przewidzianą w budżecie NFZ na 2015 r., uprzejmie informuję, że w budżecie NFZ nie istnieje wyodrębniona kategoria „leczenie cukrzycy”. Zgodnie ze stanowiskiem NFZ, dokonując projekcji wydatków w 2015 r. na leczenie cukrzycy można domniemywać, że będą one analogiczne do wydatków na leczenie cukrzycy w poprzednich latach i adekwatne do liczby leczonych pacjentów.

W odniesieniu do pytania, czy Ministerstwo Zdrowia podejmuje działania zmierzające do zwiększenia dostępności leków na cukrzycę typu 2, należy wskazać, że polityka lekowa stanowi całość działań organizacyjno-prawnych, na podstawie których Minister Zdrowia realizuje zadania dotyczące zagwarantowania obywatelom dostępu do skutecznych i bezpiecznych produktów leczniczych oraz wyrobów medycznych, przy jednoczesnym zmniejszeniu udziału pacjentów w kosztach leczenia. Ministerstwo Zdrowia prowadzi transparentną i racjonalną politykę lekową w oparciu o możliwości finansowe Narodowego Funduszu Zdrowia oraz rekomendacje Prezesa Agencji Oceny Technologii Medycznych. Dla zapewnienia efektywności prowadzonych działań w zakresie finansowania ze środków publicznych technologii medycznych, na mocy ustawy o refundacji została powołana Komisja Ekonomiczna, której zadaniem jest prowadzenie negocjacji cenowych oraz monitorowanie realizacji całkowitego budżetu na refundację. Decyzje o refundacji podejmowane są w oparciu o efekt końcowy negocjacji, a ocena skuteczności technologii medycznych dokonywana jest w oparciu o zasady Medycyny Opartej Na Dowodach (Evidence Based Medicine).

Cukrzyca, jako powszechna choroba przewlekła stanowi szczególny przedmiot troski Resortu Zdrowia. Narodowy Fundusz Zdrowia finansuje zarówno preparaty insuliny, doustne preparaty przeciwcukrzycowe oraz testy diagnostyczne. W 2013 r. wydatki na refundację produktów leczniczych i wyrobów medycznych stosowanych w ramach leczenia cukrzycy wyniosły 1 130 000 000 zł, co stanowi blisko 20% wszystkich kosztów poniesionych na refundację leków dostępnych w aptece na receptę.

Jednocześnie informuję, iż w Ministerstwie Zdrowia prowadzone jest postępowanie w związku ze złożonymi wnioskami o objęcie refundacją i ustalenie urzędowej ceny zbytu dla następujących leków inkretynowych: Victoza (liraglutyd), Bydureon

(eksenatyd), Galvus (wildagliptyna), Eucreas (wildagliptyna + metformina), Onglyza (saxagliptyna), Januvia (sitagliptyna), Janumet (sitagliptyna + metformina), Ristaben (sitagliptyna) oraz Ristfor (sitagliptyna + metformina) oraz dla produktu z grupy inhibitorów kotransportera 2 glukozy zależnego od jonów sodowych (SGLT2) – Invokana (kanagliflozyna), a także z wnioskami o objęcie refundacją w rozszerzonym wskazaniu – cukrzyca typu 2 – dla długodziałających insulin (LAA) – Lantus i Levemir.

Wyżej wymienione wnioski wraz z dokumentacją zostały ocenione pod względem formalnoprawnym i przekazane do Agencji Oceny Technologii Medycznych, celem uzyskania rekomendacji odnośnie do zasadności finansowania ze środków publicznych w oparciu o ocenę skuteczności klinicznej, bezpieczeństwa stosowania, efektywności kosztowej oraz akceptowalnego wpływu na budżet płatnika publicznego. W rekomendacji nr 129/2013 z dnia 23 września 2013 r. Prezes Agencji uznał za zasadne objęcie refundacją produktu leczniczego Victoza (liraglutyd) we wskazaniu: dorośli pacjenci z cukrzycą typu 2, po niepowodzeniu leczenia terapią skojarzoną metforminy i pochodnej sulfonilomocznika, z określonym poziomem HbA_{1c} ≥ 8% potwierdzonym w dwóch pomiarach w okresie 12 miesięcy oraz z BMI ≥ 35 kg/m² pod warunkiem wynegocjowania warunków finansowania znacznie obniżających koszt terapii wnioskowaną technologią.

W rekomendacji nr 108/2014 z dnia 22 kwietnia 2014 r. Prezes Agencji uznał za zasadne objęcie refundacją produktu leczniczego Bydureon (eksenatyd) w leczeniu dorosłych pacjentów z cukrzycą typu 2, po niepowodzeniu terapii skojarzonej metforminy i pochodnej sulfonilomocznika z poziomem HbA_{1c} ≥ 8% oraz BMI ≥ 35 kg/m². Prezes Agencji jednocześnie wskazał na potrzebę zastosowania instrumentu podziału ryzyka, pozwalającego na obniżenie ceny wnioskowanego produktu leczniczego do poziomu kosztów leczenia insulinami.

W rekomendacji nr 157/2013 z dnia 4 listopada 2013 r. Prezes Agencji uznał za zasadne objęcie refundacją leku Galvus (wildagliptyna) pod warunkiem znacznego obniżenia ceny leku. Zgodnie z informacjami przekazanymi w rekomendacji Prezesa Agencji nie odnaleziono dowodów naukowych dokumentujących skuteczność praktyczną wildagliptyny. W analizie weryfikacyjnej Agencji ekspert kliniczny wskazał na stosunkowo małe doświadczenie lekarzy polskich ze stosowaniem wildagliptyny oraz brak wystarczającej liczby badań, zwłaszcza długoterminowo oceniających skuteczność i bezpieczeństwo przedmiotowego leku.

W rekomendacji nr 162/2013 r. z dnia 18 listopada 2013 r. Prezes Agencji zarekomendował objęcie refundacją leku Eucreas (wildagliptyna + metformina), jednocześnie wskazując na znaczny wzrost wydatków płatnika publicznego, związany z refundacją ww. produktu leczniczego. Tym samym, w opinii Prezesa Agencji niezbędne jest podjęcie działań mających na celu wynegocjowanie warunków finansowania, obniżających koszty terapii. W związku z niespełnieniem ustawowych kryteriów określonych w art. 12 ustawy o refundacji, Minister Zdrowia wydał decyzję o odmowie objęcia refundacją i ustalenia urzędowej ceny zbytu dla przedmiotowego produktu leczniczego. Podmiot odpowiedzialny złożył wniosek o ponowne rozpatrzenie powyższej sprawy, który zgodnie z art. 31 ust. 4 ustawy refundacyjnej, rozpatruje się w terminie 180 dni.

W rekomendacji nr 175/2014 z dnia 28 lipca 2014 r. Prezes Agencji zarekomendował objęcie refundacją leku Onglyza (saxagliptyna), pod warunkiem znacznego obniżenia ceny wnioskowanego produktu. Podobnie, w rekomendacji nr 176/2014 r. z 28 lipca 2014 r., Prezes Agencji zarekomendował objęcie refundacją leku Januvia (sitagliptyna), pod warunkiem znacznego obniżenia ceny wnioskowanego leku.

Obecnie trwa analiza weryfikacyjna Agencji Oceny Technologii Medycznych dla leków: Janumet (sitagliptyna + metformina), Ristaben (sitagliptyna) oraz Ristfor (sitagliptyna + metformina), insulin Lantus i Levemir oraz inhibitora SGLT2 – Invokana (kanagliflozyna).

Uprzejmie informuję, iż do chwili obecnej Minister Zdrowia nie podjął decyzji w przedmiocie objęcia bądź odmowie objęcia refundacją dla wyżej wymienionych leków. Należy przy tym zaznaczyć, iż wszystkie pozytywne rekomendacje Prezesa Agencji uwarunkowane zostały znacznym obniżeniem kosztów terapii wnioskowanymi

lekami. Dlatego też istotny wpływ na decyzję Ministra Zdrowia będzie miał wynik negocjacji warunków objęcia refundacją pomiędzy Wnioskodawcami a Komisją Ekonomiczną. W Polsce – podobnie jak we wszystkich krajach – priorytetem systemu opieki zdrowotnej jest sprawiedliwe społecznie gospodarowanie publicznymi środkami przeznaczonymi na finansowanie świadczeń zdrowotnych. Podstawą sprawiedliwości społecznej jest podejmowanie decyzji dotyczących alokacji publicznych zasobów systemowych w oparciu o jednolite, powtarzalne i przejrzyste kryteria stosowane wobec zróżnicowanych potrzeb zdrowotnych wielu grup pacjentów. Zapewnienie optymalnej efektywności służby zdrowia zostaje osiągnięte poprzez podejmowanie decyzji o zagwarantowaniu danego świadczenia w oparciu o ekonomiczną ocenę technologii medycznych. Gdyby zasoby były nieograniczone i publiczny system ochrony zdrowia mógł zapewnić dostęp do dowolnej technologii medycznej każdemu choremu, ocena ekonomiczna byłaby zbędna. Jednak publiczne środki przeznaczone na finansowanie leczenia są ograniczone, co skutkuje odrzucaniem niektórych, mniej efektywnych, technologii medycznych. Pragnę wskazać, iż powyższe zasady obowiązują w większości krajów, w tym także tych o znacznie wyższym poziomie PKB per capita niż Polska i mają na celu racjonalizowanie wydatków ponoszonych na opiekę zdrowotną.

Z poważaniem

Sekretarz Stanu
w MINISTERSTWIE ZDROWIA
Sławomir Neumann

Oświadczenie senator Andżeliki Możdżanowskiej

skierowane do ministra pracy i polityki społecznej Władysława Kosiniaka-Kamysza oraz do ministra rolnictwa i rozwoju wsi Marka Sawickiego

Szanowni Panowie Ministrowie!

Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów w przypadku, gdy o zasiłek dla opiekuna ubiegają się rolnicy, małżonkowie rolników lub domownicy, w rozumieniu przepisów ustawy o ubezpieczeniu społecznym, świadczenie to przysługuje odpowiednio: rolnikom – w przypadku zaprzestania prowadzenia przez nich gospodarstwa rolnego; małżonkom rolników lub domownikom – w przypadku zaprzestania prowadzenia przez nich gospodarstwa rolnego albo wykonywania przez nich pracy w gospodarstwie rolnym. Ponadto rolnicy, ich małżonkowie lub domownicy muszą podpisać oświadczenie o zaprzestaniu prowadzenia gospodarstwa rolnego lub wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym. Rolnik, małżonek rolnika lub domownik składają je pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Oświadczenie to może dotyczyć też okresu od dnia 1 lipca 2013 r., za który dana osoba ubiega się o ustalenie prawa do zasiłku dla opiekuna.

Jednym z niezbędnych warunków podlegania ubezpieczeniu społecznemu w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego jest prowadzenie działalności rolniczej lub wykonywanie stałej pracy w gospodarstwie rolnym. Złożenie zatem przez rolnika, jego małżonka lub domownika ubiegającego się o przyznanie zasiłku dla opiekuna, specjalnego zasiłku opiekuńczego albo świadczenia pielęgnacyjnego oświadczenia o zaprzestaniu prowadzenia gospodarstwa rolnego lub wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym wskazuje na niespełnienie przez te osoby warunków podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników. Konsekwencją ustania ubezpieczenia społecznego rolników i objęcia ubezpieczeniem z ZUS z tytułu pobierania zasiłku dla opiekuna, specjalnego zasiłku opiekuńczego albo świadczenia pielęgnacyjnego, w przypadku osób urodzonych po 1948 r., może być nieuzbieranie przez takie osoby okresu dwudziestu pięciu lat podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników, niezbędnego do ustalenia prawa do emerytury z ubezpieczenia społecznego rolników. Należy także zauważyć, że ani w ustawie, ani w innych aktach prawnych nie istnieją legalne definicje pojęć „zaprzestanie prowadzenia gospodarstwa rolnego” i „zaprzestanie wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym”.

Wobec tego proszę o odpowiedź na następujące pytania:

1. Czy ministerstwo dostrzega problem wygaśnięcia obowiązku ubezpieczeniowego w KRUS po złożeniu stosownego oświadczenia o zaprzestaniu prowadzenia gospodarstwa rolnego?

2. Na jakiej podstawie prawnej po przyznaniu zasiłku opiekuńczego rolnik będzie podlegał ubezpieczeniu społecznemu?

3. Co mają zrobić rolnicy, którzy skorzystają z możliwości pobierania zasiłku opiekuńczego i w przyszłości nie będą mieli możliwości przejścia na emeryturę?

4. W jaki sposób są planowane kontrole, czy dany rolnik faktycznie zaprzestał prowadzenia gospodarstwa rolnego? Na jakich zasadach będzie to określane?

5. Jakie ewentualne konsekwencje mogą spotkać rolnika, który nie zaprzestał prowadzenia gospodarstwa rolnego mimo pobierania zasiłku opiekuńczego?

6. Czy ministerstwo prowadzi obecnie prace zmierzające do wyeliminowania tej niekorzystnej dla wielu polskich rolników sytuacji?

7. Czy po złożeniu stosownego oświadczenia Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa może wstrzymać dopłaty przyznane rolnikom?

8. Czy ministerstwo dysponuje danymi dotyczącymi liczby osób, które mogą być w takiej sytuacji?

9. Czy po złożeniu we właściwym urzędzie gminy oświadczenia o zaprzestaniu prowadzenia gospodarstwa rolnego gmina ma obowiązek poinformować o powyższym oświadczeniu odpowiedni oddział KRUS? Jeżeli tak, to jaka jest do tego podstawa prawna?

Z poważaniem
Andżelika Możdżanowska

**Odpowiedź
MINISTRA PRACY
I POLITYKI SPOŁECZNEJ**

Warszawa, 9 września 2014 r.

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu RP

Szanowny Panie Marszałku,
odpowiadając na wystąpienie z dnia 13 sierpnia 2014 r. (znak: BPS/043-60-2590-MPPS/14), dotyczące tekstu oświadczenia złożonego przez senator Andżelikę Możdżanowską podczas 60. posiedzenia Senatu RP, w sprawie wypłat zasiłków dla opiekunów w przypadku gdy o zasiłek dla opiekuna ubiegają się rolnicy, uprzejmie informuję.

Zgodnie z art. 3 ust. 1, obowiązującej od dnia 15 maja 2014 r., *ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów* (jest to ustawa realizująca wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 5 grudnia 2013 r.), w przypadku, gdy o zasiłek dla opiekuna ubiegają się rolnicy, małżonkowie rolników lub domownicy, w rozumieniu przepisów *ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników* (Dz. U. z 2013 r. poz. 1403, 1623 i 1650), świadczenie to przysługuje odpowiednio:

1. rolnikom w przypadku zaprzestania prowadzenia przez nich gospodarstwa rolnego;
2. małżonkom rolników lub domownikom w przypadku zaprzestania prowadzenia przez nich gospodarstwa rolnego albo wykonywania przez nich pracy w gospodarstwie rolnym.

Zgodnie z ust. 2 ww. artykułu, zaprzestanie prowadzenia gospodarstwa rolnego lub zaprzestanie wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym, o których mowa w ust. 1, potwierdza się stosownym oświadczeniem złożonym pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

Przy ustalaniu prawa do zasiłku dla opiekuna, w przypadku zaprzestania prowadzenia gospodarstwa rolnego/wykonywania w nim pracy przez rolnika, małżonka rolnika lub domownika, ww. oświadczenie może dotyczyć zarówno okresu od dnia wejścia w życie *ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów*, jak i okresu od dnia 1 lipca 2013 r. do dnia poprzedzającego dzień wejścia w życie ww. ustawy, za które dana osoba ubiega się o ustalenie prawa do zasiłku dla opiekuna.

W świetle powyższej regulacji, fakt zaprzestania prowadzenia gospodarstwa rolnego lub zaprzestania wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym, rolnik, małżonek rolnika lub domownik rolnika, potwierdza ww. oświadczeniem składanym pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

Jednocześnie należy wskazać, że w ustawie o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, jak i w ustawie o świadczeniach rodzinnych, nie wprowadzono definicji zaprzestania prowadzenia gospodarstwa rolnego ani definicji zaprzestania wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym, ani nie odesłano w tym zakresie do innych aktów prawnych.

W związku z powyższym, ocenę, czy dany rolnik, małżonek rolnika, domownik, zaprzestał prowadzenia gospodarstwa rolnego/wykonywania w nim pracy, czy też nie, ustawodawca pozostawił rolnikowi, małżonkowi rolnika, domownikowi. Przepisy ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów oraz przepisy ustawy o świadczeniach rodzinnych, nie przewidują innej drogi dowodowej na ww. okoliczność, niż opisane wyżej oświadczenie. Analogiczne regulacje zawarte są w obowiązującym od dnia 15 maja 2014 r. art. 17b ustawy o świadczeniach rodzinnych, dotyczącym przyznawania rolnikom, małżonkom rolników i domownikom rolników specjalnego zasiłku opiekuńczego i świadczenia pielęgnacyjnego.

Oznacza to, że aby rolnik, małżonek rolnika, domownik, mógł ubiegać się o specjalny zasiłek opiekuńczy lub świadczenie pielęgnacyjne, tj. świadczenia przyznawane w związku z zakończeniem aktywności zawodowej spowodowanym koniecznością sprawowania opieki nad niepełnosprawnym członkiem rodziny, musi zaprzestać prowadzenia gospodarstwa rolnego/wykonywania w nim pracy – co potwierdza stosownym oświadczeniem złożonym pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

Ponadto, za osoby otrzymujące zasiłek dla opiekuna, specjalny zasiłek opiekuńczy lub świadczenie pielęgnacyjne, co do zasady opłacane są z budżetu państwa składki do ZUS-u na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (zgodnie z art. 6 ust. 2a–c ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych). Dotyczy to również rolników, małżonków rolników i domowników, jeśli otrzymują ww. świadczenia.

Istotne jest jednak, że ww. składki nie są opłacane do ZUS, jeśli osoba pobierająca świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy albo zasiłek dla opiekuna, podlega obowiązkowi ubezpieczenia społecznego z innego tytułu na podstawie ustawy lub na podstawie odrębnych przepisów.

W związku z powyższym, jeśli rolnik, małżonek rolnika, domownik, otrzymujący ww. świadczenie w związku z zaprzestaniem prowadzenia gospodarstwa rolnego/wykonywania w nim pracy, podlegałby jednocześnie obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu w KRUS (na podstawie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników), to do ubezpieczenia do ZUS-u nie zostanie zgłoszony. Jeśli zaś obowiązkowemu ubezpieczeniu w KRUS nie będzie podlegał, to zgodnie z przepisami ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe będą za niego opłacane ze środków budżetu państwa do ZUS-u.

Osoby otrzymujące zasiłek dla opiekuna, specjalny zasiłek opiekuńczy lub świadczenia pielęgnacyjne, a więc także rolnicy, małżonkowie rolników, domownicy, co do zasady mają także opłacane z budżetu państwa (na podstawie przepisów ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych) składki na ubezpieczenie zdrowotne, chyba że są już ubezpieczone zdrowotnie z innego tytułu (przepisy powyższej ustawy należą do właściwości Ministerstwa Zdrowia).

Istotne jest, że przepisy ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, nie należą do właściwości MPiPS. Rozstrzygnięcie, czy dana osoba podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu w KRUS na podstawie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, należy do kompetencji KRUS.

Także zajęcie wiążącego stanowiska, czy zaprzestanie przez rolnika, małżonka rolnika, domownika prowadzenia gospodarstwa rolnego/wykonywania w nim pracy, potwierdzone opisanym wyżej oświadczeniem złożonym w gminnym organie właściwym w celu uzyskania zasiłku dla opiekuna, specjalnego zasiłku opiekuńczego lub świadczenia pielęgnacyjnego, na gruncie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników ma wpływ na jego prawo do ubezpieczenia emerytalnego i rentowego w KRUS, należy do kompetencji KRUS i do KRUS osoba zainteresowana w każdym czasie mogła i może zwrócić się z ewentualnymi pytaniami w tej sprawie.

Należy jednak zauważyć, że treść komunikatu zamieszczonego na stronie internetowej KRUS ([http://www.krus.gov.pl/komunikaty/dokument/arttykul/wazne-dla-osob-](http://www.krus.gov.pl/komunikaty/dokument/arttykul/wazne-dla-osob)

-ubiegających-się-o-przyznanie-zasiłku-dla-opiekuna-specjalnego-zasiłku-opieku-), dotyczącego podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników na podstawie, należącej do kompetencji KRUS, *ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników*, wskazuje, że złożenie przez rolnika, jego małżonka lub domownika, ubiegającego się o przyznanie zasiłku dla opiekuna, specjalnego zasiłku opiekuńczego albo świadczenia pielęgnacyjnego oświadczenia o zaprzestaniu prowadzenia gospodarstwa rolnego lub wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym, wskazuje na niespełnianie przez te osoby warunków do podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników na podstawie ww. *ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników*.

Podsumowując, jeśli zgodnie z ww. stanowiskiem KRUS, osoba ubiegająca się/otrzymująca zasiłek dla opiekuna, specjalny zasiłek opiekuńczy albo świadczenie pielęgnacyjne, w związku z zaprzestaniem prowadzenia gospodarstwa rolnego/wykonywania w nim pracy, zostanie wyłączona z ubezpieczeń społecznych w KRUS na podstawie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, to w ramach otrzymywanego zasiłku dla opiekuna, specjalnego zasiłku opiekuńczego albo świadczenia pielęgnacyjnego, gminny organ właściwy przyznający ww. świadczenia powinien zgłosić ją do ubezpieczeń emerytalnego, rentowego i zdrowotnego do ZUS i ze środków budżetu państwa opłacać składki na ww. ubezpieczenia.

Ponadto, uprzejmie informuję, że należące do właściwości MPiPS przepisy *ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów*, *ustawy o świadczeniach rodzinnych* oraz *ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych*, nie nakładają na wójta, burmistrza lub prezydenta miasta wypłacającego zasiłek dla opiekuna, specjalny zasiłek opiekuńczy lub świadczenie pielęgnacyjne, obowiązku informowania KRUS o każdym rolniku, małżonku rolnika lub domownika, który zaprzestał prowadzenia gospodarstwa rolnego/wykonywania w nim pracy i złożył opisane wyżej oświadczenie. Powyższe przepisy nie regulują także kwestii obowiązków rolnika, małżonka rolnika i domownika względem KRUS. Wójt, burmistrz lub prezydent miasta wypłacający zasiłek dla opiekuna, specjalny zasiłek opiekuńczy lub świadczenie pielęgnacyjne, ma jednak obowiązek ustalić – np. zwracając się do KRUS, czy dana osoba podlega czy też nie, obowiązkowi ubezpieczenia emerytalnego i rentowego z innego tytułu, gdyż od tego uzależnione jest opłacanie lub nie, składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe do ZUS.

Natomiast, do zajęcia stanowiska, czy taki obowiązek rolnika, małżonka rolnika, domownika, wynika z przepisów *ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników*, właściwy jest KRUS.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że świadczenia rodzinne, a także zasiłek dla opiekuna, są świadczeniami przyznawanymi na wniosek osoby zainteresowanej, a nie z urzędu i do osoby zainteresowanej należy decyzja, czy o dane świadczenia chce się ubiegać, czy też nie. Jest to istotne zwłaszcza biorąc pod uwagę wpływ zaprzestania prowadzenia gospodarstwa rolnego/wykonywania w nim pracy, na prawo do ubezpieczenia w KRUS na podstawie ww. *ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników* wskazany w ww. komunikacie KRUS.

Konieczność uregulowania kwestii prawa rolników, małżonków rolników, domowników do zasiłku dla opiekuna, specjalnego zasiłku opiekuńczego i świadczenia pielęgnacyjnego, zrealizowana w drodze obowiązujących od 15 maja 2014 r. zapisów art. 3 ust. 1 i 2 *ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów* oraz w art. 17b *ustawy o świadczeniach rodzinnych*, wynikała z treści uchwały Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 11 grudnia 2012 r. (sygn. akt I OPS 5/12) – w uchwale tej, NSA stwierdził, że świadczenia pielęgnacyjnego nie może otrzymywać rolnik prowadzący gospodarstwo rolne, gdyż jest w takim przypadku osobą aktywną zawodowo.

Gdyby opisane wyżej, jednolite regulacje nie zostały wprowadzone, to obecnie wciąż miałyby miejsce przypadki, które miały miejsce po publikacji ww. uchwały NSA, tj. jedne gminy przyznawałyby rolnikom świadczenie pielęgnacyjne i w konsekwencji także zasiłek dla opiekuna, a inne gminy wciąż stosowałyby uchwałę NSA i odmawiałyby przyznania rolnikom świadczenia pielęgnacyjnego i w konsekwencji także zasiłku dla opiekuna.

W świetle powyższej uchwały NSA, wiążącej dla Wojewódzkich Sądów Administracyjnych, nie jest możliwe przywrócenie/wprowadzenie rozwiązania, w wyniku którego

rolnicy, małżonkowie rolników, domownicy, którzy nie zaprzestali prowadzenia gospodarstwa rolnego/wykonywania w nim pracy, mogliby otrzymywać specjalny zasiłek opiekuńczy, świadczenie pielęgnacyjne, zasiłek dla opiekuna, tj. świadczenia dla nieaktywnych zawodowo opiekunów osób niepełnosprawnych.

Ponadto uprzejmie informuję, że właściwe w sprawie ewentualnych zmian w *ustawie o ubezpieczeniu społecznym rolników*, jest Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Również regulacje prawne dotyczące przyznawania rolnikom dopłat bezpośrednich przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, nie należą do właściwości MPiPS.

Z poważaniem

MINISTER
z up. Elżbieta Seredyn
Podsekretarz Stanu

**Odpowiedź
MINISTRA ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

Warszawa, 15 września 2014 r.

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Odpowiadając na pismo z dnia 13 sierpnia 2014 r., znak: BPS/043-60-2595-MRRW/14, dotyczące oświadczenia senator Andżeliki Moźdzanowskiej, złożonego podczas 60. posiedzenia Senatu RP, w sprawie rolników, ich małżonków i domowników ubiegających się o świadczenia opiekuńcze na podstawie ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, skierowane do Ministra Pracy i Polityki Społecznej oraz Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, odnosząc się do poruszonych w oświadczeniu problemów będących w zakresie kompetencji Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, uprzejmie wyjaśniam co następuje.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2013 r., poz. 1403, z późn. zm.) ubezpieczenie społeczne rolników obejmuje, na zasadach określonych w ustawie, rolników i pracujących z nimi domowników. Rolnikiem w rozumieniu ww. ustawy jest pełnoletnia osoba fizyczna, zamieszkująca i prowadząca na terytorium RP, osobiście i na własny rachunek, działalność rolniczą w pozostającym w jej posiadaniu gospodarstwie rolnym. Poprzez działalność rolniczą uznaje się działalność w zakresie produkcji roślinnej lub zwierzęcej, w tym ogrodniczej, sadowniczej, pszczelarskiej i rybnej, a za gospodarstwo rolne każde gospodarstwo rolne służące prowadzeniu działalności rolniczej.

Domownik, zgodnie z ww. ustawą to osoba bliska rolnikowi, która ukończyła 16 lat, pozostaje z rolnikiem we wspólnym gospodarstwie domowym lub zamieszkuje na terenie jego gospodarstwa rolnego albo w bliskim sąsiedztwie, stale pracuje w tym gospodarstwie i nie jest związana z rolnikiem stosunkiem pracy. Natomiast małżonek rolnika jest rolnikiem w rozumieniu ww. ustawy.

W związku z powyższym, jeżeli rolnik, jego małżonek lub domownik ubiegający się o przyznanie świadczenia opiekuńczego na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1456, z późn. zm.) lub usta-

wy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2014 r., poz. 567) złożony, wymagane tymi przepisami, oświadczenie o zaprzestaniu prowadzenia gospodarstwa rolnego lub pracy w gospodarstwie rolnym, traci status rolnika lub domownika w rozumieniu ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. Tym samym z dniem zaprzestania prowadzenia działalności rolniczej lub pracy w gospodarstwie rolnym nie ma on prawa do podlegania ubezpieczeniu w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

Za osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy albo zasiłek dla opiekuna, wójt, burmistrz lub prezydent miasta, który przyznał to świadczenie opłaca składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe do ZUS, zgodnie z art. 16 ust. 6b ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1442, z późn. zm.).

Z tytułu opłacania składek emerytalnych do ZUS osoba uprawniona do świadczenia opiekuńczego nabędzie w przyszłości uprawnienia emerytalne. Prawo do emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, dla osób, które objęła reforma emerytalna, tj. urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., uzależnione jest wyłącznie od osiągnięcia wieku emerytalnego, a jej wysokość od sumy zaewidencjonowanych składek na koncie emerytalnym ubezpieczonego w ZUS oraz od wieku przejścia na emeryturę. Jeżeli osoba uprawniona do emerytury z ZUS nabędzie także prawo emerytury rolniczej, wypłacane będą jej oba świadczenia. Z tym, że prawo do emerytury rolniczej, na podstawie ww. ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, uzależnione jest nie tylko od osiągnięcia wieku emerytalnego, ale również od posiadania co najmniej 25-letniego stażu ubezpieczeniowego w KRUS. Jednakże osoby, które nie nabędą prawa do emerytury rolniczej, a legitymują się jakimś okresem podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników, za okres opłacania składek do KRUS otrzymają zwiększenie przysługującej im emerytury z ZUS.

W kwestii uprawnień do płatności bezpośrednich uprzejmie wyjaśniam, że zasady przyznawania płatności bezpośrednich w Polsce wynikają z przepisów Unii Europejskiej. Podstawowym aktem prawnym w odniesieniu do płatności bezpośrednich jest rozporządzenie Rady (WE) nr 73/2009 z dnia 19 stycznia 2009 r. ustanawiające wspólne zasady dla systemów wsparcia bezpośredniego dla rolników w ramach wspólnej polityki rolnej i ustanawiające określone systemy wsparcia dla rolników, zmieniające rozporządzenia (WE) nr 1290/2005, (WE) nr 247/2006, (WE) nr 378/2007 oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1782/2003 (Dz. Urz. UE L 30 z 31.01.2009, str. 16, z późn. zm.). Stosownie do art. 2 lit. a przywołanego rozporządzenia, rolnik oznacza osobę fizyczną lub prawną lub grupę osób fizycznych lub prawnych, bez względu na status prawny takiej grupy i jej członków w świetle prawa krajowego, których gospodarstwo rolne znajduje się na terytorium Wspólnoty, oraz która prowadzi działalność rolniczą. Przez działalność rolniczą należy natomiast rozumieć produkcję, hodowlę lub uprawę produktów rolnych, włączając w to zbiory, dojenie, chów zwierząt oraz utrzymywanie zwierząt do celów gospodarskich, lub utrzymywanie gruntów w dobrej kulturze rolnej zgodnej z ochroną środowiska (art. 2 lit. c ww. rozporządzenia).

Zgodnie z przytoczoną definicją działalność rolnicza nie ogranicza się wyłącznie do prowadzenia produkcji.

W przypadku, gdy organ właściwy w sprawach dotyczących płatności bezpośrednich poweźmie wiedzę, iż rolnik zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady (WE) nr 73/2009, może odmówić wypłaty wsparcia lub zażądać zwrotu kwot już wypłaconych.

Jednocześnie pragnę poinformować, iż w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi prowadzone są prace analityczne mające na celu określenie zasadności ewentualnej nowelizacji przepisów w tym zakresie.

w z. MINISTRA ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI
Podsekretarz Stanu
Zofia Szalczyk

Oświadczenie senator Andżeliki Możdżanowskiej

skierowane do ministra rolnictwa i rozwoju wsi Marka Sawickiego

Szanowny Panie Ministrze!

Od momentu powstania tak zwanego kryzysu ukraińskiego można zaobserwować niepokojące zjawiska związane ze sprzedażą polskich produktów na rynki wschodnie. Chodzi głównie o rynek rosyjski, który jest ważnym punktem sprzedaży produktów wytworzonych przez sadowników, producentów zbóż oraz mięsa.

Początkowo pojawił się problem ze sprzedażą polskiej wieprzowiny za sprawą wykrycia przez polskie służby przypadków zarażenia dwóch dziwków wirusem afrykańskiego pomoru świń (ASF). Po działaniach ze strony ministerstwa i przeprowadzeniu skupu interwencyjnego problem został rozwiązany. To chwilowe embargo spowodowało jednak liczne straty producentów, szczególnie z Polski Wschodniej, gdzie występują duże skupiska producentów trzody chlewnej.

Problem, który istnieje obecnie, nie dotyczy jedynie Polski, jak to było w poprzednim przypadku, ale całej Unii Europejskiej. Początkowo strona rosyjska wskazywała, że zakaz importu wybranych produktów rolno-spożywczych wynika z pewnych nieprawidłowości, związanych czy to z oznakowaniem, czy z warunkami fitosanitarnymi. Z każdym dniem docierają do nas nowe, niepokojące polskich rolników sygnały dotyczące możliwych sankcji ze strony rosyjskiej.

Prezydent Federacji Rosyjskiej wydał dekret, na mocy którego wprowadzono zakaz lub ograniczenie wwozu do Rosji niektórych produktów rolnych, surowców i artykułów spożywczych w stosunku do państw, które wcześniej podjęły działania mające na celu wprowadzenie sankcji sektorowych w związku z działaniami strony rosyjskiej na wschodzie Ukrainy.

„W ciągu roku od wejścia w życie niniejszego dekretu zakazuje się lub ogranicza prowadzenie operacji handlowych, przewidujących wwóz na terytorium Federacji Rosyjskiej poszczególnych rodzajów produkcji rolnej, surowców i artykułów spożywczych pochodzących z krajów, które podjęły decyzje o wprowadzeniu sankcji gospodarczych przeciwko rosyjskim osobom prawnym i (lub) osobom fizycznym, bądź które przyłączyły się do takiej decyzji”.

Pan Minister powiedział w jednym z wywiadów, że większość produktów rolnych, których nie wywieziemy do Rosji, trzeba będzie zniszczyć oraz że walka o unijne rekompensaty ma nikłe szanse powodzenia, a zarazem dodał, że możliwe jest prowadzenie sprzedaży na rynkach państw trzecich, na przykład Algierii, Maroka, Emiratów Arabskich. Kolejną z możliwości jest zwiększenie sprzedaży do państw Europy Zachodniej, a także pobudzenie popytu wewnętrznego.

Należy zaznaczyć, że problem nie dotyczy jedynie producentów rolno-spożywczych, ale i firm transportowych, które przewoziły produkty objęte teraz embargiem. Branża transportowa szacuje, że wartość przychodów z tytułu przewozów do Rosji to kwota co najmniej 700 milionów euro. Straty są tym dotkliwsze, że polskie firmy wyspecjalizowały się w przewozach towarów z całej Unii Europejskiej na Wschód, głównie do Rosji.

Szanowny Panie Ministrze, proszę o odpowiedź na następujące pytania.

1. Czy ministerstwo dysponuje szczegółowymi szacunkami, jakie produkty rolno-spożywcze są objęte rosyjskim embargiem i jaka jest wartość tych produktów?

2. W jakim zakresie embargo ze strony rosyjskiej wpłynie na ceny polskich produktów?

3. Jakie prace podejmuje ministerstwo w celu zwiększenia sprzedaży produktów objętych embargiem? Czy eksport do wymienionych państw jest w najbliższym czasie możliwy, a jeśli tak, to w jakim zakresie?

4. Jakie działania podejmuje ministerstwo na arenie Unii Europejskiej, aby polski rolnik otrzymał rekompensatę za niesprzedany produkt?

5. Czy możliwe jest wprowadzenie skupu interwencyjnego w sytuacji, gdy inne możliwości sprzedaży produktów rolnych okażą się nieskuteczne?

Z poważaniem
Andżelika Możdżanowska

Odpowiedź

Warszawa, 15 września 2014 r.

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w nawiązaniu do pisma z dnia 13 sierpnia br., znak: BPS/043-60-2596/14 przekazującego oświadczenie złożone przez Panią Senator Andżelikę Możdżanowską podczas 60. posiedzenia Senatu RP w dniu 7 sierpnia 2014 r. dotyczące ograniczeń w handlu towarami rolno-spożywczymi po wprowadzeniu przez Federację Rosyjską embarga na ich import uprzejmie informuję co następuje.

Zgodnie z dekretem prezydenta Federacji Rosyjskiej z 6 sierpnia nr 560 w sprawie stosowania niektórych specjalnych środków gospodarczych niezbędnych do zapewnienia bezpieczeństwa FR została opracowana lista towarów objętych embargiem, na której znalazły się wybrane towary rolno-spożywcze: owoce, warzywa, niektóre wyroby przetwórstwa mięsa, mięso wołowe, wieprzowe, drobiowe, przetwory mleczarskie, ryby, owoce i warzywa przetworzone (np. mrożone).

Embargo dotyczy wszystkich krajów UE, Stanów Zjednoczonych, Kanady, Australii i Norwegii.

Wartość eksportu z Polski do Federacji Rosyjskiej wszystkich towarów objętych embargiem w 2013 roku wyniosła ponad 843 mln EUR. Cały polski eksport rolno-spożywczy do FR w 2013 roku to prawie 1,3 mld EUR.

Wprowadzenie przez Federację Rosyjską embarga na import wybranych towarów rolno-spożywczych z ww. państw będzie miało znaczący wpływ na gospodarki tych krajów. Z punktu widzenia Polski szacuje się, że na krajowym rynku rolno-spożywczym pozostaną produkty o wartości ponad 700 mln EUR, co może istotnie zakłócić relacje podażowo-popytowe. W efekcie wpłynie to niekorzystnie na poziom cen zarówno surowców rolnych, jak i produktów przetworzonych.

Po miesiącu obowiązywania embarga, ceny w porównaniu z rokiem poprzednim uległy obniżce, np. wyrobów mleczarskich oraz mięsnych średnio o 15%, a owoców i warzyw zmniejszyły się o 25–70% w zależności od asortymentu.

Podjęmowane przez Ministerstwo działania na forum UE zmierzają do uregulowania sytuacji podażowej na ww. rynkach w celu m.in. zahamowania spadku cen. Wykorzystywane są zarówno istniejące instrumenty WPR, jak i tworzone są rozwiązania o charakterze doraźnym, dostosowanym do zaistniałej sytuacji.

Należy zaznaczyć, iż od momentu ustanowienia przez Federację Rosyjską embarga najpierw na owoce i warzywa tylko z Polski, a następnie na szerszą listę towarów z całej UE, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi wielokrotnie, pisemnie i podczas spotkań dwustronnych, informował Komisję Europejską o konsekwencjach wprowadzonego embarga i wnioskował o ustanowienie przez Komisję Europejską adekwatnych, nadzwyczajnych środków wsparcia.

Mając na uwadze zaistniałą sytuację kryzysową na rynku owoców i warzyw i postulaty przekazywane przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, w dniu 30 sierpnia br. weszło w życie Rozporządzenie Delegowane Komisji (UE) nr 932/2014 z dnia 29 sierpnia 2014 r. *ustanawiające tymczasowe nadzwyczajne środki wsparcia dla producentów niektórych owoców i warzyw oraz zmieniające rozporządzenie delegowane (UE) nr 913/2014* (Dz. U. UE L 259 z 30.08.2014 r., str. 2). Przedmiotowe regulacje wprowadzają dodatkowy mechanizm wsparcia sektora owoców i warzyw, dotkniętego rosyjskim embargiem. Unijne fundusze, w wysokości 125 mln euro, są przeznaczone na przeprowadzenie działań w zakresie wycofania z rynku części zbiorów owoców i warzyw łatwo psujących się gatunków, które zostały najbardziej dotknięte nagłymi ograniczeniami handlowymi wprowadzonymi przez Federację Rosyjską, a żaden alternatywny do rosyjskiego rynek zbytu nie jest dostępny. Komisja określiła, że wsparcie obejmuje działania prowadzone w okresie od dnia 18 sierpnia do dnia 30 listopada 2014 r. i przyznawane jest w odniesieniu do następujących produktów sektora owoców i warzyw, przeznaczonych do spożycia jako produkty świeże:

- a) pomidory objęte kodem CN 0702 00 00;
- b) marchew objęta kodem CN 0706 10 00;
- c) kapusta objęta kodem CN 0704 90 10;
- d) słodka papryka objęta kodem CN 0709 60 10;
- e) kalafior i brokuły głowiaste objęte kodem CN 0704 10 00;
- f) ogórki objęte kodem CN 0707 00 05;
- g) korniszony objęte kodem CN 0707 00 90;
- h) grzyby z rodzaju *Agaricus* objęte kodem CN 0709 51 00;
- i) jabłka objęte kodem CN 0808 10;
- j) gruszki objęte kodem CN 0808 30;
- k) śliwki objęte kodem CN 0809 40 05;
- l) owoce miękkie objęte kodami CN 0810 20, 0810 30 i 0810 40;
- m) winogrona stołowe, świeże objęte kodem CN 0806 10 10;
- n) owoce kiwi objęte kodem CN 0810 50 00.

Ogłoszone nadzwyczajne środki wsparcia są ukierunkowane na operacje wycofania z rynku w celu bezpłatnej dystrybucji (na cele charytatywne) oraz do przeznaczeń innych niż bezpłatna dystrybucja, jak również uwzględniają odszkodowania za przeprowadzanie przez producentów działania „niezbierania” lub „zielonych zbiorów”. Pomoc finansowa obejmuje owoce i warzywa pochodzące z gospodarstw producentów, niezależnie czy są oni członkami organizacji producentów owoców i warzyw czy producentami indywidualnymi. Jednakże, w celu zachęcenia producentów do przekazywania swoich produktów na tzw. bezpłatną dystrybucję, Komisja określiła najwyższe stawki pomocy dla tej formy przeznaczenia produktów.

W związku z powyższym, w dniu 5 września br. zostało opublikowane rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 września 2014 r. *w sprawie realizacji przez Agencję Rynku Rolnego zadań związanych z ustanowieniem tymczasowych nadzwyczajnych środków wsparcia producentów niektórych owoców i warzyw w związku z zakazem ich przywozu z Unii Europejskiej do Federacji Rosyjskiej* (Dz. U. z 2014 r., poz. 1190) wdrażające mechanizm wsparcia, określony w rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) nr 932/2014. Przyjęcie przedmiotowych regulacji pozwala Agencji Rynku Rolnego, jako instytucji realizującej mechanizm rekompensat, realizację zadań i obowiązków związanych z udzielaniem pomocy.

Jednocześnie wszyscy producenci produktów sektora owoców i warzyw, określonych w rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) nr 932/2014, którzy chcieliby skorzystać z możliwości otrzymania wsparcia, uzyskają pełną informację w przedmiotowym zakresie w placówkach Oddziałów Terenowych ARR. Uruchomiony został również Telefoniczny Punkt Informacyjny – 22 661 72 72.

Na stronie internetowej Agencji Rynku Rolnego (www.arr.gov.pl), w zakładce „Embargo rosyjskie”, zostały opublikowane *Warunki uczestnictwa w mechanizmie „Tymczasowe nadzwyczajne wsparcie producentów owoców i warzyw”* wraz z wymaganymi załącznikami.

Dokumenty należy składać do Oddziałów Terenowych Agencji Rynku Rolnego, właściwych ze względu na miejsce zamieszkania lub siedzibę powiadamiającego. Przedmiotowe dokumenty dostępne są również w placówkach Oddziałów Terenowych ARR.

Z uwagi na fakt, iż wsparcie dla poszczególnych krajów UE będzie przyznawane zgodnie z kolejnością zgłoszeń, ważne jest, aby wymagane dokumenty były składane bez zbędnej zwłoki.

W zakresie wspólnej organizacji rynku mleka w UE, obowiązującej na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. *ustanawiającego wspólną organizację rynków produktów rolnych (...)* (Dz. Urz. UE z 20.12.2013 L 347 str. 671), interwencja publiczna jest stosowana w odniesieniu do masła i odtłuszczonego mleka w proszku. Interwencja dla tych produktów dostępna jest w okresie od dnia 1 marca do dnia 30 września.

Jednocześnie jednak, w ramach tzw. środków wyjątkowych, Komisja Europejska jest uprawniona do wydania aktów delegowanych w celu podjęcia dodatkowych środków przeciwdziałania zakłóceniom na rynku pod warunkiem, że pozostałe środki dostępne na mocy ww. rozporządzenia okażą się niewystarczające. Środki te mogą rozszerzyć lub zmienić zakres, okres stosowania lub inne aspekty środków określonych na podstawie ww. rozporządzenia lub przewidzieć refundacje wywozowe.

W związku z pogarszającą się sytuacją na rynku mleka w sierpniu br. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi wystąpił z wnioskiem do Komisji Europejskiej o wprowadzenie wsparcia dla sektora mleczarskiego oraz zwrócił się z prośbą o wskazanie działań, które Komisja zamierza podjąć w najbliższym czasie w tej sprawie. W wyniku podjętej dyskusji oraz oceny bieżącej sytuacji na rynku mleka oraz prognoz dotyczących możliwego dalszego spadku cen przetworów mlecznych Komisja Europejska w dniu 4 września br. przyjęła pakiet czterech rozporządzeń, na mocy których uruchomione zostały mechanizmy, które mają przyczynić się do stabilizacji sytuacji rynkowej oraz przeciwdziałania wystąpieniu zakłóceń na rynku spowodowanych dalszym spadkiem cen. Wprowadzone środki wsparcia dotyczą uruchomienia prywatnego przechowywania masła i odtłuszczonego mleka w proszku.

Ponadto Komisja skorzystała z możliwości uruchomienia ww. środków wyjątkowych, o których mowa w art. 219 ww. rozporządzenia 1308/2013 i w trybie pilnym wprowadziła przedłużenie okresu interwencji publicznej w odniesieniu do masła i odtłuszczonego mleka w proszku do dnia 31 grudnia 2014 r. Wprowadzony został również tymczasowy nadzwyczajny system dopłat do prywatnego przechowywania niektórych serów, który umożliwi udzielenie dopłat do prywatnego przechowywania serów kierowanych na rynek rosyjski.

Polska popierając wdrożone działania oceniła, że wpływ rosyjskiego embarga na rynek UE będzie miał na tyle poważne konsekwencje, że zastosowane środki mogą okazać się niewystarczające, głównie z uwagi na fakt, że pozwolą jedynie na czasowe wycofanie produktów z rynku a mechanizm interwencji, przy obowiązującym poziomie cen interwencyjnych, nie jest mechanizmem wystarczająco skutecznym. Dlatego też Polska zawnioskowała o wprowadzenie dodatkowego finansowego wsparcia dla sektora mleczarskiego, w tym refundacji wywozowych, tak aby skutecznie i efektywnie usunąć z unijnego rynku zaistniałe nadwyżki produktów mlecznych.

Komisja Europejska zapewniła, że na bieżąco analizuje wpływ rosyjskiego embarga na sytuację cenową na rynku mleka i jeżeli będzie to konieczne podejmie dalsze dodatkowe działania przeciwdziałające destabilizacji tego rynku.

Nieco inna sytuacja występuje na rynku wieprzowiny. Problemy z eksportem w sektorze wieprzowiny wiążą się przede wszystkim z wystąpieniem w Polsce przypadków afrykańskiego pomoru świń, co spowodowało zamknięcie możliwości eksportu do niektórych dotychczasowych partnerów handlowych. Sytuacja ta ma miejsce od końca lutego 2014 r., zaś od końca stycznia 2014 r. obowiązuje embargo rosyjskie na import wieprzowiny i jej produktów z Unii Europejskiej w związku z wystąpieniem pierwszych przypadków ASF na Litwie.

W okresie od stycznia do czerwca 2013 r. wartość eksportu mięsa wieprzowego (CN 0203) wyniosła 421 mln EUR i było to prawie 207 tys. ton. W tym samym okresie

2014 r. wartość eksportu mięsa wieprzowego ukształtowała się na poziomie prawie 340 mln EUR, co oznacza spadek o około 19%. Biorąc pod uwagę wolumen sprzedanego mięsa wieprzowego spadek wyniósł 15% przy ilości wyeksportowanego mięsa w wysokości około 177 tys. ton.

Analiza poszczególnych kierunków wywozu pokazuje, że spadek eksportu nastąpił do państw trzecich, takich jak Japonia, Rosja, Białoruś czy Chiny. Były jednak kraje trzecie, które zwiększyły przywóz mięsa wieprzowego z Polski, np. USA i Hongkong. Zaobserwowano również 17% wzrost wywozu wieprzowiny do Unii Europejskiej, w tym Włoch, Niemiec, Słowacji, Czech, Wielkiej Brytanii i Litwy.

Powyższa analiza wskazuje, że duża część mięsa wieprzowego znalazła zbyt na rynku unijnym bądź też w innych państwach, jednak zagospodarowanie całej nadwyżki nie jest w krótkim czasie możliwe. Mając powyższe na uwadze, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi podejmuje długofalowe działania mające na celu poszukiwanie nowych partnerów handlowych i zdobywanie nowych rynków zbytu. Minister zwraca również uwagę Komisji Europejskiej na tę kwestię, przy okazji dyskusji na temat wpływu embarga rosyjskiego na unijne rynki rolne, w tym rynek wieprzowiny. W ramach dyskusji na forach UE, Polska podkreśla istotną rolę Komisji Europejskiej także w znoszeniu barier weterynaryjnych stosowanych przez kraje trzecie. Polska postuluje także objęcie refundacjami wywozowymi wszystkich rynków dotkniętych embargiem, w tym rynków mięsa.

Polski eksport mięsa wołowego (CN 0201 i 0202) do Rosji jest stosunkowo niewielki. W 2013 r. wyniósł 10,3 tys. ton, co stanowiło 3,6% wywozu wołowiny z Polski ogółem. W okresie I–VI 2014 r. eksport tego gatunku mięsa do Rosji osiągnął poziom 5,6 tys. ton, tj. 4,5% polskiego eksportu ogółem.

W przypadku mięsa drobiowego (CN 0207), polski eksport do Rosji kształtuje się na poziomie poniżej 2% wywozu ogółem. W 2013 r. wyniósł on 10 tys. ton, a w okresie I–VI 2014 r. osiągnął poziom 2 tys. ton.

W kwestii skupu interwencyjnego, należy podkreślić, że możliwe do zastosowania środki wsparcia rynków rolnych określają przepisy unijne. W przypadku rynków mięsa, rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007 (Dz. Urz. UE nr 347 z 20.12.2013, str. 671, z późn. zm.) przewiduje następujące środki wsparcia rynków wołowiny i cielęciny, wieprzowiny oraz mięsa drobiowego w sytuacjach kryzysowych. Obecnie żaden z tych instrumentów nie jest uruchomiony.

1) interwencja publiczna – rynek wołowiny i cielęciny:

Interwencja publiczna może być otwarta przez Komisję Europejską w drodze aktu wykonawczego bez udziału Komitetu, jeżeli cena rynkowa w danym państwie członkowskim lub jego regionie, w okresie 2 tygodni będzie niższa niż 85% progu referencyjnego, wynoszącego 2224 EUR/tonę (czyli 1890,4 EUR/tonę). Obecnie średnia cena rynkowa w UE jest na poziomie powyżej 160% progu referencyjnego;

2) dopłaty do prywatnego przechowywania: wieprzowina, wołowina i cielęcina:

O zastosowaniu dopłat do prywatnego przechowywania może zdecydować Komisja Europejska, uwzględniając sytuację rynkową, w tym średnie ceny rynkowe notowane w UE, progi referencyjne i koszty produkcji, a także potrzebę zareagowania we właściwym czasie na szczególnie trudną sytuację na rynku;

3) środki zarządzania kryzysowego – wszystkie rynki mięsa: W ramach instrumentarium dostępne są m.in.:

– *mechanizm przeciwdziałający zakłóceniom na rynku (art. 219)*

Środek ten może być uruchomiony przez Komisję Europejską (w drodze aktu delegowanego) w celu szybkiego i skutecznego reagowania na zagrożenie wystąpieniem zakłóceń na rynku spowodowanych znaczącym wzrostem lub spadkiem cen na rynku wewnętrznym lub rynkach zewnętrznych lub innymi zdarzeniami i okolicznościami powodującymi poważne zakłócenia na rynku lub grożącymi wystąpieniem takich zakłóceń, w przypadku gdy taka sytuacja lub jej skutki dla rynku będą trwać lub się pogarszać,

- *mechanizmy związane ze skutkami zwalczania chorób zwierząt oraz utratą zaufania konsumentów (art. 220)*

Środek ten może być uruchamiany z uwzględnieniem:

- a) ograniczeń w handlu wewnątrz Unii i z państwami trzecimi, które to ograniczenia mogą wynikać ze stosowania środków zwalczania rozprzestrzeniania się chorób zwierząt oraz
- b) poważnych zakłóceń na rynku bezpośrednio związanych z utratą zaufania konsumentów spowodowaną zagrożeniami dla zdrowia ludzi i zwierząt oraz ryzykiem chorób.

Może on być uruchomiony na wniosek państwa członkowskiego i tylko wtedy, kiedy podjęło ono działania mające na celu zwalczenie choroby. Współfinansowanie unijne wynosi 50%.

- *środki do rozwiązywania problemów szczególnych (art. 221)*

Komisja Europejska na podstawie ww. artykułu może przyjąć niezbędne i uzasadnione środki nadzwyczajne w celu rozwiązania szczególnych problemów, jeśli nie jest możliwe przyjęcie środków nadzwyczajnych na podstawie art. 219 lub art. 220. Mogą one przewidywać odstępstwo od przepisów rozporządzenia 1308/2013, mogą być przyjęte na maksymalnie 12 miesięcy,

- *zezwoleń uznanym organizacjom producentów, ich zrzeszeniom lub organizacjom międzybranżowym na zastosowanie m.in. mechanizmu wycofania z rynku. Wspólnej promocji, zakupów środków produkcji, przechowywania przez podmioty prywatne, itp., w celu stabilizacji sytuacji w danym sektorze – wyłączenie przepisów dotyczących konkurencji, o których mowa w art. 101(1) TFUE (art. 222);*

4) refundacje wywozowe – wszystkie rynki mięsa:

Stawka refundacji wywozowych jest co do zasady określona w rozporządzeniu 1308/2013 na poziomie zerowym. Refundacje wywozowe mogą być uruchomione przez Komisję Europejską jako środek zarządzania kryzysowego, przeciwdziałający zakłóceniom równowagi rynkowej (ryzyko gwałtownego pogorszenia warunków produkcyjnych i rynkowych).

Niezależnie od mechanizmów wsparcia dla producentów owoców, warzyw, mleka i przetworów mleczarskich czy dla rynku mięsa dotkniętych rosyjskim embargiem, MRiRW podjęło niezwłocznie intensywne działania, skierowane na pomoc polskim producentom i eksporterom w znalezieniu nowych rynków zbytu dla polskich produktów rolnych, które nie mogą być obecnie wysłane na rynek rosyjski.

W dniu 5 sierpnia br. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi zwróciło się do Ministerstwa Gospodarki i Ministerstwa Spraw Zagranicznych, z prośbą o bardzo pilne uzyskanie z polskich placówek dyplomatycznych informacji nt. możliwości sprzedaży polskich owoców i warzyw objętych rosyjskim zakazem z 1 sierpnia br. Placówki zostały następnie poproszone o zbadanie możliwości zbytu na rynkach zagranicznych pozostałych towarów, objętych nowymi rosyjskimi sankcjami. Ponadto, Ministerstwo Gospodarki zwróciło się do Wydziałów Promocji Handlu i Inwestycji Ambasad RP w wielu krajach o rozważenie możliwości korekty planów promocji i ich uzupełnienie o odpowiednie przedsięwzięcia, promujące wyroby polskiego przemysłu spożywczego (w ramach posiadanych środków), a także o zintensyfikowanie działań promujących polską żywność przy formułowaniu planów promocji na 2015 r.

Jednocześnie, Agencja Rynku Rolnego opracowała wykaz firm polskiego sektora rolno-spożywczego, zainteresowanych eksportem na rynki krajów trzecich (wraz z konkretną ich ofertą i danymi kontaktowymi). Został on następnie przekazany polskim placówkom dyplomatycznym, celem rozpowszechnienia wśród przedsiębiorców w krajach rezydowania.

Należy także zwrócić uwagę na ofensywę dyplomatyczną Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie zwiększenia możliwości eksportu polskich produktów rolno-spożywczych, a zwłaszcza owoców i warzyw.

Dotychczas odbyły się m.in. spotkania z ambasadorami Republiki Białorusi, Kazachstanu i Islamskiej Republiki Iranu w Polsce. Omówiono możliwości zintensyfikowania dostaw polskich produktów rolno-spożywczych na te rynki. Tematyka ta

została również poruszona przy okazji spotkania z obejmującym urząd ambasadora w Indiach Panem Tomaszem Łukaszukiem.

W wyniku przeprowadzonych w Mińsku 1 września 2014 r. rozmów z Wicepremierem Republiki Białorusi, Panem Michailem Rusyjem oraz Gubernatorem Mińska, Panem Siemionem Szapirą, ustalono organizację misji gospodarczej polskich przedsiębiorców branży rolno-spożywczej na Białoruś (Mińsk) w dniu 4 września 2014 r. W spotkaniu z białoruskimi firmami wzięli udział przedstawiciele sektora mięsnego, mleczarskiego oraz owocowo-warzywnego. Kolejne spotkanie firm polskich i białoruskich – tym razem wyłącznie sektora owocowo-warzywnego – zaplanowano w dniu 9 września br. w Mińsku.

Ponadto, w dniach 3–8 listopada 2014 r. Agencja Rynku Rolnego organizuje misję polskich przedsiębiorców podczas targów rolno-spożywczych World Food Almaty Kazachstan. Na stoisku organizowanym przez ARR w ramach tych targów swoją ofertę zaprezentuje 6 polskich firm sektora rolno-spożywczego.

Polskie produkty mogą być też promowane na Międzynarodowych Targach Produktów Spożywczych „Polagra Food 2014” na przełomie września i października br. Wyrażam przekonanie, że wydarzenie to stanowić będzie dobrą okazję do zawierania przez przedsiębiorców polskiego sektora rolno-spożywczego nowych korzystnych kontaktów biznesowych.

Warto podkreślić, że od dłuższego czasu, czyli jeszcze przed wprowadzeniem przez Federację Rosyjską embarga Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi prowadził działania mające na celu poszukiwanie nowych rynków zbytu dla polskich produktów rolno-spożywczych. Efektem tych prac był zwiększony eksport polskich towarów do takich krajów np. jak:

- Arabia Saudyjska, gdzie wartość eksportu wyniosła w 2013 roku 153 mln EUR i wzrosła o 42% w ciągu roku,
- Zjednoczone Emiraty Arabskie, do których sprzedano artykuły rolno-spożywcze o wartości 85 mln EUR i oznacza to wzrost w ciągu roku o 48%,
- Egipt, gdzie wartość eksportu na poziomie 48 mln EUR wzrosła 1,8-krotnie,
- Irak, z wartością eksportu na poziomie 33 mln EUR i wzrostem prawie 2-krotnym,
- Libia, z wartością eksportu 32 mln EUR i prawie 2-krotnym wzrostem,
- Maroko, gdzie wartość eksportu w 2013 roku wyniosła 16 mln EUR. I także w skali roku wzrosła 2-krotnie.

Biorąc powyższe pod uwagę można oczekiwać, że te rynki mogą być potencjalnymi odbiorcami zwiększonej oferty handlowej polskiego sektora rolno-spożywczego.

w z. MINISTRA ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI
Podsekretarz Stanu
Zofia Szalczyk

Oświadczenie senator Andżeliki Możdżanowskiej *skierowane do ministra środowiska Macieja Grabowskiego*

Szanowny Panie Ministrze!

Zasady odpowiedzialności za szkody wyrządzone przez dzikie zwierzęta uregulowane zostały w dwutorowy sposób. Kwestie te zostały umieszczone zarówno w ustawie z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie, jak i w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Prawo łowieckie reguluje zasady ponoszenia odpowiedzialności za szkody, jakie wyrządziły dziki, łosie, jelenie, daniela i sarny. Zgodnie z postanowieniami ustawy, gdy szkoda wystąpi na terenie obwodu łowieckiego, odpowiedzialność ciąży na dzierżawcy lub zarządcy tego obwodu.

Napływają do mnie niepokojące informacje od rolników w sprawie szkód w uprawach rolnych, wyrządzonych przez dziki. Dzikie niszczą większość upraw, co zagraża interesom ekonomicznym rolników. Zwierzęta podchodzą coraz bliżej domostw i niszczą różne uprawy, najczęściej plantacje ziemniaków i kukurydzy. Liczne są także przypadki podchodzenia dzików do zabudowań jednorodzinnych w miastach.

Z prowadzonych w tej sprawie rozmów wynika, że rolnicy oczekują skutecznych działań, które zabezpieczyłyby gospodarkę rolną przed wyrządzanymi szkodami. Zdaniem rolników odszkodowania uzyskiwane od kół łowieckich są zbyt niskie, w praktyce nie pokrywają poniesionych strat. Liczba szkód ciągle wzrasta, a koła łowieckie same nie są w stanie ponieść tak dużej odpowiedzialności finansowej. Konieczna jest zmiana obecnych rozwiązań prawnych.

Odszkodowania wypłaca Polski Związek Łowiecki, który szacuje również odnośne szkody. Fundusz PZŁ, z którego wypłaca się odszkodowania, powstaje ze składek myśliwych, nie otrzymują oni na to żadnych dotacji.

Ponadto, Panie Ministrze, w przepisach mowa jedynie o szkodach w uprawach i o działalności rolnej, a o szkodach wyrządzonych między innymi na działkach rekreacyjnych – już nie. Czy jedyną drogę dochodzenia swoich należności stanowi droga sądowa? Czy można dochodzić odszkodowania w innym trybie?

Proszę o odpowiedź na następujące pytania.

Jaka w przybliżeniu jest populacja dzików w Polsce oraz jak się kształtowała na przestrzeni ostatnich dziesięciu lat?

Jaka jest wysokość przeciętnych odszkodowań wypłacanych rolnikom za szkody spowodowane przez dziki?

Czy ministerstwo dostrzega problem w zbyt dużej liczebności dzików?

Czy po 15 sierpnia, kiedy to skończy się okres ochronny, są planowane redukcje dzików? Jeżeli tak, to o ile osobników?

Czy w najbliższym czasie są planowane prace nad nowelizacją przepisów dotyczących odszkodowań wypłacanych dla rolników?

Czy ministerstwo rozważa możliwość zwiększenia w przyszłości środków funduszu PZŁ, z którego są wypłacane odszkodowania dla rolników?

*Z poważaniem
Andżelika Możdżanowska*

Odpowiedź

Warszawa, 2014.09.10

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na oświadczenie złożone w dniu 7 sierpnia 2014 r. przez senator Andżelikę Moździanowską, przesłane przy piśmie Marszałka Senatu z dnia 13 sierpnia 2014 r., przedkładałam następujące odpowiedzi na zadane pytania.

Zgodnie z art. 50 ust. 1b ustawy z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie Skarb Państwa odpowiada za szkody wyrządzone przez zwierzęta łowne tj. przez dziki, łosie, jelenie, daniela i sarny, na obszarach niewchodzących w skład obwodów łowieckich. Art. 46 ust. 1 ustawy Prawo łowieckie ogranicza szkody łowieckie do szkód w uprawach i płodach rolnych wyrządzonych przez ww. gatunki zwierzyny oraz do szkód wyrządzonych przy wykonywaniu polowania. Wobec braku ustawowej definicji pojęcia uprawy rolnej należy stosować uchwałę 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 27 listopada 2007 r., III CZP 67/07, zgodnie z którą uprawą rolną jest każda uprawa prowadzona na gruncie rolnym.

Kluczowym dla stwierdzenia odpowiedzialności Skarbu Państwa jest zatem ustalenie rodzaju użytku gruntowego, na którym doszło do szkody. Fakt, że do szkody doszło na gruncie znajdującym się w granicach administracyjnych danego miasta, nie jest zatem rozstrzygający dla powstania odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa. W granicach tych znajdują się bowiem mogą również grunty rolne – np. grunty ogródków działkowych, które zgodnie z rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia z dnia 29 marca 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. Nr 38, poz. 454) zaliczane są do użytków rolnych.

Wyklucza to zatem odpowiedzialność Skarbu Państwa na podstawie Prawa łowieckiego za szkody w uprawach prowadzonych na gruntach innych niż rolne oraz za inne szkody w mieniu, np. za uszkodzenia płotów i ogrodzeń.

Przepis o własności zwierząt łownych Skarbu Państwa można traktować przede wszystkim jako przepis, który uprawnia państwo do gospodarowania zwierzyną jako dobrem ogólnonarodowym w sposób zapewniający jej ochronę i zachowanie bioróżnorodności. Przepis ten nie stanowi natomiast podstawy do odpowiedzialności Skarbu Państwa za jakiegokolwiek szkody wyrządzone przez zwierzynę. Nie wyklucza to możliwości dochodzenia odszkodowania na zasadach ogólnych Kodeksu cywilnego, w szczególności na podstawie art. 417 k.c.

Ewentualne roszczenie odszkodowawcze na podstawie art. 417 k.c. za szkody wyrządzone na terenie miast nie może zostać skierowane przeciwko innym organom lub podmiotom wykonującym władzę publiczną. Wskazanie organu lub podmiotu ponoszącego odpowiedzialność odszkodowawczą wymaga jednak ustalenia przepisu, który nakładałby na określony organ lub podmiot obowiązek zapobiegania wyrządzaniu przez zwierzynę szkód w przydomowych ogródkach lub trawnikach i który został naruszony bezprawnym działaniem lub zaniechaniem tego organu lub podmiotu. Rozważyć można natomiast odpowiedzialność odszkodowawczą gminy, na której ciąży obowiązek zaspokajania zbiorowych potrzeb mieszkańców gminy, w szczególności w zakresie utrzymania czystości i porządku oraz porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli [art. 7 ust. 1 pkt 3 i 14 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z późn. zm.)], jeżeli do szkody doszło w wyniku zaniechania gminy przy wykonywaniu należących do niej zadań własnych.

Mając na uwadze powyższe należy stwierdzić, że ograniczenie w Prawie łowieckim odpowiedzialności Skarbu Państwa do szkód w uprawach i płodach rolnych, określone w Kodeksie cywilnym zasady ogólne, które uzależniają odpowiedzialność od związku pomiędzy szkodą a bezprawnym zaniechaniem przy wykonywaniu władzy publicznej oraz fakt, że zwierzyna stanowi element środowiska przyrodniczego, które w bardzo

ograniczonym stopniu ulega władztwu człowieka, mogą prowadzić do sytuacji, w której odpowiedzialności za szkody w przydomowych ogródkach i trawnikach i działkach rekreacyjnych nie będzie ponosił żaden podmiot, a jedyną możliwością ich zapobiegania będzie poczynienie zabezpieczeń we własnym zakresie.

Odpowiadając na pytanie dotyczące:

- stanu populacji dzików w Polsce:

Rok	Liczebność (tys. szt.)	Pozyskanie (tys. szt.)
2000	118,3	93,0
2005	173,5	138,0
2010	249,9	218,0
2014	284,6	242,5

- wysokość odszkodowania wypłaconego za jedną szkodę wyrządzoną w uprawach i płodach rolnych przez zwierzynę (Polski Związek Łowiecki nie prowadzi osobnej statystyki dla dzików) w 2012 r. – 761,30 zł (przy 60657 ostatecznych protokołach szacowania szkody), a w 2013 r. 890,90 zł (przy 63162 protokołach).
- w celu zapobieżenia zwiększającej się populacji dzików zostało wydane polecenie zwiększenia planów pozyskania dzików w łowieckim roku gospodarczym 2014/15 o 30% lub więcej z uwagi na zagrożenie opłacalności produkcji rolnej oraz zagrożenie afrykańskim pomorem świń. Pismo z dnia 14 marca 2014 r. DLP-VIII-670/2/10824/14 w tej sprawie zostało skierowane do Polskiego Związku Łowieckiego jako przygotowującego roczne plany łowieckie oraz Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, której przedstawiciele je zatwierdzają. Obecnie ogólny plan pozyskania wynosi 326 tys. sztuk.
- faktyczne pozyskanie dzików rozpoczyna się po zebraniu zbóż i siana z pól a możliwość pozyskiwania wszystkich dzików bez względu na płeć po 15 sierpnia. Ilości przewidziane do pozyskania winny zostać zrealizowane do 31 marca 2015 r. co będzie znacznie ułatwione z uwagi na okres organizowania polowań zbiorowych na dziki od 1 października. Podniesiona w pytaniu możliwość dodatkowej redukcji dzików może mieć miejsce w określonych sytuacjach przewidzianych w art. 45 ust. 1, 2 i 3 ustawy Prawo łowieckie i może być rozpatrywane przy znacznym wzroście populacji dzików w połączeniu z niewykonaniem planów oraz stworzonym tym stanem zagrożeniami.

Niskie wykonanie planów pozyskania dzików na terenie województwa podlaskiego jest spowodowane ograniczeniami nałożonymi przez służby weterynaryjne z uwagi na pojawienie się przypadków ASF wśród dzików i związanym z tym zakazem polowań w strefie zagrożenia oraz wywozu pozyskanych tusz. Ponadto pojawił się problem zbycia pozyskanych dzików, których tusze nie są skupowane w punktach skupu dziczyzny właśnie z uwagi na możliwość zakażenia wirusem ASF także skupionych już innych gatunków zwierzyny i poniesienia poważnych strat. Należy tutaj dodać, że środki uzyskane ze sprzedaży pozyskanej zwierzyny są podstawowym źródłem realizowania wypłat odszkodowań posiadaczom zniszczonych upraw i płodów rolnych.

- resort podjął zobowiązanie rozpatrzenia możliwości zmiany przepisów dotyczących okresów polowań na dziki tzn. umożliwienia polowania na wszystkie dziki (w tym lochy) i przez organizowanie w obwodach łowieckich polowań zbiorowych, przez cały rok. Postulowane jest również rozszerzenie składu komisji szacujących szkody o przedstawicieli organizacji rolniczych i samorządów.
- kwestia wypłaty odszkodowań łowieckich przez budżet państwa była już niejednokrotnie podnoszona, ale z uwagi na skutki finansowe nie doczekała się inicjatywy legislacyjnej. Konieczna jest bowiem zmiana przepisów ustawy Prawo łowieckie a może to stać się także z innej inicjatywy niż resortu środowiska.

Z poważaniem

z up. MINISTRA
Podsekretarz Stanu
Główny Konserwator Przyrody
Piotr Otawski

Oświadczenie senatora Jarosława Obremskiego*skierowane do prezesa Rady Ministrów Donalda Tuska*

Szanowny Panie Premierze!

W raporcie Polskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych dotyczącym promocji polskiej gospodarki za granicą możemy dostrzec, że polski biznes dąży do coraz ściślejszej współpracy z państwem w zakresie ekspansji na rynkach zagranicznych. Zarówno Ministerstwo Spraw Zagranicznych, jak i Ministerstwo Gospodarki w coraz większym stopniu wspierają polskie przedsiębiorstwa na tych rynkach, jednak nadal wskazać możemy wiele słabości w funkcjonowaniu między innymi systemu promocji i wsparcia rodzimych przedsiębiorstw.

Jedną z nich wciąż pozostaje niejasny podział kompetencji między dwoma wymienionymi ministerstwami. Prowadzić on może do dublowania się działań i nakładania się obowiązków. Dotyczy to przede wszystkim podziału zadań pomiędzy wydziałami ekonomicznymi ambasad (WEA) podlegającymi MSZ oraz wydziałami promocji handlu i inwestycji (WPHI), którymi kieruje Ministerstwo Gospodarki. W tej sytuacji może dochodzić do sporów kompetencyjnych. Należy też zwrócić uwagę na niewystarczające zasoby kadrowe tych wydziałów czy też rozmieszczenie placówek głównie w Europie.

Jak wskazują autorzy raportu, możliwe są trzy kierunki wdrożenia rozwiązań systemowych, mianowicie usprawnienie obecnego systemu, przejęcie przez MSZ pełnej odpowiedzialności za promocję polskiej gospodarki za granicą lub powołanie nowej agencji, w całości odpowiedzialnej za wspieranie rozwoju gospodarczego Polski. Każdy z nich wymaga oczywiście głębszej analizy.

W związku z tym kieruję do Pana Premiera następujące pytania:

1. Czy polski rząd rozważa wprowadzenie jednej z trzech wymienionych propozycji rozwiązań? Jeśli nie, to w jaki inny sposób rząd zamierza wspierać polskie firmy za granicą?

2. Przedsiębiorcom często trudno jest odróżnić role WEA i WPHI. W jaki sposób rząd planuje podzielić ich kompetencje, aby nie sprawiało to trudności polskim przedsiębiorcom?

3. Problemem wydaje się również rozmieszczenie placówek dyplomatycznych, które skupione są raczej „europocentrycznie”. Czy planowane jest zatem wyraźniejsze zaznaczenie obecności WEA i WPHI na nowych rynkach perspektywicznych, to jest w Azji, Afryce i Ameryce Południowej?

Z wyrazami szacunku
Jarosław Obremski

**Odpowiedź
MINISTRA
SPRAW ZAGRANICZNYCH**

Warszawa, 18 września 2014 r.

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,
w odpowiedzi na oświadczenie Pana Senatora Jarosława Obremskiego (BPS/043-60-2598/14) złożone podczas 60. posiedzenia Senatu RP w dniu 07.08.2014 r. w sprawie ekspansji polskich firm na rynkach zagranicznych, przekazuję poniżej następujące informacje.

- Wspieranie polskich przedsiębiorstw za granicą jest obecnie jednym z kluczowych zadań polskiej dyplomacji. **Ostatnie lata przyniosły bezprecedensową aktywizację działań służby zagranicznej w tej sferze.** Prowadzony intensywny dialog z przedsiębiorstwami, samorządem gospodarczym oraz resortami gospodarczymi sprzyja identyfikacji priorytetowych kierunków geograficznych wsparcia oraz pozwala uwzględniać zmieniające się oczekiwania przedsiębiorców w tym zakresie.
- Jest to odzwierciedleniem tendencji, obserwowanej w wysoko rozwiniętych państwach, gdzie mamy do czynienia ze znaczącym zwiększeniem rangi dyplomacji ekonomicznej i promocji gospodarczej w bieżącej aktywności resortów spraw zagranicznych.

Cele dyplomacji ekonomicznej realizowane na rynkach zagranicznych:

- * budowa pozytywnego wizerunku polskiej gospodarki jako stabilnego partnera handlowego i inwestycyjnego;
- * wspieranie przedsiębiorstw, prezentujących na rynkach zagranicznych kompleksową, a tym samym konkurencyjną ofertę eksportową (proste formy wymiany handlowej okazują się nieadekwatne wobec aktualnych wyzwań globalizacji);
- * zwiększenie udziału polskich przedsiębiorstw w ofercie zamówień publicznych organizacji i agencji międzynarodowych;
- * zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego państwa – ze szczególnym naciskiem na dywersyfikację źródeł dostaw surowców energetycznych.
- **Zarówno wizyty zagraniczne członków kierownictwa MSZ, jak i spotkania z delegacjami innych państw w kraju praktycznie każdorazowo zawierają komponent gospodarczy. Udział polskich firm, prezentacja ich oferty oraz spotkania z potencjalnymi partnerami zagranicznymi zyskują swoje stałe miejsce w oficjalnych kontaktach zagranicznych.** Przykładowo, w okresie 2012–2013, 26 wizytom kierownictwa MSZ do 19 krajów towarzyszyło blisko 470 polskich przedsiębiorców (niektóre firmy brały udział w więcej niż jednej misji). Misje odbyły się m.in. do takich krajów, jak: Rosja, Australia, Argentyna, Urugwaj, Angola, Kongo, Etiopia, a ostatnio – do Senegalu i Ghany.
- W ramach procesu ekonomizacji polityki zagranicznej placówki dyplomatyczno-konsularne zostały zobowiązane do wspierania działań handlowych i inwestycyjnych polskich przedsiębiorców za granicą¹.
- **Podczas tegorocznej Narady Ambasadorów ponownie zorganizowano sesję spotkań indywidualnych kierowników placówek z przedstawicielami zarządów/kierownictw przedsiębiorstw zainteresowanych aktywnością, bądź już obecnych na rynkach zagranicznych.** Miało miejsce blisko 700 tego typu spotkań, w których uczestniczyli przedstawiciele ok. 100 przedsiębiorstw i ponad 80 ambasadorów. Inicjatywa ta spotkała się ze znaczącym odzewem ze strony przedsiębiorstw (odbyło się ponad dwukrotnie więcej spotkań niż w roku 2013). Wprowadzono również – jako zasadę – praktykę organizowania spotkań przedwyjazdowych nowo powołanych ambasadorów z przedsiębiorstwami zainteresowanymi rynkiem kraju przysłego urzędowania ambasadora.
- Jako dodatkowy element oceny oraz bodziec motywujący placówki do skutecznych działań wspierających polskie firmy minister spraw zagranicznych ustanowił specjalną nagrodę dla kierowników placówek za szczególne osiągnięcia w tym obszarze. Zostanie ona wręczona po raz pierwszy podczas tegorocznych obchodów Dnia Służby Zagranicznej – w formie nagrody finansowej i pamiątkowej statuetki – *Amicus Oeconomiae*.
- Aktywność dyplomacji w obszarze wspierania przedsiębiorstw obejmuje aktualnie współpracę z grupą kilkuset polskich firm, reprezentujących głównie sek-

¹ W 2013 r. polskie placówki dyplomatyczne udzieliły ponad **75 000** odpowiedzi na zapytania kierowane przez przedsiębiorców – statystycznie, ponad **200** odpowiedzi jednego dnia. Zorganizowano (przy wsparciu placówek, resortów, samorządów) ponad **500** misji z udziałem przedsiębiorstw. Podjęto **328 skutecznych interwencji** w przypadku dyskryminacji lub naruszania praw polskich przedsiębiorców.

- tory: budowlany i infrastrukturalny, energetyczny i wydobywczy, transportowy, obronny, dóbr konsumpcyjnych, w tym przetwórstwa spożywczego, branże innowacyjne, w tym tzw. zielone technologie (inicjatywa *Greenevo*). Sektorem, który w największym stopniu korzysta dotychczas ze wsparcia Ministerstwa Spraw Zagranicznych, jest szeroko rozumiana branża energetyczna.
- Skutecznym instrumentem realizacji polskiej polityki w wymiarze globalnym pozostaje zaangażowanie na forum organizacji międzynarodowych, w szczególności tych o profilu gospodarczym. Udział w pracach tych organizacji postrzegać należy jako możliwość wzmacniania naszego głosu w dyskusji nt. światowej gospodarki. Zamierzamy – w większym niż dotychczas stopniu – wykorzystać te możliwości na rzecz wsparcia zagranicznej ekspansji przedsiębiorców na rynki pozaeuropejskie. Wspieramy polskie przedsiębiorstwa w celu zwiększania ich udziału w pozyskiwaniu zamówień publicznych organizacji i agencji międzynarodowych. Podejmowane są działania informacyjne adresowane do polskich przedsiębiorstw w zakresie możliwości korzystania z oferty zamówień publicznych EBOiR oraz FAO, ze szczególnym uwzględnieniem rynków wschodnich i afrykańskich. W 2013 r. byliśmy współorganizatorem, we współpracy z Konfederacją Lewiatan i Biurem Banku Światowego w Warszawie, warsztatów dla polskich firm nt. zasad dostępu do oferty zamówień publicznych Banku Światowego. W grudniu 2013 r. miało miejsce kolejne seminarium połączone z warsztatami dla firm sektora m.in. infrastruktury, energetyki, wydobywczego, rolno-spożywczego, transportowego – w odniesieniu do możliwości korzystania z oferty wyspecjalizowanych agencji systemu NZ.
  - Dialog z przedsiębiorcami jest niezbędnym elementem procesu podejmowania decyzji gospodarczych przez administrację. Służy on identyfikacji priorytetowych kierunków geograficznych wsparcia oraz pozwala uwzględniać zmieniające się oczekiwania przedsiębiorców w tym zakresie. W krajach rozwiniętych dialog z biznesem odbywa się za pośrednictwem – z reguły silnych i wpływowych – organizacji samorządu gospodarczego. Samorząd gospodarczy jest dla nas kluczowym kanałem przekazywania informacji i konsultacji z polskimi przedsiębiorcami. Istotne jest również w tym kontekście podejmowanie dalszych działań edukacyjnych i ukierunkowanych na poprawę kształtowania relacji między biznesem, a administracją – przedsiębiorstwa aktywne na rynkach zagranicznych nadal w ograniczonym stopniu dysponują wiedzą co do oferowanych przez administrację programów wsparcia i możliwości ich wykorzystania. W grudniu 2013 r. zorganizowaliśmy spotkanie z wiodącymi organizacjami przedsiębiorców, które poświęcone było omówieniu naszych planów działania w zakresie dyplomacji ekonomicznej i ich koordynacji z działaniami tych organizacji w sferze wspierania aktywności gospodarczej przedsiębiorców na rynkach zagranicznych w 2014 r.²
  - W obliczu dynamicznie postępującej internacjonalizacji polskich przedsiębiorstw, ściśle współdziałanie MSZ z Ministerstwem Gospodarki we wspieraniu tego procesu ma znaczenie kluczowe. Przykłady rozwiązań przyjętych w szeregu krajach rozwiniętych (m.in. w Wielkiej Brytanii, Niderlandach, krajach skandynawskich) wskazują jednoznacznie, że sprawna koordynacja między resortami gospodarki i spraw zagranicznych stanowi zasadniczą przesłankę wypracowania efektywnego modelu wspierania narodowych interesów gospodarczych za granicą, co jest związane m.in. z potrzebą korelacji szeregu instrumentów, pozostających zarówno w gestii MG, jak i MSZ.
  - Aktywnie wspieramy działania promocyjne resortu gospodarki za granicą, m.in. w Turcji, Kazachstanie, Algierii, Brazylii i Kanadzie oraz w Meksyku i Zjednoczonych Emiratach Arabskich, a także w wybranych krajach kontynentu afrykańskiego (Angola, Kenia, Mozambik, Nigeria, RPA, Ghana, Senegal) – w ramach projektu *GoAfrica* oraz inicjatywy *Made in Poland*, ukierunkowanej na wzmoc-

² Zainteresowane firmy mogą nawiązać kontakt z DWE m.in. poprzez uruchomiony w tym celu adres e-mailowy: DWE.EVENT@msz.gov.pl.

- nienie pozytywnego wizerunku Polski wśród zagranicznych inwestorów w takich krajach jak: Czechy, RFN, Ukraina, Chiny i Rosja.
- Opracowano plan wspólnych – z resortem gospodarki – działań na 2014 r. (podlega on na bieżąco weryfikacji) – zidentyfikowano projekty specjalne, które MG i MSZ zrealizują (np. *Polsko-Amerykański Tydzień Gospodarczy na Zachodnim wybrzeżu USA w listopadzie br.*). Zakłada on ponadto stałe konsultacje na szczeblu podsekretarza stanu i dyrektorów – z udziałem ekspertów obu resortów w celu wymiany informacji, oceny wspólnych projektów oraz uzgadniania nowych inicjatyw. Jako zasadę przyjęto, że przedstawiciele obu resortów uczestniczą w przygotowaniach zagranicznych wizyt odpowiednio ministra spraw zagranicznych, wicepremiera-ministra gospodarki i podsekretarza stanu – szereg zagranicznych wizyt realizowanych jest wspólnie. **We współpracy z MG zorganizowaliśmy dotychczas ponad 1000 przedsięwzięć o charakterze biznesowym – każdego dnia roku, gdzieś poza granicami Polski odbywają się więcej niż dwa wydarzenia promujące polską gospodarkę.**
  - Zadania realizowane przez dyplomację ekonomiczną i służby promocyjne Min. Gospodarki – Wydziały Promocji Handlu i Inwestycji (WPHiI) wzajemnie się uzupełniają. WPHiI realizują zadania przede wszystkim zlecane przez resort gospodarki, niemniej jednak stanowią integralną część struktury organizacyjnej polskich placówek dyplomatycznych i tak są również traktowane przez naszych partnerów w krajach akredytacji. Generalnie, w zdecydowanej większości placówek kwestia ta nie budzi praktycznych zastrzeżeń. Co więcej, szereg placówek dyplomatycznych, zlokalizowanych w krajach gdzie nie funkcjonują WPHiI, korzysta ze środków finansowych przeznaczonych na promocję gospodarki i pozostających w gestii Min. Gospodarki. Współpraca ta jest oceniana bardzo pozytywnie.
  - Kluczowe znaczenie ma lepsze wykorzystanie zasady geograficznej regionalizacji w realizacji zadań przez Wydziały Promocji Handlu i Inwestycji, częstsze zlecanie niektórych zadań promocyjnych wyspecjalizowanym agencjom oraz uwzględnienie możliwości lokowania pracowników ds. promocji gospodarczej w placówkach zagranicznych, dysponujących odpowiednimi warunkami lokalowymi i organizacyjnymi. Dotychczasowe dobre doświadczenia współpracy Wydziałów Ekonomicznych i Wydziałów Promocji Handlu i Inwestycji, pozwalające dyplomacji ekonomicznej elastycznie reagować na dynamikę zmian w zakresie priorytetów polityki gospodarczej oraz geograficznych kierunków międzynarodowej aktywności i oczekiwań polskich przedsiębiorstw mają w tym kontekście bardzo istotne znaczenie.

Z wyrazami szacunku

z up. MINISTRA
SPRAW ZAGRANICZNYCH
Podsekretarz Stanu
Henryka Mościcka-Dendys

Oświadczenie senatora Jarosława Obremskiego

skierowane do wiceprezesa Rady Ministrów, ministra gospodarki Janusza Piechocińskiego

Szanowny Panie Premierze!

W 2013 r. rola Rosji jako polskiego partnera handlowego wzrosła. Z danych wynika, że jak dotąd współpraca pomiędzy wspomnianymi dwoma państwami przebiegała korzystnie i dobrze rokowała na przyszłość. Niestety, po wydarzeniach na Ukrainie stosunki na linii Warszawa – Moskwa gwałtownie się pogorszyły. Konflikt ukraiński częściej ulega czasowej eskalacji niż neutralizacji, a rola Polski w strukturach unijnych, jej położenie na mapie i działalność naszych dyplomatów negatywnie wpływają na nasze wzajemne relacje z Rosją. Co więcej, eksperci prognozują stałe ich pogarszanie. Wskazują oni na niewiadomą przyszłość konfliktu oraz nieprzypadkowość nakładania sankcji akurat na trzy najważniejsze z polskiej perspektywy grupy produktów – najpierw, w styczniu, na wieprzowinę, a w ostatnim czasie na jabłka. Jeśli dołączymy do tego produkty ziemniaczane, skala strat powodowanych przez rosyjskie embarga wzrośnie do 52 milionów euro miesięcznie.

Rekordowy wzrost wartości wzajemnego handlu z 2013 r. został zastąpiony silnym konfliktem ekonomicznym i wzajemną nieufnością. Eksporterzy pozostałych produktów kierowanych na rynek rosyjski na stosunkowo szeroką skalę – mebli, lekarstw, części samochodowych, części do sprzętu RTV czy kosmetyków – niepokoją się w oczekiwaniu na następne kroki Rosji. Jednocześnie, jeśli chodzi o przemysł spożywczy, mamy za sobą udany czas. Podaż systematycznie wzrasta i przewyższa malejący popyt – taka sytuacja kształtuje bardzo niskie, oscylujące na granicy opłacalności ceny. Zaistniała sytuacja jest więc dobra z perspektywy konsumenta, ale jednocześnie fatalna z perspektywy sadownika.

Ministerstwo Gospodarki zapewne szuka rozwiązania problemu będącego jednym z wyników komplikacji napiętej sytuacji międzynarodowej, struktury bilansu handlowego i – w przypadku owoców – udanych upraw. W związku z przytoczonymi prognozami eksperckimi oraz stanem faktycznym części polskiego eksportu kieruję do Pana Premiera następujące pytania:

1. Czy istnieje optymalna alternatywa dla polskich produktów najbardziej narażonych na rosyjskie embargo? Które rynki zbytu wydają się z perspektywy polskich producentów dotkniętych decyzją Rosji najbardziej atrakcyjne?

2. Czy Ministerstwo Gospodarki uskuteczni działania prewencyjne wobec produktów narażonych na rosyjskie zakazy?

3. Jaki jest pomysł Ministerstwa Gospodarki na poprawienie sytuacji sadowników w tym niespodziewanie obfitym roku? Czy mamy w zanadrzu partnerów, którzy mogliby poprawić tegoroczną sytuację na polskim rynku owoców?

*Z poważaniem
Jarosław Obremski*

Odpowiedź

Warszawa, 10 września 2014 r.

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na oświadczenie złożone przez senatora Jarosława Obremskiego na 60. posiedzeniu Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 7 sierpnia 2014 r., przekazane przy piśmie z dnia 13 sierpnia br., znak BPS/043-60-2599/14, dot. rosyjskiego embarga na wwóz produktów rolno-spożywczych, uprzejmie proszę o przyjęcie informacji i wyjaśnień do postawionych pytań.

1. Czy istnieje optymalna alternatywa dla polskich produktów najbardziej narażonych na rosyjskie embargo? Które rynki zbytu wydają się z perspektywy polskich producentów dotkniętych decyzją Rosji najbardziej atrakcyjne?

Uwzględniając uwarunkowania w relacjach gospodarczych z Rosją w 2014 r. oraz wprowadzenie przez ten kraj czasowego zakazu importu wybranych produktów rolno-spożywczych z Polski i pozostałych krajów Unii Europejskiej, Ministerstwo Gospodarki działa na rzecz rozszerzania rynków zbytu dla polskich producentów i eksporterów dotkniętych skutkami rosyjskiego embarga.

Ministerstwo Gospodarki przygotowało program promocji o charakterze ogólnym „Aktywizacja eksportu na wybranych rynkach”, który będzie realizowany i finansowany w ramach projektu systemowego pn. „Promocja polskiej gospodarki na rynkach międzynarodowych”, Poddziałanie 6.5.1 PO IG. Działaniami promocyjnymi zostaną objęte kraje azjatyckie – Azerbejdżan, Indie, Indonezja, Mongolia, Wietnam, Malezja, Turkmenistan oraz bałkańskie – Chorwacja, Serbia, Bośnia i Hercegowina oraz Macedonia.

W krajach tych zostaną przeprowadzone działania promujące polegające na organizacji misji przyjazdowych do Polski dla potencjalnych kontrahentów, konferencji promocyjnych połączonych z pokazem lub degustacją polskich specjalności eksportowych oraz kampanii promocyjnej „Made in Poland” poprzez artykuły sponsorowane w magazynach branżowych w tych krajach. Realizacja omawianego programu rozpocznie się po rozstrzygnięciu w październiku br. przetargu na jego Wykonawcę, ogłoszonego w dniu 26 sierpnia br.

Planuje się, że w ramach misji przyjazdowych do Polski odbędą się spotkania B2B oraz wizyty w wybranych polskich przedsiębiorstwach. Przedsiębiorcy zainteresowani udziałem w spotkaniach lub przyjęciem u siebie zagranicznej misji będą mogli zgłosić się do Wykonawcy, jak również przekazać mu materiały promocyjne, które będą rozpowszechniane podczas konferencji promocyjnych organizowanych w krajach objętych programem.

W wymienionych krajach planowane jest również zatrudnienie dodatkowych ekspertów, których usługi będą świadczone do końca czerwca 2015 r. celem wsparcia przedsiębiorców w zakresie pozyskiwania danych o rynkach zagranicznych, potencjalnych kontrahentach, warunkach dostępu do konkretnych rynków oraz wyszukiwania partnerów biznesowych, w tym w szczególności dla firm, które odnotowały istotny spadek sprzedaży na rynki rosyjski i ukraiński.

Ponadto, w związku z sytuacją na rynkach wschodnich podjęto działania promujące polską gospodarkę na alternatywnych rynkach eksportowych celem aktywizacji eksportu na tych rynkach z wykorzystaniem instrumentów charakterystycznych dla programów promocji o charakterze ogólnym. Działania te zostaną dodatkowo wsparte kolejną kampanią wizerunkową polskiej gospodarki w mediach zagranicznych w ZEA, Meksyku i Brazylii (IV kw. 2014 – I kw. 2015).

2. Czy Ministerstwo Gospodarki skutecznie działa prewencyjnie wobec produktów narażonych na rosyjskie zakazy?

Równoległe z opracowaniem wymienionego programu resortowego, aktualnie prowadzone jest pogłębione rozpoznanie szeregu rynków europejskich i pozaeuropejskich z wykorzystaniem potencjału Wydziałów Promocji Handlu i Inwestycji (WPHI) nadzorowanych przez Ministra Gospodarki¹, pod kątem intensyfikacji promocji i akwizycji polskich produktów rolno-spożywczych, w szczególności tych pozycji towarowych, które zostały objęte przez Rosję ograniczeniami importowymi, jak również produktów mogących odczuwać skutki dekonunktury na tym kierunku eksportowym. W trybie priorytetowym prowadzone są prace nad oceną możliwości sprzedaży towarów objętych embargiem, ze szczególnym uwzględnieniem owoców i warzyw, w tym nad określeniem zapotrzebowania rynków zagranicznych w kontekście aktualnego i prognozowanego popytu, konkurencji i kanałów dystrybucji, a także nad uściśleniem wymogów formalnoprawnych związanych z wprowadzeniem konkretnych pozycji towarowych na nowe rynki zbytu (certyfikaty fitosanitarne, weterynaryjne, inne wymogi). Informacje i oceny WPHI odnośnie do możliwości i warunków intensyfikacji eksportu produktów rolno-spożywczych do wybranych krajów przekazywane są bezpośrednio do MRiRW i ARR celem dalszej dystrybucji wśród izb branżowych i przedsiębiorców. Jednocześnie, WPHI prowadzą równoległe działania akwizycyjne w oparciu o informacje ARR nt. polskiej oferty produktów rolno-spożywczych, uwzględniającą zainteresowania producentów konkretnymi rynkami zbytu. Ponadto, placówkom WPHI zalecono dodatkowe zintensyfikowanie promocji polskiej oferty spożywczej, zarówno jeszcze w roku bieżącym, jak i przy formułowaniu planów promocji na 2015 rok.

Działania resortu gospodarki w wymienionym obszarze są istotnym elementem działań wspierających polskich producentów rolnych, koordynowanych według kompetencji przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, w których oprócz ARR, PIORIN i GIW uczestniczy również Ministerstwo Spraw Zagranicznych. Zakłada się, że do akcji promującej i wspierającej polską ofertę rolno-spożywczą włączane będą, w oparciu o wspólny harmonogram, również ministerstwa, mające w swych planach wizyty i przedsięwzięcia zagraniczne (np. MIR, MSP).

3. Jaki jest pomysł Ministerstwa Gospodarki na poprawienie sytuacji sadowników w tym niespodziewanie obfitym roku? Czy mamy w zanadrzu partnerów, którzy mogliby poprawić tegoroczną sytuację na polskim rynku owoców?

Ministerstwo Gospodarki w ramach kompetencji ocenia, że oprócz działań wymienionych w odpowiedzi na zapytania 1 i 2 oraz przedsięwzięć o charakterze interwencyjnym realizowanych w roku bieżącym przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, jednym z warunków zapewnienia efektywnego zbytu m.in. nadwyżek produktów rolnych jest doskonalenie krajowego instrumentarium wspierania eksportu oraz jego elastyczne dostosowywanie do zmieniających się uwarunkowań zewnętrznych celem zwiększania konkurencyjności polskiej oferty.

W tym kontekście należy odnotować, że z inicjatywy m.in. Ministerstwa Gospodarki w dniu 26 sierpnia br. Komitet Polityki Ubezpieczeń Eksportowych podjął uchwałę, wprowadzającą preferencyjne zasady ubezpieczeń transakcji eksportowych na rynki trzecie dla podmiotów dotkniętych skutkami rosyjskiego embarga. Zgodnie z tą uchwałą, KUKKE upoważnione zostało do stosowania preferencyjnej – obniżonej o 20% – stawki ubezpieczeniowej dla podmiotów gospodarczych, dotkniętych rosyjskim zakazem, zainteresowanych ubezpieczeniem transakcji eksportowych do następujących krajów:

- Algieria, Azerbejdżan, Białoruś, Bośnia i Hercegowina, Czarnogóra, Iran, Kazachstan, Macedonia, Mongolia, Serbia, Wietnam, Turkmenistan (12 krajów) – dotyczy ubezpieczeń eksportowych gwarantowanych przez Skarb Państwa w przypadku kontraktów zawartych na okres kredytu poniżej dwóch lat;
- Algieria, Arabia Saudyjska, Azerbejdżan, Bahrajn, Białoruś, Bośnia i Hercegowina, Chiny, Czarnogóra, Egipt, Indie, Indonezja, Iran, Katar, Kazachstan, Ku-

¹ Algieria, Argentyna, Austria, Belgia, Białoruś, Brazylia, Bułgaria, Chiny, Chorwacja, Czechy, Egipt, Finlandia, Francja, Grecja, Hiszpania, Indie, Indonezja, Irlandia, Izrael, Japonia, Kanada, Kazachstan, Korea, Litwa, Malezja, Maroko, Niemcy, Niderlandy, Norwegia, Portugalia, RPA, Rumunia, Szwajcaria, Szwecja, Turcja, Ukraina, USA, Uzbekistan, Wielka Brytania, Węgry, Włochy, ZEA.

wejt, Macedonia, Malezja, Maroko, Mongolia, Oman, Serbia, Wietnam, Tunezja, Turcja, Turkmenistan, Zjednoczone Emiraty Arabskie (26 krajów) – dotyczy gwarantowanych przez Skarb Państwa gwarancji ubezpieczeniowych zapłaty należności związanych z akredytywami.

Zakładamy, że powyższe preferencje poprzez zwiększenie dostępności produktów ubezpieczeniowych oraz bezpieczeństwa transakcji na rynkach pozaunijnych objętych działaniami promocyjnymi dadzą dodatkowe impulsy dla rozszerzania geografii zbytu produktów objętych rosyjskim embargiem.

* * *

Ministerstwo Gospodarki realizuje szereg działań promocyjnych mających na celu rozwój współpracy gospodarczej z zagranicą i wzrost polskiego eksportu. Wychodząc naprzeciw potrzebom polskich eksporterów, trwają obecnie prace nad nowymi rozporządzeniami regulującymi zasady przyznawania pomocy *de minimis* w kolejnych latach. Planujemy w związku z tym uruchomienie w IV kwartale br. instrumentów wsparcia polskich eksporterów w zakresie: dofinansowania udziału w branżowych projektach promocyjnych, dofinansowania kosztów organizacji przedsięwzięć promocyjnych, dofinansowania kosztów publikacji wydawnictw i materiałów promocyjnych, a także dofinansowania kosztów uzyskania certyfikatów eksportowych. Wsparcie dla przedsiębiorców na wymienione cele będzie pochodzić z budżetu Ministerstwa Gospodarki, zaś ważnym jego obszarem będą polskie specjalności żywnościowe.

Informując o powyższym, pragnę zapewnić Pana Senatora, że Ministerstwo Gospodarki w ramach kompetencji aktywnie współdziałać będzie z wiodącym w tej kwestii Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi na rzecz poprawy sytuacji polskich producentów rolnych dotkniętych skutkami rosyjskiego embarga.

Z poważaniem

MINISTER
z up. Ilona Antoniszyn-Klik
Podsekretarz Stanu

Oświadczenie senatora Jarosława Obremskiego

skierowane do minister edukacji narodowej Joanny Kluzik-Rostkowskiej

Szanowna Pani Minister!

Najnowszy raport Najwyższej Izby Kontroli zatytułowany „O zapobieganiu patologiom w szkołach” nie napawa optymizmem. Izba wskazuje na szereg problemów i zaniechań nie tylko ze strony szkół, ale także gmin i strony rządowej.

Patologie w raporcie są definiowane szeroko – od problemu narkotyków i przemocy, przez kradzieże, po zaniechanie obowiązku szkolnego. Największe natężenie zsumowanych społecznych dewiacji zaobserwować można w gimnazjach (8,8% uczniów) i w podstawówkach (5,5% uczniów). Najmniejszy odsetek występuje w szkołach ponadgimnazjalnych (2,2% spośród badanych).

Izba zwraca uwagę na złe diagnozowanie problemów, brak odpowiedniego przygotowania nauczycieli oraz dysonans w dostrzeganiu patologii. Przykładowo: występowanie agresji słownej zauważa 74% uczniów, ale tylko 43% nauczycieli, w przypadku agresji fizycznej jest to kolejno 58% i 15%. Szkoły nie idą z duchem czasu, postrzeganie patologii zatrzymało się, jak na przykład w Knurowie (woj. małopolskie) dziesięć lat temu, i od tego czasu nie wprowadzono do przeszkalanania pedagogów żadnych innowacji, nie zauważając rozszerzenia się obszarów występowania zachowań patologicznych na cyberprzestrzeń czy pojawiania się nowych substancji psychoaktywnych (dopalacze).

Ale nie tylko szkoły są winne zaniedbaniom w badanej przez NIK sferze. Rządowy program „Przyjazna i bezpieczna szkoła” zakończył się fiaskiem, a gminne zadania w zakresie oświaty, takie jak organizowanie czasu wolnego (świetlice), są chronicznie zaniedbywane. Kontrolujący wspominają też o nagminnym łamaniu art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, który mówi: „Art. 18². Dochody z opłat za zezwolenia wydane na podstawie art. 18 lub art. 18¹ oraz dochody z opłat określonych w art. 11¹ wykorzystywane będą na realizację gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i nie mogą być przeznaczane na inne cele”. Zamiast na cele ustawowe, pieniądze za zezwolenia są przekazywane na inne zadania, takie jak spłacanie deficytu czy opłacanie innych zobowiązań gminy.

NIK kolejny raz pokazuje smutny obraz polskiej szkoły – miejsca mało bezpiecznego, miejsca, do którego uczęszcza się niechętnie (największy problem to wagary i brak przygotowania do zajęć), miejsca postrzeganego w zupełnie inny sposób przez współpracujące ze sobą strony.

W nawiązaniu do raportu kieruję do Pani Minister następujące pytania.

1. Czy MEN planuje w najbliższym czasie aktualizację i uzupełnienie rządowego programu, z uwzględnieniem uwag NIK?

2. W jaki sposób podległy Pani resort może wpłynąć na rozsądniejsze wydatkowanie środków pozyskanych przez gminy w drodze wydawanych koncesji oraz na efektywniejsze organizowanie zadań w ramach organizowania czasu wolnego dla uczniów?

Z wyrazami szacunku
Jarosław Obremski

Odpowiedź

Warszawa, 25.08.2014 r.

Sz. P.
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu RP

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na pytania zawarte w oświadczeniu BPS/043-60-2600/14 Pana Jarosława Obremskiego Senatora RP złożonym podczas 60. posiedzenia Senatu RP w dniu 7 sierpnia 2014 r. uprzejmie informuję.

Ministerstwo Edukacji Narodowej w celu przeciwdziałania zjawiskom patologii wśród dzieci i młodzieży szkolnej podejmuje liczne działania.

W okresie objętej kontrolą Najwyższej Izby Kontroli Minister Edukacji Narodowej ustalił kierunki polityki oświatowej państwa wskazując obszary priorytetowe związane z działalnością profilaktyczną wobec dzieci i młodzieży szkolnej:

1. „Realizacja działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania narkomanii, w tym współpraca z wyspecjalizowanymi instytucjami oraz wykorzystywanie przygotowanych przez nie ofert i materiałów”, w roku szkolnym 2010/2011;
2. „Wzmocnienie bezpieczeństwa w szkołach i placówkach”, w roku szkolnym 2012/2013;
3. „Działania szkoły na rzecz zdrowia i bezpieczeństwa uczniów”, w roku szkolnym 2013/2014;
4. „Profilaktyka agresji i przemocy w szkołach”, w roku szkolnym 2014/2015.

Ustalenie kierunków polityki oświatowej państwa oznacza, że dyrektorzy szkół są zobowiązani w swoich działaniach zwracać uwagę na wyznaczony priorytet w całej działalności szkoły. Natomiast placówki doskonalenia nauczycieli, poradnie psychologiczno-pedagogiczne i biblioteki pedagogiczne są zobowiązane przygotować ofertę dla szkół wspierającą nauczycieli w ich działaniach, tj. przygotowania oferty szkoleń, konferencji i seminariów, a kuratorzy oświaty w ramach nadzoru – kontrolować i monitorować działania na rzecz szeroko pojętego bezpieczeństwa dzieci i młodzieży.

Ministerstwo Edukacji Narodowej przygotowało także oferty działań profilaktycznych adresowanych do kadry pedagogicznej, rodziców, uczniów oraz organów prowadzących szkoły i placówki do wykorzystania w realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i profilaktycznych.

Należy przyjąć, że efekty działań profilaktycznych i wychowawczych, w tym uwzględniane w ramach Rządowego programu na lata 2008–2013 „Bezpieczna i przyjazna szkoła” są odroczone i mogą być oceniane trafnie jedynie w perspektywie długoterminowej. W opinii resortu edukacji systematyczne działania wychowawcze i profilaktyczne pozwoliły osiągnąć znaczną poprawę w zakresie bezpieczeństwa w szkołach i placówkach. Z powszechnie dostępnych danych Komendy Głównej Policji w 2013 roku na terenie placówek oświatowych i wychowawczych stwierdzono ogółem 17 544 przestępstwa (28 267 w 2012 r.). W porównaniu do 2012 r. liczba przestępstw stwierdzonych zmniejszyła się o 10 723 przypadki, co stanowi spadek o 62%.

W wybranych kategoriach przestępstw stwierdzono znaczące ich spadki:

- 1) spowodowanie uszczerbku na zdrowiu – 948 (2 089 w 2012 r.),
- 2) kradzieże cudzej rzeczy – 2 623 (3 737 w 2012 r.),
- 3) rozbój, kradzieże i wymuszenia rozbójnicze – 3 950 (7 448 w 2012 r.),
- 4) kradzieże z włamaniem – 835 (858 w 2012 r.),
- 5) bójki lub pobicia – 802 (1 675 w 2012 r.),
- 6) zgwałcenia – 22 (102 w 2012 r.),
- 7) naruszenia przepisów ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii – 760 (1 224 w 2012 r.),
- 8) przeciwko funkcjonariuszowi publicznemu – 1 878 (2 519 w 2012 r.).

Minister Edukacji Narodowej w dniu 19 listopada 2013 r. na posiedzeniu Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży Sejmu RP przedstawił informację pn. Podsumowanie

priorytetu Ministra Edukacji Narodowej pn. „Rok bezpiecznej szkoły” i kierunku polityki oświatowej państwa pn. „Wzmacnianie bezpieczeństwa w szkołach i placówkach oświatowych”. Komisja stwierdziła, że działania na rzecz podnoszenia poziomu bezpieczeństwa w szkołach i placówkach systemu oświaty powinny być kontynuowane. W dniu 9 stycznia 2014 r. Komisja Edukacji, Nauki i Młodzieży uchwaliła dezyderat nr 8, skierowany do Rady Ministrów w sprawie kontynuacji Rządowego programu na lata 2008–2013 „Bezpieczna i przyjazna szkoła”. W dniu 21 lutego 2014 r. Rada Ministrów przyjęła pozytywne stanowisko wobec ww. dezyderatu.

W dniu 6 maja 2014 r. Komisja przyjęła stanowisko Rządu do dezyderatu. Ministerstwo Edukacji Narodowej przygotowało nowy program na lata 2014–2016 „Bezpieczna i przyjazna szkoła”, będący kontynuacją Rządowego programu na lata 2008–2013 „Bezpieczna i przyjazna szkoła”, który został przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 8 lipca 2014 roku.

W nowym Programie, uwzględniono zalecenia Najwyższej Izby Kontroli oraz wnioski z badań: ESPAD, HBSC, UNICEF, WHO nad zachowaniami problemowymi i ryzykownymi dzieci i młodzieży w obszarach: agresji i przemocy w szkole, cyberprzemocy, używania substancji psychoaktywnych przez młodzież, zaburzeń zdrowia psychicznego, zachowań żywieniowych i zaburzeń odżywiania oraz aktywności fizycznej.

Zalecenia Najwyższej Izby Kontroli oraz wnioski z badań stanowiły podstawę konstruowania celów, zadań i wskaźników Programu.

Celem głównym Programu jest: *Zwiększenie skuteczności działań wychowawczych i profilaktycznych na rzecz bezpieczeństwa i tworzenia przyjaznego środowiska w szkołach i placówkach*. W Programie przyjęto cele szczegółowe: *Kreowania zdrowego, bezpiecznego i przyjaznego środowiska szkoły i placówki; Zapobiegania problemom i zachowaniom problemowym dzieci i młodzieży; Promowania zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży*, których realizacja ma przyczynić się do:

- 1) Zwiększenia liczby działań szkół i placówek na rzecz tworzenia bezpiecznego i przyjaznego środowiska szkoły, poprawy klimatu szkoły, zwiększenia poczucia akceptacji uczniów i wychowanków w społeczności szkolnej; zmniejszenia zjawiska wykluczenia społecznego, wzrostu kompetencji wychowawczych rodziców i nauczycieli.
- 2) Ustabilizowania trendów lub zmniejszania zakresu i nasilenia problemów i zachowań problemowych dzieci i młodzieży, w tym: zmniejszenia poziomu agresji i przemocy, cyberprzemocy, podniesienia umiejętności uczniów w zakresie prawidłowego funkcjonowania w środowisku cyfrowym, w szczególności w środowisku tzw. nowych mediów, ustabilizowania trendów lub zmniejszenia zjawiska używania substancji psychoaktywnych oraz zwiększenia efektywności działań w zakresie rozwiązywania kryzysów rozwojowych i życiowych dzieci i młodzieży.
- 3) Zwiększenia zaangażowania szkół i placówek na rzecz upowszechniania zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży i ich rodziców.

Program ma charakter ramowy i rekomenduje zadania, które mają przyczynić się do osiągnięcia założonych celów. Podkreślono w nim jednak, że podczas jego realizacji zawsze należy mieć na uwadze uwarunkowania lokalne oraz konieczność zdiagnozowania problemu, ustalenia przyczyn jego powstania, określenie sposobu rozwiązania, a następnie wyznaczenia adekwatnych zadań, które pozwolą na wyeliminowanie niekorzystnych zjawisk w perspektywie krótko- i długoterminowej. W zaplanowanych zadaniach podmiot realizujący projekt w ramach Programu musi wziąć pod uwagę własne zasoby i możliwości, a także potencjał środowiska lokalnego. Położono nacisk na konieczność realizacji działań we współpracy z policją, szczególnie w sytuacji przestępstw i wykroczeń popełnianych w szkołach i placówkach i w bezpośrednim sąsiedztwie szkół i placówek, ze strażą gminną (miejską) oraz instytucjami i podmiotami, które mogą wspierać działania szkoły lub placówki w środowisku lokalnym.

Koordynatorem Programu jest Minister Edukacji Narodowej, który powoła Zespół Koordynujący, w skład którego wejdą przedstawiciele innych resortów: Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, Komendy Głównej Policji, Ministerstwa Sprawiedliwości, Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, Głównego Inspektoratu Sanitarnego, Minister-

stwa Zdrowia, Ministerstwa Sportu i Turystyki, Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Agencji Rynku Rolnego. Zespół Koordynujący pełnić będzie rolę opiniodawczo-doradcą wobec Ministra Edukacji Narodowej w zakresie skuteczności zadań realizowanych w Programie.

Na poziomie wojewódzkim zadania wynikające z Programu będzie koordynować wojewoda, przy pomocy wojewódzkiego zespołu koordynującego, w skład którego wejdą przedstawiciele: jednostek samorządu terytorialnego; szkół i placówek; kuratorów oświaty; poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym poradni specjalistycznych; policji; organizacji pozarządowych oraz podmiotów w środowisku lokalnym właściwych do podejmowania określonych działań, współpracujących ze szkołą i placówką. Zadaniem wojewódzkiego zespołu koordynującego będzie, m.in. przygotowanie dla wojewody opinii o nasileniu problemów i zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży w świetle wyników badań dostępnych na obszarze województwa. Wojewódzki zespół koordynujący będzie rekomendować wojewodzie priorytetowe zadania do realizacji w projektach, które mogą być finansowane lub dofinansowane w ramach Programu.

Ocena skuteczności Programu dokonywana będzie przez coroczną ewaluację, której wyniki pozwolą na modyfikację działań w przypadku niskiej skuteczności oraz ewaluację końcową, zaplanowaną do końca czerwca 2017 r. Oceny efektów działań podejmowanych na poziomie centralnym dokona Zespół Koordynujący przy Ministrze Edukacji Narodowej, a na poziomie wojewódzkim – zespoły koordynujące przy wojewodach.

Do oceny skuteczności Programu, a także działań podejmowanych przez jednostki samorządu terytorialnego oraz działań wychowawczych i profilaktycznych podejmowanych przez dyrektorów szkół i placówek zostaną także wykorzystane wyniki międzynarodowych badań porównawczych HBSC, ESPAD, wyniki badań CBOS, badania kontekstowe programu PISA oraz statystyki policji w zakresie przestępstw i innych czynów karalnych popełnianych na terenie szkół i placówek.

Szkoły i placówki w oparciu o rekomendowane w Programie wskaźniki realizacji zadań będą monitorowały występujące problemy oraz efekty podjętych działań naprawczych.

Odpowiadając na pytanie nr 2 uprzejmie informuję, że do właściwości gmin należy sposób wydatkowania środków finansowych pozyskiwanych w drodze wydawanych zezwoleń na detaliczną sprzedaż napojów alkoholowych. Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii oraz Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych rekomendują gminom zadania, które zgodnie z art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi powinny być finansowane z tych środków w ramach gminnych programów rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii.

Pragnę zaznaczyć, że Ośrodek Rozwoju Edukacji, ogólnopolska placówka doskonalenia nauczycieli podległa Ministrowi Edukacji Narodowej, Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii, Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Instytut Psychiatrii i Neurologii w ramach współpracy międzyresortowej zawarły porozumienie w sprawie wdrażania Systemu Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego. W efekcie porozumienia powyższe instytucje stworzyły bank rekomendowanych programów profilaktycznych. W banku znajdują się programy, które posiadają potwierdzoną skuteczność lub stanowią dobrą praktykę. Programy te są rekomendowane w samorządach lokalnych do realizacji w szkołach i placówkach systemu oświaty i finansowania w ramach środków pozyskanych w drodze wydawanych zezwoleń na detaliczną sprzedaż napojów alkoholowych.

Z wyrazami szacunku

z upoważnienia
MINISTRA
EDUKACJI NARODOWEJ
Tadeusz Sławecki
Sekretarz Stanu

Oświadczenie senatora Jarosława Obremskiego

skierowane do ministra zdrowia Bartosza Arłukowicza

Szanowny Panie Ministrze!

W ubiegłym roku znowelizowana została ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, co miało umożliwić między innymi aneksowanie przez NFZ umów ze świadczeniodawcami bez konieczności przeprowadzania nowych konkursów. Uchwalona nowelizacja zakłada wprowadzenie do ustawy pojęć „ciągłości” i „kompleksowości” jako kolejnych kryteriów oceny ofert złożonych w konkursie na zawarcie umowy z NFZ. Kierowane przez Pana Ministerstwo Zdrowia uzasadnia, że chodzi o premiowanie świadczeniodawców, którzy zapewniają pacjentowi możliwość realizacji procesu diagnostycznego lub terapeutycznego w ramach jednej placówki. Taki mechanizm został zastosowany w ubiegłym roku. Jeśli także w 2015 r. nie zostaną przeprowadzone konkursy, będzie to oznaczać, że placówki powstałe od 2013 r. przynajmniej do końca roku następnego, to jest roku 2015, nie będą miały możliwości świadczenia usług nieodpłatnie. Wiele z nich bez kontraktu z NFZ nie będzie w stanie się utrzymać.

Aneksowanie starych umów zamiast podpisywania nowych może też negatywnie wpłynąć na działanie szpitali publicznych, które w ostatnim czasie poszerzyły swoją działalność. Czas reform w NFZ sprawi, że dotychczasowi usługodawcy będą mieli zdecydowanie większe szanse na aneksowanie umów na kolejne miesiące niż nowe podmioty na zawarcie kontraktu po raz pierwszy.

W związku z tym kieruję do Pana Ministra następujące pytania:

1. Czy aneksowanie starych kontraktów, wyłączające jednocześnie możliwość podpisania kontraktu przez nowe placówki, nie narusza przepisów ustawy o swobodzie działalności gospodarczej oraz ustawy – Prawo zamówień publicznych?

2. Czy takie rozwiązanie nie zamyka w rzeczywistości drogi do uzyskania kontraktów przez nowe placówki?

3. Z końcem tego roku kończy się znaczna część wieloletnich umów NFZ ze świadczeniodawcami. Czy pojawiły się już nowe rozporządzenia określające koszyki świadczeń? Jeśli nie, to NFZ nie może wydać zarządzeń stanowiących podstawę do ogłoszenia postępowań konkursowych, aby wyłonić szpitale i przychodnie udzielające świadczenia w ramach kontraktów z NFZ w kolejnym roku kalendarzowym, w związku z czym aneksowanie umów będzie niejako koniecznością.

4. Czy powodem, dla którego wprowadzono do ustawy zapis o aneksowaniu umów, są także niezrozumiałe kryteria, jakimi kierują się komisje konkursowe NFZ, i niejasne zasady punktacji? Jeśli tak, to w jaki sposób te kryteria można ulepszyć?

Z wyrazami szacunku
Jarosław Obremski

Odpowiedź

Warszawa, 2014.09.11

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku!

W odpowiedzi na oświadczenie złożone przez Pana Jarosława Obremskiego – Senatora RP na 60. posiedzeniu Senatu RP w dniu 7 sierpnia 2014 r., przesłane przy piśmie Pani Marii Pańczyk-Pozdziej – Wicemarszałka Senatu, z dnia 13 sierpnia 2014 r. (znak: BPS/043-60-2601/14), uprzejmie proszę o przyjęcie poniższych wyjaśnień.

Ad 1.

Możliwość przedłużenia okresu obowiązywania umowy o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2014 r. wprowadzona została ustawą z dnia 11 października 2013 r. o zmianie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013 r. poz. 1290). Uchwalona w dniu 22 lipca 2014 r. ustawa o zmianie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1138), zwana dalej „ustawą nowelizującą”, pozwala z kolei na przedłużenie okresu obowiązywania umów do dnia 30 czerwca 2016 r.

Zarówno w pierwszym, jak i drugim przypadku możliwość przedłużenia okresu obowiązywania umowy znajduje swoją podstawę w ustawie. Polski system prawny nie przewiduje instytucji tzw. ustaw organicznych – ustaw wyższego rzędu, stąd działania oparte na przepisach ustawy szczegółowej nie mogą zostać uznane za naruszające przepisy ustawy regulującej dany zakres stosunków społecznych w sposób ogólny, stosownie do zasady „lex specialis derogat legi generali”.

Jednocześnie zauważyć należy, iż zgodnie z art. 138 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o świadczeniach”, do zawierania umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej nie stosuje się przepisów o zamówieniach publicznych.

Ad 2.

Przepisy przyznające dyrektorom oddziałów wojewódzkich NFZ możliwość przedłużenia okresu obowiązywania realizowanych umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej (w przypadku skorzystania przez dyrektorów z tej możliwości) w istocie zamykać będą drogę do uzyskania kontraktów przez nowe placówki. Zauważyć w tym miejscu jednak należy, iż zasada konkurencji nie jest na rynku organizowania dostępu do świadczeń opieki zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych zasadą absolutną. Nie jest celem ale środkiem, który ma służyć do stworzenia efektywnego systemu zarządzania środkami pochodzącymi ze składek na ubezpieczenie zdrowotne oraz realizacji wyrażonego na gruncie Konstytucji obowiązku zapewnienia równego dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej. Kryterium równego dostępu świadczeniodawców do rynku usług zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych jest jedynie jednym z elementów kształtujących warunki obowiązujące w ramach systemu. Nie ma też uzasadnienia, aby twierdzić, że jest to kryterium najważniejsze.

Ustawa nowelizująca przyznaje dyrektorom oddziałów wojewódzkich Funduszu możliwość przedłużenia okresu obowiązywania umów, jednak nie dłużej niż do dnia 30 czerwca 2016 r. Podkreślić należy, iż jest to możliwość, i to do decyzji dyrektorów oddziałów wojewódzkich Funduszu należeć będzie, czy w poszczególnych zakresach świadczeń oddział wojewódzki Funduszu przeprowadzać będzie postępowania, czy dokona wskazanego powyżej przedłużenia.

Proces zawierania umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej jest złożonym przedsięwzięciem organizacyjnym, które wymaga przygotowania rozbudowanego aparatu legislacyjnego i informatycznego po stronie centrali Narodowego Funduszu Zdro-

wia oraz bardzo dużego wysiłku logistycznego i realizacyjnego po stronie oddziałów wojewódzkich Narodowego Funduszu Zdrowia. Poza przygotowaniem i przeprowadzeniem postępowań w sprawie zawarcia umów, polegającym m.in. na rozpatrzeniu kilkudziesięciu tysięcy ofert, niezbędne jest zapewnienie sił i środków, a także czasu, na rozpatrzenie odwołań od wyników konkursów ofert. Wobec istotnych zmian wprowadzanych projektem ustawy, w szczególności w związku z oparciem procesu tworzenia planów zakupów i zawierania umów o mapy potrzeb zdrowotnych, koniecznym staje się wprowadzenie przepisu umożliwiającego wydłużenie obowiązywania umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej zawartych w poszczególnych zakresach, jednak na okres nie dłuższy niż do dnia 30 czerwca 2016 r. w celu odpowiedniego przygotowania postępowań w oparciu o nowe zasady. Jednocześnie przewiduje się pozostawienie dyrektorom oddziałów wojewódzkich możliwości wyłączenia z wydłużenia umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej z zakresu leczenia szpitalnego i ambulatoryjnej opieki specjalistycznej w części dotyczącej leczenia onkologicznego. Powyższe ma na celu jak najszybsze zapewnienie bardziej kompleksowej opieki na każdym etapie choroby nowotworowej.

Ad 3.

W przeciwieństwie do sytuacji z roku 2013, wydane na podstawie art. 31d ustawy o świadczeniach, tzw. koszykowe rozporządzenia nie tracą ważności z końcem roku. Oznacza to, iż Prezes Funduszu może w każdym czasie wydawać zarządzenia w oparciu o aktualnie obowiązujący stan prawny.

Jednocześnie pragnę poinformować, iż w dniu 12 sierpnia 2014 roku, rozporządzenia Ministra Zdrowia zmieniające rozporządzenia w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu ambulatoryjnej opieki specjalistycznej i leczenia szpitalnego zostały przesłane do uzgodnień i konsultacji publicznych. Wejście w życie przepisów ww. rozporządzeń planowane jest w dniu 1 stycznia 2015 roku, z wyjątkiem przepisów dotyczących substancji czynnej ERWINIA L-ASPARAGINASUM, które wchodzi w życie z dniem ogłoszenia oraz warunków realizacji świadczeń: Obrazowo monitorowana stereotaktyczna i cybernetyczna mikroradioterapia (OMSCMRT), jak również Brachyterapia śródtkankowa 3D konformalna w czasie rzeczywistym z monitorowaniem USG/RM ze wszczepieniem stałych źródeł izotopowych, które wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 2015 roku.

Ad 4.

Powody dla których zdecydowano się na wprowadzenie przepisów umożliwiających przedłużenie okresu obowiązywania realizowanych umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej wskazane zostały w pkt 2.

W tym miejscu dostrzec jednak należy, iż ustawa nowelizująca przewiduje, iż od dnia 1 stycznia 2016 r. szczegółowe kryteria wyboru ofert w podziale na poszczególne zakresy lub rodzaje świadczeń zostaną określone w drodze rozporządzenia Ministra Zdrowia.

Z poważaniem

z upoważnienia
MINISTRA ZDROWIA
Sekretarz Stanu
Sławomir Neumann

Oświadczenie senatora Andrzeja Owczarka

skierowane do ministra zdrowia Bartosza Arłukowicza

Szanowny Panie Ministrze!

Zwracam się do Pana z uprzejmą prośbą o informację w sprawie działań podejmowanych przez Ministerstwo Zdrowia w celu poprawy poziomu profilaktyki, diagnostyki oraz leczenia nowotworów złośliwych gruczołu krokowego.

Jak wynika z raportu „Nowotwory złośliwe w Polsce w 2010 r.” autorstwa specjalistów z Centrum Onkologii w Warszawie, cztery lata temu nowotwory złośliwe gruczołu krokowego były drugimi najczęściej rejestrowanymi u mężczyzn, a ich liczba dynamicznie rosła. Również śmiertelność wśród pacjentów w tej grupie była bardzo wysoka. Wydaje się zatem, że odpowiednia profilaktyka oraz wczesna diagnostyka nowotworów gruczołu krokowego powinna być jednym z priorytetów w polityce zdrowotnej państwa.

W związku z tym zwracam się do Pana z prośbą o informacje w zakresie: liczby zachorowań na nowotwory złośliwe w ostatnim roku, ze szczególnym uwzględnieniem nowotworów gruczołu krokowego; starań podejmowanych przez Ministerstwo Zdrowia na rzecz profilaktyki oraz wczesnej diagnostyki nowotworów złośliwych gruczołu krokowego; planów ministerstwa w zakresie zwiększania, w związku z uchwaleniem tak zwanego pakietu onkologicznego, dostępności nowoczesnych terapii dla pacjentów z nowotworami. Czy zmiany te dotyczą także problematyki nowotworów gruczołu krokowego?

*Łączę wyrazy szacunku
Andrzej Owczarek*

Stanowisko

Warszawa, 2014.08.26

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na oświadczenie Pana Senatora Andrzeja Owczarka złożone podczas 60. posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, przekazane przy piśmie Pani Wicemarszałek Marii Pańczyk-Pozdziej z dnia 13 sierpnia 2014 r. (znak: BPS/043-60-2602/14), w sprawie działań podejmowanych przez Ministerstwo Zdrowia w celu poprawy poziomu profilaktyki, diagnostyki oraz leczenia nowotworów złośliwych gruczołu krokowego, ze względu na konieczność zgromadzenia dodatkowych informacji w przedmiotowej sprawie, uprzejmie proszę o prolongatę terminu udzielenia odpowiedzi na wskazane oświadczenie do dnia 16 września 2014 r.

Z poważaniem

z upoważnienia
MINISTRA ZDROWIA
Podsekretarz Stanu
Cezary Rzemek

Odpowiedź

Warszawa, 2014.09.16

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku!

W odpowiedzi na oświadczenie Pana Senatora Andrzeja Owczarka złożone podczas 60. posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, przekazane przy piśmie Pani Wicemarszałek Marii Pańczyk-Pozdziej z dnia 13 sierpnia 2014 r. (znak: BPS/043-60-2602/14), w sprawie działań podejmowanych przez Ministerstwo Zdrowia w celu poprawy poziomu profilaktyki, diagnostyki oraz leczenia nowotworów złośliwych gruczołu krokowego, uprzejmie informuję.

Liczba zachorowań na nowotwory złośliwe w Polsce w 2011 r., zgodnie z danymi zgromadzonymi przez Krajowy Rejestr Nowotworów opublikowanymi w raporcie „Nowotwory złośliwe w Polsce w 2011 roku”, wynosiła 144 336 przypadków, w tym 71 786 u mężczyzn i 72 550 u kobiet. Natomiast oszacowanie oparte na trendzie z lat 2007–2011 wskazuje, że zachorowalność w 2012 r. wynosi 146 600 przypadków, w tym 72 500 wśród mężczyzn i 74 100 wśród kobiet, a w 2013 r. 150 000 przypadków, w tym 74 000 wśród mężczyzn i 76 000 wśród kobiet.

Odnosząc się do kwestii epidemiologicznych raka gruczołu krokowego, liczba zachorowań na nowotwory gruczołu krokowego w 2011 r. wynosiła 10 318 przypadków, co stanowiło około 14% wszystkich zachorowań na nowotwory u mężczyzn. Natomiast oszacowanie oparte na trendzie z lat 2007–2011 wskazuje, że zachorowalność w 2012 r. wynosi 10 500 przypadków, a w 2013 r. 11 000 przypadków.

Należy mieć na uwadze, że w Polsce prezentacja danych dotyczących zachorowań na nowotwory złośliwe za dany rok odbywa się z dwuletnim opóźnieniem czasowym. Jest to powszechnie stosowany (we wszystkich liczących się rejestrach międzynarodowych) okres przeznaczony na uzupełnianie, weryfikację, analizę danych oraz przygotowanie ich do upublicznienia.

Odnosząc się do kwestii poruszonych w interpelacji dotyczących działań podejmowanych na rzecz profilaktyki i wczesnej diagnostyki nowotworów gruczołu krokowego, informuję, że w ramach Narodowego programu zwalczania chorób nowotworowych realizowane jest zadanie pn. „Prewencja pierwotna nowotworów”. W jego zakresie prowadzone są działania, których celem jest edukacja społeczeństwa w kierunku popularyzacji postaw prozdrowotnych. W ramach zadania w zakresie profilaktyki prowadzone są wielopłaszczyznowe populacyjne działania edukacyjno-informacyjne (w tym działania lokalne w całym kraju) ukierunkowane na rzecz zmniejszenia zachorowalności na nowotwory złośliwe w Polsce poprzez popularyzację w społeczeństwie zapisów Europejskiego Kodeksu Walki z Rakiem, w szczególności w zakresie upowszechniania wiedzy o najczęstszych przyczynach zachorowania na nowotwory.

Ponadto informuję, że w latach 2010–2013 prowadzona była kampania edukacyjno-informacyjna M45+ („Bądź mężczyzną! Chroń zdrowie”) realizowana w ramach Projektu pn.: „Opracowanie i wdrożenie programu profilaktycznego w zakresie wczesnego wykrywania nowotworów układu moczowo-płciowego u pracujących mężczyzn w wieku od 45 roku życia (45+) ukierunkowanego na przeciwdziałanie ich dezaktywacji zawodowej (w szczególności osób wykonujących zawody, co do których istnieje wyższe prawdopodobieństwo narażenia na choroby nowotworów układu moczowo-płciowego)”, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, dalej zwanym Projektem M45+.

Główną ideą Projektu M45+ jak i samej kampanii było zwiększenie stanu wiedzy oraz pozytywna zmiana zachowań mężczyzn w zakresie przyczyn, czynników ryzyka, objawów oraz profilaktyki pierwotnej chorób nowotworowych w obrębie układu moczowo-płciowego (nowotworu nerki, pęcherza moczowego oraz gruczołu krokowego).

Oprócz licznych działań w ramach kampanii społecznej w Projekcie M45+ realizowane były również szkolenia dla kadry medycznej oraz spotkania edukacyjne z mężczyznami w zakładach pracy, w których istnieje większe ryzyko wystąpienia chorób nowotworowych układu moczowo-płciowego.

W ramach Projektu M45+ przeprowadzone zostały badania świadomościowe mające ocenić skuteczność działań edukacyjno-informacyjnych. Badanie świadomości społecznej chorób układu moczowo-płciowego u mężczyzn w wieku powyżej 45 roku życia przeprowadzone w marcu 2013 roku, na reprezentatywnej próbie ludności Polski liczącej 1000 osób w wieku od 15 lat wzwyż, przez IPSOS wykazało (w stosunku do analogicznego badania z 2012 r.) wzrost znajomości tematu nowotworów prostaty, pęcherza moczowego oraz nerki. Świadomość raka prostaty wzrosła od marca 2012 roku o 44%, raka nerki aż o 150%, natomiast świadomość raka pęcherza moczowego wzrosła o 75%.

Efekty działań edukacyjno-informacyjnych w kontekście spadku zachorowalności oraz zwiększenia wykrywalności chorób nowotworowych układu moczowo-płciowego w ich wczesnym stadium rozwoju będą widoczne dopiero w ciągu kilku do kilkunastu lat po zakończeniu realizacji Projektu M45+.

Odnośnie do kwestii dostępności do nowoczesnych terapii dla pacjentów z nowotworami informuję, że wybór metody leczenia pacjentów z rakiem gruczołu krokowego jest uzależniony od zaawansowania choroby, stanu ogólnego, wieku pacjenta i należy do kompetencji lekarza prowadzącego. Zgodnie bowiem z art. 2 ust. 1 oraz art. 4 ustawy z 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i dentysty (Dz. U. z 2011 r. Nr 277, poz. 1634 z późn. zm.) osoba posiadająca wymagane kwalifikacje, potwierdzone odpowiednimi dokumentami podejmuje decyzje o udzielaniu świadczeń zdrowotnych zgodnie ze wskazaniami aktualnej wiedzy medycznej, dostępnymi mu metodami i środkami zapobiegania, rozpoznawania i leczenia chorób, zgodnie z zasadami etyki zawodowej oraz z należytą starannością.

W Polsce aktualnie finansowane są terapie na każdym etapie zaawansowania – zarówno w przypadku przerostu gruczołu krokowego (który nieleczone, poza typowymi objawami wywołującymi dyskomfort pacjenta, może w przyszłości przyczynić się do rozwoju raka prostaty), jak i w przypadku zaawansowanej, rozsianej choroby, kiedy to stosowana terapia nie doprowadzi do wyleczenia, wpłynie jednak na poprawę jakości i wydłużenie życia pacjentów. Pragnę raz jeszcze podkreślić, iż wybór optymalnej dla danego pacjenta opcji leczenia należy wyłącznie do kompetencji lekarza, który już w chwili obecnej dysponuje szerokim zapleczem farmakologicznym finansowanym ze środków płatnika publicznego, zarówno w ramach listy aptecznej, jak i w ramach lecznictwa szpitalnego.

Zgodnie z wytycznymi Polskiej Unii Onkologii u chorych na przerzutowego raka gruczołu krokowego opornego na kastrację stosuje się paliatywną chemioterapię oraz radioterapię przerzutów. Zalecane jest kontynuowanie leczenia hormonalnego analogiem LHRH w trakcie chemioterapii. Lekami stosowanymi w Europie w ramach chemioterapii paliatywnej są: mitoksantron, docetaksel i abirateron. W przypadku powikłań zaawansowanej choroby (np. złamania patologiczne, wodonercze, niedokrwistość, ból) podejmuje się staranne leczenie objawowe, w tym także zastosowanie kwasu zoledronowego w celu zapobiegania powikłaniom kostnym u pacjentów z zaawansowanym procesem nowotworowym. Każda z ww. technologii jest w Polsce aktualnie finansowana, łącznie z octanem abirateronu, który objęty został refundacją w ramach programu lekowego: „Leczenie opornego na kastrację raka gruczołu krokowego” od dnia 1 stycznia 2014 r., a który uprzednio finansowany był wyłącznie w ramach świadczenia chemioterapii niestandardowej, na zasadach określających realizację tego świadczenia.

W ostatnich kilku latach obserwuje się intensywny rozwój nowych leków na zaawansowanego raka prostaty. Do niedawna chorzy z tzw. rakiem prostaty opornym na kastrację, czyli tacy, u których przestała działać standardowa hormonoterapia, mieli do wyboru tylko jeden preparat w ramach chemioterapii (docetaksel). Od 2011 r. w Europie zarejestrowano cztery nowe leki (octan abirateronu, kabazytaksel, enzalutamid i dichlorek radu Ra-223), z czego najnowszy (dichlorek radu) zarejestrowano 13 listopada 2013 r.

Jak już wspomniałem uprzednio octan abirateronu jest dostępny dla polskich pacjentów w ramach świadczeń gwarantowanych, natomiast dla leków kabazytaksel (Jevtana) oraz enzalutamid (Xtandi) zostały złożone do Ministra Zdrowia wnioski o objęcie refundacją, również w ramach programów lekowych, w oparciu o obowiązujące przepisy. Pragnę jednocześnie podkreślić, iż w obydwu ww. przypadkach nie są aktualnie prowadzone żadne czynności administracyjne z uwagi na zawieszenie postępowań na wniosek podmiotów odpowiedzialnych. W przypadku podjęcia postępowań, wnioski będą dalej procedowane, zgodnie z wymogami ustawy o refundacji, w myśl której po formalnoprawnej ocenie przedłożonej dokumentacji następuje ocena Agencji Oceny Technologii Medycznych, dalej „AOTM” oraz negocjacje zespołu Komisji Ekonomicznej z wnioskodawcą. Ponadto, w przypadku wnioskowania o objęcie refundacją i ustalenie urzędowej ceny zbytu w ramach programu lekowego, w trakcie postępowania ma miejsce uzgadnianie treści tego programu między Ministrem Zdrowia i wnioskodawcą, co zgodnie z art. 31 ustawy o refundacji, trwa nie dłużej niż 60 dni.

Dla ostatniego z wymienionych powyżej produktów (dichlorek radu-223) również wpłynął do Ministra Zdrowia, w kwietniu br., wniosek o objęcie refundacją, jednak w trakcie oceny formalnoprawnej złożonej dokumentacji, przedmiotowe postępowanie zostało zawieszona na wniosek podmiotu odpowiedzialnego.

Ponadto informuję, iż w odniesieniu do refundowanego aktualnie leku Zytiga (octan abirateronu) w Ministerstwie Zdrowia trwa procedowanie nowego wniosku o objęcie refundacją w ramach programu lekowego: „leczenie dorosłych mężczyzn z opornym na kastrację rakiem gruczołu krokowego z przerzutami, bez objawów lub z objawami o nieznacznym/niewielkim nasileniu, po niepowodzeniu terapii supresji androgenowej, u których zastosowanie chemioterapii nie jest jeszcze wskazane klinicznie”. W niniejszym postępowaniu nie nastąpiło jeszcze uzgodnienie treści programu lekowego, a jest to etap warunkujący dalszy bieg sprawy, tj. przekazanie wniosku wraz z analizami do oceny AOTM w celu wydania stosownych stanowisk oraz przekazanie Komisji Ekonomicznej, której zadaniem jest przeprowadzenie negocjacji z wnioskodawcą.

Przekazując powyższe informacje pragnę zapewnić, iż Minister Zdrowia dokłada wszelkich starań, aby leczenie pacjentów onkologicznych, w tym osób z rakiem gruczołu krokowego, było na jak najwyższym poziomie, możliwym do osiągnięcia w ramach ograniczonego budżetu, kierując się przy tym zasadami medycyny opartej na najlepszych dostępnych dowodach naukowych, dotyczących skuteczności terapii i bezpieczeństwa oraz oceny technologii medycznych. Powyższe zasady mają służyć dobru pacjentów i zmierzają do zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego, uzyskania efektów zdrowotnych o największej wartości oraz optymalnego wykorzystania dostępnych środków finansowych.

Ponadto informuję, że Minister Zdrowia dostrzega potrzebę implementacji do katalogu świadczeń gwarantowanych nowych technologii medycznych, o udowodnionej skuteczności i efektywności klinicznej. Biorąc powyższe pod uwagę wyjaśniam, iż przekazany w dniu 12 sierpnia 2014 r. do uzgodnień i konsultacji publicznych projekt rozporządzenia Ministra Zdrowia zmieniającego rozporządzenie w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu leczenia szpitalnego przewiduje rozszerzenie katalogu świadczeń gwarantowanych o następujące świadczenia dedykowane pacjentom onkologicznym: obrazowo monitorowaną stereotaktyczną i cybernetyczną mikroradioterapię (OMSCMRT, tzw. nóż cybernetyczny) oraz świadczenie dedykowane wyłącznie pacjentom z nowotworem gruczołu krokowego – leczenie raka stercza brachyterapią o niskiej mocy dawki (LDR).

Odnosząc się do kwestii uchwalenia tzw. pakietu onkologicznego, informuję, że wprowadzane zmiany w zakresie onkologii mają na celu poprawę jakości świadczeń udzielanych pacjentom z podejrzeniem lub rozpoznaniem choroby nowotworowej oraz poprawę dostępu do tych świadczeń i dotyczą przede wszystkim diagnostyki i leczenia onkologicznego. Kluczowym założeniem jest stworzenie podstaw do kompleksowej reorganizacji finansowania systemu ochrony zdrowia. Elementem istotnym z punktu widzenia opieki nad pacjentem onkologicznym jest przesunięcie środków na diagnostykę ambulatoryjną. W zakresie rozwiązań pakietu onkologicznego przewidziane jest także dodatkowe finansowanie świadczeń podstawowej opieki zdrowotnej zakończono-

nych wydaniem karty diagnostyki i leczenia onkologicznego. Ma to na celu zachęcenie lekarzy, zarówno podstawowej opieki zdrowotnej, jak i ambulatoryjnej opieki specjalistycznej, do kierowania pacjentów z podejrzeniem choroby nowotworowej na badania diagnostyczne.

Jednym z bardzo ważnych rozwiązań zawartych w ramach tzw. pakietu onkologicznego jest zapewnienie pacjentom kompleksowej opieki na każdym etapie choroby nowotworowej oraz poprawienie dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej oraz standardu opieki nad pacjentem onkologicznym. Służyć temu mają zmiany systemowe dotyczące zabezpieczenia świadczeń zdrowotnych w zakresie onkologii, polegające m.in. na wyodrębnieniu pacjentów oczekujących na udzielenie świadczeń opieki zdrowotnej z zakresu onkologii, dla których będzie stworzona odrębna lista oczekujących. Co szczególnie istotne, projektowane rozwiązanie zdecydowanie poprawi koordynację w zakresie przemieszczania się pacjenta onkologicznego pomiędzy poszczególnymi fazami procesu diagnostyczno-terapeutycznego. Należy zauważyć, że przeżywalność chorych na nowotwory złośliwe jest uzależniona przede wszystkim od wykrycia choroby w możliwie jak najwcześniejszym jej stadium i niezwłocznego rozpoczęcia leczenia. Dzięki takim rozwiązaniom pacjent uzyska kompleksową opiekę na każdym etapie choroby nowotworowej, np. poprzez zapewnienie określonych terminów na wykonywanie diagnostyki onkologicznej, jak również zostanie wprowadzona karta diagnostyki i leczenia onkologicznego, na której (w jednym miejscu) będą wpisywane wszystkie informacje o przebiegu leczenia a wgląd do nich będą mieli wszyscy lekarze zaangażowani w proces diagnostyki i leczenia.

Zmiany związane z reorganizacją systemu opieki nad pacjentem onkologicznym dotyczą wszystkich rodzajów i umiejscowień nowotworów złośliwych, w tym nowotworów gruczołu krokowego.

Z poważaniem

z upoważnienia
MINISTRA ZDROWIA
Sekretarz Stanu
Sławomir Neumann

Oświadczenie senatora Andrzeja Persona

skierowane do wiceprezes Rady Ministrów,
minister infrastruktury i rozwoju Elżbiety Bieńkowskiej

Szanowna Pani Minister!

W okresie letnim tematem powracającym w mediach jest stan koni używanych do zaprzęgów, w szczególności w turystyce. Organizacje zajmujące się prawami zwierząt wielokrotnie zwracały uwagę na stan koni, łamanie podstawowych przepisów dotyczących warunków ich pracy oraz skutki nieprzestrzegania tych przepisów.

W dniu 29 lipca br. na tatrzańskiej Włosienicy po raz kolejny miał miejsce wypadek z udziałem turystów. Podczas wysiadania z wozu konnego jedna z turystek doznała, w wyniku zachowania koni, złamania nóg z przemieszczeniem. Pomimo licznych protestów działaczy na rzecz ochrony praw zwierząt i poruszania tego tematu w mediach, brakuje widocznej poprawy stanu zwierząt i bezpieczeństwa turystów.

Z uwagi na fakt, iż zaprzęgi i wozy konne poruszają się najczęściej, jak to zostało przytoczone, na drogach gminnych, proszę o udzielenie informacji dotyczącej przepisów regulujących stan pojazdów i zwierząt poruszających się na wspomnianych drogach.

Z poważaniem
Andrzej Person

Odpowiedź

Warszawa, 1 września 2014 r.

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na oświadczenie senatora Andrzeja Persona w sprawie stanu koni używanych do zaprzęgów, przekazane pismem z dnia 13 sierpnia 2014 r., znak BPS/043-60-2603/14, przedstawiam następującą informację.

Na wstępie, nawiązując do kwestii podnoszonej w oświadczeniu, uprzejmie informuję, że zasady ruchu na drogach publicznych, w strefach zamieszkania oraz w strefach ruchu określają przepisy *ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym* (Dz.U. z 2012 r. poz. 1137, z późn. zm.).

Odnosząc się do postawionego pytania, pragnę poinformować, że zgodnie z przepisami art. 34 przywołanej wyżej ustawy *Prawo o ruchu drogowym* do zaprzęgu może być używane tylko zwierzę niepłochliwe, odpowiednio sprawne fizycznie i dające sobą kierować. Kierujący pojazdem zaprzęgowym jest obowiązany utrzymywać pojazd i zaprzęg w takim stanie, aby mógł nad nimi panować. Bezpośrednio jeden za drugim może jechać nie więcej niż 5 pojazdów zaprzęgowych. Odległość między piątym pojazdem a następnym nie może być mniejsza niż 200 m. Kierujący pojazdem zaprzęgowym przy wjeżdżaniu na drogę twardą w miejscu, gdzie nie ma dostatecznej widoczności drogi, jest obowiązany prowadzić zwierzę za uzdę.

Kierującemu pojazdem zaprzęgowym zabrania się przeciążania zwierzęcia, jazdy obok innego uczestnika ruchu na jezdni, pozostawiania pojazdu niezabezpieczonego przed ruszeniem, jazdy pojazdem na płozach bez dzwonków lub grzechotek.

Z poważaniem

MINISTER
z upoważnienia
Zbigniew Rynasiewicz
Sekretarz Stanu

Oświadczenie senatora Andrzeja Persona

skierowane do ministra rolnictwa i rozwoju wsi Marka Sawickiego

Szanowny Panie Ministrze!

W okresie letnim tematem powracającym w mediach jest stan koni używanych do zaprzęgów, w szczególności w turystyce. Organizacje zajmujące się prawami zwierząt wielokrotnie zwracały uwagę na stan koni, na fakt łamania podstawowych przepisów dotyczących warunków ich pracy oraz na skutki nieprzestrzegania tych przepisów.

W dniu 29 lipca br. na tatrzańskiej Włosienicy po raz kolejny miał miejsce wypadek z udziałem turystów. W wyniku zachowania koni jedna z turystek doznała złamania nóg z przemieszczeniem podczas wysiadania z wozu konnego. Pomimo licznych protestów działaczy na rzecz ochrony praw zwierząt i poruszania tego tematu w mediach nie ma widocznej poprawy ani stanu zwierząt, ani poziomu bezpieczeństwa turystów. Opisany problem był wielokrotnie zgłaszany do Inspekcji Weterynaryjnej przez organizacje działające na rzecz ochrony praw zwierząt.

Ze względu na powyższe, proszę o udzielenie informacji, czy Inspekcja Weterynaryjna przeprowadziła kontrole stanu zwierząt pracujących w zaprzęgach na tatrzańskiej Włosienicy.

*Z poważaniem
Andrzej Person*

Odpowiedź

Warszawa, 2014.08.29

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na oświadczenie złożone przez senatora Andrzeja Persona na 60. posiedzeniu Senatu w dniu 7 sierpnia 2014 r. w sprawie kontroli stanu koni pracujących w zaprzęgach na tatrzańskiej Włosienicy, uprzejmie informuję Pana Marszałka, co następuje.

Zgodnie z informacjami przekazanymi przez Inspekcję Weterynaryjną, w 2013 r. w Starostwie Tatrzańskim miało miejsce spotkanie pomiędzy Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Nowym Targu i przedstawicielem Tatrzańskiego Parku Narodowego. Na spotkaniu ustalono, że bieżący nadzór nad pracą koni na drodze do Morskiego Oka prowadzą pracownicy Tatrzańskiego Parku Narodowego. Powiatowy Lekarz Weterynarii w Nowym Targu jest w stałym kontakcie z pracownikiem Tatrzańskiego Parku Narodowego i o każdym naruszeniu regulaminu jest informowany.

Tatrzański Park Narodowy wprowadził okresowe badania koni pracujących na trasie do Morskiego Oka, przeprowadzane przez lekarzy weterynarii, specjalistów w zakresie chorób koni. Zgodnie z raportem dra Pawła Golonki zamieszczonym na stronie Tatrzańskiego Parku Narodowego, ubiegłoroczne wyniki badań przesiewowych wskazywały, że stan zdrowia koni pracujących w Tatrzańskim Parku Narodowym w większości wypadków był dobry, nieprawidłowości stwierdzono w przypadku 14,3% przebadanych koni.

W 2014 r. Inspekcja Weterynaryjna przeprowadziła dwie kontrole dobrostanu w gospodarstwach, w których utrzymywane są konie pracujące w zaprzęgach między Palenicą Białczańską a Tatrzańską Włosienicą. Wynik obu kontroli był pozytywny.

Ponadto uprzejmie informuję, że zgodnie z informacją przekazaną przez Inspekcję Weterynaryjną, w sprawie zgonu konia Junona Powiatowy Lekarz Weterynarii w Nowym Targu złożył zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa do Komisarzatu Policji w Bukowinie Tatrzańskiej.

Z poważaniem

z up. MINISTRA ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI
Podsekretarz Stanu
Tadeusz Nalewajk

Oświadczenie senatora Mariana Poślednika

skierowane do ministra finansów Mateusza Szczurka

Szanowny Panie Ministrze!

Chciałbym zwrócić uwagę na problem, który został mi zgłoszony podczas spotkania z wyborcami. Sprawa ta dotyczy odliczania kosztów i podatku VAT w wysokości 50% od samochodów typu: wielozadaniowy z otwartą częścią przeznaczoną do przewozu ładunku o dopuszczalnej masie całkowitej nieprzekraczającej 3,5 t.

Interpretacja przepisów stosowana przez organa skarbowe nie zalicza do takich pojazdów tych, które posiadają dwa rzędy siedzeń, tak zwanych brygadówek, co powoduje, że są one traktowane jako pojazdy osobowe. Oczywiście istnieje możliwość odliczenia pełnych kosztów, ale pod warunkiem prowadzenia dość skomplikowanej dokumentacji dotyczącej eksploatacji tych pojazdów. Interpretacja obowiązujących przepisów jest bardzo krzywdząca dla wielu tysięcy małych zakładów, których większość wykorzystuje w swojej działalności takie właśnie pojazdy.

W świetle powyższego proszę o udzielenie odpowiedzi na pytanie, czy ministerstwo dostrzega opisany problem, a jeśli tak, to w jaki sposób zamierza go rozwiązać.

Marian Poślednik

Odpowiedź

Warszawa, 10 września 2014 r.

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

W związku z pismem, znak BPS/043-60-2605/14 z dnia 13 sierpnia br., przy którym zostało przesłane oświadczenie Pana Senatora Mariana Poślednika dotyczące problemów z odliczaniem podatku VAT od wydatków związanych z tzw. „brygadówkami”, czyli pojazdami klasyfikowanymi do podrodzaju wielozadaniowy, które posiadają dwa rzędy siedzeń i otwartą część przeznaczoną do przewozu ładunków, uprzejmie informuję.

Z dniem 1 kwietnia 2014 r. weszły w życie nowe zasady odliczania podatku VAT od wydatków związanych z pojazdami samochodowymi. Zgodnie z tymi zasadami pojazdy samochodowe są uznawane za wykorzystywane wyłącznie do działalności gospodarczej podatnika m.in. w przypadku gdy konstrukcja pojazdów wyklucza ich użycie do celów niezwiązanych z działalnością gospodarczą lub powoduje, że ich użycie do celów niezwiązanych z działalnością gospodarczą jest nieistotne. W wyniku analiz przeprowadzonych przez resort finansów w trakcie prac związanych z wprowadzaniem nowych zasad określony został katalog pojazdów, które dla celów podatku VAT uznawane są za wykorzystywane wyłącznie do działalności gospodarczej podatnika. Wśród pojazdów wskazanych w ww. katalogu znajdują się co do zasady, pojazdy samochodowe mające jeden rząd siedzeń oraz niektóre pojazdy specjalne. Uznano bowiem, że tylko w przypadku takich pojazdów spełnione są wyżej wskazane kryteria, czyli konstrukcja tych pojazdów pozwala uznać, że ich użycie do celów niezwiązanych z działalnością gospodarczą będzie praktycznie wykluczone bądź ich ewentualny użytek do celów prywatnych będzie nieistotny.

Podkreślić należy, że ww. analizą zostały objęte wszystkie pojazdy samochodowe dostępne na polskim rynku (w tym również pojazdy wskazane w oświadczeniu Pana Senatora) pod kątem możliwości uznania ich za pojazdy wykorzystywane wyłącznie do działalności gospodarczej podatnika przy jednoczesnym zapewnieniu realizacji celu uzyskanej przez Polskę w dniu 17 grudnia 2013 r. decyzji derogacyjnej (2013/805/UE). Wskazać bowiem należy, że decyzja ta została przyznana Polsce w celu uproszczenia poboru podatku od towarów i usług, jak również zapobieganiu niektórym formom uchylania się od opodatkowania lub unikania opodatkowania.

Zmierzając do realizacji ww. celu decyzji derogacyjnej postanowiono, że w przypadku pojazdów samochodowych o dopuszczalnej masie całkowitej nieprzekraczającej 3,5 tony i mających więcej niż jeden rząd siedzeń przysługuje ograniczone do 50% prawo do odliczenia podatku naliczonego od wydatków związanych z takimi pojazdami. Wskazać bowiem należy, że konstrukcja takich pojazdów co do zasady nie wyklucza ich użycia do celów niezwiązanych z działalnością gospodarczą oraz nie powoduje, że ich użycie do celów niezwiązanych z działalnością gospodarczą można uznać za nieistotne. Zatem w przypadku wykorzystywania takich pojazdów może dochodzić do wystąpienia unikania lub uchylania się od opodatkowania.

Jednocześnie uznano, że w przypadku pojazdów posiadających dwa rzędy siedzeń (czyli również tzw. „brygadówek”), które są wykorzystywane wyłącznie do działalności gospodarczej w celu umożliwienia pełnego odliczenia podatku VAT w odniesieniu do tych pojazdów niezbędne jest wprowadzenie odpowiedniego systemu zabezpieczającego. Oznacza to, że prawo do pełnego odliczenia podatku VAT będzie przysługiwało, jeżeli zostanie złożona (w ustawowo wskazanym terminie) stosowna informacja o przeznaczeniu danego pojazdu wyłącznie do działalności gospodarczej podatnika oraz prowadzona będzie ewidencja przebiegu takiego pojazdu, która potwierdzi jego wykorzystywanie wyłącznie do takich celów.

Mając na uwadze przedstawione powyżej okoliczności uprzejmie informuję, że nie planuje się wprowadzania zmian w obowiązujących przepisach regulujących prawo do odliczenia podatku VAT od wydatków związanych z pojazdami posiadającymi dwa rzędy siedzeń.

z upoważnienia
MINISTRA FINANSÓW
Sekretarz Stanu
Janusz Cichoń

Oświadczenie senatora Mariana Poślednika

skierowane do ministra zdrowia Bartosza Arłukowicza

Szanowny Panie Ministrze!

Proszę o zwrócenie uwagi na następujący problem: nie ma precyzyjnych uregulowań prawnych dotyczących możliwości udzielania przez szpitale publiczne komercyjnych świadczeń zdrowotnych poza kontraktem z Narodowym Funduszem Zdrowia. W obecnym stanie prawnym SP ZOZ może zawierać z pacjentami umowy o udzielanie świadczenia zdrowotnego, ale istniejące obwarowania, w tym dotyczące konieczności rozdzielania działalności komercyjnej od działalności w ramach umowy z NFZ, a co za tym idzie organizacji procesu udzielania odpłatnych świadczeń, są niejednoznacznie interpretowane przez NFZ. Szpitale publiczne w obawie przed zerwaniem przez NFZ kontraktu rezygnują z wykonywania działalności komercyjnej, w konsekwencji czego kadrowo-sprzętowy potencjał SP ZOZ nie jest w pełni wykorzystywany, a kolejki oczekujących pacjentów się wydłużają.

Wobec pokazanych argumentów proszę o udzielenie odpowiedzi na pytanie: czy ministerstwo dostrzega przedstawiony problem i czy zamierza zaproponować zmiany w ustawie o działalności leczniczej w taki sposób, by rozwiązać opisane powyżej wątpliwości?

Marian Poślednik

Odpowiedź

Warszawa, 2014.08.28

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku!

W odpowiedzi na oświadczenie złożone przez Senatora Mariana Poślednika, przekazane przy piśmie Pani Marii Pańczyk-Pozdziej, Wicemarszałka Senatu, z dnia 13 sierpnia 2014 r. (znak: BPS-043-60-2606/14), w sprawie uregulowań prawnych dotyczących możliwości udzielania przez szpitale publiczne komercyjnych świadczeń zdrowotnych, uprzejmie proszę o przyjęcie następujących informacji.

Zasady pobierania opłat od pacjentów przez samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej określone w ustawie z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 217) nie uległy zmianie w stosunku do tych, które obowiązywały przed dniem 1 lipca 2011 r. na gruncie ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej.

Zgodnie z art. 44 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej, podmiot leczniczy niebędący przedsiębiorcą, a takim jest samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej, udziela świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych osobom ubezpieczonym oraz innym osobom, uprawnionym do tych świadczeń na podstawie odrębnych przepisów, nieodpłatnie, za częściową odpłatnością lub całkowitą odpłatnością. Jednocześnie art. 45 tej ustawy stanowi, że przy ustalaniu wysokości opłaty za świadczenia zdrowotne udzielane innym niż ww. osoby kierownik uwzględnia rzeczywiste koszty udzielenia świadczenia zdrowotnego.

Jak wynika z powyższego, kierownik ma prawo ustalić opłaty za świadczenia udzielone osobom nieuprawnionym, a *contrario* nie ma on takich uprawnień w stosunku do ubezpieczonych oraz innych osób uprawnionych do świadczeń na podstawie oddzielnych przepisów. Z porównania ww. przepisów ustawy wynika, iż brak jest przepisów, które pozwalałyby kierownikowi podmiotu leczniczego niebędącego przedsiębiorcą ustalić cennik na świadczenia opieki zdrowotnej finansowane ze środków publicznych.

Zgodnie z art. 55 ust. 1 pkt 1 ustawy o działalności leczniczej, samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej może uzyskać środki finansowe z odpłatnej działalności leczniczej, chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej. Za przepisy odrębne należy uznać przepisy ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, z późn. zm.), które w ściśle określonych przypadkach zezwalają na pobranie opłat od świadczeniobiorcy.

Punktem wyjścia w ocenie zastosowania art. 44 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej, tj. w ocenie tego czy dany podmiot leczniczy może udzielać świadczeń nieodpłatnie, za częściową odpłatnością lub całkowitą odpłatnością, jest ustalenie, czy odnoszą się do niego przepisy ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych dotyczące zasad udzielania świadczeń opieki zdrowotnej ze środków publicznych. Niezbędna w tym zakresie jest interpretacja pojęcia „świadczenie gwarantowane”, zawarta w art. 5 pkt 35 ww. ustawy, z której wynika, iż świadczeniem gwarantowanym jest świadczenie opieki zdrowotnej finansowane w całości lub współfinansowane ze środków publicznych na zasadach i w zakresie określonych w ustawie. Wykazy świadczeń gwarantowanych zawierają rozporządzenia Ministra Zdrowia, wydawane w trybie art. 31d ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Świadczenia wskazane w ww. rozporządzeniach mają status świadczeń gwarantowanych, a zatem świadczeń finansowanych ze środków publicznych. Pobieranie opłat za te świadczenia przez podmiot leczniczy niebędący przedsiębiorcą może wyłącznie zatem wynikać z jednoznacznego przepisu ustawowego, co potwierdza brzmienie art. 44 ustawy o działalności leczniczej.

Podmiot leczniczy niebędący przedsiębiorcą nie ma zatem podstaw do pobierania opłat za udzielanie osobom ubezpieczonym świadczeń zdrowotnych zakwalifikowanych jako świadczenia gwarantowane, także w sytuacji braku kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia na wykonanie tych świadczeń. Przepisy nie zakazują natomiast takim podmiotom leczniczym odpłatnego udzielania świadczeń zdrowotnych osobom nieubezpieczonym bądź też świadczeń niezakwalifikowanych jako gwarantowane.

Ponadto, zgodnie z art. 55 ust. 2 ustawy, umowy dotyczące odpłatnych świadczeń zdrowotnych mogą być również zawierane przez zakład ubezpieczeń działający na podstawie ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz.U. z 2013 r. poz. 950, z późn. zm.).

Ustawa o działalności leczniczej zawiera przepisy umożliwiające przekształcenie samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej w spółkę bez konieczności jego uprzedniej likwidacji. Spółki powstałej w wyniku przekształcenia nie dotyczą ograniczenia w przedstawionym powyżej zakresie.

Mając na uwadze powyższe wyjaśnienia oraz ustosunkowując się do pytania Pana Senatora, dotyczącego nowelizacji ustawy o działalności leczniczej w przedmiotowym zakresie, uprzejmie informuję, iż obecnie nie są planowane zmiany odnośnie do możliwości udzielania świadczeń komercyjnych przez samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej.

Z poważaniem

z upoważnienia
MINISTRA ZDROWIA
Sekretarz Stanu
Sławomir Neumann

**Oświadczenie senatorów Zdzisława Pupy,
Grzegorza Wojciechowskiego, Wojciecha Skurkiewicza,
Andrzeja Pajaka oraz Doroty Czudowskiej**

*skierowane do wiceprezes Rady Ministrów,
minister infrastruktury i rozwoju Elżbiety Bieńkowskiej*

Szanowna Pani Premier!

Zwracamy się z zapytaniem odnośnie do warunków, jakie należy spełnić, by uzyskać uprawnienia diagnosty samochodowego.

Przypuszczamy, iż do tego, aby zostać diagnostą samochodowym, nie wystarczy po prostu znać się na mechanice pojazdów. Należy jeszcze te swoje umiejętności odpowiednio potwierdzić i spełnić wiele wymogów formalnych.

Prosimy Panią o dokładne informacje, jakie warunki powinien spełniać kandydat na diagnostę. Czy na przykład uzyskany tytuł zawodowy magistra techniki rolniczej i leśnej daje takie możliwości, mimo że w takim przypadku praca w warsztacie samochodowym na stanowisku pracownika odpowiedzialnego za naprawę i obsługę pojazdów jest wątpliwa?

W jaki sposób kandydaci potwierdzają swoje umiejętności, a dokładnie – posiadaną wiedzę i zdobytą praktykę?

Dlaczego obecnie obowiązujące przepisy prawne nie dopuszczają, aby taki kandydat mógł przedstawić zaświadczenie z urzędu skarbowego i ZUS, że był zatrudniony jako pracownik warsztatu samochodowego w określonym czasie, potwierdzając w ten sposób spełnienie wymagań w zakresie jego przydatności na to stanowisko?

Obowiązkowa praktyka w stacji diagnostycznej nie zapewnia zdobycia wiedzy i umiejętności oceny stanu technicznego pojazdów. Jak wynika z naszych doświadczeń, jeśli takie zaświadczenia potwierdzające kwalifikacje nie są przedstawiane w starostwie, istnieje możliwość matactwa. W starostwie nikt nie wnika, bo nie ma takiego obowiązku, w autentyczność składanych oświadczeń kandydatów do zdobycia uprawnień diagnosty samochodowego.

Z góry dziękujemy za przekazanie szczegółowych wyjaśnień.

*Z poważaniem
Zdzisław Pupa
Grzegorz Wojciechowski
Wojciech Skurkiewicz
Andrzej Pajak
Dorota Czudowska*

Odpowiedź

Warszawa, 8 września 2014 r.

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na oświadczenie złożone przez senatora Zdzisława Pupę wspólnie z innymi senatorami podczas 60. posiedzenia Senatu RP w dniu 7 sierpnia 2014 r., przekazane przy piśmie z dnia 13 sierpnia 2014 r. (znak: BPS/043-60-2607/14), przedstawiam następujące stanowisko w kontekście aktualnych regulacji obowiązujących w zakresie uzyskania uprawnienia diagnosty.

W dniu 10 sierpnia 2014 r. weszła w życie ustawa z dnia 9 maja 2014 r. o *ułatwieniu dostępu do wykonywania niektórych zawodów regulowanych* (Dz. U. z 2014 r. poz. 768), która wprowadziła zmianę do ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – *Prawo o ruchu drogowym* (Dz. U. z 2012 r. poz. 1137, z późn. zm.), pod kątem określenia wymagań dla diagnostów w zakresie wykształcenia i praktyki, które do tej pory były określone w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2004 r. w *sprawie szczegółowych wymagań w stosunku do diagnostów* (Dz. U. z 2004 r. Nr 246, poz. 2469 oraz z 2010 r. Nr 140, poz. 946).

Zgodnie z art. 84 ust. 2 ww. ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – *Prawo o ruchu drogowym*, starosta wydaje uprawnienie do wykonywania badań technicznych, jeżeli osoba ubiegająca się o jego wydanie posiada wymagane wykształcenie techniczne i praktykę, odbyła wymagane szkolenie oraz zdała egzamin kwalifikacyjny.

Warunkiem wydania uprawnienia do wykonywania badań technicznych jest posiadanie m.in. wykształcenia technicznego i praktyki w stacji kontroli pojazdów lub zakładzie (warsztacie) naprawy pojazdów na stanowisku kontroli lub naprawy pojazdów. Przepisy różnicują wymagania w zakresie wymaganego okresu praktyki w zależności od posiadanego wykształcenia i jego specjalności (wyższe wykształcenie w obszarze nauk technicznych oraz średnie wykształcenie o specjalności samochodowej lub innej niż samochodowa). Do okresu praktyki wlicza się praktykę objętą programem kształcenia na studiach, pod warunkiem, że praktyka jest odbywana na podstawie umowy zawartej między uczelnią a stacją kontroli pojazdów (art. 84 ust. 2e ww. ustawy – *Prawo o ruchu drogowym*).

Mając na uwadze, iż zgodnie z art. 84 ust. 2 ww. ustawy – *Prawo o ruchu drogowym*, uprawnienia diagnosty nadaje starosta, ocena spełnienia określonych warunków przez daną osobę powinna być dokonywana w sposób określony w przepisach ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – *Kodeks postępowania administracyjnego* (Dz. U. z 2013 r. poz. 267 i z 2014 r. poz. 183). Dokumenty, jakie mogą być przedłożone w celu potwierdzenia wymaganej praktyki, mogą być różne i to do organu – starosty należy każdorazowa ocena ich wartości dowodowej oraz ewentualna decyzja o przeprowadzeniu dalszego postępowania dowodowego. Starosta, w każdym indywidualnym przypadku, obowiązany jest dokonać oceny, czy dana okoliczność istotna dla rozpatrzenia sprawy jest wyjaśniona w sposób wystarczający.

Z poważaniem

MINISTER
z up. Zbigniew Rynasiewicz

**Oświadczenie senatorów Zdzisława Pupy,
Grzegorza Wojciechowskiego, Wojciecha Skurkiewicza,
Marka Martynowskiego, Andrzeja Pająka
oraz Doroty Czudowskiej**

skierowane do prokuratora generalnego Andrzeja Seremeta

Szanowny Panie Prokuratorze!

Sąd w Warszawie po raz kolejny uchylił postanowienie umarzające śledztwo w sprawie nieprawidłowości w organizacji wizyt najwyższych przedstawicieli państwa polskiego w Katyniu w 2010 r.

Sąd kolejny raz miażdżąco ocenił to umorzenie. Jak można przeczytać w jednej z relacji prasowych: „Sędzia Wojciech Łączewski powiedział w uzasadnieniu wtorkowego postanowienia, że sąd trzykrotnie analizował argumentację decyzji prokuratury o umorzeniu i nie dopatrył się w niej oceny dowodów. – Trzeba się zastanowić, czy organizujący te wizyty funkcjonariusze publiczni niebędący żołnierzami dopuścili się nieprawidłowości, które naruszały interes publiczny lub prywatny – mówił. – Z tej przyczyny nie mają racji zarzucający prokuraturze błędną ocenę dowodów, bo tej oceny w ogóle nie ma. Wiadomo, że prokurator umorzył postępowanie, ale nie wiadomo, dlaczego tak zrobił, bo tego nie uzasadnił, więc nie sposób ocenić prawidłowość tej decyzji – mówił sędzia”.

Panie Prokuratorze Generalny! Dlaczego prokuratura działa tak źle? I to w sprawie, na którą patrzy cała Polska, bo chodzi przecież o śledztwo „okołosmołeńskie”, dotyczące katastrofy smoleńskiej z 10 kwietnia 2010 r.?

Czy ktoś w kierownictwie prokuratury nadzoruje wspomniane śledztwo? Czy jest ono przedmiotem jakiegokolwiek zainteresowania kierownictwa prokuratury? I jak to możliwe, że w tak poważnym śledztwie, do którego, jak należy domniemywać, skierowano najlepszych prokuratorów, popełniane są tak rażące błędy, nad którymi sąd załamuje ręce?

I wreszcie pytanie zasadnicze: dlaczego prokuratura, z uporem godnym lepszej sprawy, wbrew dowodom, kolejny raz nieudolnie usiłuje umorzyć wspomniane śledztwo? Czy nie dlatego, że dotyczy ono wysokich funkcjonariuszy publicznych z kręgu obecnej władzy?

*Z poważaniem
Zdzisław Pupa
Grzegorz Wojciechowski
Wojciech Skurkiewicz*

*Marek Martynowski
Andrzej Pająk
Dorota Czudowska*

Odpowiedź

Warszawa, 14 października 2014 r.

Pani
Maria Pańczyk-Pozdziej
Wicemarszałek Senatu

Szanowna Pani Marszałek,

w odpowiedzi na przekazane przy piśmie sygn. BPS/043-60-2608/14 wspólne oświadczenie Państwa Senatorów Zdzisława Pupy, Grzegorza Wojciechowskiego, Wojciecha Skurkiewicza, Marka Martynowskiego, Andrzeja Pająka i Doroty Czudowskiej,

złożone podczas 60. posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, odnoszące się do przekazanej przez media krytycznej oceny, dokonanej przez sąd odwoławczy, postanowienia o umorzeniu śledztwa w sprawie nieprawidłowości w organizacji wizyt najwyższych przedstawicieli państwa polskiego w Katyniu w 2010 r. oraz zawierające zarzuty w zakresie sprawowanego nadzoru nad tym postępowaniem i dokonanej oceny zebranych w jego toku dowodów, uprzejmie informuję, że prowadzone we wskazanej wyżej sprawie śledztwo sygn. V Ds. 34/13 Prokuratury Okręgowej Warszawa-Praga w Warszawie było objęte zwierzchnim nadzorem służbowym prokuratora Prokuratury Apelacyjnej w Warszawie sygn. Ap III Dsn 41/13/WP, w ramach którego nie stwierdzono, by prokuratorzy je prowadzący dopuścili się rażących błędów i zaniedbań, zarówno w zakresie jego przebiegu jak i w podjętej decyzji z dnia 20 września 2013 r.

Sąd Rejonowy dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie postanowieniem z dnia 5 sierpnia 2014 r. sygn. II Kp 828/14 uchylił zaskarżone postanowienie o umorzeniu śledztwa sygn. V Ds. 34/13 Prokuratury Okręgowej Warszawa-Praga w Warszawie w sprawie niedopełnienia obowiązków służbowych przez funkcjonariuszy publicznych niebędących żołnierzami w czynnej służbie wojskowej z Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej w Moskwie, Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministerstwa Obrony Narodowej, Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa i Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (w zakresie wizyty zaplanowanej na dzień 10 kwietnia 2010 r.) w związku z przygotowaniem i organizacją wizyt zagranicznych w Federacji Rosyjskiej: w dniu 7 kwietnia 2010 r. Pana Donalda Tuska Prezesa Rady Ministrów i w dniu 10 kwietnia 2010 r. Pana Lecha Kaczyńskiego Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, tj. o przestępstwa z art. 231 §1 kk.

Sąd odwoławczy jako główne powody uchylenia decyzji o umorzeniu śledztwa we wskazanej wyżej sprawie, wskazał brak dokonania oceny przeprowadzonych dowodów (sprowadzający się w istocie do braku należytego uzasadnienia decyzji), co uniemożliwiło dokonanie kontroli instancyjnej trafności wydanej decyzji oraz obrazę prawa materialnego w zakresie dokonanej przez prokuratorów wykładni przepisu art. 231 §1 kk.

Sąd wskazał, że w obszernym uzasadnieniu decyzji o umorzeniu śledztwa (342 strony), brak było jednak precyzyjnego wskazania, które fakty prowadzący postępowanie uznał za udowodnione lub nieudowodnione, na jakich w tej mierze oparł się dowodach i dlaczego nie uznał dowodów przeciwnych. Nie oznacza to, co podkreślił także sąd, że taka ocena dowodów nie została przez prokuratorów dokonana. Brak całościowej oceny zgromadzonych dowodów, uniemożliwił sądowi prześledzenie procesu myślowego organu prowadzącego postępowanie przygotowawcze i dokonanie należytej kontroli wydanej decyzji merytorycznej.

Ponadto w rozstrzygnięciu instancyjnym sąd dopatrywał się pewnych sprzeczności w zakresie dokonanych ustaleń śledztwa i wniosków wysuwanych z przeprowadzonych dowodów. Nie podzielił także przedstawionej przez prokuratorów w uzasadnieniu postanowienia o umorzeniu śledztwa wykładni przepisu art. 231 §1 kk.

Rodzaj, zakres i waga stwierdzonych przez sąd odwoławczy uchybień w podjętej decyzji merytorycznej, skutkujących jej uchyleniem i przekazaniem sprawy prokuratorowi do dalszego prowadzenia i ponownego rozpoznania, nie daje jednak podstaw do jednoznacznie negatywnej oceny działań prokuratorów we wskazanej wyżej sprawie oraz wysuwania wniosków o ich nieudolności.

Przedstawiona w oświadczeniu Państwa Senatorów relacja prasowa z posiedzenia Sądu Rejonowego dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie, zawiera jedynie fragment ustnych motywów rozstrzygnięcia sądu, które bez odniesienia się do całościowych ustaleń w sprawie i wszystkich zagadnień, będących przedmiotem śledztwa sygn. V Ds. 34/13 Prokuratury Okręgowej Warszawa-Praga w Warszawie, nie pozwala na miarodajną i obiektywną ocenę jego przebiegu i wyniku.

Należy zauważyć, że Sąd Rejonowy dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie nie zakwestionował prawidłowości prowadzenia śledztwa w sprawie sygn. V Ds. 34/13 Prokuratury Okręgowej Warszawa-Praga w Warszawie, jak również kompletności materiału dowodowego. U podstaw uchylenia zaskarżonego postanowienia o umorzeniu

śledztwa legła niedostateczna – zdaniem sądu – ocena prawidłowo zebranych i przeprowadzonych dowodów. Przy czym również i sąd nie ustrzegł się pewnej niekonsekwencji, stwierdzając jednocześnie w uzasadnieniu, że prokurator w ogóle nie dokonał oceny dowodów, by w innym miejscu tegoż uzasadnienia wskazać, że ocena ta była niedostateczna.

Nie można zatem zgodzić się z zarzutami dotyczącymi całkowitego zaniechania przez prokuratorów przeprowadzenia oceny dowodów i braku uzasadnienia podjętej decyzji o umorzeniu. Prokurator uzasadnił wydaną decyzję o umorzeniu śledztwa, przy czym dokonana w nim ocena dowodów była niepełna i niewystarczająca – zdaniem sądu – do dokonania kontroli odwoławczej zaskarżonego postanowienia. W szczególności nie odnosiła się do istniejących sprzeczności i budziła, w pewnym zakresie, zastrzeżenia odnośnie do wyprowadzanych na ich podstawie wniosków, na co zwrócił uwagę sąd, uchylając postanowienie o umorzeniu śledztwa w przedmiotowej sprawie.

Informuję, że skomplikowany pod względem faktycznym i prawnym charakter śledztwa prowadzonego w sprawie sygn. V Ds. 34/13 Prokuratury Okręgowej Warszawa-Praga w Warszawie, wymagał od prokuratorów wszechstronnej wiedzy, doświadczenia i znacznego nakładu pracy. Podobnie jak i przygotowanie postanowienia o umorzeniu śledztwa, którego mankamenty w głównej mierze były przyczyną podjętej przez sąd decyzji o jego uchyleniu. Nieprawidłowości te nie miały jednak charakteru oczywiście rażących uchybień, a dokonana przez sąd ocena przebiegu postępowania w przedmiotowej sprawie nie sprowadzała się wyłącznie do krytyki działań prokuratorów i poczynionych przez nich ustaleń faktycznych i dokonanych ocen prawnych. Sąd Rejonowy dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie w istocie nie miał zastrzeżeń co do kompletności materiału dowodowego, kwestionując brak należytej oceny przeprowadzonych dowodów i dokonując częściowo odmiennych ocen w zakresie wykładni przepisu art. 231 §1 kk.

Ponadto nadmieniam, że skomplikowany charakter sprawy nie pozwala jednoznacznie przesądzić, by dokonana przez prokuratorów ocena prawna zdarzeń, będących przedmiotem sprawy, była oczywiście niezasadna.

Prokuratorzy prowadzący śledztwo dokonali samodzielnie ustaleń w tym zakresie, uznając, że zebrany materiał dowodowy nie uzasadnia przedstawienia określonym osobom zarzutów i postawienia ich w stan oskarżenia. Podejmując decyzję o umorzeniu postępowania prokuratorzy kierowali się wyłącznie oceną zebranych dowodów (która w uzasadnieniu tej decyzji nie została prawidłowo i kompleksowo przedstawiona, co stało się powodem jej uchylenia), a nie jakimikolwiek pozamerytorycznymi okolicznościami. Natomiast wyrażenie przez sąd odwoławczy w niniejszej sprawie odmiennego poglądu w zakresie wykładni prawa, nie może być oceniane jako przejaw niekompetencji prokuratorów. Wydawanie tego rodzaju ocen, bez znajomości zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, jest – w mojej ocenie – nieuprawnione.

Nadmieniam również, że zgodnie z art. 8 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze (tekst jednolity Dz. U. z 2011 r., Nr 270, poz. 1599 z późn. zm.) prokurator przy wykonywaniu czynności jest niezależny, natomiast wydawane przez jego przełożonych polecenia nie mogą dotyczyć treści czynności. Powołane wyżej uregulowania oznaczają, że prokurator przeprowadza czynności i podejmuje decyzje samodzielnie, bez wpływu i oddziaływania zarówno z zewnątrz, jak i przełożonych. W związku z tym jego przełożeni nie mogą wydawać mu poleceń dotyczących konkretnej sprawy, które wkraczałyby w sferę treści czynności procesowych.

Informuję, że śledztwo w sprawie sygn. V Ds. 34/13 Prokuratury Okręgowej Warszawa-Praga w Warszawie było objęte zwierzchnim nadzorem prokuratora Prokuratury Apelacyjnej w Warszawie sygn. Ap III Dsn 41/13/WP, w ramach którego podejmowano szereg przewidzianych w §80 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 marca 2010 r. – Regulaminu wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury (tekst jednolity: Dz. U. z 2014 r., poz. 144), form nadzoru. Nadmieniam jednocześnie, że obowiązujące regulacje z zakresu nadzoru służbowego (oddział 3 rozdziału 2 powołanego wyżej regulaminu), uwzględniając zasadę niezależności prokuratorowskiej, mają charakter konsultacyjno-kontrolny.

Pragnę Państwa zapewnić, że wskazania sądu odwoławczego przedstawione w uzasadnieniu postanowienia z dnia 5 sierpnia 2014 r., zostaną uwzględnione przez prokuratorów prowadzących śledztwo w niniejszej sprawie. Prokuratorzy zapoznali się także z przedstawioną przez sąd wykładnią przepisu art. 231 §1 kk.

Z poważaniem

Andrzej Seremet

Oświadczenie senatora Wojciecha Skurkiewicza

skierowane do ministra środowiska Macieja Grabowskiego

W ostatnim czasie w mediach pojawiły się informacje dotyczące przygotowań do reorganizacji nadleśnictw, które sąsiadują z Białowieskim Parkiem Narodowym. Według planów Ministerstwa Środowiska i Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych będą zlikwidowane trzy nadleśnictwa tak zwane puszczańskie: Hajnówka, Browsk i Białowieża. W ich miejsce powstanie jedno nadleśnictwo, które będzie zarządzać lasami na powierzchni ponad 50 tysięcy ha. Dotychczasowa praca leśników na terenie Puszczy Białowiejskiej pozwoliła zachować drzewostany w wyśmienitej kondycji. Również społeczność lokalna wysoko sobie ceni współpracę z przedstawicielami administracji leśnej na tym terenie. Działania podejmowane przez ministerstwo oraz DGLP wydają się być szkodliwe z punktu widzenia prowadzonej gospodarki leśnej, a także w ujęciu społecznym.

W związku z tym proszę o udzielenie odpowiedzi na następujące pytania:

Na jakim etapie jest likwidacja nadleśnictw Hajnówka, Browsk i Białowieża?

Co stanie się z majątkiem likwidowanych nadleśnictw?

Czy planowane są zwolnienia pracowników likwidowanych nadleśnictw?

Czy o zamiarze likwidacji nadleśnictw informowana była lokalna społeczność i lokalne samorządy?

Czy w tej sprawie odbywały się jakiegokolwiek konsultacje?

Czy jest racjonalne z punktu widzenia prowadzonej gospodarki leśnej tworzenie nadleśnictwa o powierzchni ponad 50 tysięcy ha?

Jaka jest średnia wielkość nadleśnictwa w Polsce?

Wojciech Skurkiewicz

Odpowiedź

Warszawa, 11.09.2014 r.

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na pismo z dnia 13 sierpnia br. znak: BPS/043-60-2609/14 przesyłające oświadczenie senatora Wojciecha Skurkiewicza w sprawie łączenia nadleśnictw Puszczy Białowiejskiej, przedstawiam poniżej szczegółowe odpowiedzi na postawione pytania.

1. Na jakim etapie jest likwidacja nadleśnictw Hajnówka, Browsk i Białowieża?

Mając na względzie szereg uwarunkowań, jak również fakt daleko idących ograniczeń w zakresie realizacji zadań hodowlano-ochronnych na powierzchni niemal 70% obszaru Puszczy Białowiejskiej administrowanej przez Lasy Państwowe (m.in. zakaz wycinki drzew i drzewostanów ponad 100-letnich, ograniczenia w gospodarowaniu na siedliskach bagiennych, rezerwaty przyrody, stała presja otoczenia), dyrektor RDLP w Białymstoku w porozumieniu z Dyrektorem Generalnym Lasów Państwowych, uznał

za stosowne, aby ten cenny przyrodniczo obszar potraktować w sposób szczególny. W związku z tym dyrektor RDLP w Białymstoku opracował wstępny projekt połączenia nadleśnictw Białowieża, Browsk oraz Hajnówka w Nadleśnictwo Białowieckie. Powyższa zakładana koncepcja przewiduje również utworzenie Nadleśnictwa Michałowo obejmującego swoim zasięgiem terytorialnym dwa obręby leśne Nadleśnictwa Żednia oraz wydzieloną część z Nadleśnictwa Browsk. Powyższy projekt zmian organizacyjnych jest projektem wstępnym, podlegającym dalszym konsultacjom oraz analizom, co do jego zakresu i szczegółowości. Odnośnie do tej kwestii informuję, że Dyrektor Generalny Lasów Państwowych nie podjął jeszcze ostatecznej decyzji w tej sprawie.

2. Co stanie się z majątkiem likwidowanych nadleśnictw?

Wstępne założenia zmian organizacyjnych, zaproponowane przez RDLP w Białymstoku przewidują, że majątek ww. nadleśnictw pozostanie w zasobach Lasów Państwowych w dyspozycji właściwych terytorialnie nadleśnictw.

3. Czy planowane są zwolnienia pracowników likwidowanych nadleśnictw?

Dyrektor Regionalnej Dyrekcji LP w Białymstoku budując wstępną koncepcję zmian organizacyjnych na terenie Puszczy Białowieckiej założył, że reorganizacja nie spowoduje redukcji etatów. W opracowanym projekcie zakłada się wykorzystanie istniejącego potencjału kadrowego i przeprowadzenie zmian w taki sposób, by wszystkim pracownikom łączonych nadleśnictw zapewnić miejsce pracy i możliwości dostosowania do nowej struktury organizacyjnej wewnątrz LP. Jednocześnie pracownicy nadleśnictw, którzy będą chcieli zmienić swoje obecne miejsce zatrudnienia, mogą być pewni pierwszeństwa przy aplikacji na wolne stanowiska pracy w pozostałych jednostkach organizacyjnych podległych RDLP w Białymstoku.

4. Czy o zamiarze likwidacji nadleśnictw informowana była lokalna społeczność i lokalne samorządy?

5. Czy w tej sprawie odbywały się jakiekolwiek konsultacje?

Wstępny projekt zmian został szeroko przedstawiony przez kierownictwo Lasów Państwowych oraz RDLP w Białymstoku na spotkaniu załóg trzech puszczańskich nadleśnictw w dniu 22 lipca br. Ponadto dyrektor Regionalnej Dyrekcji LP spotkał się z przedstawicielami organizacji związków zawodowych działających w nadleśnictwach puszczańskich oraz w Nadleśnictwie Żednia. W ramach prowadzonych konsultacji w dniu 2 września br. odbyło się spotkanie Dyrektora Generalnego LP z przedstawicielami władz samorządowych z obszaru Puszczy Białowieckiej, na którym przedstawiono założenia zmian oraz wyjaśniono zgłoszone wątpliwości, co do koncepcji rozwiązań organizacyjnych zaproponowanych przez Dyrektora RDLP w Białymstoku.

6. Czy jest racjonalne z punktu widzenia prowadzonej gospodarki leśnej tworzenie nadleśnictwa o powierzchni ponad 50 tysięcy ha?

Z uwagi na specjalny charakter prowadzonej gospodarki leśnej, m.in. przytoczone powyżej ograniczenia, duża powierzchnia nowego nadleśnictwa nie będzie odgrywała znaczącej roli. Przeciwnie – usprawni to funkcjonowanie oraz zwiększy efektywność administracji Lasów Państwowych poprzez poprawę ochrony i sprawowanego zarządu nad mieniem Skarbu Państwa. W toku prowadzonych przez RDLP w Białymstoku prac analitycznych i studialnych związanych z wypracowaniem kierunku rozwoju Lasów Państwowych na tym unikatowym obszarze, w opracowanej koncepcji działań zawarto szereg projektów w zakresie zwiększenia atrakcyjności turystyczno-edukacyjnej Puszczy Białowieckiej. Jednocześnie koncepcja zmiany organizacyjnej powodować będzie nowe spojrzenie, a co za tym idzie kreowanie nowoczesnego wzoru ochrony zasobów przyrodniczych z uwzględnieniem regionalnych uwarunkowań oraz potrzeb lokalnej społeczności.

7. Jaka jest średnia wielkość nadleśnictwa w Polsce?

Przeciętna powierzchnia nadleśnictwa w Polsce wynosi 17,5 tys. ha. W skali całego kraju możemy spotkać nadleśnictwa o powierzchni od 5,2 tys. ha (Nowy Targ) do 36,5 tys. ha (Pisz).

Wstępna koncepcja przygotowana przez dyrektora RDLP w Białymstoku dotycząca dostosowania struktury organizacyjnej nadleśnictw z obszaru Puszczy Białowieskiej do wymogów zmieniającego się otoczenia wydaje się konieczna. Wdrożenie tej zmiany może mieć znaczący wpływ na kondycję Puszczy Białowieskiej oraz pozycję Lasów Państwowych, zarówno w skali regionalnej, jak i krajowej.

Mając na uwadze, że przy tego typu zmianach organizacyjnych nie da się wypracować koncepcji, która satysfakcjonowałaby wszystkich, należy dążyć do wypracowania tej najbardziej optymalnej, mającej na celu zachowanie unikatowych zasobów Puszczy Białowieskiej, uwzględniając przy tym uwarunkowania regionalne oraz potrzeby lokalnej społeczności.

Z poważaniem

z up. MINISTRA
Podsekretarz Stanu
Główny Konserwator Przyrody
Piotr Otawski

**Oświadczenie senatorów Wojciecha Skurkiewicza,
Grzegorza Wojciechowskiego, Marka Martynowskiego,
Zdzisława Pupy, Andrzeja Pająka oraz Doroty Czudowskiej**

skierowane do ministra sprawiedliwości Marka Biernackiego

Szanowny Panie Ministrze!

Media informują, że w szałie Sądu Rejonowego dla Warszawy-Mokotowa od dwóch lat zalega akt oskarżenia w sprawie zastępcy szefa BOR Pawła Bielawnego, oskarżonego o niedopełnienie obowiązków w związku z katastrofą smoleńską 10 kwietnia 2010 r. Mimo upływu dwóch lat sąd nie wyznaczył dotychczas rozprawy.

Prosimy, by Pan Minister pominął w odpowiedzi tradycyjnie już prezentowaną, dobrze nam znaną, deklarację własnej bezradności i nie informował nas, że sądy są niezależne, niezawisłe i mogą robić, co chcą, albo nie robić, czego nie chcą. Dobrze o tym wiemy z licznych odpowiedzi Pańskiego urzędu.

Prosimy o odpowiedź krótką i zwięzłą. Czy ma Pan Minister coś do powiedzenia w tej sprawie, a zwłaszcza czy proces zastępcy szefa BOR rozpocznie się kiedykolwiek, czy też sprawa leży i czeka na przedawnienie?

Z poważaniem

*Wojciech Skurkiewicz
Grzegorz Wojciechowski
Marek Martynowski*

*Zdzisław Pupa
Andrzej Pająk
Dorota Czudowska*

**Odpowiedź
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI**

Warszawa, 15 września 2014 r.

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na oświadczenie senatorów Wojciecha Skurkiewicza, Grzegorza Wojciechowskiego, Marka Martynowskiego, Zdzisława Pupy, Andrzeja Pająka i Doroty Czudowskiej złożone na 60. posiedzeniu Senatu RP w dniu 7 sierpnia 2014 r., dotyczące długości postępowania w sprawie karnej, w której oskarżonym jest Paweł Bielawny, uprzejmie wyjaśniam, że zakres nadzoru oraz instrumenty służące realizacji przyznanym Ministrowi Sprawiedliwości uprawnień nadzorczych, ściśle określonych w przepisach art. 37f i art. 37g ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. *Prawo o ustroju sądów powszechnych* (j.t. Dz. U. 2013, poz. 427 z późn. zm.), uniemożliwiają przedstawienie informacji o stanie przedmiotowego postępowania.

Zadania z zakresu wewnętrznego nadzoru administracyjnego nad działalnością sądów w zakresie zapewnienia właściwego toku wewnętrznego urzędowania sądu, w tym m.in. uprawnienia w zakresie badania sprawności postępowania w poszczególnych sprawach, powierzono wyłącznie prezesom sądów (art. 9a §1 i art. 37b §1 cyt. ustawy).

W związku z powyższym, mając na uwadze sygnalizowaną długotrwałość postępowania w opisaney sprawie, oświadczenie Państwa Senatorów przekazano Prezesowi Sądu Okręgowego w Warszawie, celem załatwienia zgodnie z właściwością.

Z poważaniem

z upoważnienia
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI
Wojciech Hajduk
Podsekretarz Stanu

**Odpowiedź
PREZESA SĄDU OKRĘGOWEGO
w WARSZAWIE**

Warszawa, 2 października 2014 r.

Państwo Senatorowie
Wojciech Skurkiewicz
Grzegorz Wojciechowski
Marek Martynowski
Zdzisław Pupa
Andrzej Pająk
Dorota Czudowska
Senat Rzeczypospolitej Polskiej

W odpowiedzi na Państwa oświadczenie z dnia 7 sierpnia 2014 r., skierowane do Ministra Sprawiedliwości, przekazane przy piśmie Zastępcy Dyrektora Departamentu Sądów, Organizacji i Analiz Wymiaru Sprawiedliwości Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 18 września 2014 r. (data wpływu), dotyczące sprawności postępowania w zawisłej przed Sądem Okręgowym w Warszawie sprawie przeciwko Pawłowi Bielawnemu o sygn. akt XVIII K 321/12, uprzejmie informuję, iż, w ramach sprawowanego wewnętrznego nadzoru administracyjnego, zbadalam sprawność postępowania w ww. sprawie i nie stwierdziłam uchybień, które uzasadniałyby objęcie postępowania w ww. sprawie moim indywidualnym nadzorem.

Wyżej wymieniona sprawa, licząca 72 tomy akt jawnych i 28 tomów akt niejawnych, wpłynęła do Sądu Okręgowego w Warszawie w dniu 9 października 2012 r., po czym zarządzeniem Przewodniczącego XVIII Wydziału Karnego Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 10 października 2012 r. zarejestrowana została w repertorium K pod sygn. akt XVIII K 321/12 i skierowana, w myśl przepisu art. 351 §1 zd. 1 kpk, zgodnie z kolejnością wpływu spraw, do referatu jednego z sędziów przydzielonych do orzekania w tym Wydziale. W dniu 30 listopada 2012 r. Sąd postanowił, na podstawie art. 28 §3 kpk, rozpoznać niniejszą sprawę w składzie trzech sędziów, ze względu na jej szczególną zawilść. Pozostali dwaj członkowie składu orzekającego zostali wyznaczeni zarządzeniem Przewodniczącego XVIII Wydziału Karnego Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 3 grudnia 2012 r.

Obciążenie pracą sędziów orzekających w XVIII Wydziale Karnym Sądu Okręgowego w Warszawie jest bardzo duże. Zarówno w XVIII Wydziale Karnym Sądu Okręgowego w Warszawie, jak i w pozostałych wydziałach karnych pierwszoinstancyjnych Sądu Okręgowego w Warszawie, rozpoznawane są między innymi sprawy o najwyższym, w skali kraju, stopniu zawilści i obszerności materiału dowodowego. W refe-

ratach sędziów znajduje się wiele spraw, przy czym w większości są to sprawy zawile, złożone podmiotowo lub przedmiotowo, o obszernym materiale dowodowym, których rozpoznawanie, a następnie sporządzanie uzasadnień zapadłych wyroków, wymaga znacznego nakładu pracy od sędziego referenta oraz czasu. W szczególności sędzia, do którego referatu ww. sprawa została pierwotnie przydzielona, aktualnie prowadzi zaawansowane postępowania równoległe w kilku wielotomowych i wieloosobowych sprawach o bardzo skomplikowanym charakterze. Sprawy pozostające w referacie tego sędziego co do zasady kierowane są na termin rozprawy, zgodnie z przepisem §48 ust. 1 Regulaminu urzędowania sądów powszechnych, według kolejności ich wpływu do Sądu, a poza tą kolejnością, stosownie do przepisu §48 ust. 2 Regulaminu urzędowania sądów powszechnych, sprawy osób tymczasowo aresztowanych i pozbawionych wolności oraz sprawy zagrożone przedawnieniem karalności czynów. Niektóre przy tym, spośród pozostających w referacie tego sędziego spraw należących do kategorii określonych w przepisie §48 ust. 2 Regulaminu urzędowania sądów powszechnych, wymagały, ze względu na swój charakter, wyznaczenia wielu terminów rozprawy (przykładowo: w sprawie XVIII K 217/10 od dnia 18 maja 2011 r. odbyło się 48 terminów rozprawy, a do dnia 10 grudnia 2014 r. wyznaczono kolejnych 7 terminów; w sprawie XVIII K 297/11 od dnia 22 grudnia 2011 r. odbyło się 89 terminów rozprawy, a do dnia 12 grudnia 2014 r. wyznaczono kolejnych 15 terminów; w sprawie XVIII K 156/13 od dnia 29 sierpnia 2013 r. odbyło się 19 terminów rozprawy, a do dnia 17 listopada 2014 r. wyznaczono kolejne 3 terminy).

Z powyższych przyczyn wyznaczenie terminu w interesującej Państwa sprawie o sygn. akt XVIII K 321/12, uwzględniając, iż sprawa ta nie należy do żadnej, spośród określonych w przepisie §48 ust. 2 Regulaminu urzędowania sądów powszechnych, kategorii spraw, które należy kierować na termin poza kolejnością wpływu, nie było do tej pory możliwe.

Jednocześnie informuję, iż Przewodniczący XVIII Wydziału Karnego Sądu Okręgowego w Warszawie zarządzeniem z dnia 20 sierpnia 2014 r., w celu przyspieszenia terminu rozpoznania sprawy, wobec tego, iż dotychczasowy referent, z uwagi na ilość terminów rozpraw wyznaczonych w pozostałych sprawach nie ma możliwości wyznaczenia terminu rozprawy w ww. sprawie, w oparciu o przepis art. 351 §1 zd. 2 kpk, zmienił referenta ww. sprawy, zmieniając jednocześnie pozostałych dwóch członków składu wyznaczonego do orzekania w ww. sprawie, z powodu przeniesienia jednego z nich do orzekania w innym wydziale tut. Sądu, uwzględniając przy wyznaczeniu nowych członków składu orzekającego ich obciążenie obowiązkami orzeczniczymi. W związku z powyższym, jak wynika ponadto z informacji przedstawionych przez Przewodniczącego XVIII Wydziału Karnego Sądu Okręgowego w Warszawie, termin rozprawy w sprawie o sygn. akt XVIII K 321/12 zostanie wyznaczony niezwłocznie po zapoznaniu się z aktami sprawy przez nowo wyznaczony skład orzekający.

Małgorzata Kluziak

**Oświadczenie senatorów Wojciecha Skurkiewicza,
Grzegorza Wojciechowskiego, Zdzisława Pupy,
Macieja Klimy, Andrzeja Pająka oraz Doroty Czudowskiej**

*skierowane do przewodniczącego Zespołu do spraw wyjaśniania opinii publicznej
treści informacji i materiałów dotyczących przyczyn i okoliczności katastrofy lotniczej
z dnia 10 kwietnia 2010 r. pod Smoleńskiem Macieja Łaska*

Szanowny Panie Przewodniczący!

Prosimy o wyjaśnienie kilku kwestii prawnych związanych z wyjaśnieniem przyczyn i okoliczności katastrofy smoleńskiej z 10 kwietnia 2010 r.

Po pierwsze, jaka była podstawa prawna badania katastrofy smoleńskiej przez Państwową Komisję Badania Wypadków Lotniczych, czyli tak zwaną komisję Millera. Raport końcowy odwołuje się do art. 140 ust. 1 prawa lotniczego, ale jest to jedynie ogólny przepis mówiący o powołaniu komisji, nie wskazano w nim natomiast przepisu, na podstawie którego komisja podjęła się badania tej katastrofy w sytuacji, gdy na podstawie konwencji chicagowskiej z 7 grudnia 1944 r. badanie tej katastrofy przekazane zostało Rosji jako państwu miejsca zdarzenia. Na jakiej podstawie badała katastrofę komisja polska w sytuacji uprzedniego przekazania tego badania komisji rosyjskiej?

Po drugie, jak Pan wyjaśni zastosowanie wspomnianej konwencji chicagowskiej do badania katastrofy samolotu, który należał do polskiej jednostki wojskowej (36. pułk specjalny) i był prowadzony przez pilotów wojskowych, skoro art. 3 konwencji chicagowskiej stanowi, że: „a) Niniejsza Konwencja stosuje się wyłącznie do cywilnych statków powietrznych, nie stosuje się zaś do statków powietrznych państwowych. b) Statki powietrzne używane w służbie wojskowej, celnej i policyjnej uważa się za statki powietrzne państwowe”. Dlaczego Polska poddała badanie katastrofy samolotu wojskowego przepisom konwencji dotyczącej wyłącznie samolotów cywilnych?

Po trzecie, czy w sytuacji badania katastrofy na podstawie konwencji chicagowskiej Polska wyznaczyła obserwatorów obecnych przy dochodzeniu? Kiedy takich obserwatorów wyznaczono, kto i jakim aktem ich wyznaczył, w jakiej liczbie i kto został wyznaczony? Przypomnijmy, że w art. 26 konwencji chicagowskiej jest mowa o tym, że: „W razie wypadku, którego doznał statek powietrzny jednego Umawiającego się Państwa na terytorium innego Umawiającego się Państwa i który pociągnął za sobą śmierć lub poważne obrażenia albo wskazuje na istnienie poważnych usterek technicznych na statku powietrznym lub w udogodnieniach dla żeglugi powietrznej, Państwo, na którego terytorium wypadek nastąpił, wdroży dochodzenie co do okoliczności wypadku, stosując się, jak dalece jego władne ustawy na to pozwalają, do zasad postępowania zaleconych przez Organizację Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego. Państwu, w którym statek powietrzny jest zarejestrowany, powinno się umożliwić wyznaczenie obserwatorów, którzy byłiby obecni przy dochodzeniu; Państwo prowadzące dochodzenie poda do wiadomości temu drugiemu Państwu sprawozdanie i wnioski w danej sprawie”.

Po czwarte, czy Polska zwróciła się – a jeśli tak to w jakiej formie, przez kogo i kiedy – z prośbą, aby wszelkie dowody pozostały nietknięte do czasu zbadania przez pełnomocnego przedstawiciela Polski. Taką prośbę przewiduje pkt 3.4 załącznika 13 do konwencji chicagowskiej, mający zastosowanie do badania katastrofy w Smoleńsku. Przypominamy treść tego przepisu: „Jeżeli ze strony Państwa Rejestracji, Państwa Operatora, Państwa Konstruktora lub Państwa Producenta wpłynęła prośba, aby statek powietrzny, jego zawartość oraz wszelkie inne dowody pozostały nietknięte do czasu zbadania przez pełnomocnego przedstawiciela Państwa, które zwróciło się z taką prośbą, Państwo miejsca zdarzenia podejmuje wszelkie niezbędne działania w celu spełnienia tej prośby, na ile jest to praktycznie możliwe i nie przeszkadza w należytych prowadzeniu badania”.

Po piąte, czy Polska zwróciła się – jeśli nie, to dlaczego, a jeśli tak, to kiedy, przez kogo i w jakiej formie – o przekazanie badania katastrofy smoleńskiej w całości lub w części Polsce lub organizacji badającej wypadki na zasadzie wzajemnego porozumienia i zgody, w trybie pktu 5.1 załącznika 13,

zgodnie z którym: „Państwo miejsca zdarzenia wszczyna badanie okoliczności wypadku i jest odpowiedzialne za prowadzenie takiego badania. Może ono jednak przekazać prowadzenie badania w całości lub w części innemu Państwu lub regionalnej organizacji badającej wypadki na podstawie wzajemnego porozumienia i zgody. W każdym przypadku Państwo miejsca zdarzenia wykorzysta wszelkie środki, aby ułatwić to badanie”.

Po szóste i ostatnie, czy Polska skorzystała – jeśli tak, to kiedy i w jakiej formie, a jeśli nie, to dlaczego – z możliwości zwrócenia się do władz USA, będących w posiadaniu istotnych informacji o katastrofie smoleńskiej, z prośbą o przekazanie tych informacji? Możliwość taką przewidziano w pktcie 5.14 załącznika 13 wymienionej konwencji: „Każde Państwo, na wniosek Państwa prowadzącego badanie wypadku lub incydentu, dostarcza temu Państwu wszystkie informacje będące w jego posiadaniu”.

Z poważaniem

Wojciech Skurkiewicz
Grzegorz Wojciechowski
Zdzisław Pupa

Maciej Klima
Andrzej Pająk
Dorota Czudowska

Odpowiedź

Warszawa, 3 września 2014 r.

Szanowny Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na Oświadczenie Senatorów, poniżej przedstawiam następujące stanowisko wobec zagadnień poruszanych w tym oświadczeniu.

Na samym wstępie należy dokonać sprostowania używanego w Oświadczeniu stwierdzenia, iż: *„na podstawie konwencji chicagowskiej z 7 grudnia 1944 r. badanie tej katastrofy przekazane zostało Rosji jako państwu miejsca zdarzenia”.*

Należy przypomnieć, że zgodnie z art. 26 Konwencji o międzynarodowym lotnictwie cywilnym podpisanej w Chicago w dniu 7 grudnia 1944 r. [zwanej Konwencją chicagowską], państwo, na którego terytorium doszło do wypadku statku powietrznego, jest zobowiązane do przeprowadzenia badania oraz umożliwienia prowadzenia obserwacji takiego badania przez obserwatorów wyznaczonych przez państwo, w którym statek powietrzny był zarejestrowany. Jednocześnie wskazuje się, że badanie powinno być przeprowadzone według zasad określonych przez ICAO w zakresie, w jakim prawo wewnętrzne państwa, na którego zaistniał wypadek, na takie zasady zezwala. Zasady, o których mowa w art. 26, wydane zostały w formie Załącznika nr 13 do Konwencji chicagowskiej. Zgodnie z punktem 5.1 Załącznika nr 13 do Konwencji chicagowskiej Państwo, na którego terytorium doszło do wypadku statku powietrznego, może przekazać badanie – w całości lub w części – innemu państwu na podstawie umowy dwustronnej. Zasada ta jednoznacznie wskazuje na państwo, na którego terytorium zaistniało zdarzenie, przyznając mu inicjatywę przekazania badania lub jego części. Zasada ta nie wskazuje, by takie przekazanie odbywało się na wniosek innego państwa. Decyzję o przekazaniu badania przyznaje państwu miejsca zdarzenia, natomiast państwo przyjmujące badanie niebędące państwem miejsca zdarzenia musi wolę przyjęcia badania potwierdzić w umowie zawieranej pomiędzy państwem przekazującym, a państwem przejmującym badanie. O tej dwustronnej umowie mówi się w zdaniu drugim punktu 5.1. Załącznika do Konwencji chicagowskiej.

Biorąc powyższe pod uwagę, nie można mówić o przekazaniu przez stronę polską stronie rosyjskiej badania katastrofy samolotu Tu-154M jaka miała miejsce w dniu 10 kwietnia 2010 r.

Natomiast należy jednoznacznie wskazać, że strona polska prowadziła własne niezależne badanie na podstawie i w granicach polskiego prawa, powierzając to badanie zgodnie z art. 140 ust. 1 Komisji Badania Wypadków Lotniczych Lotnictwa Państwowego. Badanie prowadzone było zgodnie z przepisami naszego kraju, zawartymi w ustawie z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze oraz w rozporządzeniu dotyczącym badania prowadzonego przez KBWL LP wydanym na podstawie ww. ustawy.

Kolejnym nieporozumieniem jest wskazywanie przez Senatorów, iż badanie katastrofy wojskowego statku powietrznego prowadzone było przez polską Komisję (Komisję Badania Wypadków Lotniczych Lotnictwa Państwowego – KBWL LP) w oparciu o przepisy cyt.: „konwencji dotyczącej wyłącznie samolotów cywilnych”. Badanie w oparciu o zasady zawarte w Załączniku nr 13 do Konwencji chicagowskiej prowadziła strona rosyjska, co umożliwiło Polsce wyznaczenie swoich obserwatorów – akredytowanego przedstawiciela i jego doradców – uczestniczących w tym badaniu. Strona Polska swoje niezależne badanie przeprowadziła w oparciu o polskie przepisy dotyczące badania wypadków lotniczych statków powietrznych należących do lotnictwa państwowego, gdyż samolot Tu-154M był wojskowym statkiem powietrznym, a jego misja podczas lotu zakończona katastrofą była zgodna z zadaniami realizowanymi przez 36 specjalny pułk lotnictwa transportowego. W uzasadnieniu Decyzji nr 130/MON powołującej KBWL LP przywołano przepis zawarty w par. 6 ust. 2 rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 26 maja 2004 r. w sprawie organizacji oraz zasad funkcjonowania Komisji Badania Wypadków Lotniczych Lotnictwa Państwowego wskazując, że cyt.: „(...) Komisja może prowadzić badania wypadków i poważnych incydentów lotniczych zaistniałych poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (...) jeżeli przewidują to umowy lub przepisy międzynarodowe (...)”, przywołując jednocześnie art. 11 porozumienia między Ministerstwem Obrony Narodowej Rzeczypospolitej Polskiej a Ministerstwem Obrony Federacji Rosyjskiej w sprawie zasad wzajemnego ruchu lotniczego wojskowych statków powietrznych Rzeczypospolitej Polskiej i Federacji Rosyjskiej w przestrzeni lotniczej obu państw z 1993 roku. Tym samym wskazano, że badanie wypadku będzie prowadzone wspólnie przez właściwe organy polskie i rosyjskie oraz nakreślono formalne ramy dla działań polskich specjalistów na terenie Federacji Rosyjskiej i w kraju.

Potwierdzenie wyznaczenia polskich obserwatorów do badania prowadzonego przez stronę rosyjską (Międzypaństwowy Komitet Lotniczy – MAK) zostało wydane przez ówczesnego Ministra Obrony Narodowej. Pierwsza grupa polskich specjalistów, w tym płk. Edmund Klich, przybyła na miejsce wypadku już w dniu katastrofy, druga nazajutrz, 11 kwietnia. Łącznie w Smoleńsku było 18 z 34 członków Komisji. Dwóch członków Komisji już 10 kwietnia udało się ze Smoleńska do Moskwy, aby wziąć udział w odczycie zapisów rejestratora głosów w kabine samolotu Tu-154M (CVR) oraz rejestratora parametrów lotu (FDR). Pozostali specjaliści prowadzili czynności badawcze na miejscu wypadku. W skład tych czynności wchodziły między innymi:

- oględziny wraku,
- udział w przesłuchaniach świadków i rosyjskich kontrolerów,
- identyfikacja i pomiary przeszkód, z którymi zderzył się samolot,
- oględziny środków radionawigacyjnych oraz systemu oświetleniowego lotniska Smoleńsk Północny.

Dodatkowo członkowie polskiej Komisji skopiowali zapis magnetofonu rejestrującego korespondencję i rozmowy na stanowisku kierowania lotami lotniska Smoleńsk Północny, co pozwoliło w późniejszym etapie badania, na ocenę jakości pracy rosyjskich kontrolerów i wskazanie nieprawidłowości tych działań. Powrót Komisji ze Smoleńska do Polski nastąpił 23 kwietnia, po zakończeniu prac na miejscu zdarzenia przez MAK.

Należy podkreślić, że polscy specjaliści rozpoczęli pracę na miejscu zdarzenia niemal natychmiast po zakończeniu akcji poszukiwawczo-ratowniczej, a wszelkie ustalenia dot. działań obu zespołów na miejscu zdarzenia były wzajemnie konsultowane w trybie roboczym.

Po zakończeniu prac w Smoleńsku członkowie Komisji, pełniąc jednocześnie funkcję doradców Akredytowanego Przedstawiciela RP, płk. dra pil. Edmunda Klicha, odbyli dziesięć dwu-, trzytygodniowych wyjazdów do Moskwy. Zakończenie prac na terenie Rosji nastąpiło 23 września 2010 r.

Na zakończenie pragnę przypomnieć, że polska Komisja [KBWL LP] prowadząca badanie korzystała również z informacji pozyskanych podczas badań przeprowadzonych w USA, a polski przedstawiciel osobiście uczestniczył w odczytach danych z urządzenia TAWS. Jednocześnie jeszcze raz przypomnieć należy, że badanie prowadzone przez KBWL LP było w oparciu o polskie przepisy, a nie zasady zawarte w Załączniku nr 13 do Konwencji chicagowskiej.

Z wyrazami szacunku

PRZEWODNICZĄCY ZESPOŁU
Maciej Lasek

**Oświadczenie senatorów Grzegorza Wojciechowskiego,
Wojciecha Skurkiewicza, Marka Martynowskiego,
Zdzisława Pupa, Macieja Klimy, Jerzego Chróścikowskiego,
Roberta Mamąta, Andrzeja Pajaka, Bogdana Pęka,
Przemysława Błaszczyka oraz Bohdana Paszkowskiego**

skierowane do wiceprezesa Rady Ministrów, ministra gospodarki Janusza Piechocińskiego
oraz do ministra rolnictwa i rozwoju wsi Marka Sawickiego

Szanowny Panie Premierze! Szanowny Panie Ministrze!

W opublikowanym w lipcu 2014 r. raporcie Agencji Rynku Rolnego czytamy, że w całym 2014 r. deficyt Polski w handlu wieprzowiną może wynieść 180–200 tysięcy t wobec 130 tysięcy t w 2013 r.

Z Polski w ciągu pierwszych czterech miesięcy bieżącego roku wyeksportowano 191 tysięcy t żywca, mięsa, tłuszczów i przetworów wieprzowych, o 6% mniej niż rok wcześniej. Import produktów wieprzowych osiągnął poziom 272 tysięcy t i był o 11% większy niż w okresie od stycznia do kwietnia 2013 r., jak podano w materiale.

„W 2013 r. malejąca krajowa produkcja wieprzowiny oraz kosztowny import przyczyniły się do wzrostu cen detalicznych mięsa wieprzowego w Polsce i były one (według GUS) o 1% wyższe niż w 2012 r. W związku z konkurencją tańszego mięsa kurczą nastąpił spadek konsumpcji wieprzowiny z 39,2 kg na mieszkańca w 2012 r. do 35,5 kg na mieszkańca w 2013 r.” – czytamy w raporcie.

Mamy pytania do ministra rolnictwa i rozwoju wsi oraz do ministra gospodarki. Jak Panowie Ministrowie wytłumaczą ten fenomen, że mamy w Polsce ogromny i wciąż rosnący deficyt w handlu wieprzowiną, jesteśmy jednym z największych importerów wieprzowiny w Europie, a krajowa hodowla trzody chlewnej drastycznie się zmniejsza i rolnicy, którzy się nią jeszcze zajmują, uskarżają się na drastyczny spadek cen skupu?

Jak to się dzieje, że Polska, posiadająca wielkie tradycje i wielki potencjał rolniczy, Polska, która jeszcze w 2007 r., gdy rządziło Prawo i Sprawiedliwość, miała dziewiętnaście milionów sztuk świń i mimo rosyjskiego embarga była wielkim eksporterem wieprzowiny, dziś jest wielkim importem, a równocześnie krajowa produkcja wieprzowiny staje się nieopłacalna i stale się zmniejsza?

Czy Panowie Ministrowie analizują to zjawisko, znają jego przyczyny i czy mają jakiś plan przeciwdziałania upadkowi polskiej hodowli trzody chlewnej i produkcji wieprzowiny?

Z poważaniem
Grzegorz Wojciechowski
Wojciech Skurkiewicz
Marek Martynowski
Zdzisław Pupa
Maciej Klima

Jerzy Chróścikowski
Robert Mamąta
Andrzej Pajak
Bogdan Pęk
Przemysław Błaszczyk
Bohdan Paszkowski

**Stanowisko
MINISTRA GOSPODARKI**

Warszawa, 21 sierpnia 2014 r.

Pan
Marek Sawicki
Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Szanowny Panie Ministrze,
w załączeniu przekazuję, zgodnie z właściwością, oświadczenie pana Grzegorza Wojciechowskiego, senatora RP, złożone wspólnie z innymi senatorami podczas 60. posiedzenia Senatu RP w dniu 7 sierpnia 2014 r., przekazane przy piśmie Wicemarszałek Senatu RP z 13 sierpnia br. (BPS/043-60-2612-MG/14) *w sprawie rosnącego deficytu w handlu wieprzowiną.*

Z poważaniem

MINISTER
z upoważnienia
Jerzy W. Pietrewicz
Pełnomocnik Rządu do spraw
Deregulacji Gospodarczych
Sekretarz Stanu**Odpowiedź
MINISTRA ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

Warszawa, 2014.09.11

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu RP

W nawiązaniu do pism z dnia 13 sierpnia 2014 r., znak BPS/043-60-2612-MRRW/14 oraz znak BPS/043-60-2612-MG/14, przy których przesłano oświadczenie złożone przez Pana Senatora Grzegorza Wojciechowskiego wspólnie z innymi Senatorami podczas 60. posiedzenia Senatu RP w dniu 7 sierpnia 2014 r., uprzejmie przekazuję następujące informacje.

W marcu 2014 r. odnotowano zwiększenie stanu pogłowia świń. Wg GUS pogłowie liczyło 11,2 mln sztuk, wykazując wzrost o 254,7 tys. sztuk (+2,3%) w porównaniu z analogicznym okresem 2013 r. (10,9 mln sztuk). Obserwowany od 2006 r. spadek pogłowia świń wynikał przede wszystkim ze znaczącego wzrostu kosztów produkcji, szczególnie cen zbóż i pasz. Przyczyniło się to do zmniejszenia opłacalności produkcji trzody chlewnej, a jednocześnie zachęcało wielu producentów zbóż do ich sprzedaży zamiast skarmiania zbożami zwierząt gospodarskich.

Produkcja wieprzowiny w 2013 r. wyniosła 1 606 tys. ton. Należy podkreślić, że spadek produkcji wieprzowiny w ostatnich latach był mniej znaczący niż spadek pogłowia, w wyniku m.in. zwiększenia mięsności świń w Polsce, wzrostu masy tusz oraz obniżenia wieku ubijanych zwierząt, co przekłada się na szybszą rotację stada, a także przywozu żywca z innych państw UE.

Średnia cena skupu żywca wieprzowego notowana w ramach Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW w sierpniu 2014 r. wyniosła 5,13 zł/kg. Cena ta była o 1% wyższa niż średnia długoterminowa (za lata 2008–2013) wynosząca 5,08 zł/kg oraz o 24% wyższa w porównaniu z ceną notowaną w przywołanym w oświadczeniu roku 2007 (4,14 zł/kg).

W 2007 r. eksport żywca, mięsa, przetworów i tłuszczów wieprzowych (w ekwiwalencie mięsa) ukształtował się na poziomie 289,5 tys. ton (dane Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej), podczas gdy w 2013 r. eksport wyniósł 670 tys. ton. W 2007 r. saldo obrotów handlowych w sektorze wieprzowiny było jeszcze dodatnie, wynosząc +32 tys. ton, ale w porównaniu do lat poprzednich było wyraźnie niższe. W 2013 r. saldo było wprawdzie ujemne, jednak po 2011 r. notowano jego poprawę, a nie wzrost deficytu.

Przedstawiając powyższe, należy mieć na uwadze, iż w ramach wspólnego rynku unijnego, w sytuacji braku barier celnych i handlowych, przedsiębiorcy swobodnie podejmują decyzje o źródle zakupu surowca, kierując się różnymi czynnikami, w tym ceną, bliskością geograficzną czy konkretnym zapotrzebowaniem klienta. Wyraźnie obserwuje się wzrost poziomu obrotów handlowych, tj. zwiększenie zarówno wywozu wieprzowiny poza Polskę, jak i wzrost jej przywozu.

W okresie od stycznia do czerwca 2013 r. wartość eksportu mięsa wieprzowego (CN 0203) wyniosła 421 mln EUR i było to prawie 207 tys. ton. W tym samym okresie 2014 r. wartość eksportu mięsa wieprzowego ukształtowała się na poziomie prawie 340 mln EUR, co oznacza spadek o około 19%. Biorąc pod uwagę wolumen sprzedanego mięsa wieprzowego spadek wyniósł 15% przy ilości wyeksportowanego mięsa w wysokości około 177 tys. ton.

Analiza poszczególnych kierunków wywozu pokazuje, że spadek eksportu nastąpił do państw trzecich, takich jak Japonia, Rosja, Białoruś czy Chiny. Były jednak kraje trzecie, które zwiększyły przywóz mięsa wieprzowego z Polski, np. USA i Hongkong. Zaobserwowano również 17% wzrost wywozu wieprzowiny do Unii Europejskiej, w tym Włoch, Niemiec, Słowacji, Czech, Wielkiej Brytanii i Litwy.

W porównaniu z analogicznym okresem 2013 r. import mięsa wieprzowego w I półroczu 2014 r. wzrósł tylko nieznacznie, bo o około 2%, osiągając wartość 615 mln EUR przy przywiezionej ilości wynoszącej 296 tys. ton.

Przywołane w oświadczeniu prognozy m.in. IERiGŻ dotyczące możliwości zwiększenia w 2014 r. ujemnego salda obrotów w sektorze wieprzowiny wiążą się przede wszystkim z wystąpieniem w Polsce przypadków afrykańskiego pomoru świń, co spowodowało zamknięcie możliwości eksportu do niektórych dotychczasowych partnerów handlowych. Duża część mięsa znalazła zbyt na rynku unijnym bądź też w innych państwach, co pokazuje powyższa analiza, jednak zagospodarowanie całej nadwyżki nie jest w krótkim czasie możliwe. Mając powyższe na uwadze, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi wspólnie z podległymi służbami podejmuje długofalowe działania mające na celu poszukiwanie nowych partnerów handlowych i zdobywanie nowych rynków zbytu. Minister zwraca również uwagę Komisji Europejskiej na tę kwestię, m.in. przy okazji dyskusji na temat wpływu embarga rosyjskiego na unijne rynki rolne, w tym rynek wieprzowiny. W ramach dyskusji na forach UE, Polska podkreśla istotną rolę Komisji Europejskiej także w znoszeniu barier weterynaryjnych stosowanych przez kraje trzecie. Polska postuluje także objęcie refundacjami wywozowymi wszystkich rynków dotkniętych embargiem, w tym rynku wieprzowiny.

Odnosząc się do kwestii działań w zakresie odbudowy pogłowia świń w Polsce, uprzejmie informuję, że w dniu 27 marca 2012 r. Minister powołał Zespół do spraw opracowania programu wsparcia sektora produkcji trzody chlewnej. W skład Zespołu weszli przedstawiciele Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – PIB, Instytutu Zootechniki – PIB, Instytutu Biotechnologii Przemysłu Rolno-Spożywczego, Związku "Polskie Mięso", Stowarzyszenia Rzeźników i Wędliniarzy RP, Polskiej Federacji Branży Mięsnej, Polskiego Związku Hodowców i Producentów Trzody Chlewnej „POL SUS”, Krajowego Związku Pracodawców – Producentów Trzody Chlewnej, Krajowej Rady Izb Rolniczych, Krajowego Związku Grup Producentów Rolnych oraz Unii Producentów i Pracodawców Przemysłu Mięsnego.

Zespół zakończył swoją działalność w lutym 2013 r., przedstawiając Ministrowi, sprawozdanie zawierające propozycje wsparcia produkcji świń. Wyniki prac Zespołu zostały wykorzystane w trakcie tworzenia nowego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.

Zgodnie z projektem PROW 2014–2020 rolnicy, w tym producenci wieprzowiny, będą mogli ubiegać się o wsparcie na rozwijanie produkcji w ramach poddziałań:

- Pomoc na inwestycje w gospodarstwach rolnych (Modernizacja gospodarstw rolnych),
- Pomoc na rozpoczęcie działalności gospodarczej na rzecz młodych rolników (Premie dla młodych rolników),
- Pomoc na rozpoczęcie działalności gospodarczej na rzecz rozwoju małych gospodarstw (Restrukturyzacja małych gospodarstw).

W przypadku poddziałania „Pomoc na inwestycje w gospodarstwach rolnych (Modernizacja gospodarstw rolnych)” planuje się przeprowadzać nabory wniosków w ramach czterech obszarów tematycznych, w tym na rozwój produkcji psiań. W ramach tego obszaru będzie można ubiegać się o wyższą kwotę pomocy, tj. maksymalnie 900 tys. zł (przy 500 tys. zł lub 200 tys. zł w przypadku operacji nie dotyczących produkcji psiań).

Należy jednak mieć na uwadze, że założenia PROW 2014–2020 są obecnie negocjowane z Komisją Europejską, w związku z czym mogą ulec zmianie. Projekt programu udostępniony jest na stronie internetowej MRiRW w zakładce „PROW 2014–2020”.

Przedkładając powyższe należy podkreślić, że Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi na bieżąco monitoruje i dostrzega problemy występujące na rynkach rolnych oraz będzie kontynuowało działania zmierzające do utrzymywania możliwie najkorzystniejszych warunków produkcji mających istotny wpływ na sytuację dochodową w rolnictwie.

z up. MINISTRA ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI
Podsekretarz Stanu
Tadeusz Nalewajk

**Oświadczenie senatorów Grzegorza Wojciechowskiego,
Wojciecha Skurkiewicza, Marka Martynowskiego,
Zdzisława Pupy, Andrzeja Pająka, Doroty Czudowskiej,
Janiny Sagatowskiej, Roberta Mamątow, Bogdana Pęka,
Przemysława Błaszczyka oraz Bohdana Paszkowskiego**

skierowane do ministra sprawiedliwości Marka Biernackiego
oraz do rzecznik praw obywatelskich Ireny Lipowicz

Szanowny Panie Ministrze! Szanowna Pani Rzecznik!

Duże poruszenie w opinii publicznej wywołała sprawa aresztowania na siedem dni znanego reżysera Grzegorza Brauna, w ramach kary za obrazę sądu.

Chcielibyśmy dowiedzieć się – bo nie jest to do końca jasne – na czym polegała wspomniana obraza sądu i czy była aż tak wielka, że trzeba było sięgać po karę aresztu w stosunku do szanowanego, nigdy nie karanego reżysera.

Jednocześnie zwróciła naszą uwagę relacja prasowa z ogłoszenia orzeczenia Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu, której fragment przytaczamy: „– Mam świadomość, że państwo mogą obserwować, oceniać te same zdarzenia odmiennie – zakończył sędzia swoje uzasadnienie, podkreślając, że Sąd Apelacyjny nie prowadzi własnego postępowania, lecz podejmuje decyzje na podstawie protokołów rozpraw, które ma do dyspozycji.

– Jestem przekonany, że każdemu z nas zależy, by Państwo Polskie było państwem prawa. Nie wierzę, aby ktoś z państwa chciał, by sądy w Polsce były zniestawiane, znieważane – konkludował sędzia Ponikowski. – Ja nie mówię teraz o takiej sprawie jak pana Grzegorza Brauna. Ale jeśli obniżymy znacznie kompetencje sądu, jeśli będziemy je lekceważyć, to jak zachowają się prawdziwi przestępcy? Będą uważali, że oni mają rację, że oni mogą zrobić przed sądem, co chcą – dodał”.

Z przytoczonego uzasadnienia wynika, że sąd aresztował Grzegorza Brauna nie dlatego, że jest on prawdziwym przestępcą, ale dlatego, żeby inni, prawdziwi przestępcy, bali się sądu. To kuriozalne uzasadnienie wskazuje, że kara dla reżysera Brauna nie była karą za jego zachowanie, ale karą na pokaz, swoistym straszakiem na innych przestępców.

Pragniemy zapytać, co na temat tego kuriozalnego i wskazującego na rażącą niesprawiedliwość orzeczenia mają do powiedzenia Pan Minister i Pani Rzecznik Praw Obywatelskich.

Z poważaniem
Grzegorz Wojciechowski
Wojciech Skurkiewicz
Marek Martynowski
Zdzisław Pupa
Andrzej Pająk

Dorota Czudowska
Janina Sagatowska
Robert Mamątow
Bogdan Pęk
Przemysław Błaszczyk
Bohdan Paszkowski

**Odpowiedź
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI**

Warszawa, 25.08.2014 r.

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na przekazane przez Wicemarszałka Senatu, przy piśmie z dnia 13 sierpnia 2014 r., BPS/043-60-2613-MS/14, oświadczenie złożone przez Senatora Grzegorza Wojciechowskiego wspólnie z innymi senatorami podczas 60. posiedzenia Senatu RP w dniu 7 sierpnia 2014 r. w sprawie ukarania oskarżonego Grzegorza Brauna karą porządkową za obrazę sądu, uprzejmie przedstawiam następujące stanowisko.

Minister Sprawiedliwości, zgodnie z art. 9a ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. *Prawo o ustrojów sądów powszechnych (Dz.U. 2013, 427, j.t. ze zm.)*, sprawuje zewnętrzny nadzór administracyjny tylko nad działalnością administracyjną sądów, polegającą na zapewnieniu właściwego toku wewnętrznego urzędowania sądu, bezpośrednio związanego z wykonywaniem przez sąd zadań związanych z wymiarem sprawiedliwości i ochrony prawnej. Zakres nadzoru oraz instrumenty służące realizacji przyznanym Ministrowi Sprawiedliwości uprawnień nadzorczych zostały ściśle określone w przepisach art. 37f i 37g tej ustawy.

Ocena rozstrzygnięć sądów, w tym, odnoszących się do przewidzianych w art. 49 cytowanej ustawy kar porządkowych, pozostaje poza zakresem kompetencji Ministra Sprawiedliwości, bowiem czynności z zakresu nadzoru administracyjnego, zgodnie z art. 9b u.s.p., nie mogą wkraczać w dziedzinę, w której sędziowie są niezawisli.

Nie ulega wątpliwości, że poruszona w oświadczeniu problematyka wymierzania kar porządkowych, należy do sfery związanej z działalnością orzeczniczą sądów, zatem jako pozostająca poza zakresem nadzoru administracyjnego przyznanego Ministrowi Sprawiedliwości nad sądami powszechnymi nie stanowi przedmiotu analiz i działań nadzorczych ze strony Ministra Sprawiedliwości. Kompetencja wymierzania kar porządkowych przysługuje wyłącznie sądowi orzekającemu w sprawie.

Kontrola wydanych przez sąd orzeczeń odbywa się w drodze przewidzianych przez ustawę środków odwoławczych. Jak wynika z oświadczenia, w przedmiotowej sprawie taka kontrola została dokonana, a argumentacja Sądu zaprezentowana w uzasadnieniu.

Przedstawiając powyższe i kierując się zasadą, że organy władzy wykonawczej nie mogą ingerować w tok procesu, brak jest podstaw prawnych do przedstawienia przez Ministra Sprawiedliwości opinii w zakresie postawionego przez Państwa Senatorów pytania.

Z poważaniem

z upoważnienia
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI
Wojciech Hajduk
Podsekretarz Stanu

**Odpowiedź
ZASTĘPCY RZECZNIKA
PRAW OBYWATELSKICH**

Warszawa, 25.08.2014 r.

Pani
Maria Pańczyk-Pozdziej
Wicemarszałek Senatu RP

Szanowna Pani Marszałek,

w odpowiedzi na oświadczenie, złożone przez senatora Grzegorza Wojciechowskiego wspólnie z innymi senatorami podczas 60. posiedzenia Senatu RP w dniu 7 sierpnia 2014 r., uprzejmie informuję, że Rzecznik na obecnym etapie procesowym nie zajmie stanowiska w sprawie p. Grzegorza Brauna.

Przedstawiona sprawa ma związek z toczącym się przed Sądem Rejonowym we Wrocławiu od sześciu lat, procesem wrocławskiego reżysera p. Grzegorza Brauna, oskarżonego o naruszenie nietykalności cielesnej sześciu policjantów. Akta sprawy pozostają w dyspozycji Sądu.

W tej sytuacji, jakakolwiek ingerencja Rzecznika w toczące się postępowanie karne mogłaby być postrzegana za próbę wywierania nacisków na sąd. Gwarantowana w Konstytucji RP niezawisłość władzy sądowniczej jest tymczasem jednym z fundamentów demokratycznego państwa prawa, wobec czego również Rzecznik Praw Obywatelskich jest zobowiązany do jej poszanowania.

Rzecznik Praw Obywatelskich nie może podjąć żadnych działań, które nie zostały wymienione w ustawie, w tym ingerować w czynności i decyzje podejmowane przez sądy, ponieważ mogłoby to stanowić naruszenie niezawisłości sędziowskiej, na co nie zezwala przepis art. 14 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (tekst jedn. w Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147, ze zm.).

Podstawowym uprawnieniem Rzecznika w sprawach karnych jest wnoszenie kasacji od prawomocnych orzeczeń kończących postępowanie, na podstawie art. 521 k.p.k. Nie kończą zaś postępowania sądowego wszelkie postępowania incydentalne (wypadkowe) w ramach postępowania co do istoty sprawy.

Kwestionowane postanowienie w przedmiocie nałożenia kary porządkowej w wymiarze 7 dni aresztu wobec p. Grzegorza Brauna, nie należy do kategorii orzeczeń sądu kończących postępowanie, od których przysługuje kasacja, w rozumieniu art. 523 §1 Kodeksu postępowania karnego.

Mając na uwadze powyższe, dopiero po prawomocnym zakończeniu postępowania, jeśli Zainteresowany lub jego obrońca zwróci się do Rzecznika Praw Obywatelskich o wywiedzenie kasacji, Rzecznik będzie mógł dokonać analizy akt sądowych. Formułowanie zaś przez Rzecznika opinii odnośnie do zasadności wydawanych rozstrzygnięć w obecnej fazie postępowania, nie jest możliwe z uwagi na brak stosownej podstawy prawnej w ustawie o Rzeczniku Praw Obywatelskich.

Z poważaniem

Stanisław Trociuk

**Oświadczenie senatorów Grzegorza Wojciechowskiego,
Wojciecha Skurkiewicza, Zdzisława Pupy, Andrzeja Pajaka,
Roberta Mamąta, Bogdana Pęka, Przemysława Błaszczyka
oraz Bohdana Paszkowskiego**

skierowane do ministra sprawiedliwości Marka Biernackiego,
do prokuratora generalnego Andrzeja Seremeta,
do komendanta głównego Policji Marka Działoszyńskiego
oraz do generalnego inspektora ochrony danych osobowych Wojciecha Wiewiórowskiego

Szanowny Panie Ministrze! Szanowny Panie Prokuratorze Generalny!
Szanowny Panie Komendancie! Szanowny Panie Inspektorze!

W związku z licznymi komentarzami prasowymi pojawiającymi się w różnego rodzaju mediach oraz z brakiem jednolitej interpretacji przepisów prawnych dotyczących procedury wykorzystywania prywatnych nagrań zdarzeń drogowych, utrwalonych na nośnikach niebędących rejestratorami (kamery, telefony komórkowe) w rozumieniu art. 2 pkt 59 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (DzU z 1997 r., nr 98 poz. 602 ze zm.), w celu ścigania wykroczeń popełnianych w ruchu drogowym przez uprawnione organy, zwracamy się do Państwa o ustosunkowanie się do poniższych pytań.

1. Czy znana jest Państwu praktyka wykorzystywania takowych nagrań w postępowaniach mandatowych? Jeżeli tak, to jaka jest skala tego zjawiska i czy nie stoi ono w sprzeczności z generalną zasadą, iż ujawnianie wykroczeń drogowych należy do obowiązku funkcjonariuszy Policji i Straży Miejskiej, a wykorzystywanie nagrań przekazywanych bezpośrednio do jednostek Policji bądź umieszczonych na rozmaitych stronach internetowych ma na celu jedynie poprawę tzw. statystyk?

2. Na jakiej podstawie amatorskie nagrania uznawane są za dowód popełnienia wykroczenia, skoro w ustawie – Prawo o ruchu drogowym mowa jest o urządzeniach rejestrujących, które winny spełniać restrykcyjne wymogi techniczne oraz posiadać niezbędne atesty?

3. Czy owe (amatorskie) nagrania stanowią pełnowartościowe dowody, na podstawie których dokonuje się dokładnej analizy czasu, miejsca oraz wskazywania osoby popełniającej wykroczenie?

4. Jaka jest procedura ustalania autentyczności nagrania i czy każde nagranie poddawane jest każdorazowo szczegółowym badaniom?

5. Czy apele społeczne wystosowywane przez funkcjonariuszy Policji, zachęcające do utrwalania wykroczeń drogowych, nie inspirują jednocześnie do nagminnego umieszczania tego typu nagrań w sieci, co może rodzić problemy natury prawnej, dotyczące rozpowszechniania danych osobowych i wizerunku osób utrwalonych na nagraniach?

Z poważaniem
Grzegorz Wojciechowski
Wojciech Skurkiewicz
Zdzisław Pupa
Andrzej Pajak

Robert Mamąta
Bogdan Pęk
Przemysław Błaszczyk
Bohdan Paszkowski

**Odpowiedź
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI**

Warszawa, 15 września 2014 r.

Pani
Maria Pańczyk-Pozdziej
Wicemarszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek!

W odpowiedzi na oświadczenie senatorów Grzegorza Wojciechowskiego, Wojciecha Skurkiewicza, Zdzisława Pupy, Andrzeja Pająka, Roberta Mamałowa, Bogdana Pęka, Przemysława Błaszczyka i Bohdana Paszkowskiego złożone podczas 60. posiedzenia Senatu RP w dniu 7 sierpnia 2014 r., przesłanego przy piśmie z dnia 13 sierpnia 2014 r., BPS/043-60-2614-MS/14, w sprawie *wykorzystywania prywatnych nagrań zdarzeń drogowych w postępowaniu w sprawach o wykroczenia*, uprzejmie przedstawiam, co następuje.

Zgodnie z art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687, z późn. zm.) do podstawowych zadań Policji należy między innymi wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców, w tym w zakresie ruchu drogowego (art. 129 ust. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym – Dz. U. z 2012 r. poz. 1137, z późn. zm.). Również do zakresu działań straży gminnej należy między innymi czuwanie nad porządkiem i kontrola ruchu drogowego – w zakresie określonym w przepisach o ruchu drogowym i prawo do nakładania grzywien w postępowaniu mandatowym za wykroczenia określone w trybie przewidzianym przepisami o postępowaniu w sprawach o wykroczenia oraz dokonywanie czynności wyjaśniających, kierowanie wniosków o ukaranie do sądu, oskarżanie przed sądem i wnoszenie środków odwoławczych (art. 11 ust. 1 pkt 2 i art. 12 ust. 1 pkt. 4 i 5 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych – Dz. U. z 2013 r. poz. 1383, z późn. zm.).

Ogólne regulacje dotyczące postępowania mandatowego zawarte są w przepisach art. 95–102 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2013 r. poz. 395, z późn. zm.), dalej „k.p.s.w.”. Postępowanie mandatowe jest postępowaniem szczególnym w sprawach o wykroczenia. Podejmowane jest przez uprawniony organ niesądowy. Charakteryzuje się koniecznością wyrażenia zgody przez sprawcę wykroczenia na przyjęcie mandatu i uiszczenie grzywny nałożonej mandatem. Postępowanie to ze względu na swoją specyfikę, przedmiot i zakres zostało uregulowane w sposób odmienny od trybu zwykłego, a co z tym się wiąże – zmodyfikowane zostały także uprawnienia stron i innych osób w toku postępowania mandatowego. Postępowanie mandatowe ma na celu szybkie i sprawne wyegzekwowanie odpowiedzialności sprawcy za oczywiste wykroczenie, z czego wynika wyjątkowy charakter tego postępowania, wyrażający się skutecznością reakcji na popełnienie czynów zabronionych o niższym ciężarze gatunkowym. Szczegółowo określone zostały przypadki, kiedy organ mandatowy może nałożyć grzywnę w drodze mandatu karnego. Zgodnie z art. 97 §1 k.p.s.w. w postępowaniu mandatowym, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, funkcjonariusz uprawniony do nakładania grzywny w drodze mandatu karnego może ją nałożyć jedynie, gdy:

- 1) schwymano sprawcę wykroczenia na gorącym uczynku lub bezpośrednio po popełnieniu wykroczenia,
  - 2) stwierdzi popełnienie wykroczenia naocznie pod nieobecność sprawcy, a nie zachodzi wątpliwość co do sprawcy czynu,
  - 3) stwierdzi popełnienie wykroczenia za pomocą przyrządu kontrolno-pomiarowego lub urządzenia rejestrującego, a sprawca nie został schwytyany na gorącym uczynku lub bezpośrednio potem, i nie zachodzi wątpliwość co do sprawcy czynu
- w tym także, w razie potrzeby, po przeprowadzeniu w niezbędnym zakresie czynności wyjaśniających, podjętych niezwłocznie po ujawnieniu wykroczenia.

Analiza powyższych regulacji prowadzi do wniosku, że samo stwierdzenie popełnienia wykroczenia w oparciu o nagranie dokonane przez obywatela i przekazane Policji nie daje podstaw do nałożenia grzywny w drodze mandatu karnego, gdyż konieczne jest spełnienie jednej z przesłanek wskazanych w art. 97 §1 k.p.s.w. Obraz z takiego nagrania może natomiast stanowić asumpt do podjęcia określonych działań przez funkcjonariuszy uprawnionego organu umożliwiających wykorzystanie go w postępowania zmierzającym do ukarania sprawcy wykroczenia.

W celu ustalenia, czy istnieją podstawy do wystąpienia z wnioskiem o ukaranie oraz zebrania danych niezbędnych do sporządzenia wniosku o ukaranie, Policja przeprowadza czynności wyjaśniające (art. 54 §1 k.p.s.w.). Czynności wyjaśniające podejmowane są z urzędu. Policja ma obowiązek podjęcia tych czynności już na miejscu popełnienia wykroczenia lub bezpośrednio po jego ujawnieniu. Podstawą do przeprowadzenia czynności wyjaśniających może być zarówno ujawnienie wykroczenia na podstawie osobistej obserwacji dokonanej przez funkcjonariusza Policji (np. podczas kontroli drogowej), wykorzystanie urządzeń rejestrujących i przyrządów kontrolno-pomiarowych, zawiadomienie obywatela, w tym złożone przez pokrzywdzonego. Podstawę wszczęcia czynności wyjaśnianych mogą stanowić także nagrania zdarzeń drogowych dokonane za pomocą rejestratorów podróży, telefonów komórkowych, kamer lub innych podobnych urządzeń, dostarczone zarówno przez osobę składającą zawiadomienie o popełnieniu wykroczenia, jak i ujawnione w inny sposób (np. nadesłane do Policji, opublikowane w Internecie). Określone w Prawie o ruchu drogowym uprawnienie do używania przez Policję oraz inne służby urządzeń rejestrujących w żaden sposób nie ogranicza sposobów ujawniania naruszeń przepisów drogowych. Jeżeli okoliczności czynu nie budzą wątpliwości, utrwalenie czynności wyjaśniających można ograniczyć do sporządzenia notatki urzędowej, zawierającej ustalenia niezbędne do sporządzenia wniosku o ukaranie. Jeżeli okoliczności czynu budzą wątpliwości można przeprowadzić odpowiedni dowód.

W Kodeksie postępowania w sprawach o wykroczenia unormowania dotyczące zasad postępowania dowodowego zawarte są w Dziale V. Wśród przepisów tam zgrupowanych brak jest unormowań szczególnych, odnoszących się bezpośrednio do problematyki dowodów z nagrań. Tym samym, dowody te, podobnie jak i wszelkie inne środki dowodowe, podlegają ogólnym zasadom postępowania dowodowego. Celem przeprowadzenia dowodu jest ustalenie okoliczności faktycznych (art. 169 §1 k.p.k. w zw. z art. 39 §2 k.p.s.w.).

W toku czynności wyjaśniających nagranie, którym dysponuje organ prowadzący te czynności, powinno zostać poddane weryfikacji, zwłaszcza w celu ustalenia miejsca, czasu oraz osoby podejrzanej o popełnienie wykroczenia. Jeżeli w toku czynności wyjaśniających lub w toku postępowania sądowego pojawi się konieczność oceny autentyczności i stwierdzenia braku nieuprawnionej ingerencji w nagranie, wymagających wiadomości specjalnych, można zasięgnąć opinii biegłego, biegłych albo instytucji naukowej lub specjalistycznej (art. 193 §1 i §2 k.p.k. w zw. z art. 42 §1 k.p.s.w.). W zależności od okoliczności faktycznych danego zdarzenia drogowego istotnym dowodem będą w każdym przypadku zeznania świadków.

Wartość każdego dowodu, w tym również dowodu z nagrania, dla rozstrzygnięcia sprawy ocenia każdorazowo organ postępowania. Organy postępowania kształtują swe przekonanie na podstawie wszystkich przeprowadzonych dowodów, ocenianych swobodnie z uwzględnieniem zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego (art. 7 k.p.k. w zw. z art. 8 k.p.s.w.). W postępowaniu sądowym podstawę wyroku może stanowić tylko całościowy obraz okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej (art. 410 k.p.k. w zw. z art. 82 §1 k.p.s.w.).

Zgodnie z art. 3a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1182), ustawy tej nie stosuje się do osób fizycznych, które przetwarzają dane wyłącznie w celach osobistych lub domowych. Taki cel spełni np. samo zainstalowanie kamery w samochodzie i filmowanie podczas jazdy. Ocena wykorzystania takiego nagrania w postępowaniu w sprawach o wykroczenia z uwagi na regulacje powyżej wskazanej ustawy, będzie każdorazowo wymagała analizy konkretnego przypadku, zwłaszcza przy uwzględnieniu okoliczności czy autor nagrania

również jest stroną postępowania oraz zakresu pojęcia danych osobowych. Natomiast ochrona wizerunku przed bezprawnym rozpowszechnianiem (np. poprzez umieszczenie nagrania w Internecie) przewidziana jest w art. 81 i art. 83 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 90, poz. 631, z późn. zm.). Pojęcie „rozpowszechniania wizerunku” powinno być interpretowane przy wykorzystaniu definicji terminu „rozpowszechnianie” zamieszczonej w art. 6 pkt 3 tej ustawy. Chodzi tu zatem o sytuację, w której stworzona zostaje możliwość zapoznania się z wizerunkiem bliżej nieokreślonego („z góry”), niezamkniętemu kręgowi osób. Udostępnienie to może odbywać się z użyciem nośnika materialnego bądź bez jego udziału (np. przez prezentację w programie telewizyjnym w ramach transmisji „na żywo”). Spełnienie warunku rozpowszechniania wizerunku nie wymaga jego zwielokrotnienia; wystarczy, jeżeli został on udostępniony publicznie, np. w muzeum czy galerii (vide: *Barta J., Markiewicz R., Komentarz do art. 81 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych [w:] Barta Janusz (red.), Markiewicz Ryszard (red.), Czajkowska-Dąbrowska Monika, Cwiakalski Zbigniew, Feichner Krzysztof, Traple Elżbieta, Prawo autorskie i prawa pokrewne. Komentarz, LEX, 2011*). Należy zatem przyjąć, że przekazanie Policji wykonanego prywatnie nagrania zdarzenia drogowego nie mieści się w pojęciu rozpowszechniania wizerunku.

Jednocześnie wskazuję, iż z uzyskanych informacji wynika, że Prokurator Generalny przekazał swoje stanowisko na przedmiotowe oświadczenie senatorów bezpośrednio Marszałkowi Senatu, natomiast Komendant Główny Policji oraz Generalny Inspektor Danych Osobowych udzielili odpowiedzi bezpośrednio Pani Marii Pańczyk-Pozdziej Wicemarszałkowi Senatu.

Z poważaniem

z upoważnienia
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI
Michał Królikowski
Podsekretarz Stanu

**Odpowiedź
ZASTĘPCY PROKURATORA GENERALNEGO**

Warszawa, 12 września 2014 r.

Pani
Maria Pańczyk-Pozdziej
Wicemarszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek,

odpowiadając na pismo Pani Wicemarszałek z dnia 13 sierpnia 2014 r., znak BPS/043-60-2614-PG/14, wraz z załączonym doń oświadczeniem złożonym przez Senatorów: Grzegorza Wojciechowskiego, Wojciecha Skurkiewicza, Zdzisława Pupe, Andrzeja Pajaka, Roberta Mamatowa, Bogdana Pęka, Przemysława Błaszczyka i Bohdana Paszkowskiego na 60. posiedzeniu Senatu w dniu 07 sierpnia 2014 r., w sprawie aspektów prawnych związanych z użytkowaniem przez kierujących pojazdami rejestratorów samochodowych (kamer), uprzejmie informuję, że Prokurator Generalny, jak też podlegli mu prokuratorzy nie nadzorują postępowań mandatowych prowadzonych przez uprawnione organy.

Zgodnie z art. 102 Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia (dalej k.p.s.w.), nadzór nad postępowaniem mandatowym sprawuje minister właściwy do spraw wewnętrznych, a w sprawach, o których mowa w art. 95 §3 k.p.s.w. – Główny Inspektor Pracy. Z racji tego nadzoru, to minister właściwy do spraw wewnętrznych może występować do Prezesa Rady Ministrów o nadanie określonym organom uprawnień mandatowych, ustalenie ich zakresu, z tym że musi to uczynić w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości (art. 95 §5 i 6 k.p.s.w.). Nadzór ten obejmuje także organy Żandarmerii Wojskowej.

Wnioski o ukaranie za popełnione wykroczenia składają do sądu organy Policji oraz inne uprawnione organy, które posiadają również kompetencje do prowadzenia postępowań wyjaśniających przed jego skierowaniem.

Sprawy w zakresie popełnionych wykroczeń, co do zasady rozpoznają sądy powszechne, a jedynie w sprawach o wykroczenia popełnione przez żołnierzy w czynnej służbie wojskowej, wskazane w art. 10 k.p.s.w. rozpoznają wojskowe sądy garnizonowe.

Zgodnie z unormowaniem art. 110 §1 k.p.s.w. Prokurator Generalny w sprawach o wykroczenia może wnieść jedynie kasację od każdego prawomocnego orzeczenia kończącego postępowanie sądowe, zaś w sprawach podlegających orzecznictwu sądów wojskowych może to uczynić także Naczelny Prokurator Wojskowy.

Z uwagi na zawarte w k.p.s.w. unormowania w zakresie organów upoważnionych do prowadzenia postępowania mandatowego – Prokurator Generalny, jak i podlegli prokuratorzy nie prowadzą ewidencji, ani też nie monitorują ilości i charakteru spraw kończonych w tym trybie.

Odnosząc się do podniesionej w oświadczeniu Panów Senatorów kwestii dokonywania nagrań przez kierujących pojazdami przy użyciu rejestratorów samochodowych (kamer), należy stwierdzić, że żaden przepis nie zabrania takich czynności, pod warunkiem, że jest to dokonywane dla celów osobistych lub domowych – art. 3a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (t.j. Dz.U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.).

Takie nagranie zawierające zarejestrowane wykroczenie lub przestępstwo drogowe, może być zgodnie z prawem przekazane uprawnionemu do ścigania wykroczeń lub przestępstw organowi.

Praktyka życia codziennego dowodzi, że wielu autorów nagrań dokonanych przy użyciu rejestratorów samochodowych (kamer), zamieszcza je następnie bez zgody osoby zainteresowanej w sieci internetowej.

W niektórych przypadkach zamieszczone w sieci internetowej nagranie, zwłaszcza uzupełnione o komentarz określonej treści, może wyczerpywać znamiona przestępstwa prywatno-skargowego z art. 212 §1 k.k., poprzez pomówienie innej osoby o takie postępowanie lub właściwości, które mogą poniżyć ją w opinii publicznej lub narazić na utratę zaufania potrzebnego dla danego stanowiska, zawodu lub rodzaju działalności, bądź czynu z art. 216 §1 i 2 k.k., polegającego na znieważeniu innej osoby za pomocą środków masowego komunikowania.

Należy podkreślić, że wymieniona ustawa o ochronie danych osobowych, w art. 6 ust. 1 i 2, za dane osobowe uznaje wszelkie informacje dotyczące zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania osoby fizycznej. Osobą możliwą do zidentyfikowania jest osoba, której tożsamość można określić bezpośrednio lub pośrednio, w szczególności przez powołanie się na numer identyfikacyjny albo jeden lub kilka specyficznych czynników określających jej cechy fizyczne, fizjologiczne, umysłowe, ekonomiczne, kulturowe lub społeczne.

Odnosząc się do problematyki podniesionej w oświadczeniu Panów Senatorów złożonym na 60. posiedzeniu Senatu w dniu 07 sierpnia 2014 r., a związanej z ewentualnym wykorzystaniem dla celów dowodowych nagrań dokonanych przy użyciu rejestratorów samochodowych (kamer), zauważyć należy, że obowiązujące przepisy k.p.s.w., jak też k.p.k. określają jedynie względne i bezwzględne zakazy dowodowe, nie wymieniając wskazanych nagrań, jako niedopuszczalnych do wykorzystania w postępowaniu dowodowym.

Zwrócić należy uwagę, że przedmiotem dowodu jest fakt (okoliczność), który podlega udowodnieniu (por. wyrok SN, sygn. V KRN 408/72, OSNKW 1973, nr 4, poz. 44),

zaś czynności dowodowe, to czynności procesowe polegające na poszukiwaniu, ujawnieniu lub kontroli dowodów. K.p.k., ani k.p.s.w. nie definiuje pojęcia dowód, a jest ono używane w różnym znaczeniu, co nie stanowi, zdaniem R. Kmiecika przeszkody w dokonywaniu wykładni poszczególnych przepisów (zob. R. Kmiecik, *Prawo dowodowe. Zarys wykładu, Zakamycze 2005*).

Tak więc przepis art. 39 §1 k.p.s.w. jest przejawem obowiązywania na gruncie postępowania w sprawach o wykroczenia zasady kontradyktoryjności z elementami działania sądu z urzędu. Sąd może bowiem wprowadzać do procesu każdy dowód niezależnie, a nawet wbrew woli stron (por. T. Grzegorzczak, Komentarz do art. 39 k.p.s.w., stan prawny 01.09.2012 r.). Tak więc nie budzi wątpliwości, że nagrania dokonane przez osoby prywatne z wykorzystaniem rejestratorów samochodowych (kamer) mogą być dowodem w sprawie o popełnienie wykroczenia, jak też w sprawie karnej, gdy przedmiotem sprawy jest przestępstwo. Taki dowód, jak każdy inny podlega swobodnej ocenie sądu, w tym pod względem jego autentyczności. W praktyce orzeczniczej dowód z nagrania obrazu, czy głosu może być przedmiotem oceny biegłego, który po przeprowadzeniu badań stwierdzi, czy udostępnione nagranie jest autentyczne. Autentyczność nagrania można też dodatkowo weryfikować za pomocą zeznań świadków, czy wyjaśnień obwinionych.

Odnosząc się do kwestii podniesionej w cytowanym powyżej oświadczeniu Panów Senatorów złożonym na 60. posiedzeniu Senatu w dniu 07 sierpnia 2014 r., a związanej z porównaniem zasad i wymogów funkcjonowania urządzeń rejestrujących, wskazanych w ustawie z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym i prywatnych nagrań pochodzących z rejestratorów samochodowych (kamer), zauważyć należy, że są to zupełnie inne urządzenia, których nie można ze sobą porównywać w sposób sugerowany przez Panów Senatorów.

Istotą urządzeń rejestrujących jest profesjonalne ujawnianie i rejestrowanie wykroczeń w ruchu drogowym, zaś amatorskie nagrania rejestratorem samochodowym (kamerą) są nieprofesjonalnym zapisem obrazu i dźwięku, do którego nie stosuje się przepisów o ich certyfikowaniu, co nie oznacza, że z tego powodu nie mogą one być dowodem popełnienia wykroczenia lub przestępstwa w ruchu drogowym.

Z poważaniem

PIERWSZY ZASTĘPCA
PROKURATORA GENERALNEGO
Marek Jamrogowicz

Odpowiedź
KOMENDANTA GŁÓWNEGO POLICJI

Warszawa, 26.08.2014 r.

Wicemarszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej
Pani Maria Pańczyk-Pozdziej

Szanowna Pani Marszałek,

w odpowiedzi na wystąpienie z dnia 13 sierpnia br. sygn. BPS/043-60-2614-KGP/14 dotyczące oświadczenia złożonego przez Senatora RP Pana Grzegorza Wojciechowskiego wspólnie z innymi senatorami na 60. posiedzeniu Senatu RP w dniu 7 sierpnia 2014 r., uprzejmie przedstawiam następujące stanowisko.

Na wstępie należy podkreślić, że bezpieczeństwo ruchu na polskich drogach, pomimo dającej się zauważyć w ostatnich latach wyraźnej poprawy, nadal wymaga podejmowania różnorodnych przedsięwzięć, które będą zwiększały skuteczność w zapobieganiu wypadkom i kolizjom drogowym.

W klasycznym ujęciu na bezpieczeństwo ruchu ma wpływ układ ściśle powiązanych ze sobą trzech elementów: „pojazd-droga-człowiek”. Po polskich drogach jeździ coraz więcej nowoczesnych pojazdów, systematycznie rozwija się nasza infrastruktura drogowa, ale nawet najlepsze pojazdy i najdoskonalsza sieć dróg nie zrównoważą wpływu człowieka na to bezpieczeństwo. Dlatego też to na uczestnikach ruchu powinny koncentrować się działania zmieniające ich postawy w coraz bardziej dynamicznej rzeczywistości drogowej, tak by liczba zdarzeń drogowych i ich tragicznych następstw zmniejszała się w jeszcze większym niż dotychczas stopniu.

Z tego też względu Policja, postrzegana jako najważniejsza formacja odpowiedzialna za bezpieczeństwo ruchu drogowego, z jednej strony intensyfikuje, bądź modyfikuje swoje dotychczasowe, typowe działania w ramach kontroli ruchu drogowego, z drugiej zaś poszukuje i buduje nowe inicjatywy oddziaływania na kierujących pojazdami, jako tych uczestników ruchu, którzy mają największy wpływ na jego bezpieczeństwo.

Doświadczenia innych państw pokazują, że w procesie zapewnienia szeroko rozumianego bezpieczeństwa publicznego, w tym w ruchu drogowym, niezbędne jest kształtowanie społecznej dezaprobaty dla zachowań naruszających porządek prawny, a zwłaszcza zagrażających życiu, zdrowiu lub mieniu. Dla ochrony bezpieczeństwa w ruchu drogowym konieczna staje się współpraca z obywatelami zarówno w zakresie sygnalizowania zjawisk i sytuacji sprzyjających naruszaniu przepisów, jak i zgłaszania przypadków zachowań agresywnych, ewidentnie świadczących o lekceważeniu podstawowych zasad bezpieczeństwa na drodze.

Wykorzystywanie przez polską Policję nagrań nadsyłanych przez obywateli na specjalnie utworzone w tym celu adresy, sygnowane wspólnym identyfikatorem „stopa-gresjdrogowej”, jest wyjściem naprzeciw oczekiwaniom tych obywateli. Rośnie bowiem świadomość społeczeństwa na temat zagrożeń wynikających z niebezpiecznej jazdy, co przekłada się na brak przyzwolenia na takie zachowania.

Niezależnie od powyższego należy podkreślić, że postępowanie w sprawach o przestępstwa lub wykroczenia, w tym również drogowe, regulują przepisy Kodeksu postępowania karnego (kpk) oraz Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia (kpsw). To w tych ustawach określone są podstawowe zasady, którymi winny się kierować organy prowadzące postępowanie mające doprowadzić do ustalenia sprawcy czynu zabronionego i jego ukaranie. To przewidziane w nich procedury regulują prowadzenie postępowania przygotowawczego oraz czynności wyjaśniających, w tym pozyskiwanie dowodów. Warto w tym miejscu przywołać art. 7 kpk, inkorporowany również do postępowania w sprawach o wykroczenia przez art. 8 kpsw, który stanowi, że *„Organ postępowania kształtuje swe przekonanie na podstawie wszystkich przeprowadzonych dowodów, ocenianych swobodnie z uwzględnieniem zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego”*.

Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2012 r. poz. 1137, z późn. zm.) jako akt prawny należący do dziedziny prawa administracyjnego określa m.in. normy zachowania się w ruchu drogowym (ich naruszenie stanowi wykroczenie, ale też może prowadzić do przestępstwa) oraz kompetencje organów uprawnionych do kontroli ruchu drogowego. Jednakże ustawa ta nie może być traktowana jako wyznacznik zakresu stosowania przepisów regulujących postępowanie w sprawach o przestępstwa lub wykroczenia drogowe. Nie można zatem *a priori* założyć, że amatorskie nagrania prezentujące m.in. niezgodne z przepisami zachowania uczestników ruchu drogowego nie mogą stanowić wartościowych dowodów, ponieważ nie są urządzeniami zdefiniowanymi w tej ustawie.

Odnosząc się do poszczególnych pytań zawartych w oświadczeniu, przedstawiam następujące stanowisko.

Ad 1. Policjanci zadania polegające na wykrywaniu przestępstw i wykroczeń (w tym również drogowych) oraz ściganiu ich sprawców wykonują przede wszystkim podczas codziennej służby, w tym również w zakresie kontroli ruchu drogowego, ujawnia-

jąc setki tysięcy wykroczeń drogowych na podstawie osobistej obserwacji zachowań uczestników ruchu drogowego, bądź wykorzystując urządzenia kontrolno-pomiarowe znajdujące się na wyposażeniu Policji. W takich przypadkach policjant przeprowadza niezbędne czynności na miejscu interwencji i stosuje wobec sprawcy przewidziane prawem środki.

Zawiadomienie o popełnieniu wykroczenia drogowego może również formalnie zgłosić obywatel stawiając się w jednostce Policji. Wiąże się to ze złożeniem zeznania, które jest tradycyjnym i wartościowym dowodem. Coraz częściej, zwłaszcza w przypadku wykroczeń drogowych, takie zgłoszenie i zeznanie jest uzupełnione o nagranie dokonane tzw. rejestratorem podróży, telefonem komórkowym, kamerą lub podobnym urządzeniem, co jest prostym następstwem rozwoju sprzętu elektronicznego i dostępności urządzeń nagrywających. A przy tym jakość tych nagrań jest na tyle dobra, że możliwe jest dokonanie na ich podstawie niezbędnych ustaleń, jak chociażby numeru rejestracyjnego pojazdu, rozpoznanie twarzy lub sylwetki danej osoby. Jest oczywiste, że takie zeznanie, potwierdzone nagraniem, ma wysoką wartość dowodową.

Jednakże Policja, realizując swoje ustawowe zadania, nie może rezygnować z tak cennego źródła informacji jakim jest Internet. Wspomniana wyżej powszechność urządzeń nagrywających sprawiła, że w sieci publikowane są miliony różnych nagrań, a wśród nich są także i takie, które dokumentują zachowania ewidentnie godzące w podstawowe zasady bezpieczeństwa ruchu drogowego. Nagrania przesyłane Policji przez internautów z założenia nie mogą być traktowane jako nieistotny materiał dowodowy. Wręcz odwrotnie – stanowią one swoiste zawiadomienie wymagające od Policji podjęcia przewidzianych prawem czynności.

Także nagrania formalnie Policji niezgłoszone, ale zamieszczone w sieci przez świadków pirackich zachowań na drodze, a czasami przez samych autorów tych zachowań, chcących pochwalić się swoimi „wyczynami”, mogą stanowić dla Policji ważną informację o naruszeniu prawa. Przykładem tego jest opublikowane w sieci nagranie pirackiej jazdy kierowcy po ulicach Warszawy, spopularyzowane przez internetowe media. Policja nie mogła pozostać obojętna wobec tego, co zaprezentował autor nagrania, kpiąc sobie w oczywisty sposób z prawa innych uczestników ruchu do bezpieczeństwa i spokoju.

Przy okazji wypadu zauważyć, że dowodami, które jak dotąd nie były publicznie podawane w wątpliwość, są nagrania dokonane kamerami prywatnego monitoringu (stosowanego np. w ramach ochrony sklepu lub domu). Media wielokrotnie publikowały nagrania z takich właśnie kamer pokazujące np. przebieg wypadku, a do tego stanowiące cenny, jeśli w ogóle nie najważniejszy, dowód w postępowaniu karnym.

Niezależnie od tego, czy wykroczenie zostało ujawnione bezpośrednio przez policjanta, czy do Policji wpłynęło złożone przez obywatela formalne zawiadomienie o popełnieniu wykroczenia, czy też Policja ujawniła to na podstawie nagrania opublikowanego w Internecie, na podstawie art. 54 §1 kpsw przeprowadzane są czynności wyjaśniające. Mają one na celu ustalenie, czy istnieją podstawy do wystąpienia z wnioskiem o ukaranie oraz zebranie danych niezbędnych do sporządzenia tego wniosku. Czynności takie są również prowadzone, w ograniczonym praktycznie zakresie, w razie naocznego ujawnienia wykroczenia przez policjanta, gdy w efekcie na sprawcę nakładany jest mandat karny.

Jednocześnie informuję, że Policja nie prowadzi szczegółowych statystyk, co do liczby nagrań zgłoszonych przez internautów, szacunkowo można wskazać, że dotychczas było to ok. kilkaset nagrań.

Ze względów wskazanych na wstępie, wykorzystywanie nagrań z Internetu w żadnym razie nie służy poprawianiu policyjnych statystyk, może natomiast okazać się skutecznym narzędziem do zwalczania piractwa drogowego, właśnie poprzez włączenie w ten proces obywateli. Należy podkreślić, że chodzi tu o rozwój analogicznego mechanizmu społecznego, jak w przypadku zapobiegania kierowaniu pojazdami przez osoby znajdujące się pod wpływem alkoholu.

Ad 2-4. Sam fakt, że w ustawie – Prawo o ruchu drogowym zdefiniowano urządzenie rejestrujące (art. 2 pkt 59), a także określono podmioty uprawnione oraz warunki używania urządzeń rejestrujących (art. 129 ust. 2 pkt 9a, art. 129a ust. 1 pkt 3 lit. b,

129b ust. 2 pkt 1 lit. b i ust. 3 pkt 3 oraz art. 129g i 129h), nie przesądza o tym, że tylko obrazy zarejestrowane przez te urzędy mogą być dowodem naruszenia przepisów ruchu drogowego.

Jak wspomniano wyżej, nagranie stanowi cenne uzupełnienie formalnego zawiadomienia o wykroczeniu złożonego przez osobę stawiającą się w jednostce Policji. W innych przypadkach stanowi podstawę do przeprowadzenia czynności wyjaśniających, w trakcie których następuje jego weryfikacja, zwłaszcza pod kątem miejsca i czasu popełnienia czynu zabronionego, a ponadto przeprowadzane są inne jeszcze dowody, np. przesłuchanie świadków i potencjalnego sprawcy (sprawców). W tym kontekście podstawowym kryterium oceny autentyczności nagrania jest jego zestawienie z innymi dowodami zebranymi w sprawie.

Dopiero całościowy zebrany materiał dowodowy pozwala na podjęcie decyzji o sposobie zakończenia sprawy na tym etapie. W ostateczności weryfikacji takiego dowodu dokonuje sąd podczas procesu.

Jest też oczywiste, że nie wszystkie nagrania, które Policja otrzymała lub przejrzała w ramach własnych działań, pozwalają na doprowadzenie do ostatecznego ukarania sprawcy. Nie zawsze bowiem można ustalić rzeczywistego sprawcę, miejsce wykroczenia itp.

Ad 5. Umieszczanie w Internecie różnych nagrań jest powszechnym zjawiskiem od bardzo wielu lat i nic nie wskazuje na to, aby miało ono zaniknąć. Również takim zjawiskiem staje się utrwalanie wykroczeń drogowych przez uczestników ruchu (niezależnie od motywacji dokonania nagrania), chociażby ze względu na łatwą dostępność rejestratorów podróży lub możliwości telefonów komórkowych. Z tego też względu nie ma żadnych podstaw do uznania, że inicjatywa Policji włączenia części społeczeństwa do walki z piractwem drogowym jest jakąś szczególną inspiracją do nagminnego umieszczania nagrań w sieci. Kwestią wymagającą zauważenia jest to, że osoba przesyłająca nagranie na dedykowany adres Policji, wcale nie musi popularyzować tego nagrania poprzez umieszczenie go w sieci.

Niezależnie od powyższego, podkreślić należy, że to osoba umieszczająca nagranie w sieci musi mieć świadomość ewentualnego naruszenia praw innych osób i wynikającą stąd odpowiedzialnością.

Z poważaniem

gen. insp. dr Marek Działoszyński

**Odpowiedź
GENERALNEGO INSPEKTORA
OCHRONY DANYCH OSOBOWYCH**

Warszawa, 15 września 2014 r.

Pani
Maria Pańczyk-Pozdziej
Wicemarszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek!

W odpowiedzi na pismo z dnia 13 sierpnia 2014 r. o sygn. BPS/-043-60-2614-GIODO/14 (data wpływu do Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych – 19 sierpnia 2014 r.) dotyczące oświadczenia złożonego przez senatorów Grzegorza Wojciechowskiego, Wojciecha Skurkiewicza, Zdzisława Pupę, Andrzeja Pajaka,

Roberta Pęka, Przemysława Błaszczyka i Bohdana Paszkowskiego, uprzejmie dziękuję za zainteresowanie kwestią wykorzystywania prywatnych nagrań zdarzeń drogowych, utrwalonych na nośnikach niebędących rejestratorami (w rozumieniu ustawy Prawo o ruchu drogowym) w kontekście problemów natury prawnej dotyczących przetwarzania danych osobowych, jakie mogą się z tym zjawiskiem wiązać.

Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1182) nie reguluje w sposób szczególny kwestii przetwarzania danych wizualnych i dźwiękowych. Zgodnie z art. 6 wyżej wymienionej ustawy, za dane osobowe uważa się wszelkie informacje dotyczące zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania osoby fizycznej. Osobą możliwą do zidentyfikowania jest osoba, której tożsamość można określić bezpośrednio lub pośrednio, w szczególności przez powołanie się na numer identyfikacyjny albo jeden lub kilka specyficznych czynników określających jej cechy fizyczne, fizjologiczne, umysłowe, ekonomiczne, kulturowe lub społeczne. Informacji nie uważa się za umożliwiającą określenie tożsamości osoby, jeżeli wymagałoby to nadmiernych kosztów, czasu lub działań. Niewątpliwie więc dane wizualne i dźwiękowe można, po spełnieniu wskazanych warunków, traktować jako dane osobowe.

Należy jednak podkreślić, że ustawa o ochronie danych osobowych, zgodnie z art. 3a ust. 1, nie znajduje zastosowania do osób fizycznych, które przetwarzają dane wyłącznie w celach osobistych lub domowych. O ile zatem pozyskiwanie danych i dalsze ich przetwarzanie realizowane jest wyłącznie w celach prywatnych, nie jest konieczne wypełnienie obowiązków wynikających z przepisów ustawy o ochronie danych osobowych. Nie oznacza to jednak, że dane osobowe utrwalone na amatorskich nagraniach zdarzeń drogowych mogą być pozyskiwane na zasadach pełnej dowolności. W każdym przypadku należy wziąć pod uwagę cel takiego działania i odpowiednio wyważyć interesy zarówno osoby, która np. mogła zostać poszkodowana podczas danego zdarzenia, jak i jego sprawcy oraz osób trzecich uwiecznionych na nagraniu.

Prawo do prywatności nie ma charakteru absolutnego, jednak każde jego ograniczenie musi znajdować oparcie w odpowiednich przepisach. Zgodnie bowiem z art. 51 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, nikt nie może być obowiązany inaczej niż na podstawie ustawy do ujawniania informacji dotyczących jego osoby (ust. 1), a władze publiczne nie mogą pozyskiwać, gromadzić i udostępniać innych informacji o obywatelach niż niezbędne w demokratycznym państwie prawnym (ust. 2). Opisywana praktyka budzi wątpliwości w świetle przepisów obowiązującego prawa, z uwagi na to, że po pierwsze stanowi ingerencję w prawo do prywatności, szczególnie, że odbywa się bez wiedzy i zgody nagrywanych osób, po drugie jest realizowana na warunkach nieznanym prawu polskiemu. Istnieją bowiem służby powołane do ścigania sprawców przestępstw, dla których ustawodawca stworzył odpowiednie instrumentarium – możliwość wykorzystywania rejestratorów na zasadach określonych w ustawie z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2012 r. poz. 1137 z późn. zm.), zatrzymywania i legitymowania sprawców naruszeń, itp.

Podkreślenia wymaga także, iż wizerunek jako dobro osobiste podlega ochronie zgodnie z art. 23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2014 r. poz. 121, z późn. zm.). Kwestia ta regulowana jest również przez przepisy ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 90, poz. 631, z późn. zm.).

Do naruszenia dóbr osobistych może dochodzić poprzez publikowanie nagrań w Internecie. Podejmowanie takich działań w celu np. piętnowania czy wyśmiewania zachowań innych kierowców, może prowadzić także do stygmatyzacji utrwalonych na nagraniach osób – zwłaszcza wobec faktu, iż nie mają one świadomości, że ich dane są pozyskiwane i w jaki sposób są dalej wykorzystywane. W rezultacie, osoba, której dane są przetwarzane w opublikowanym w sieci nagraniu, może zostać *de facto* uznana za winną naruszenia przepisów w momencie gdy nie została jeszcze wszczęta w stosunku do niej jakakolwiek procedura. Stoi to w sprzeczności z zasadami prawa do obrony i domniemania niewinności, wyrażonymi w art. 42 Konstytucji. Ocena, czy amatorskie nagrania mogą być wykorzystywane dla celów dowodowych, każdorazowo powinna być dokonywana w sposób indywidualny, po wszczęciu stosownego postępowania i przez organ je prowadzący, według właściwych przepisów.

O ile jak najbardziej słuszna jest walka z nadużyciami i naruszeniami przepisów drogowych, o tyle nie należy zapominać, że odpowiedzialność w tym zakresie spoczywa na odpowiednich organach państwa. W demokratycznym państwie prawnym nie znajduje bowiem uzasadnienia działalność obywateli, która w praktyce polega na przejmowaniu obowiązków należących do organów ścigania.

Pamiętać również trzeba, że to, w jaki sposób traktowane będą takie nagrania, będzie zależało również od rodzaju pozyskującego i gromadzącego je podmiotu – zastosowanie znajdą zatem przepisy np. ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze (Dz. U. 2011 r. Nr 270 poz. 1599, z późn. zm.), ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. 2011 r. Nr 287 poz. 1687, z późn. zm.) czy ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. – Prawo prasowe (Dz. U. 1984 r. Nr 5, poz. 24 z późn. zm.) (w przypadku zbierania nagrań np. przez stację telewizyjną). W przypadku publikowania nagrań w Internecie pod uwagę trzeba będzie również brać przepisy ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. 2013 r. poz. 1422).

W polskim porządku prawnym brak jest przepisów regulujących w sposób kompleksowy monitoring wizyjny. Tę lukę w przepisach ma wypełnić ustawa o monitoringu wizyjnym, do której projekt założeń przygotowało Ministerstwo Spraw Wewnętrznych. Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych wielokrotnie podkreślał konieczność wprowadzenia takiej regulacji (m.in. w wystąpieniu skierowanym do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 24 sierpnia 2011 r.) i jest zarówno inspiratorem, jak i aktywnym uczestnikiem trwających obecnie prac legislacyjnych w tym zakresie.

Podsumowując, wobec braku odpowiednich przepisów, do których można byłoby wprost odnieść przedstawiony problem, nie jest możliwa jego ocena w sposób jednoznaczny. W każdym przypadku wykorzystywania prywatnych nagrań zdarzeń drogowych, utrwalonych na nośnikach niebędących rejestratorami, należy jednak wziąć pod uwagę celowość i proporcjonalność takiego działania, uwzględniając interesy wszystkich stron i odpowiednie przepisy szczególne.

Z poważaniem

GENERALNY INSPEKTOR
OCHRONY DANYCH OSOBOWYCH
z up. Z-ca Generalnego Inspektora
Andrzej Lewiński

**Oświadczenie senatorów Grzegorza Wojciechowskiego,
Wojciecha Skurkiewicza, Marka Martynowskiego,
Zdzisława Pupy, Macieja Klimy, Andrzeja Pająka,
Janiny Sagatowskiej, Doroty Czudowskiej,
Przemysława Błaszczyka, Bohdana Paszkowskiego
oraz Roberta Mamąta**

*skierowane do rzecznik praw obywatelskich Ireny Lipowicz,
do prokuratora generalnego Andrzeja Seremeta
oraz do prezydent miasta Łodzi Hanny Zdanowskiej*

*Szanowna Pani Rzecznik! Szanowny Panie Prokuratorze Generalny!
Szanowna Pani Prezydent!*

Uzyskaliśmy informację, że dyrektor Teatru Nowego w Łodzi zwolnił z pracy aktora Marka Cichuckiego, a powodem zwolnienia była odmowa tego aktora wzięcia udziału w przedstawieniu „Golgota Picnic”, sztuce powszechnie uznawanej za zawierającą treści o cechach profanujących religię chrześcijańską i wywołującej protesty wielu osób w związku z obrazą ich uczuć religijnych.

Jeśli tak było w rzeczywistości, to mamy do czynienia z przypadkiem prześladowania człowieka, w tym przypadku aktora, za jego przekonania religijne i za sprzeciwienie się uczestniczeniu w spektaklu, który te przekonania nie tylko narusza, ale przede wszystkim obraża.

Prosimy wszystkich adresatów oświadczenia o zajęcie się tą sprawą. Rzecznika praw obywatelskich i prokuratora generalnego prosimy o zbadanie tej sprawy pod kątem prześladowania aktora za jego przekonania religijne, zaś prezydenta miasta Łodzi prosimy o interwencję wobec dyrektora podległego teatru, spowodowanie cofnięcia niesprawiedliwej i dyskryminującej decyzji i niezwłocznego przywrócenia do pracy pana Marka Cichuckiego.

*Z poważaniem
Grzegorz Wojciechowski
Wojciech Skurkiewicz
Marek Martynowski
Zdzisław Pupa
Maciej Klima*

*Andrzej Pająk
Janina Sagatowska
Dorota Czudowska
Przemysław Błaszczyk
Bohdan Paszkowski
Robert Mamąta*

**Odpowiedź
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

Warszawa, 15.10.2014 r.

Pani
Maria Pańczyk-Pozdziej
Wicemarszałek Senatu RP

Szanowna Pani Marszałek,
w odpowiedzi na pismo Pani Marszałek nr BPS/043-60-2615-RPO/14 z dnia 13 sierpnia 2014 r. w sprawie oświadczenia Pana senatora Grzegorza Wojciechowskiego i grupy innych senatorów dotyczącego zwolnienia z pracy w Teatrze Nowym w Łodzi aktora Pana Marka Cichuckiego uprzejmie informuję, że Rzecznik skierował w tej sprawie wystąpienie do Prezydenta Miasta Łodzi z prośbą o zbadanie sprawy i jej wyjaśnienie. O treści otrzymanej odpowiedzi poinformuję Panią Marszałek niezwłocznie po jej otrzymaniu.

Z poważaniem

z upoważnienia
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH
Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika
Praw Obywatelskich**Odpowiedź
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

Warszawa, 12.01.2015 r.

Pani
Maria Pańczyk-Pozdziej
Wicemarszałek Senatu RP

Szanowna Pani Marszałek,
w związku z prośbą senatorów RP o zbadanie sprawy dotyczącej zwolnienia z pracy w Teatrze Nowym im. K. Dejmka w Łodzi aktora Marka Cichuckiego uprzejmie informuję, że Rzecznik Praw Obywatelskich podjął tę sprawę i przeprowadził postępowanie wyjaśniające. Do Rzecznika wpłynęły wyjaśnienia Dyrektora Teatru w tej sprawie, które zostały uprzednio przekazane Prezydentowi Miasta Łodzi.

Dyrektor Teatru wyjaśnił, iż ze względu na kontrowersje, które towarzyszyły prezentacji sztuki „Golgota Picnic”, aktorzy wzięli udział w spektaklu wyłącznie na zasadzie dobrowolności. Aktorzy przed podjęciem decyzji zapoznawali się z tekstem sztuki, jak i okolicznościami towarzyszącymi jej pokazom. Pan Marek Cichucki – według otrzymanych wyjaśnień – podejmował świadomie decyzję o wzięciu udziału w przedstawieniu – zapoznawał się z treścią sztuki oraz nagraniem oryginalnym przedstawienia. Dyrektor Teatru wyjaśnił, iż po rozpoczęciu głównego przedstawienia aktor przerwał przed zgromadzoną publicznością spektakl i opuścił scenę. Dyrektor Teatru podkreślił, iż aktor naruszył podstawowe obowiązki pracownicze z tego względu, że miał pełną możliwość wyłączenia się od uczestniczenia w spektaklu już na etapie wstępnych przygotowań.

Zgodnie z §4 ust. 3 Kodeksu Etycznego Pracowników Teatru Nowego im. Kazimierza Dejmka w Łodzi w przypadku jakiegokolwiek konfliktu interesów lub konfliktu wewnętrznego, pojawiającego się w trakcie pracy, a naruszającego zasadę niezależności, pracownik powinien wyłączyć się z postępowań, które takie konflikty wywołują.

Pan Marek Cichucki – stosownie do ustalonego na podstawie otrzymanych wyjaśnień stanu faktycznego – dobrowolnie zgłosił swoją gotowość do wzięcia udziału w spektaklu. Dlatego jego działanie na etapie realizacji spektaklu mogło naruszyć podjęty już zbiorowy wysiłek realizatorów i aktorów. W świetle tych wyjaśnień Dyrektora Teatru Rzecznik nie znalazł podstaw do kontynuowania czynności w sprawie.

Niezależnie od tego trzeba wskazać, że każdy pracownik ma możliwość ochrony swoich praw pracowniczych przed sądem powszechnym. Artykuł 262 §1 pkt 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 1502) wskazuje, że spory o roszczenia ze stosunku pracy rozstrzygają sądy pracy – stanowiące odrębne jednostki organizacyjne sądów rejonowych. Zgodnie z art. 264 §1 Kodeksu Pracy, odwołanie od wypowiedzenia umowy o pracę wnosi się do sądu pracy w ciągu 7 dni od dnia doręczenia pisma wypowiedzającego umowę o pracę. Żądanie przywrócenia do pracy lub odszkodowania wnosi się do sądu pracy w ciągu 14 dni od dnia doręczenia zawiadomienia o rozwiązaniu umowy o pracę bez wypowiedzenia lub od dnia wygaśnięcia umowy o pracę. Od samego zainteresowanego zależy czy z tych przewidzianych przez prawo środków prawnych skorzysta.

Pracownik może również dochodzić odszkodowania z tytułu naruszenia zasady równego traktowania, jeśli w jego opinii została ona naruszona przez pracodawcę. Zgodnie z art. 11³ Kodeksu pracy, jakakolwiek dyskryminacja w zatrudnieniu, bezpośrednia lub pośrednia, w szczególności ze względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, religię, narodowość, przekonania polityczne, przynależność związkową, pochodzenie etniczne, wyznanie, orientację seksualną, a także ze względu na zatrudnienie na czas określony lub nieokreślony albo w pełnym lub w niepełnym wymiarze czasu pracy – jest niedopuszczalna.

Z poważaniem

z upoważnienia
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH
Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika
Praw Obywatelskich

**Odpowiedź
PROKURATORA GENERALNEGO**

Warszawa, 10.09.2014 r.

Pani
Maria Pańczyk-Pozdziej
Wicemarszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek,

w odpowiedzi na pismo Pani Marszałek z dnia 13 sierpnia 2014 r., dotyczące oświadczenia Senatorów RP Pań i Panów Grzegorza Wojciechowskiego, Wojciecha Skurkiewicza, Marka Martynowskiego, Zdzisława Pupy, Macieja Klimy, Andrzeja Pająka, Janiny Sagatowskiej, Doroty Czudowskiej, Przemysława Błaszczyka, Bohdana Paszkowskiego i Roberta Mamąta, złożonego na 60. posiedzeniu Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 7 sierpnia 2014 r., uprzejmie informuję, że w jednostkach or-

ganizacyjnych prokuratury podległych Prokuraturze Apelacyjnej w Łodzi nie było prowadzone postępowanie przygotowawcze w sprawie zwolnienia z pracy aktora Teatru Nowego w Łodzi Pana Marka Cichuckiego, w związku z jego odmową wzięcia udziału w przedstawieniu „Golgota Picnic”.

W związku z powyższym oświadczenie wymienionych Senatorów RP zostało potraktowane, jako zawiadomienie o przestępstwie i przekazane do procesowego rozpoznania – zgodnie z właściwością – Prokuraturze Rejonowej Łódź-Śródmieście.

Z poważaniem

Andrzej Seremet

**Odpowiedź
WICEPREZYDENTA MIASTA ŁODZI**

Łódź, 3 września 2014 r.

Pani
Maria Pańczyk-Pozdziej
Wicemarszałek Senatu

Szanowna Pani Marszałek,

w odpowiedzi na Oświadczenie Państwa Senatorów, złożone przy piśmie BPS/043-60-2615-PMŁ/14 z dnia 13 sierpnia 2014 r. pragnę poinformować, że Miasto, jako organizator samorządowej instytucji kultury nie ma prawnych kompetencji, aby ingerować w politykę kadrową w danej instytucji artystycznej. Zgodnie z ustawą o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej oraz ze statutem Teatru Nowego im. Kazimierza Dejmka w Łodzi, instytucja ta ma osobowość prawną, działa we własnym imieniu i na własny rachunek. Osobą zarządzającą polityką kadrową i repertuarową w teatrze jest dyrektor, który jest w nim pracodawcą i reprezentuje teatr na zewnątrz we wszystkich czynnościach prawnych, także tych związanych ze stosunkiem pracy. Zwolniony aktor, Pan Marek Cichucki ma prawo do wstąpienia na drogę prawną, jeżeli nie zgadza się z uzasadnieniem pracodawcy, złożonym przy rozwiązaniu umowy o pracę za wypowiedzeniem.

Chciałabym też poinformować, że z dokumentów przedstawionych przez dyrektora instytucji w tej sprawie w Urzędzie Miasta Łodzi, nie wynika, że mamy do czynienia z prześladowaniem za przekonania religijne. Dyrekcja i koordynator artystyczny akcji zapewniają, że nie otrzymali żadnych zastrzeżeń ani wątpliwości od aktora na etapie prób. Podkreślają, że Pan Marek Cichucki samodzielnie zgłosił się do udziału w spektaklu, zapoznał się z tekstem, brał udział w próbie, jak również potwierdził na niej, że jest gotów wziąć udział w publicznym czytaniu sztuki, organizowanym przez łódzkie środowisko teatralne.

W Teatrze Nowym im. Kazimierza Dejmka w Łodzi, regulamin pracy przewiduje sytuację, w której aktor, raz w sezonie, do pewnego etapu prób ma prawo odmówić udziału w pracach nad danym przedstawieniem np. jeżeli z osobistych powodów nie zgadza się z wizją artystyczną spektaklu. Wspomniany pracownik nie odmówił jednak wzięcia udziału w przedstawieniu, wręcz przeciwnie, brał czynny udział w jego przygotowaniu, po czym, już w obecności widzów, zerwał przygotowany przez aktorów odczyt, w chwili, gdy miało dojść do jego prezentacji.

Zapewniam Szanownych Państwa Senatorów, że będę przyglądać się tej sprawie.

Z wyrazami szacunku

Agnieszka Nowak

**Oświadczenie senatorów Grzegorza Wojciechowskiego,
Bogdana Pęka, Wojciecha Skurkiewicza,
Marka Martynowskiego, Bohdana Paszkowskiego,
Przemysława Błaszczyka, Zdzisława Pupy,
Doroty Czudowskiej, Macieja Klimy oraz Andrzeja Pająka**

skierowane do przewodniczącego Zespołu do spraw wyjaśniania opinii publicznej treści informacji i materiałów dotyczących przyczyn i okoliczności katastrofy lotniczej z dnia 10 kwietnia 2010 r. pod Smoleńskiem Macieja Łaska

Szanowny Panie Przewodniczący!

24 kwietnia zapytaliśmy w oświadczeniu senatorskim o badania „pancernej brzozy” w Smoleńsku. Zadaliliśmy wówczas między innymi takie pytania: czy komisja pod przewodnictwem pana ministra Millera badała przedmiotową brzozę? Czy odnalazła w niej fragmenty pochodzące z samolotu, który uległ katastrofie? Ile było tych fragmentów i z jakich elementów konstrukcyjnych samolotu te fragmenty pochodziły? Na podstawie jakich badań komisja stwierdziła, że znalezione w brzozie fragmenty metalowe pochodziły z rozbitego samolotu?

W odpowiedzi pan doktor Lasek napisał o polskich specjalistach z kilku polskich placówek badawczych, którzy dotarli na miejsce katastrofy w dniach 10 i 11 kwietnia i pozostali w Smoleńsku do czasu zakończenia prac przez polskiego akredytowanego przedstawiciela Edmunda Klicha. W kolejnym oświadczeniu wskazaliśmy, że przecież pan Klich był polskim przedstawicielem w komisji MAK, a zatem wskazani specjaliści uczestniczyli w badaniach prowadzonych przez MAK. Nie były to badania prowadzone w ramach prac komisji Millera, a my pytaliśmy o badania wykonywane w ramach prac polskiej komisji Millera. W odpowiedzi na tę wątpliwość doktor Lasek poinformował nas, że Edmund Klich w okresie między 10 a 28 kwietnia był akredytowanym polskim przedstawicielem w MAK i jednocześnie członkiem polskiej komisji badania wypadków lotniczych. Ta odpowiedź pogłębiła wątpliwości senatorów co do tego, czy komisja Millera w ogóle badała słynną brzozę.

Pytamy zatem, jeszcze raz i prosimy o konkretne odpowiedzi.

1. Czy komisja Millera badała brzozę, a jeśli tak, to kto konkretnie z grona trzydziestu czterech osób podpisanych pod raportem końcowym z prac komisji Millera w tych badaniach brał udział?

2. Kiedy zostało przeprowadzone to badanie?

3. Czy z badania brzozy przeprowadzonego przez członków komisji Millera został sporządzony jakikolwiek protokół, a jeśli tak, to gdzie się on znajduje?

4. Ilu polskich ekspertów i jakich specjalności brało udział w badaniu brzozy?

5. Kto i w jakim trybie wyznaczył tych ekspertów?

6. Kto kierował pracą tych ekspertów na miejscu katastrofy?

7. Na podstawie jakich badań komisja Millera uzyskała pewność co do tego, że znalezione w brzozie elementy zostały w nią wbite wskutek katastrofy?

Z poważaniem

Grzegorz Wojciechowski

Bogdan Pęk

Wojciech Skurkiewicz

Marek Martynowski

Bohdan Paszkowski

Przemysław Błaszczyk

Zdzisław Pupa

Dorota Czudowska

Maciej Klima

Andrzej Pająk

Odpowiedź

Warszawa, 3 września 2014 r.

Szanowny Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu

Szanowny Panie Marszałku,
pragnę wyjaśnić, że odpowiedzi Zespołu na pytania zawarte w Oświadczeniu były wielokrotnie, w sposób wyczerpujący i zgodny ze stanem faktycznym udzielane we wcześniejszych odpowiedziach Zespołu, wskazanych zresztą w przedmiotowym Oświadczeniu.

Pragnę jeszcze raz podkreślić, że zgodnie z §10 Rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 26 maja 2004 r. w sprawie organizacji oraz zasad funkcjonowania Komisji Badania Wypadków Lotniczych Lotnictwa Państwowego, działalność Komisji w czasie badania wypadku lotniczego ma charakter niejawnny, a o zakresie upublicznienia informacji, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Obrony Narodowej z dnia 27 kwietnia 2010 §14a pkt 4), decyduje Prezes Rady Ministrów. Informacja o tym, który z ekspertów wykonywał konkretne działania, zgodnie z zasadami obowiązującymi przy badaniu wypadków lotniczych, nie podlega upublicznieniu. Jednocześnie pragnę wyrazić nadzieję, iż żądanie państwa senatorów o udzielenie odpowiedzi łamiącej obowiązujące w badaniu wypadków lotniczych przepisy, wynika jedynie z niezajomości przez nich obowiązujących w tym zakresie regulacji.

W wyniku przeprowadzonych na miejscu zdarzenia oględzin i analiz, KBWL LP uznała, iż samolot Tu-154M nr 101, wykonując lot poniżej określonej przepisami bezpiecznej wysokości, w warunkach uniemożliwiających wzrokowy kontakt z ziemią, zaczął w końcowej fazie lotu o przeszkody terenowe (drzewa i krzewy), co zostało udokumentowane przez pracujących na miejscu polskich specjalistów. Udokumentowane zostały również ślady zderzenia samolotu lewym skrzydłem z brzozą, wskutek czego nastąpiło oderwanie fragmentu lewego skrzydła. W przedmiotowej brzozie znajdowały się elementy konstrukcji skrzydła, a w części skrzydła, odciętej na skutek zderzenia z brzozą – fragmenty drewna. Zderzenie z brzozą potwierdza również świadek znajdujący się na miejscu zdarzenia, analizy zapisów rejestratora głosu i parametrów lotu. Wszelka wytworzona w czasie prowadzonego badania dokumentacja została po zakończeniu pracy KBWL LP przekazana do archiwum Inspektoratu MON ds. Bezpieczeństwa Lotów.

Należy również podkreślić, że komunikaty Prokuratury Wojskowej, prowadzącej śledztwo w sprawie katastrofy samolotu Tu-154M, również bezsprzecznie wskazują na fakt zderzenia samolotu Tu-154M z brzozą.

Na koniec pragnę wyrazić opinię, że uporczywe próby podważenia faktów stwierdzonych w trakcie prowadzonego badania oraz niezależnego od badania śledztwa, przy jednoczesnym całkowitym ignorowaniu bezsprzecznie wykazanych błędów i zaniedbań popełnionych przy organizacji lotów, szkoleniu załóg i nadzorze DSP nad 36splł, które stały za błędami popełnionymi przez załogę samolotu Tu-154M nr 101 w czasie lotu w dniu 10 kwietnia 2010 r., są działaniami zmierzającymi do obniżenia bezpieczeństwa lotów, a w szczególności przewozu najważniejszych osób w państwie.

Mam nadzieję, że nie jest to działanie świadome. Przypominam, że opisane w Raporcie końcowym, Protokole oraz załącznikach do ww. dokumentów przebieg, okoliczności, przyczyny i zalecenia mające na celu poprawę bezpieczeństwa lotów zostały w całości zaakceptowane przez adresatów zaleceń profilaktycznych oraz przez całe środowisko profesjonalistów w dziedzinie badania wypadków lotniczych.

Z wyrazami szacunku

PRZEWODNICZĄCY ZESPOŁU
Maciej Lasek

Oświadczenie senatora Marka Ziółkowskiego*skierowane do ministra zdrowia Bartosza Arłukowicza*

Szanowny Panie Ministrze!

W ostatnim czasie wiele mówiło się o pacjentach onkologicznych w kontekście wprowadzanego pakietu ustaw, który wniesie pozytywne zmiany do systemu. Pakiet ten, mimo wprowadzenia istotnych zmian, nie rozwiąże wszystkich problemów pacjentów zmagających się z nowotworami. Na przykład w przypadku raka jelita grubego, który jest trzecim najczęściej występującym na świecie nowotworem u mężczyzn, brakuje efektywnych kampanii edukacyjnych promujących profilaktykę i diagnostykę w postaci badań kolonoskopowych przeprowadzanych w ramach programów przesiewowych resortu zdrowia. Ponadto program lekowy, który jest obecnie realizowany, od dłuższego czasu nie był aktualizowany pomimo wielu dostępnych nowych terapii.

Oczywiste jest to, że wprowadzane zmiany nie uzdrowią systemu od razu, ale warto na samym początku uwzględnić działania, które w przyszłości przyniosą same korzyści. W związku z tym zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o udzielenie odpowiedzi na poniższe pytania:

1. Czy minister zdrowia w ramach pakietu onkologicznego przewidział działania, które będą promowały wśród Polaków profilaktykę i diagnostykę zarówno jeżeli chodzi o raka jelita grubego, jak i o pozostałe dwa typy nowotworów, w przypadku których badania przesiewowe finansowane są z budżetu państwa?

2. Czy minister zdrowia w najbliższym czasie planuje zmiany w dotychczasowym programie lekowym obejmującym leczenie raka jelita grubego?

*Z poważaniem
Marek Ziółkowski*

Stanowisko

Warszawa, 2014.09.01

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku!

W związku z oświadczeniem Pana Senatora Marka Ziółkowskiego złożonym podczas 60. posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, przekazanym przy piśmie Pani Wicemarszałek Marii Pańczyk-Pozdziej z dnia 13 sierpnia 2014 r. (znak: BPS/043-60-2617/14), w sprawie działań podejmowanych przez Ministerstwo Zdrowia w ramach pakietu onkologicznego oraz zmian w programie lekowym obejmującym leczenie raka jelita grubego, ze względu na konieczność zgromadzenia dodatkowych informacji w przedmiotowej sprawie, uprzejmie proszę o prolongatę terminu udzielenia odpowiedzi na wskazane oświadczenie do dnia 26 września 2014 r.

Z poważaniem

z upoważnienia
MINISTRA ZDROWIA
Sekretarz Stanu
Sławomir Neumann

Odpowiedź

Warszawa, 2014.09.16

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku!

W odpowiedzi na oświadczenie Pana Senatora Marka Ziółkowskiego złożone podczas 60. posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, przekazane przy piśmie Pani Wicemarszałek Marii Pańczyk-Pozdziej z dnia 13 sierpnia 2014 r. (znak: BPS/043-60-2617/14), w sprawie działań podejmowanych przez Ministerstwo Zdrowia w ramach pakietu onkologicznego oraz zmian w programie lekowym obejmującym leczenie raka jelita grubego, uprzejmie proszę o przyjęcie następujących informacji.

Ad 1. Minister Zdrowia zdaje sobie sprawę z trudności, z jakimi borykają się pacjenci onkologiczni, w tym pacjenci chorzy na raka jelita grubego. W związku z tym, Ministerstwo Zdrowia opracowało szereg zmian mających na celu poprawę dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej, w tym poprawę standardu opieki nad pacjentem onkologicznym. Obejmują one przede wszystkim poprawę dostępu do świadczeń diagnostycznych oraz porad specjalistycznych m.in. poprzez zagwarantowanie terminu, w którym świadczenia te mają zostać udzielone. Główne cele zmian w ramach pakietu onkologicznego koncentrują się wokół poprawy dostępności do szybkiej diagnostyki i leczenia nowotworów złośliwych, a także usystematyzowaniu procesu diagnostyczno-terapeutycznego. Będzie to możliwe dzięki wprowadzeniu karty diagnostyki i leczenia onkologicznego oraz wyznaczeniu maksymalnych terminów na realizację poszczególnych etapów procesu. Założenia pakietu onkologicznego przewidywały również rozszerzenie wykazu badań, na które może skierować pacjenta lekarz podstawowej opieki zdrowotnej, m.in. o badania endoskopowe: gastroskopię i kolonoskopię.

Ministerstwo Zdrowia planuje kampanię edukacyjno-informacyjną mającą na celu poinformowanie wszystkich pacjentów o zmianach w ramach tzw. pakietu onkologicznego, które będą obowiązywały od 1 stycznia 2015 r. Podczas prowadzenia kampanii planowane jest m.in. uruchomienie strony internetowej, która będzie stanowiła przewodnik dla pacjentów o tym jak poruszać się po nowym systemie.

Należy również podkreślić, iż w ramach Narodowego programu zwalczania chorób nowotworowych (realizowanego na podstawie ustawy z dnia 1 lipca 2005 roku o ustanowieniu programu wieloletniego Narodowy program zwalczania chorób nowotworowych (Dz. U. Nr 143, poz. 1200 z późn. zm.)) Ministerstwo Zdrowia realizuje zadanie pn. „Program badań przesiewowych dla wczesnego wykrywania raka jelita grubego”. Celami przedmiotowego zadania są: zwiększenie odsetka raków wykrywanych we wczesnych stadiach zaawansowania (A i B wg Dukes'a), zwiększenie odsetka wyleczenia, obniżenie umieralności na raka jelita grubego, obniżenie kosztów leczenia raka w skali kraju (dzięki leczeniu raków wykrywanych we wczesnych stadiach zaawansowania i dzięki usuwaniu stanów przedrakowych – polipów). Badania kolonoskopowe w ramach ww. zadania, finansowane ze środków finansowych Ministra Zdrowia, wykonywane są przez podmioty wybrane w drodze konkursu ofert.

Ponadto w ramach zadań Narodowego programu zwalczania chorób nowotworowych pn. „Populacyjny program profilaktyki i wczesnego wykrywania raka szyjki macicy” oraz „Populacyjny program wczesnego wykrywania raka piersi”, opartych na współpracy z Narodowym Funduszem Zdrowia, który finansuje realizowane w ciągu roku badania profilaktyczne raka piersi i raka szyjki macicy, Ministerstwo Zdrowia finansuje część administracyjno-logistyczną poprzez refundację kosztów osobowych i zadaniowych stworzonej dla potrzeb programu sieci Centralnego i Wojewódzkich Ośrodków Koordynujących, monitorujących i nadzorujących realizację ww. programów, w tym realizację wysyłki imiennych zaproszeń do kobiet na badania, prowadze-

nie akcji medialnych oraz informacyjno-edukacyjnych na rzecz popularyzacji profilaktyki ww. nowotworów, a także kontrole jakości badań cytologicznych i ocenę zdjęć mammograficznych (audyt kliniczny).

Ad 2. Do Ministra Zdrowia wpłynęły wnioski właściwych podmiotów odpowiedzialnych o objęcie refundacją i ustalenie urzędowej ceny leków znajdujących zastosowanie w leczeniu raka jelita grubego, w tym bewacyzumabu (II linia leczenia), cetuksymabu (I linia leczenia), panitimumabu (I linia leczenia) oraz afliberceptu (II linia leczenia). Przedmiotowe wnioski są procedowane zgodnie z zasadami opisanymi w ustawie o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych, co obejmuje między innymi uzgodnienie treści programu lekowego, przygotowanie analizy weryfikacyjnej Agencji Oceny Technologii Medycznych, stanowiska Rady Przejrzystości, Rekomendacji Prezesa Agencji oraz przeprowadzenia negocjacji odnośnie do warunków finansowych objęcia refundacją przed Komisją Ekonomiczną działającą przy Ministrze Zdrowia.

Należy wskazać, iż postępowanie odnośnie do objęcia refundacją i ustalenie urzędowej ceny leku zawierającego bewacyzumab zostało zawieszona na wniosek strony przesłany przy piśmie z dnia 12 marca 2014 r. W związku z powyższym Minister Zdrowia nie prowadzi aktualnie czynności administracyjnych związanych z przedmiotowym postępowaniem,

W odniesieniu do pozostałych postępowań administracyjnych uprzejmie informuję, iż prezes Agencji Oceny Technologii Medycznych wydał pozytywne rekomendacje w odniesieniu do leków zawierających aflibercept, cetuksymab oraz panitimumab. W kontekście powyższego należy zaznaczyć, iż w opinii Prezesa Agencji warunkiem objęcia finansowaniem ww. leków we wnioskowanych wskazaniach, powinno być obniżenie kosztów terapii do obecnie obowiązującego progu efektywności kosztowej.

Zgodnie z zapisami ustawy o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych kolejnym etapem procedury refundacyjnej jest przeprowadzenie negocjacji przed Komisją Ekonomiczną w zakresie warunków finansowych objęcia refundacją. W stosunku do leku zawierającego aflibercept przedmiotowy etap został już zakończony, natomiast dla leków zawierających cetuksymab i panitimumab negocjacje cenowe trwają.

Pragnę poinformować, iż po zakończeniu powyżej opisanej procedury, zgodnie z art. 12 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych, uwzględniając m.in. stanowisko Komisji Ekonomicznej i rekomendację Prezesa Agencji, minister właściwy do spraw zdrowia wyda decyzję administracyjną (pozytywną bądź negatywną) w przedmiocie objęcia refundacją i ustalenia urzędowej ceny zbytu leków Zaitrap (aflibercept), Erbitux (cetuksymab) oraz Vectibix (panitimumab) stosowanych w leczeniu nowotworów jelita grubego.

Z poważaniem

z upoważnienia
MINISTRA ZDROWIA
Sekretarz Stanu
Sławomir Neumann